

Archeologische opgraving Ronse-Peperstraat 21-31

Titel

Archeologische opgraving, Ronse-Peperstraat 21-31

Auteurs

Olivier Van Remoorter, Erik Verbeke & Robrecht Vanoverbeke

Opdrachtgever

Thiers nv

Projectnummer

2016-128

Plaats en datum

Gent, september 2017

Reeks en nummer

BAAC Vlaanderen Rapport 617

ISSN 2033-6896

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Bureauonderzoek	3
2.1	Landschappelijke en bodemkundige situering.....	3
2.1.1	<i>landschappelijke situering</i>	3
2.1.2	<i>Geologische situering</i>	4
2.1.3	<i>Bodemkundige situering</i>	6
2.2	Historiek en cartografische bronnen.....	7
2.2.1	<i>Historiek en stadsontwikkeling</i>	7
2.2.2	<i>Cartografische bronnen</i>	11
3	Archeologisch vooronderzoek	16
4	Methode	17
4.1	Veldwerk.....	17
4.2	Uitwerking	19
5	Resultaten	21
5.1	Bodem	21
5.1.1	<i>Algemeen</i>	21
5.1.2	<i>Profiel C</i>	22
5.1.3	<i>Profiel F</i>	26
5.2	Spoorbeschrijving en interpretatie	30
5.2.1	<i>Algemeen</i>	30
5.2.2	<i>Beschrijving en interpretatie van de sporen en structuren</i>	30
5.2.3	<i>Synthese sporen- en structurenverhaal</i>	85
6	Vondstmateriaal	87
6.1	Middeleeuws aardewerk.....	87
6.1.1	<i>Methodologie</i>	87
6.1.2	<i>Technische kenmerken en kwantificatie van het aardewerk</i>	89
6.1.3	<i>Datering en bespreking van het aardewerk</i>	93
6.2	Dierlijk botmateriaal.....	115
6.3	Metaal	117
6.4	Overige vondstcategorieën	120
6.4.1	<i>Pijpaarden objecten</i>	120
6.4.2	<i>Glas</i>	121
6.4.3	<i>Natuursteen</i>	124
6.5	Bouwkeramiek.....	125
7	Natuurwetenschappelijk onderzoek	126
7.1	Palynologisch onderzoek.....	126

7.2	Macrobotanisch onderzoek.....	127
7.2.1	<i>Introductie</i>	127
7.2.2	<i>Onderzoeksvragen</i>	127
7.2.3	<i>Data analyse</i>	128
7.2.4	<i>Resultaten en discussie</i>	128
7.2.5	<i>Beantwoording van de onderzoeksvragen per thema</i>	129
8	Besluit	132
8.1	Algemeen.....	132
8.2	Beantwoording onderzoeksvragen	132
9	Bibliografie	138
10	Lijst met figuren	141
11	Bijlagen	146
11.1	Lijsten	146
11.1.1	<i>Sporenlijst</i>	146
11.1.2	<i>Fotolijst</i>	146
11.1.3	<i>Vondstenlijst</i>	146
11.1.4	<i>Profielenlijst (digitaal)</i>	146
11.1.5	<i>Tekenvellen (digitaal)</i>	146
11.1.6	<i>Monsterlijst(digitaal)</i>	146
11.1.7	<i>Determinatielijst vondstmateriaal (digitaal)</i>	146
11.1.8	<i>Conservatierapport metaalvondsten (digitaal)</i>	146
11.1.9	<i>Resultaten waardering natuurwetenschappelijk onderzoek (digitaal)</i>	146
11.1.10	<i>Resultaten analyse natuurwetenschappelijk onderzoek (digitaal)</i>	146
11.2	Kaartmateriaal.....	146
11.2.1	<i>Overzichtsplan vlak 1</i>	146
11.2.2	<i>Overzichtsplan vlak 2</i>	146
11.2.3	<i>Overzichtsplan vlak 3</i>	146
11.2.4	<i>Overzichtsplan vlak 4</i>	146
11.3	Bodemprofielen.....	146
11.3.1	<i>Profiel C</i>	146
11.3.2	<i>Profiel F</i>	146
11.4	Digitale versie van het rapport, de bijlagen en het fotomateriaal	146

Uitleg foto voorpagina: vlakfoto van werkput 2 van het onderste, 13^e-14^e-eeuws vloerniveau (vlak 3) met bijhorende hardplaats, met op een hoger niveau (vlak2) een jonger, 15^e-eeuws, vloerniveau met eveneens een hardplaats .

Technische fiche

Naam site:	Peperstraat Ronse
Onderzoek:	Archeologische opgraving
Ligging:	Peperstraat 21-31, Ronse, Oost-Vlaanderen
Kadaster:	Afdeling 3; Sectie E; percelen 700b, 701c, 704b, 705b, 706a, 708 en 709
Coördinaten:	ZO: X: 95763.326 Y: 159908.479 N: X: 95750.824 Y: 159953.147 NW: X: 95725.322 Y: 159940.493 Z: X: 95737.368 Y: 159900.514
Opdrachtgever:	Thiers nv
Uitvoerder:	BAAC Vlaanderen bvba
Projectcode BAAC:	2016-128
Projectleiding:	Robrecht Vanoverbeke
Vergunningsnummer:	2016/190
Naam aanvrager:	Robrecht Vanoverbeke
Terreinwerk:	Robrecht Vanoverbeke (projectleiding), Sander De Ketelaere, Anna De Rijck, Stefanie Sadones, Ben Terryn en Olivier Van Remoorter
Verwerking:	Olivier Van Remoorter, Stefanie Sadones en Robrecht Vanoverbeke
Trajectbegeleiding:	Agentschap Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen, mevr. Nancy Lemay
Bewaarplaats archief:	BAAC Vlaanderen bvba (tijdelijk)
Grootte onderzochte oppervlakte:	ca. 422 m ²
Termijn:	Veldwerk: 13 werkdagen
Reden van de ingreep:	Na afbraak van de bestaande handelspanden wordt op deze locatie een appartementsgebouw met handelsruimten opgetrokken. Achter de gebouwen worden carports en regenwateropvang voorzien.
Bijzondere voorwaarden:	Opgesteld door het Agentschap Onroerend Erfgoed

Archeologische verwachting:

Sporen van de stadsontwikkeling sinds de 13^e eeuw of vroeger. Hierbij worden laatmiddeleeuwse ophogingen, bewoning in vakwerkbouw, verstenen van de vakwerkbouw in de 17^e eeuw, jongere bouwresten, mogelijke restanten van de eerste stadsomwalling en verscheidene brandlagen verwacht.

Wetenschappelijke vraagstelling:

- Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
- Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten?
- Welke specifieke activiteiten hebben in het onderzoeksgebied plaatsgevonden? Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor? Passen deze in de historische context van de locatie? Wie woonden hier cf de historische gegevens?
- Wat zeggen de aangetroffen vondsten (ook bouw materiaal) over de welstand, levenswijze, sociale, economische en culturele achtergrond van de gebruikers/bewoners?
- Levert het organische en anorganische vondstmateriaal nieuwe inzichten inzake ontstaans- en bewoningsgeschiedenis van de site, eventueel ook over de materiële cultuur?
- Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden?
- Wat is de datering en samenstelling van de aangetroffen ophogingslagen/brandlagen?
- Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis van de stadsgeschiedenis/ stadsontwikkeling van Ronse?

Voorgesteld vanuit het vooronderzoek:

- Is het aangetroffen spoor S.4.6 een stadsgracht of een lokale depressie? Kan deze in verband worden gebracht met de omwalling van de Vrijheid?
- Kan de oude percelering gereconstrueerd worden op basis van de funderingen?
- Kunnen de brandlagen specifiek gedateerd worden?
- Zijn er oudere, volmiddeleeuwse sporen aanwezig? Zo ja, welke activiteiten hebben zich hier ontplooid?
- Indien oude beerputten/mestkuilen aangetroffen worden: wat kan er gezegd worden over de voedselvoorziening/voedselkeuze? Kunnen er uitspraken gedaan worden over de rijkdom van de bewoners?
- Is er een evolutie in het gebruik van de achtererven op te merken? Welke activiteiten werden er hier ontplooid?
- Hoe zag het terrein eruit in de volle/late middeleeuwen? Zijn er aanwijzingen voor landgebruik anders dan bewoning voorafgaand aan de laatmiddeleeuwse bewoning?

Resultaten:

ontginningssporen uit de 13^e eeuw, sporen en bewoningsresten van vakwerkbouw uit de late middeleeuwen (14^e-15^e eeuw), verschillende brandlagen. Verstening van de vakwerkbouw in de 16^e eeuw d.m.v. ijzerzandsteen, bewoningssporen uit de Nieuwe en Nieuwste Tijd.

1 Inleiding

In het kader van een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag heeft BAAC bvba in opdracht van Thiers nv een opgraving uitgevoerd aan de Peperstraat 21-31 te Ronse, Oost-Vlaanderen. De opdrachtgever plant er de sloop van de bestaande panden en de uitvoering van een nieuwbouw op enkele percelen met een totale oppervlakte van 1160m². Het plangebied is te situeren aan de rand van de oudste stadskern van Ronse. In februari 2016 werd door Baac Vlaanderen een vooronderzoek in de vorm van een bureaustudie en proefputten op het terrein uitgevoerd. Op basis van de resultaten van dit vooronderzoek en de aard van de geplande werken werd ca. 800m² van het terrein geselecteerd voor dit vervolgonderzoek.

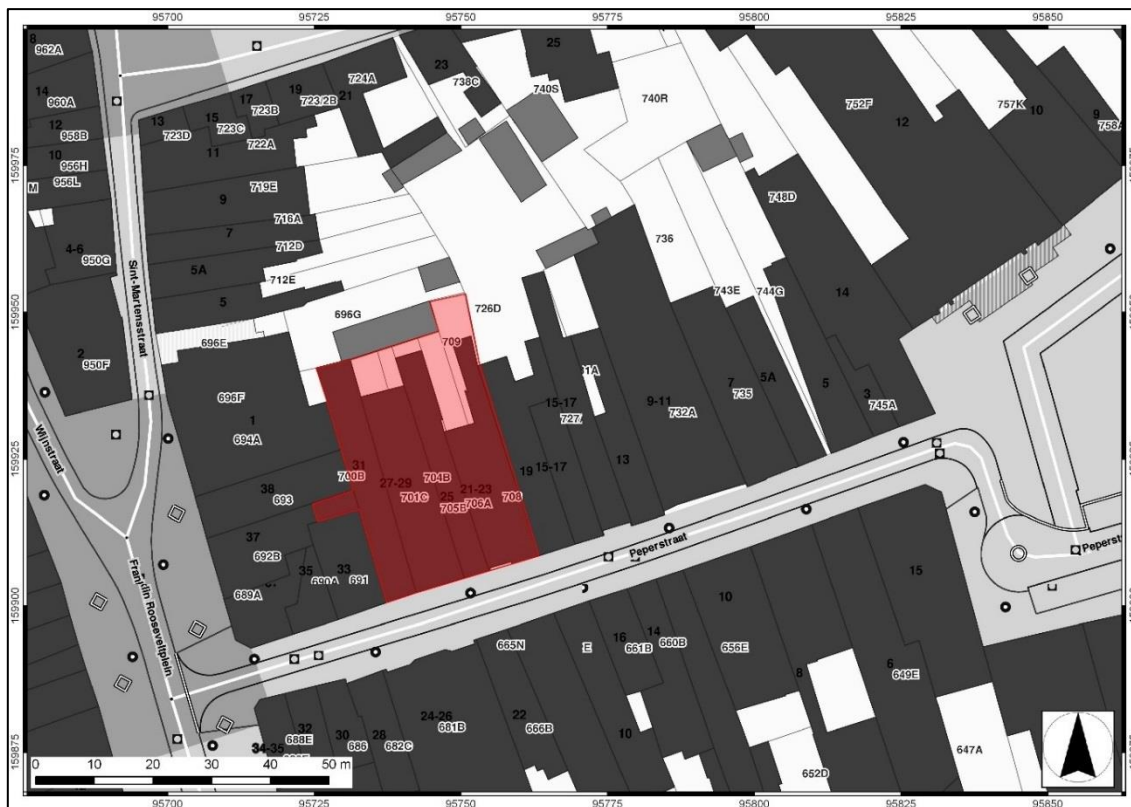
Figuur 1: Situering projectgebied op orthofoto.¹

In het kader van het 'archeologiedecreet' (decreet van de Vlaamse Regering 30 juni 1993, houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium, inclusief de latere wijzigingen) en het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden, verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist, in samenspraak met het Agentschap Onroerend Erfgoed, eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werkzaamheden. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden.

¹ Geopunt 2016.

Projectverantwoordelijke was Robrecht Vanoverbeke. Sander De Ketelaere, Anna De Rijck, Stefanie Sadones, Ben Terryn en Olivier Van Remoorter werkten mee aan het onderzoek. Contactpersoon bij de bevoegde overheid, Agentschap Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen, was Nancy Lemay.

Na dit inleidende hoofdstuk volgt een beknopt bureauonderzoek, met de gekende bodemkundige en archeologische gegevens betreffende het onderzoeksgebied en haar omgeving, aangevuld met een samenvatting van het vooronderzoek. Vervolgens wordt de toegepaste methode toegelicht. Daarna worden de resultaten van de archeologische opgraving gepresenteerd.

Figuur 2: Situering projectgebied (rood) op de GRB-kadasterkaart.²

² Geopunt 2016.

2 Bureauonderzoek

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de beschikbare kennis inzake bodemkunde, geomorfologie, historie en archeologie met betrekking tot de onderzoeksgebied en omgeving. Deze informatie vormt de basis voor de archeologische verwachting van het onderzoeksgebied. Het merendeel van deze informatie is gehaald uit het rapport van het vooronderzoek³.

2.1 Landschappelijke en bodemkundige situering

2.1.1 landschappelijke situering

Het projectgebied is in het centrum van de stad Ronse gelegen en bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen 30 en 40m TAW (zie Figuur 3). Ten noorden van het stadscentrum liggen enkele steile, beboste hellingen van de Hotond-, Kruis- en Muziekberg, opklimmend tot 150m TAW. Het centrale gedeelte van het stadscentrum ligt in een ketelvormige depressie van de Molenbeek, een bijrivier van de Ronne.⁴

Figuur 3: Situering van het onderzoeksgebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM).⁵

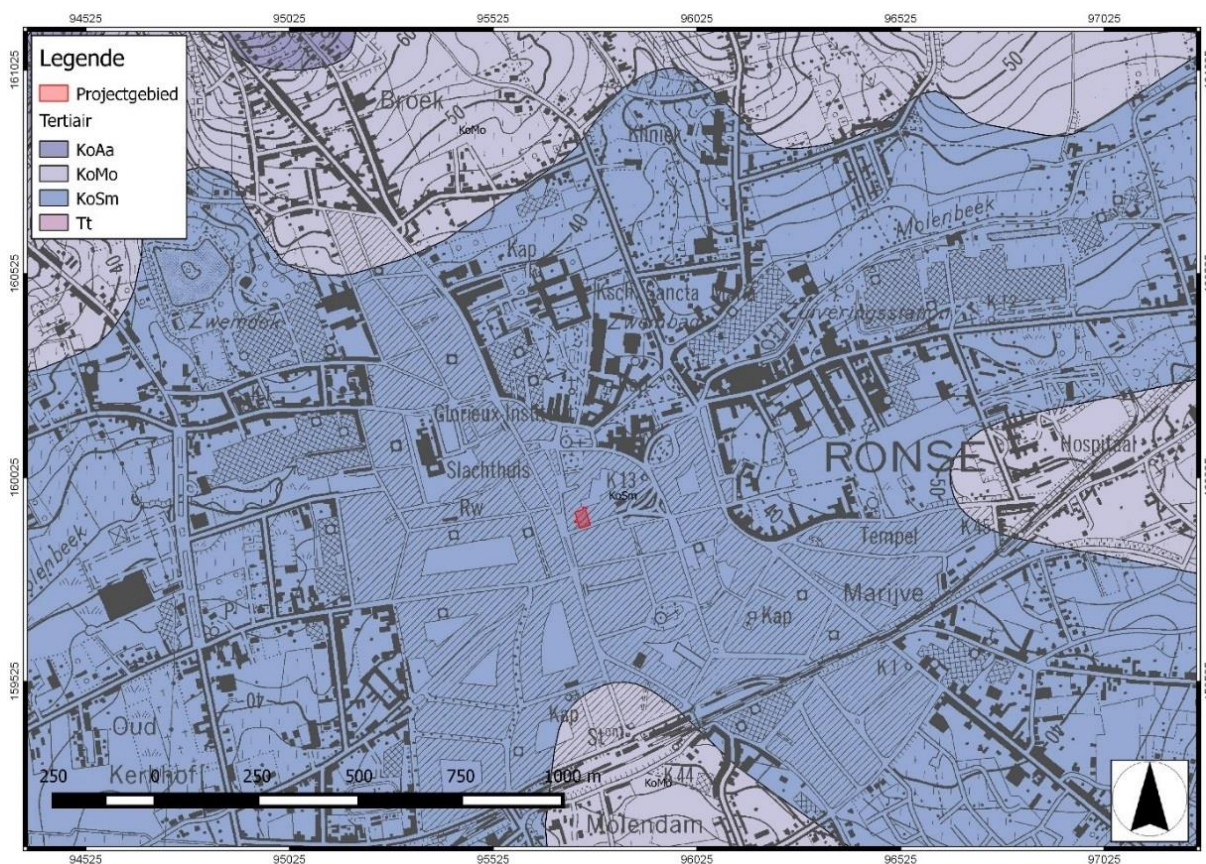
³ Vandeplassche et al. 2016.

⁴ Onroerend Erfgoed a [online].

⁵ Geopunt 2016.

2.1.2 Geologische situering

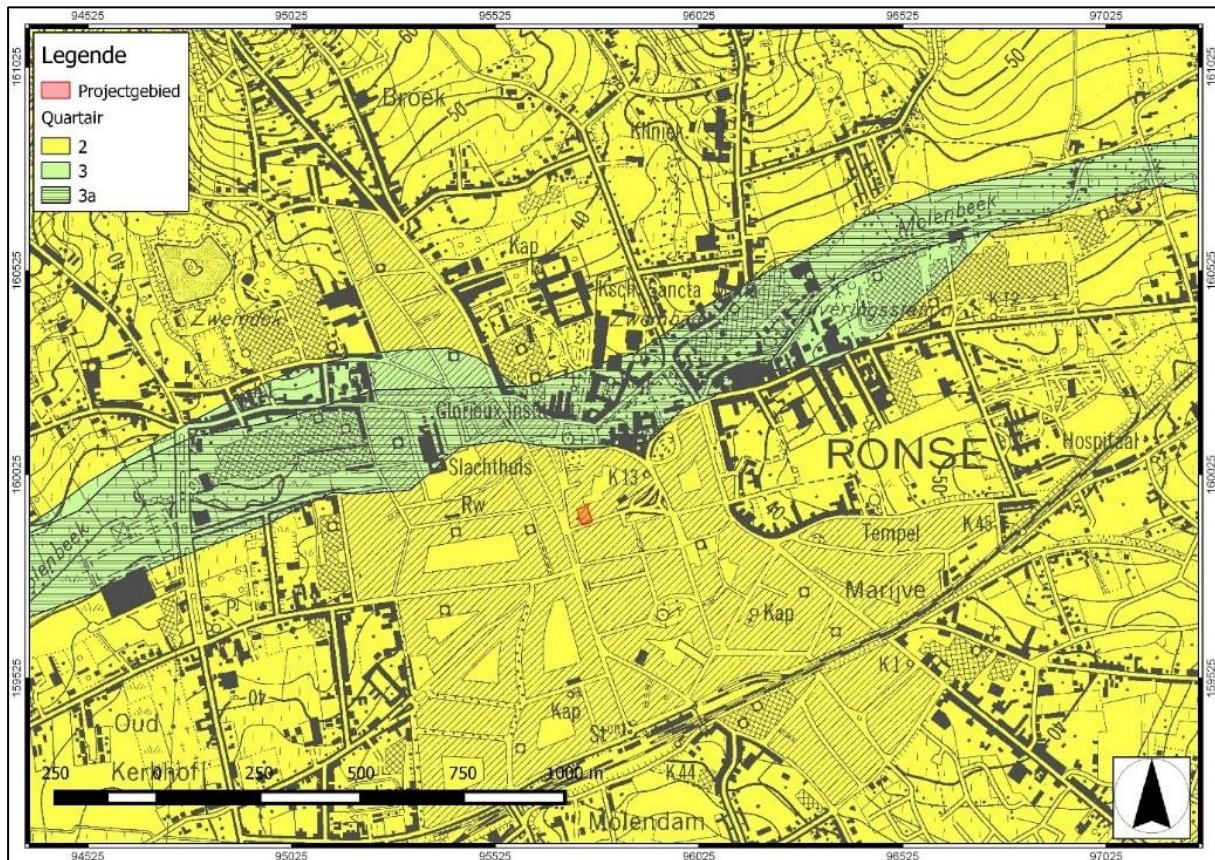
Het projectgebied bevindt zich volgens de tertiair geologische kaart op het Lid van Saint Maur dat grijze klei bevat en silthoudend is (zie Figuur 4).

Figuur 4: Situering van het onderzoeksgebied op de tertiair geologische kaart.⁶

Op de quartair geologische kaart is te zien dat er geen Holocene of Tardiglaciale afzetting aanwezig op de Pleistocene sequentie (zie Figuur 5). De Pleistocene afzettingen zijn lemig en eolisch (ELPw) of colluviaal (HQ) in oorsprong.

⁶ Geopunt 2016.

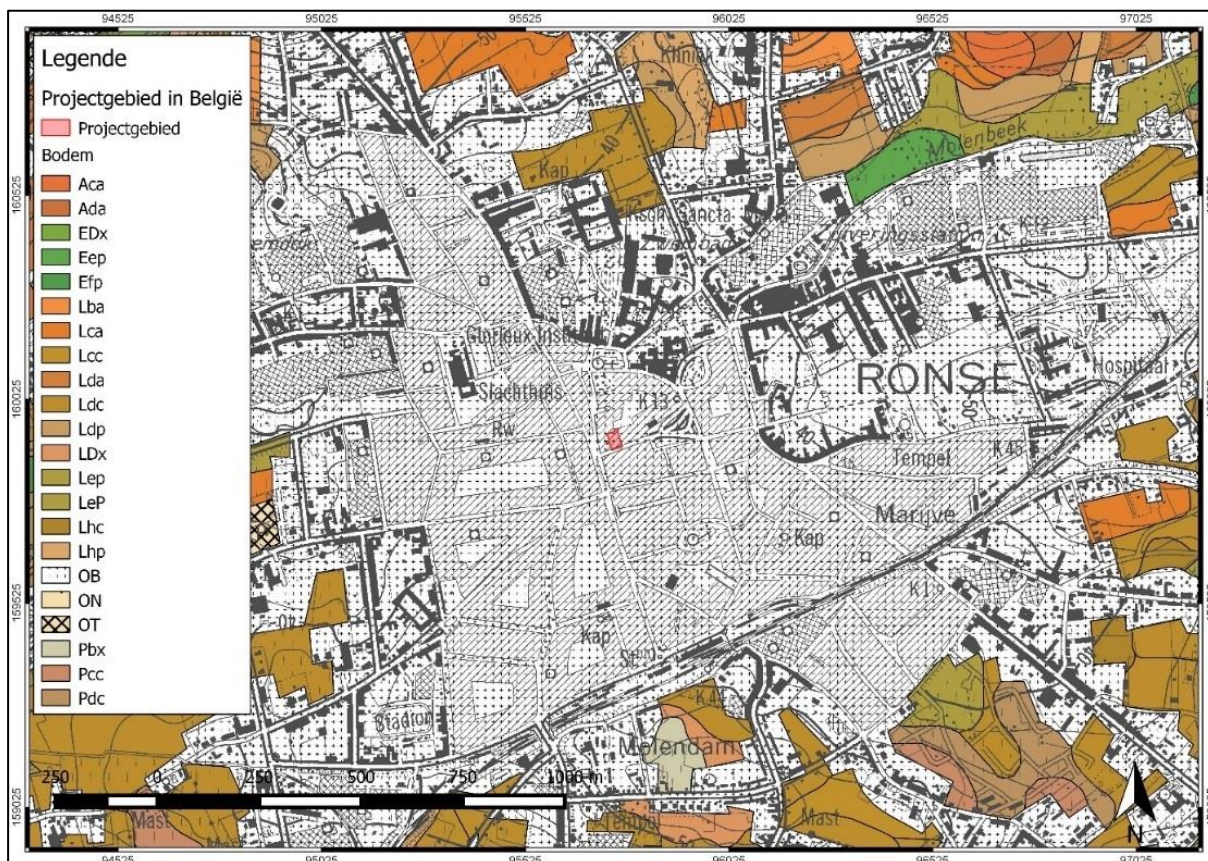

Figuur 5: Situering van het onderzoeksgebied op de quartair geologische kaart.⁷

⁷ DOV Vlaanderen, 2016b.

2.1.3 Bodemkundige situering

Op de bodemkaart van Vlaanderen is het plangebied gekarteerd als *bebouwde zone (OB)* (zie Figuur 6). De bodemtypes die aangetroffen worden in de ruimere omgeving van het plangebied kunnen een aanwijzing zijn voor de bodemopbouw binnen het plangebied. Men treft hier vooral droge of natte zandleembodems aan, met daarnaast soms ook kleibodems.

Figuur 6: Situering van het onderzoeksgebied op de bodemkaart van Vlaanderen.⁸

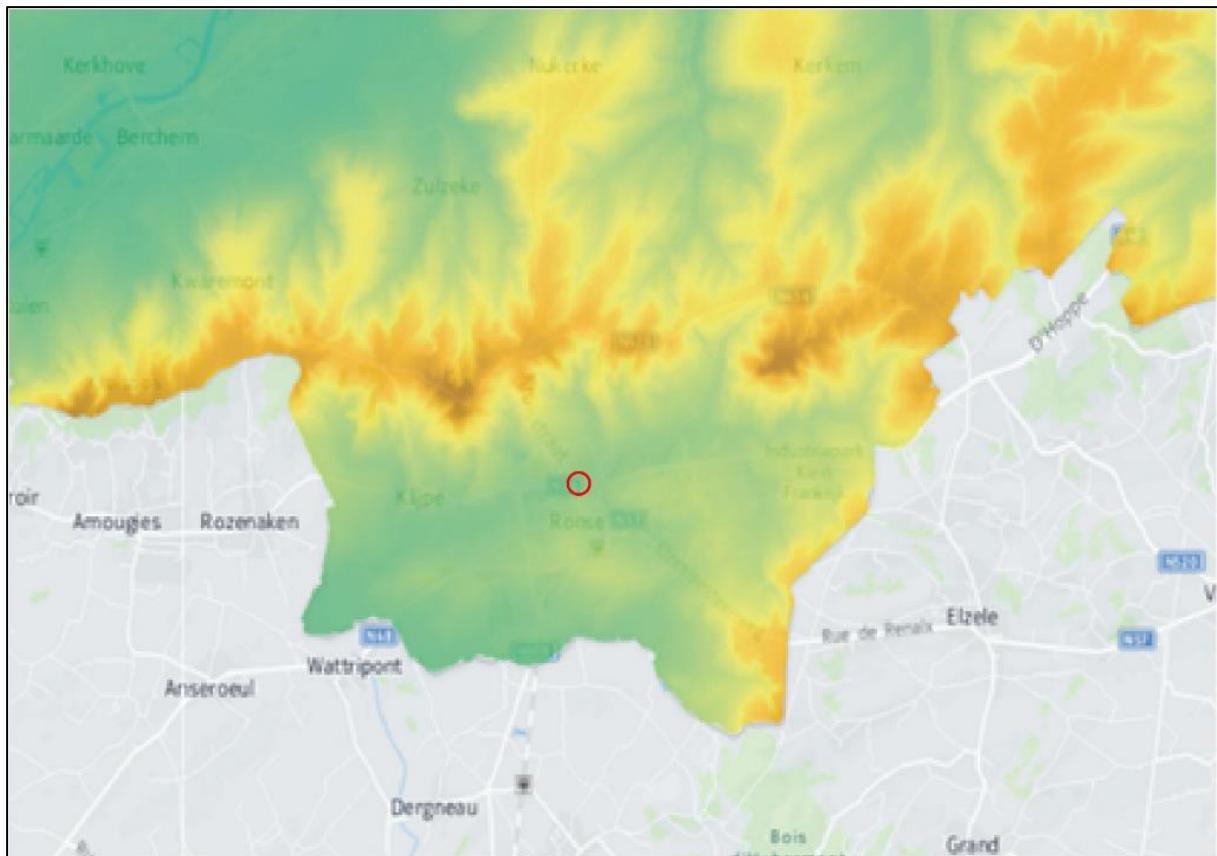
⁸ Geopunt 2016.

2.2 Historiek en cartografische bronnen

Binnen dit kader wordt eerst een historisch en cartografisch overzicht gegeven van het onderzoeksgebied, daarna worden de reeds gekende archeologische waarden uit de nabije omgeving besproken.

2.2.1 Historiek en stadsontwikkeling

Het aantal sporen of artefacten die ouder zijn dan de middeleeuwen is eerder beperkt voor het stadscentrum van Ronse. De bewoning in de pre- en protohistorie concentreerde zich vooral in het heuvelgebied ten noorden en oosten van de stad (zie Figuur 7). Enkel in de laat-Romeinse periode is er een toename van het aantal significante sporen in het stadscentrum. Wellicht bevonden er zich één of meerdere Romeinse nederzettingen, al dan niet met stenen gebouwen, in de onmiddellijke omgeving van de Sint-Hermeskerk en het Albertpark (ten noorden van de Peperstraat). Deze sporen zijn echter voor het huidige onderzoek minder relevant en werden reeds uitvoerig besproken in het vooronderzoek.⁹

Figuur 7: Heuvelgebied ten noorden en oosten van het stadscentrum van Ronse (rode cirkel) op het DHM.

In de laat-Merovingische en Karolingische periode bevond er zich net ten noorden van het plangebied een kleine nederzetting¹⁰. Vermoedelijk was de nederzetting gelinkt aan een klein klooster dat hier rond het jaar 650 werd gesticht. Ze werd echter verlaten bij het invallen van de Noormannen in 880.¹¹

⁹ Vandeplassche et al. 2016.

¹⁰ Deconinck 2001, 303-308; Debrabandere 2010, 213-214.

¹¹ Devos 2008, 203.

Het is pas 60 jaar later met de stichting van 'De Vrijheid van het Sint Hermes Kapittel' dat er opnieuw bewoning komt. De kerk van het Kapittel en de omliggende nederzetting bevonden zich eveneens net ten noorden van het plangebied (zie Figuur 8). De volledige Vrijheid werd omringd met een walgracht en afgeschermd met een haag aan de zuidelijke en westelijke kant.¹²

Door de oprichting van het Kapittel ontstaat er niet lang daarna een tweede nederzetting iets meer naar het zuidoosten. Deze nederzetting, de '*Vicus Rotnasce*' (= Vrijheid van Ronse), was voornamelijk geënt op de lakenhandel en het herbergen van de pelgrims die de relieken in de Sint-Hermeskerk bezochten.¹³ Het plangebied van het huidige onderzoek bevindt zich in deze tweede nederzetting.

Figuur 8: Hypothetisch grondplan van Ronse van de 10e tot de 13e eeuw met situering van de huidige projectgebied.¹⁴

Op het einde van de 13de eeuw verkoopt het Kapittel de laatste gronden die het bezit buiten het grondgebied van de Vrijheid zelf. In de loop van de twee volgende eeuwen, het is niet duidelijk wanneer, wordt de oude omwalling geslecht en vervangen door een nieuwe stadsomwalling die nu beide nederzettingen omgeeft. In 1582 tijdens de godsdienstoorlogen verdwijnt ze echter definitief uit het stadsbeeld.

¹² Debrabandere 2010, 213-214; Devos 2008, 204.

¹³ Devos 2008, 204-205, 237.

¹⁴ Plan door Eric De Vos, digitaal bewerkt door BAAC.

De snelle ontwikkeling van het ambachts- en handelskwartier van Ronse stimuleerde de stedenbouwkundige ontwikkeling van dit kwartier. Zo wordt er melding gedaan van de heraanleg van de straten ten zuiden van de Vrijheid in 1454-1466, tevens gedocumenteerd tijdens de opgravingen in de Peperstraat.¹⁵

Met de inlijving van Ronse bij Frans grondgebied in 1795 kwam er een einde aan de bestuurlijke en gerechtelijke diversiteit, waardoor het nu één gemeente werd. Na de afschaffing van de Vrijheid, verliest de Sint Hermeskerk zijn functie als kapittelkerk en wordt de kerk een gewone parochiekerk. Door de volledige afbouw van de religieuze macht in Ronse en de bestuurlijke eenheid ontwikkelt de stad zich tot een echt centrum van textielnijverheid met de grootste bloeiperiode in de 18de en 19de eeuw. Tijdens deze bloeiperiode zal het grondgebied van de stad Ronse exponentieel toenemen. Het voordien nog bijna middeleeuwse centrum zal rond 1880 definitief uit zijn voegen barsten. Er ontwikkelen zich industriezones buiten het oude centrum en het toegangsnetwerk wordt verder uitgewerkt met o.a. de aanleg van het station en de stationsbuurt.¹⁶

Door de definitieve verschuiving van thuisnijverheid naar industrie naar de stadsrand, valt de activiteit in de Peperstraat volledig terug op zijn handelsfunctie. Op de oude postkaarten is te zien hoe de Peperstraat omgevormd werd tot een winkelstraat met hoofdzakelijk 19^e-eeuwse rijwoningen met lijstgevels. Enkele oudere kernen werden fragmentarisch behouden zoals een stijl dak, een zijgevel met vlechtwerk en achterpuntgevels met aandak.¹⁷ Ronse kent vanaf 1794 de ontwikkeling van de typische industriestad op sociaal, economisch en architecturaal vlak.

Figuur 9: Foto van zicht op de 19e -eeuwse Peperstraat.¹⁸

¹⁵ Debrabandere 2010, 213-214.

¹⁶ Onroerend Erfgoed a [online].

¹⁷ Onroerend Erfgoed b [online].

¹⁸ Blog van het nieuwsblad over Ronse: foto Geplaatst door Koen Lauwereyns [online], http://nieuwsblad.typepad.com/ronse/zonnige_groeten (geraadpleegd op 4 januari 2016).

Tot slot moet nog vermeld worden dat de stad in de loop der eeuwen diverse keren geteisterd werd door stadsbranden. Archivalisch onderzoek toont aan dat de gebouwen in de directe omgeving van de Peperstraat vanaf de 13de eeuw meermaals in de as werden gelegd (zie Tabel 1).¹⁹

Jaar	Oorzaak	Specificatie
1298	Inname, plundering en brandstichting	<i>o.l.v. Jan van Anesnes</i>
1382	Inname, plundering en brandstichting	<i>Plundering door Gentenaars tijdens opstand tegen graaf Lodewijck van Male</i>
1425	Inname, plundering en brandstichting	<i>Engelse troepen o.l.v de Hertog van Gloucester</i>
1478	Inname, plundering en brandstichting	<i>Franse troepen na dood Karel de Stoute</i>
1514	Toevallige brand	<i>100 gebouwen</i>
1519	Toevallige brand	<i>400 gebouwen</i>
1553	Toevallige brand	<i>77 gebouwen bij brand Grote Markt</i>
1559	Toevallige brand	<i>700 gebouwen bij brand ontstaan in Peperstraat</i>
1579	Inname, plundering en brandstichting	<i>Malcontenten</i>
1719	Toevallige brand	<i>229 gebouwen voornamelijk Grote Markt, Peperstraat, Bergplasch en Wijnstraat</i>

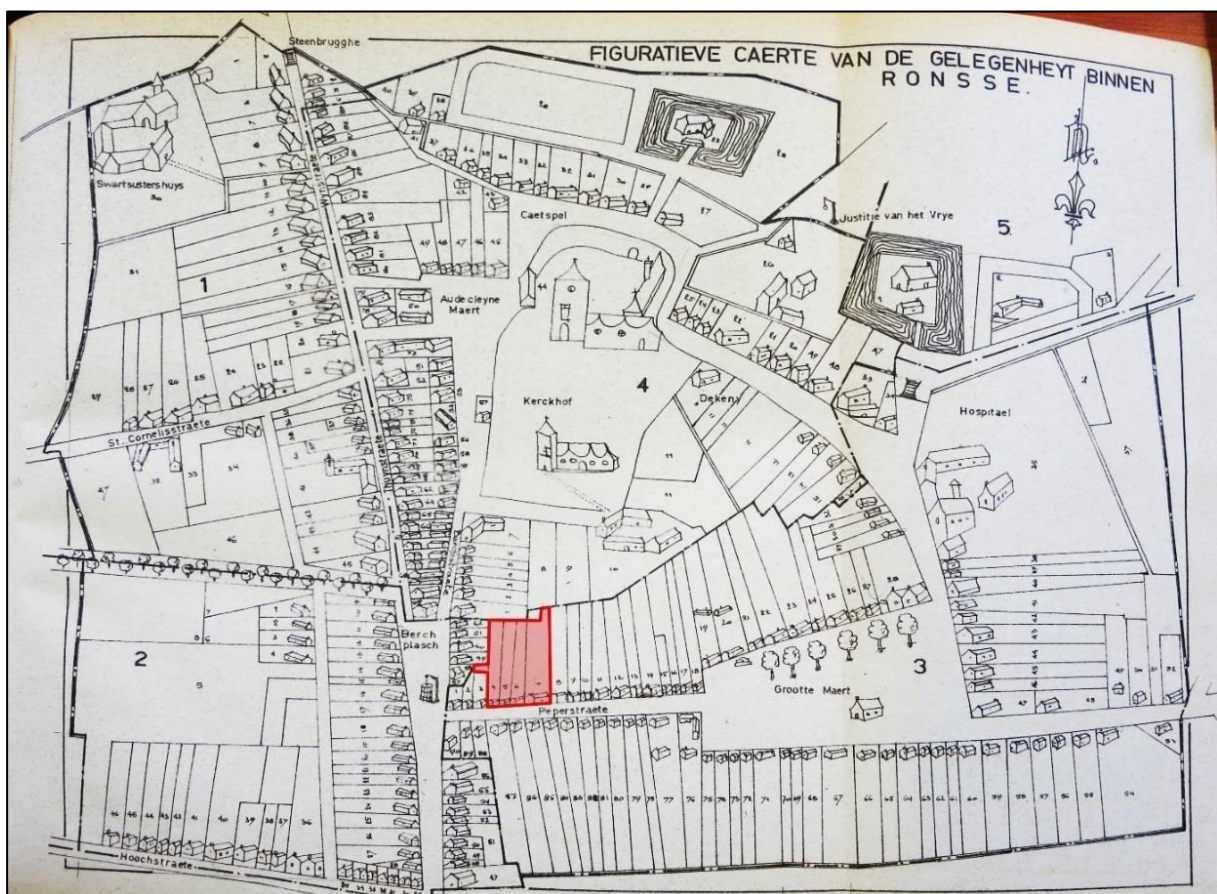
Tabel 1. Overzicht van alle gekende stadsbranden in Ronse.

¹⁹ Devos 2008, 245-246.

2.2.2 Cartografische bronnen

Naast de historische en archivalische gegevens kan aan de hand van historische kaarten een evolutie in de bouwgeschiedenis van het plangebied worden achterhaald. Het cartografisch materiaal geeft een beeld van hoe (eventuele) bebouwing evolueerde door de eeuwen heen, maar pas vanaf het moment dat de eerste kaarten voor het gebied verschenen, m.a.w. vanaf de 17de eeuw. Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op de kaarten geen garantie dat er geen bebouwing geweest is. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijke bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven, en was er geen of weinig aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kadasterkaarten.

a) 'Lande ende caertboek' van Ronse (1684)

Figuur 10: Kopie uit 1984 van het stadsplan van Ronse uit 1684.²⁰

De oudst gekende kaart van Ronse dateert uit 1684 en werd in opdracht van de toenmalige magistraat van Ronse opgetekend door landmeter J. Van Caeneghem (zie Figuur 10). Door het opstellen van een rechtsgeldige kaart wou men de fraude op grondbelasting tegengaan in de naoorlogse periode, een tijd die gekenmerkt werd door een lege stadskas. Om klaarheid te scheppen werden bijkomstige

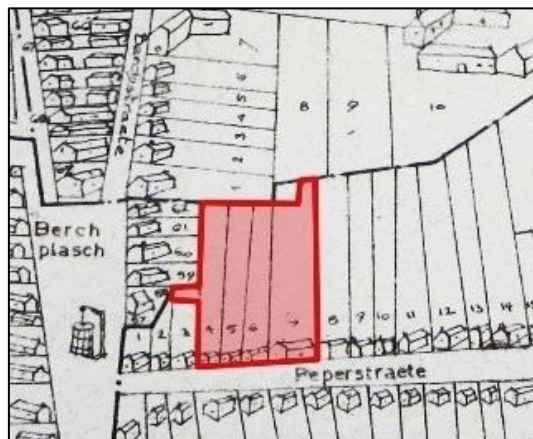
²⁰ Bockstaal 1985, 9-29. Het origineel is nog steeds beschikbaar in het Stadsarchief van Ronse. In dit dossier wordt gebruik gemaakt van de kopie omdat deze overzichtelijker is en voldoende informatie bevat voor deze studie.

tabellen met naam, perceelnummer, oppervlakte en geschatte waarde opgesteld.²¹ De kaarten werden opgetekend voor het ganse grondgebied van Ronse. Voor deze studie heeft echter enkel de kaart van het stadscentrum relevantie.

Het toenmalige stadscentrum was onderverdeeld in vijf wijken:

1. Cruystraete - Brulle
2. Plasch - Abeel hoogstraete
3. Wijck Peperstraete – Maert
4. Wijck Vruheit van Ronsse
5. Brulle -Spillegem

De gronden aan de Peperstraat behoorden tot de toenmalige derde wijk. De onderzoekslocatie is in de noordwestelijke hoek van de derde wijk gelegen, grenzend aan zowel de tweede als de vierde wijk. De oppervlakte van de site vandaag komt ook nog vrij goed overeen met de perceelverdeling uit 1684 en omvat perceel 4, 5, 6 en 7 (zie Figuur 11). Perceel 3 is ten opzichten van vandaag bijna ongewijzigd gebleven, enkel is er een kleine oppervlakte aan de linkerkant van perceel 3 aangekocht. Het lijkt er op dat perceel 5 en 6 samen zijn gevoegd. Ook de oppervlakte van perceel 7 lijkt vrij ongewijzigd. Enkel de linker achterhoek behoort niet meer tot perceel 7, dat in het verleden lijkt opgesplitst te zijn en dan weer samengevoegd.

Figuur 11: Uitsnede uit het stadsplan van Ronse uit 1684 met de aanduiding van de onderzoekslocatie in rood.

De eigenaars van de stukken grond zijn wel terug te vinden, maar om het gebruik van de bebouwing en de beroepen van de eigenaars terug te vinden is een grondiger archiefstudie nodig. Volgens de lijst bij het die bij het kaartboek van 1684 hoort waren de percelen eigendom van volgende personen.²²

Nummer 4: Weduwe d'heer Guillam Danvaing

Nummer 5: D'heer Jan Fostier

Nummer 6: D'heer Abraham ende Pieter Declercq ende Gillis Speliers

Nummer 7: Weduwe en hoirs Mattheus Van Wijnghene (Den Olifant)

²¹ Bockstaal 1985, 9-29.

²² Met dank aan dhr. J. Deconinck voor het aanleveren van deze gegevens.

De verwijzing Den Olifant is de naam van de herberg die op deze locatie gevestigd was. In een wettelijke passering van 21 oktober 1638 komt deze naam ook al voor.

“... Item Loys Van Hese met sijn huys ende erfe stainde in de Peperstraete binnen der voorsijde stede (= Ronse) commende aen thuys van d’hoirs Mielaeyes Moreau aen deen sijde ende herberghe gheheeten **den Oliphant** aen dandere...”²³

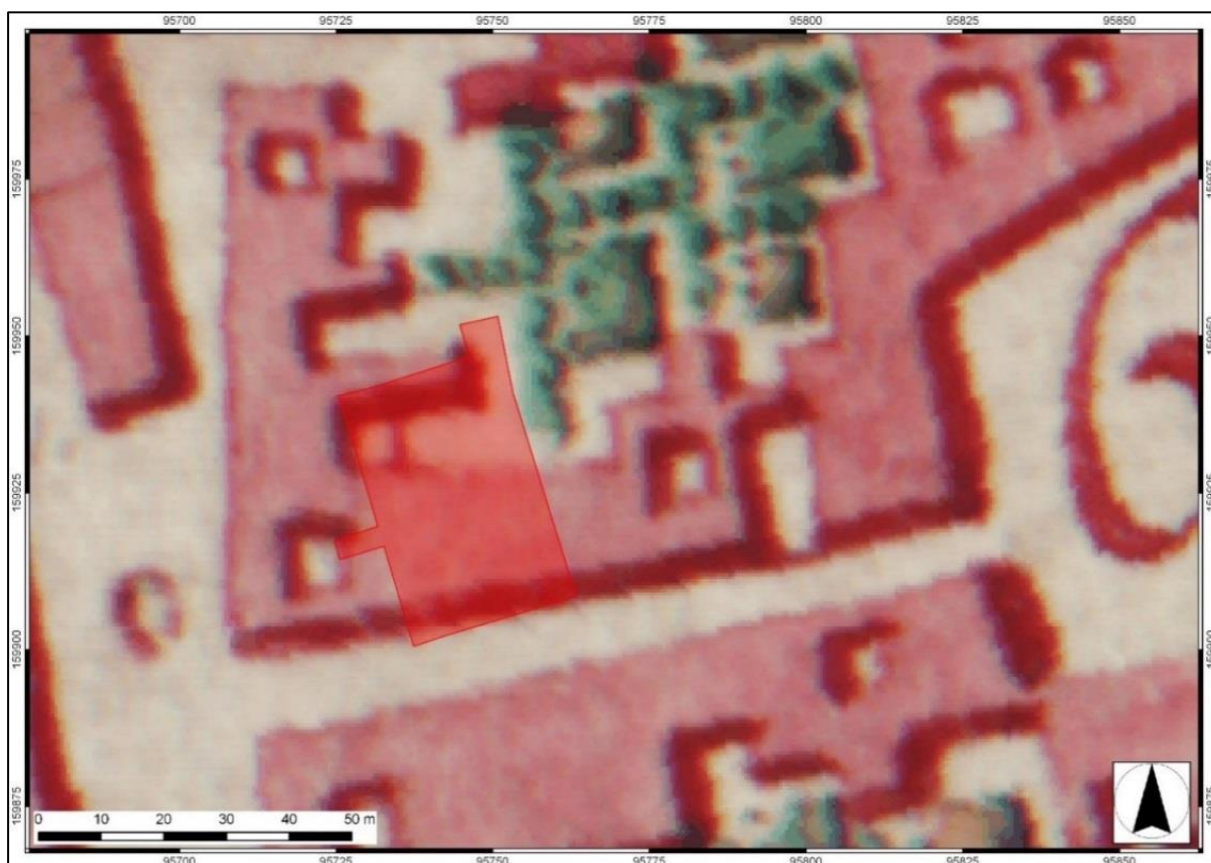
Er kan dus met enige zekerheid gesteld worden dat op het oude perceel Peperstraat 7 een herberg gevestigd was.

De percelen zijn allemaal bebouwd langsheen de straatzijde van het perceel (zuidelijke zijde). De accuraatheid van deze plannen is echter iets minder, zeker aangezien elke woning op de kaart hetzelfde is vormgegeven. Het is wel zo dat indien dit afwijkt, de bebouwing ook anders georiënteerd weergegeven wordt zoals bij ziekenhuizen, hoeves, etc. De rooilijn is nog steeds dezelfde. Een ander opvallend detail is dat de percelen ten noorden van de site niet bebouwd waren en grensden aan het toen nog religieuze centrum van de stad. Op het plan zijn de wettelijke perceelsgrenzen aangeduid om duidelijkheid te scheppen inzake de grondbelasting, een zeer vroege toepassing van wat vandaag in het kadaster wordt gedaan. Het is dan ook onduidelijk of deze percelen ook fysisch van elkaar gescheiden waren.

b) Ferraris-kaart (1777)

Op de kaart van Ferraris is de rooilijn aan de voorzijde van de Peperstraat onveranderd gebleven, ook de bebouwing op de site is aan de achterzijde nog steeds recht uitgelijnd (zie Figuur 12). Doordat er op het plan geen aparte tuinen aangeduid werden en omdat tijdens deze periode het gemeenschappelijk perceelgebruik voor economische doeleinden zeer courant was, zou het eventueel kunnen dat de niet bebouwde zones van de percelen gebruikt werden voor gemeenschappelijk nut, in dit geval thuisnijverheid. Zeker als we zien dat er een doorgang is naar de het achterliggende Koning Albertpark en de omliggende straat de naam Kleine Markt draagt. De kans op aanwezigheid van een doorgang naar een groot binnenplein is bestaande, maar kan niet verder gestaafd worden. Toch lijkt het niet helemaal ondenkbaar dat de bomenrij op de kaart fungeerde als de noordelijke fysische grens en dat de percelen van het projectgebied wel één geheel of kleine binnenplaats vormden. Meer duidelijkheid kan hierover enkel gegeven worden na een grondiger bouwhistorisch onderzoek.

²³ Stad en Baronie Ronse (Ancien Regime) Wettelijke Passeringen, 1e Register (folio 44-44verso).

Figuur 12: Ferrariskaart uit 1777 met aanduiding van het projectgebied.²⁴

²⁴ Geopunt 2016.

c) *Atlas der Buurtwegen (1840)*

De situatie lijkt bijna ongewijzigd als wordt gekeken naar de kaarten uit het midden van de 19de eeuw zoals de *Atlas der Buurtwegen* (zie Figuur 13). Zowel de rooilijn als de perceelindeling zijn quasi onveranderd. De bebouwing is wel aangepast, zo zijn er kleine binnenplaatsjes bijgekomen die aan de achterzijde zijn afgesloten met kleine gebouwtjes (werkplaatsen?). Door het verdwijnen van de thuisnijverheid en de stijging van de welvaart is de kans groot dat de percelen in de 19^e eeuw allemaal afgesloten worden en fungeren als burgertuinen.

Figuur 13: Kaart van *Atlas der buurtwegen* met aanduiding van het projectgebied.²⁵

De **Poppkaart** en de **kaart van Vandermaelen** zijn voor dit onderzoeksgebied minder gedetailleerd en geven geen extra informatie.

²⁵ Geopunt 2016.

3 Archeologisch vooronderzoek

Voorafgaand aan dit onderzoek werd in februari 2016 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd door middel van een bureauonderzoek en proefputten. Dit onderzoek werd eveneens door BAAC Vlaanderen uitgevoerd.²⁶

In totaal werden 5 proefputten op het terrein aangelegd met een totale oppervlakte van 64,5m² binnen het 1160m² grote onderzoeksgebied (zie Figuur 14). In combinatie met de resultaten van het bureauonderzoek, die reeds in beknopte versie werden hernomen in het voorgaande hoofdstuk²⁷, werd aangetoond dat deze site sinds de 13de eeuw activiteit kent. Het terrein werd hiertoe eerst opgehoogd, waarna men de bewoning in vakwerkbouw plaatste. Zowel de loopniveaus als de mogelijke funderingen werden aangetroffen in de proefputten. Daarnaast werden uit deze periode ook een fundering in ijzerzandsteen aangetroffen, alsook de restanten van verscheidene stadsbranden die voor een vrij nauwkeurige datering van de sporen zorgen. Uit latere periodes (17de-18de eeuw) werden baksteenconstructies aangetroffen die een getuige zijn van de verstening van de vakwerkbouwconstructies.

Figuur 14: Plot van de uitgevoerde werkputten (groen) en bestaande kelders en verstoringen (rood) op de toekomstige plannen.

²⁶ Vandeplasse et al. 2016.

²⁷ Zie: 2 Bureauonderzoek.

4 Methode

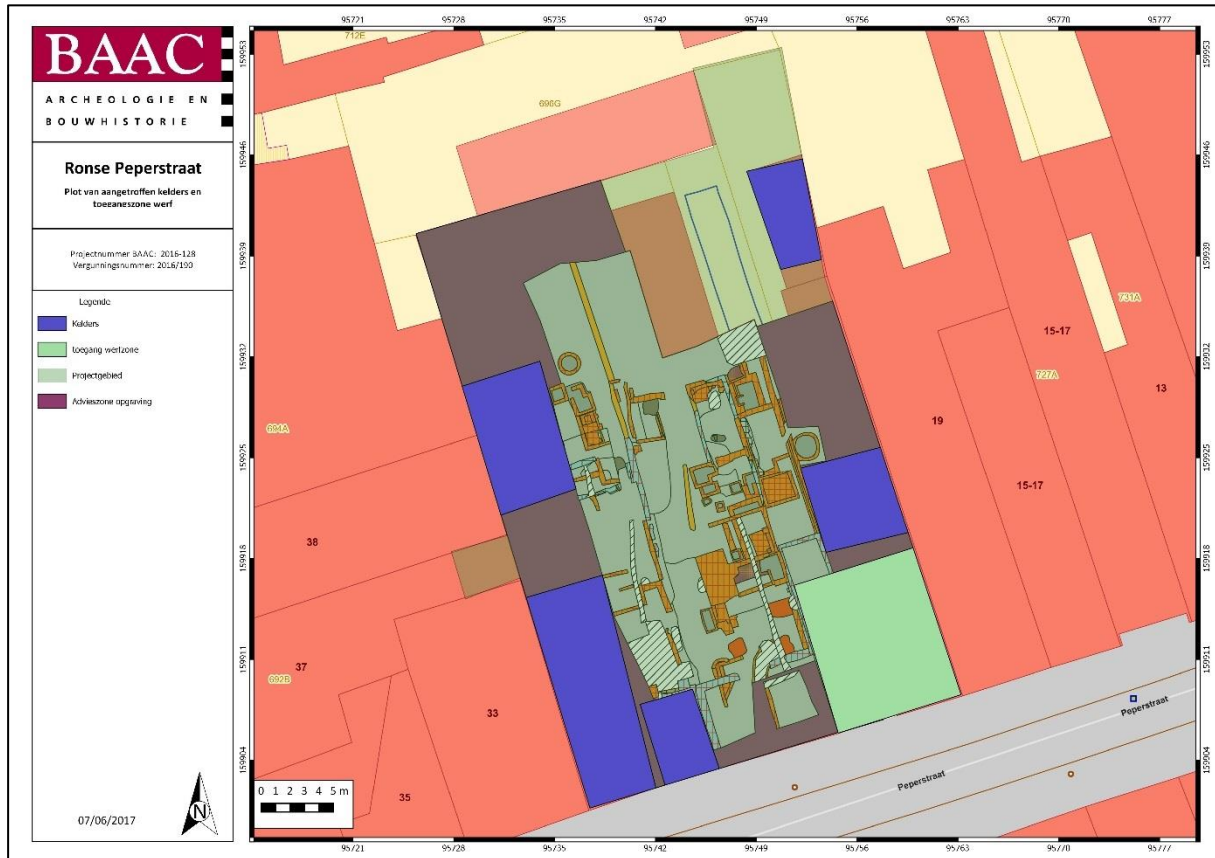
In dit hoofdstuk wordt eerst de toegepaste methodologie geschetst (werkwijze, planning, aanpak, strategie van het veldwerk). Daarna bespreken we kort de aanpak van de uitwerking.

4.1 Veldwerk

Het opgravingsgebied met een totale oppervlakte van circa 800 m² is slechts voor ongeveer de helft vlakdekkend onderzocht door middel van twee werkputten. De reden waarom een deel van het terrein niet onderzocht kon worden is tweeledig. Een eerste punt is veiligheid. Het opgravingsterrein werd aan de oostelijke en westelijke zijde door metershoge muren van de aanpalende percelen omsloten. Bij de sloopwerken werden verschillende delen van deze muren als zeer instabiel ingeschat, waardoor een veiligheidsmarge van minstens vier meter aangehouden werd om zo eventueel instortingsgevaar tegen te gaan. Deze veiligheidsmarge werd in samenspraak tussen de opdrachtgever, de veiligheidscoördinator, de projectleider en het Agentschap Onroerend Erfgoed afgesproken. Ten tweede bevonden zich binnen de veiligheidsmarge ook verschillende keldervolumes, waardoor een groot deel van het aanwezige bodemarchief reeds verstoord was. Uit het vooronderzoek was immers reeds gebleken dat de archeologische sporen zeer ondiep zaten.

Met enige voorzichtigheid kunnen de gegevens van de opgegraven delen ook naar de niet onderzochte delen geëxtrapoleerd worden. Globaal genomen werd het perceel van Peperstraat 31 en Peperstraat 21 als veiligheidsmarge genomen. Centraal werden de percelen van Peperstraat 23-29 volledig opgegraven, enkel de zone aan de straatkant werd niet verder onderzocht, aangezien hier een kelder zat en er tijdens het vooronderzoek al een proefput gegraven was en de toegang tot de werf zich op deze locatie bevond. Toch kon door middel van de proefput een volledig beeld van het terrein van grosso modo de straatzijde tot de achterzijde bereikt worden.

Werkput 1 had een breedte van net geen acht meter en een diepte van circa 30 meter. Werkput 2 had een breedte van ongeveer 7 meter en een diepte van ongeveer 22 meter. De oriëntatie van deze putten werd, in samenspraak met de opdrachtgever en het Agentschap vooraf vastgelegd. De werkputten en enkele vaste meetpunten werden uitgezet door een landmeter (Figuur 15). Het maaiveld bevond zich gemiddeld op een hoogte van 39,80 meter TAW.

Figuur 15: Overzicht van de aangelegde werkputten. In paars is de advieszone zoals overgenomen uit de Bijzondere Voorwaarden aangeduid. In blauw zijn de gekende kelders uit het vooronderzoek aangeduid, de toegangszone tot de bouwwerf in lichtgroen.

Het archeologisch vlak werd aangelegd met behulp van een kraan op rupsbanden van 15 ton met gladde graafbak van 2 m. In elke put werd machinaal één vlak aangelegd op het archeologisch relevante en leesbare niveau; dit onder begeleiding van minstens één archeoloog. Vervolgens werd het vlak manueel bijgeschaafd, zodat de sporen het best zichtbaar waren en meteen konden worden ingekrast. Gezien de complexe bodemopbouw werden op de meeste stukken vier vlakken aangelegd waar de veiligheidsmarges dit toelieten. De eerste drie vlakken werden quasi over de volledig op te graven zone aangelegd. Enkel het vierde vlak kon niet in zijn totaliteit aangelegd worden door de aanwezigheid van verschillende keldervolumes en ook omdat er een zekere veiligheidsmarge moest gehanteerd worden. De diepere vlakken werden pas aangelegd als de bovenliggende vlakken volledig geregistreerd en afgewerkt waren.

Om de verticale stratigrafie te kunnen vatten werden twee profielen haaks op de Peperstraat aangelegd. Van beide werkputten werd telkens de westelijke zijde volledig opgeschoond om zo een volledig lengteprofiel te bekomen. Op deze manier kunnen verschillende sporen ook aan de profielen gekoppeld worden.

Van alle vlakken werden overzichtsfoto's gemaakt en van alle kleinere sporen ook detailfoto's. De putten en sporen werden ingetekend door middel van een *Robotic Total Station* (RTS) en gedocumenteerd aan de hand van beschrijvingen. Sporen-, foto- en vondstenlijsten werden digitaal geregistreerd in het veld. Gebruik makend van de programma's *Autocad* en *QGIS* werden de verzamelde data van de opgravingsvlakken verwerkt tot een gedetailleerd en overzichtelijk grondplan.

Vondsten werden stratigrafisch ingezameld en voorzien van een label. De vondsten werden bij de verwerking gesplitst op vondstcategorie. Elke vondstcategorie werd door een desbetreffende specialist bekeken (zie ook 4.2 Uitwerking)

Beloftevolle sporen werden bemonsterd met het oog op verder natuurwetenschappelijk onderzoek. De staalname gebeurde ofwel voor macroresten d.m.v. een 10 liter emmer, ofwel voor pollenonderzoek d.m.v. een pollenbak. Ook van de natuursteenmuren werden stalen genomen om voor te leggen aan een specialist om zo de gebruikte steensoort en mogelijke herkomst te achterhalen.

Met behulp van een metaaldetector (*Goldmaxx Power*) werd naar metaalvondsten gezocht. Sporen waarbij het toestel een signaal gaf, werden aangeduid in de sporenlijst. Metaalvondsten werden ingezameld als ze zich aan het vlak bevonden of als ze zich in een spoor bevonden dat gecoupeerd werd. Ingezamelde vondsten werden op het plan gezet met vondstnummer en code *Md*.

4.2 Uitwerking

De uitwerking van de opgravingsdata is gebeurd volgens de Minimumnormen, de Bijzondere Voorschriften met tot doel de nodige antwoorden te vinden op de onderzoeksvragen. Het budget voor specialistisch onderzoek is in die mate verdeeld zodat de onderzoeksvragen zo goed mogelijk beantwoord kunnen worden en is goedgekeurd door de het Agentschap Onroerend Erfgoed en de opdrachtgever. Alle aangetroffen sporen zijn tot op een basisniveau uitgewerkt; eventuele structuren zijn verder in detail behandeld. Alle materiaalcategorieën zijn tot op een basisniveau beschreven. Vondsten zijn door specialisten bekeken en gedateerd (Tabel 1). De behandeling van de geconserveerde vondsten is beschreven in de desbetreffende lijsten (zie bijlage 11.1).²⁸

Verschillende monsters zijn, in overleg met opdrachtgever en het Agentschap Onroerend Erfgoed, geselecteerd voor verder onderzoek, binnen het begrote budget. Er worden binnen de Bijzondere Voorwaarden verschillende vermoedelijke hoeveelheden voor waarderingen en analyses gegeven, naast een budget van 5000 euro voor de conservatie van vondstmateriaal. De te analyseren monsters worden eerst gewaardeerd.

De uitwerking van de verschillende materiaalcategorieën en monsters werd aan een aantal specialisten toevertrouwd (tabel 1).

Vondstcategorie	Bekeken door
Middeleeuws aardewerk, glas, pijpenaarde, bouwkeramiek	Olivier Van Remoorter (BAAC Vlaanderen)
Botanisch macrorestenonderzoek	EARTH Integrated Archaeology
Botanisch palynologisch onderzoek	EARTH Integrated Archaeology
Dierlijk botmateriaal	Annelies Claus (BAAC Vlaanderen)
Metaal-Conservatie/beschrijving	Michel Hendriksen (Archeometaal)/Ron Bakx (BAAC Vlaanderen)

Tabel 2: Specialistisch onderzoek

²⁸ Dit gaat om volgende stappen in de uitwerking: tekenen, fotograferen, behandeling voor stabilisering, dendrochronologie, ¹⁴C-datering, gezeefd, deselectie.

Voor de verdere natuurwetenschappelijke uitwerking werden twee macrorestenmonsters en één pollenmonster voorgesteld ter waardering en daarna (indien positief gewaardeerd) verdere uitwerking.

Conservatie

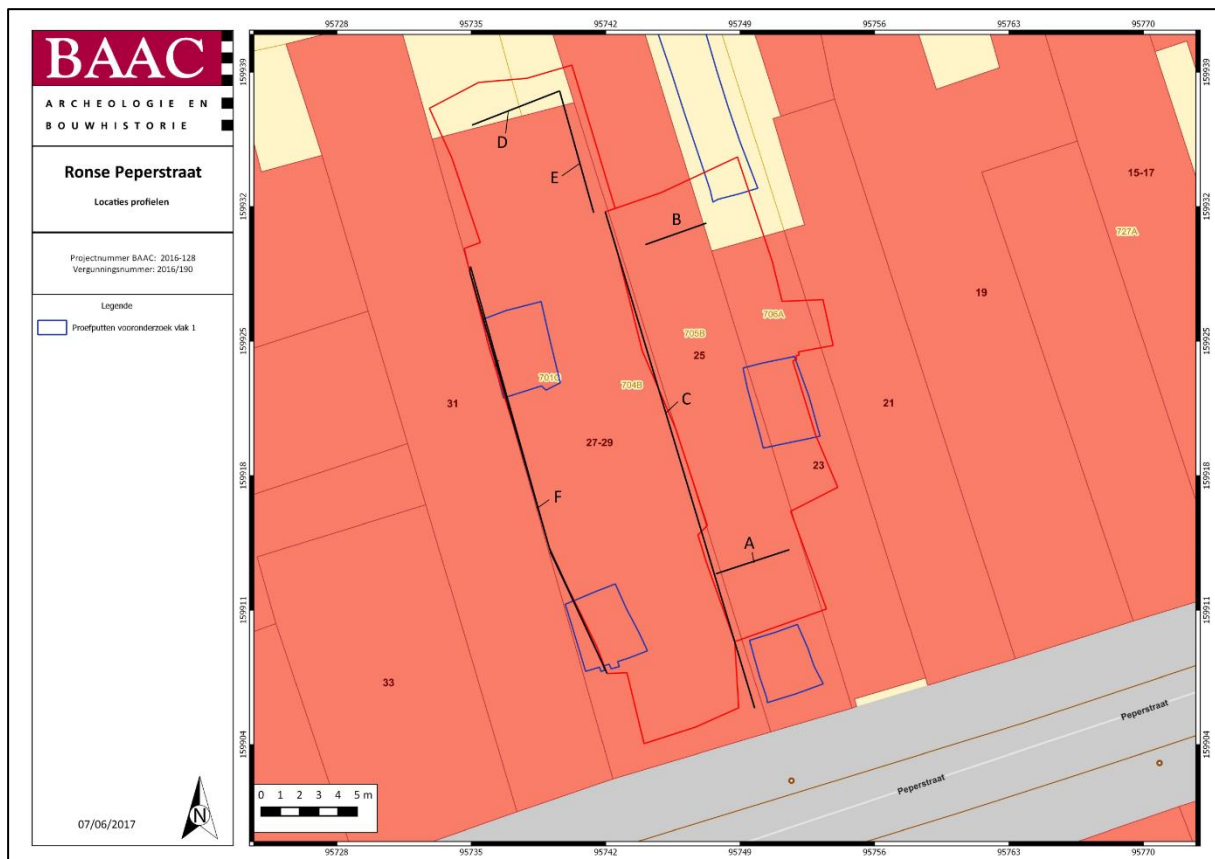
Voor de conservatie van vondsten was een bedrag van 5000€ voorzien. De enige vondsten die conservatie nodig hadden waren 21 metaalvondsten. Deze werden voorgelegd aan een materiaalspecialist die hierbinnen een selectie maakte tussen waardevolle en minder waardevolle vondsten die conservatie nodig hadden. In totaal werden 16 metalen voorwerpen geconserveerd.

5 Resultaten

5.1 Bodem

5.1.1 Algemeen

De bodemopbouw binnen het onderzoeksgebied werd door middel van zes profielen onderzocht (Profielen A tem F). Deze profielen waren zowel noord-zuid (profielen C, E en F) als oost-west (profielen A, B en D) georiënteerd. De locatie van de profielen zijn op Figuur 16 afgebeeld.

Figuur 16: plot van de locaties van de profielen binnen de aangelegde werkputten.

De top van het maaiveld bevond zich in het noorden (achtererven van het terrein) op 39,80 meter TAW, in het zuiden (straatzijde) lag deze ook op 39,80 meter TAW. Op het terrein werd een sterke antropogene bodemopbouw aangetroffen. Deze werd door middel van twee profielen haaks op de Peperstraat in zijn totaliteit bestudeerd (vanaf de straatzijde tot het einde van de percelen/op te graven zone). Het rijke bodemarchief werd reeds bij het vooronderzoek aangetoond. Vooral de profielen in werkput 3 van het vooronderzoek toonden een zeer interessante opeenvolging van vloerniveaus en brandlagen aan.

De moederbodem bestaat in het noorden van het terrein hoofdzakelijke uit licht lemig zand (S3.001) dat in het zuiden duidelijk overgaat in een zandige leem (S3.002). In het noorden van het terrein werd de moederbodem op circa 38,15 meter TAW aangetroffen. In het zuiden werd de moederbodem op 38,46 meter TAW aangesneden. Ter hoogte van profiel C werd de moederbodem in het noorden pas

op 37,30 meter TAW aangesneden. Waarschijnlijk heeft dit te maken met de locatie, aangezien dit profiel midden in een pand aangelegd werd.

In totaal kan een anderhalve meter bodemarchief geregistreerd worden. Het is ook opvallend dat er binnen deze bodemopbouw ook verschillende lemen vloerniveaus en brandlagen op te tekenen vallen (zie ook infra).

Figuur 17: Zicht op het noordelijk uiteinde van profiel C. De dikke ophogingslagen zijn duidelijk zichtbaar, bij de uitsprong van het profiel is de overgang naar de moederbodem in geel aangeduid. De moederbodem hier was sterker gereduceerd dan elders.

5.1.2 Profiel C

In profiel C kon circa 26 lopende meter profiel bestudeerd worden. Enkel de laatste twee meter tot de straatzijde kon niet geregistreerd worden omwille van de te behouden veiligheidsmarge. In totaal kon circa 1,50 meter bodemarchief geregistreerd worden.

De moederbodem bevond zich op wisselende diepte. In het noorden bevond de moederbodem zich op 38,10 meter TAW. In het zuiden bevond deze zich op 37,90 meter TAW. In het noorden bestond de moederbodem eerder uit een lemig zand, terwijl de moederbodem in het zuiden uit leem bestond. Bovenop de moederbodem werd in de 13^e eeuw een eerste ophogingslaag opgebracht (vullingen 16 en 56). In profiel F werd in deze zelfde laag wat vondsmateriaal aangetroffen wat deze laag in de 13^e eeuw kon dateren (zie ook infra en 6.1 Middeleeuws aardewerk). In profiel C kon geen dateerbaar materiaal in deze laag verzameld worden, in profiel F wel. Door deze eerste ophogingslaag werden verschillende ontginningskuilen gegraven. De meeste konden op basis van het aardewerk in de 14^e eeuw gedateerd worden.

Na deze eerste ophoging kon een sterke antropogene bodemopbouw waargenomen worden. Hierbij viel vooral het verschil tussen het zuidelijke en het noordelijke gedeelte van het terrein op. Een cesuur kon hierbij gezien worden ter hoogte van kelder 2.034. Ten zuiden van deze kelder kon een sterke

opeenvolging van verschillende vloerniveaus en brandlagen opgetekend worden. In het noorden werden vooral verschillende ophogingslagen en enkele kuilen waargenomen.

Boven deze eerste ophoging bevond zich in het achtererf een tweede ophoging (vulling 45, spoor 2.099). Deze ophoging kon op basis van het aardewerk in de 15^e eeuw gedateerd worden. In deze tweede ophoging waren ook enkele sporen uitgegraven, waaronder spoor 2.116 (vulling 35). Deze rijke mestkuil werd vervolgens afgedekt door verschillende ophogingslagen. Ook de aanwezigheid van enkele beerbakken en een aantal kuilen toonde aan dat dit gedeelte van het terrein altijd als achtererf gebruikt werd. Echte bewoningssporen zullen hier pas vanaf de 16^e-17^e eeuw aanwezig zijn.

Deze 17^e-eeuwse bewoningssporen bestaan dan vooral uit enkele muurresten die ook in dit profiel aanwezig waren. Het gaat hierbij om muur 2.035 en beerbakken 2.028 en 2.029. Muur 2.035 is mogelijk een oude achtergevel, aangezien aan de zuidelijke zijde (richting straat) nog enkele dunne lagen aangetroffen werden die mogelijk restanten zijn van vloerniveaus (vullingen 23 en 24), maar ook een brandlaag (vulling 22). Deze lagen zijn duidelijk de restanten van een stadsbrand, mogelijk te koppelen aan de brand van 1478 of 1514. Deze brandlaag komt ook mogelijk overeen met vulling 1 in het zuidelijke gedeelte van het profiel.

Het oudste vloerniveau (vulling 13) kreeg spoornummer 2.111. Dit vloerniveau werd afgedekt door een brandlaag (spoor 2.100, vulling 12 in profiel C). Deze brandlaag bevatte zeer veel brokken verbrande leem, vaak met afdrukken van takken en stro nog goed bewaard. In deze laag werd ook redelijk veel 14^e-eeuws aardewerk aangetroffen dat duidelijk secundair verbrand was (zie ook infra). Dit was dan ook een duidelijke aanwijzing dat dit materiaal was dat ook uit deze brandfase kwam. Op basis van het aangetroffen aardewerk kan voor deze bouwphase een datering vóór 1382 gegeven worden. Deze stadsbrand is de enige die op basis van de historische bronnen in de 14^e eeuw kan geplaatst worden.

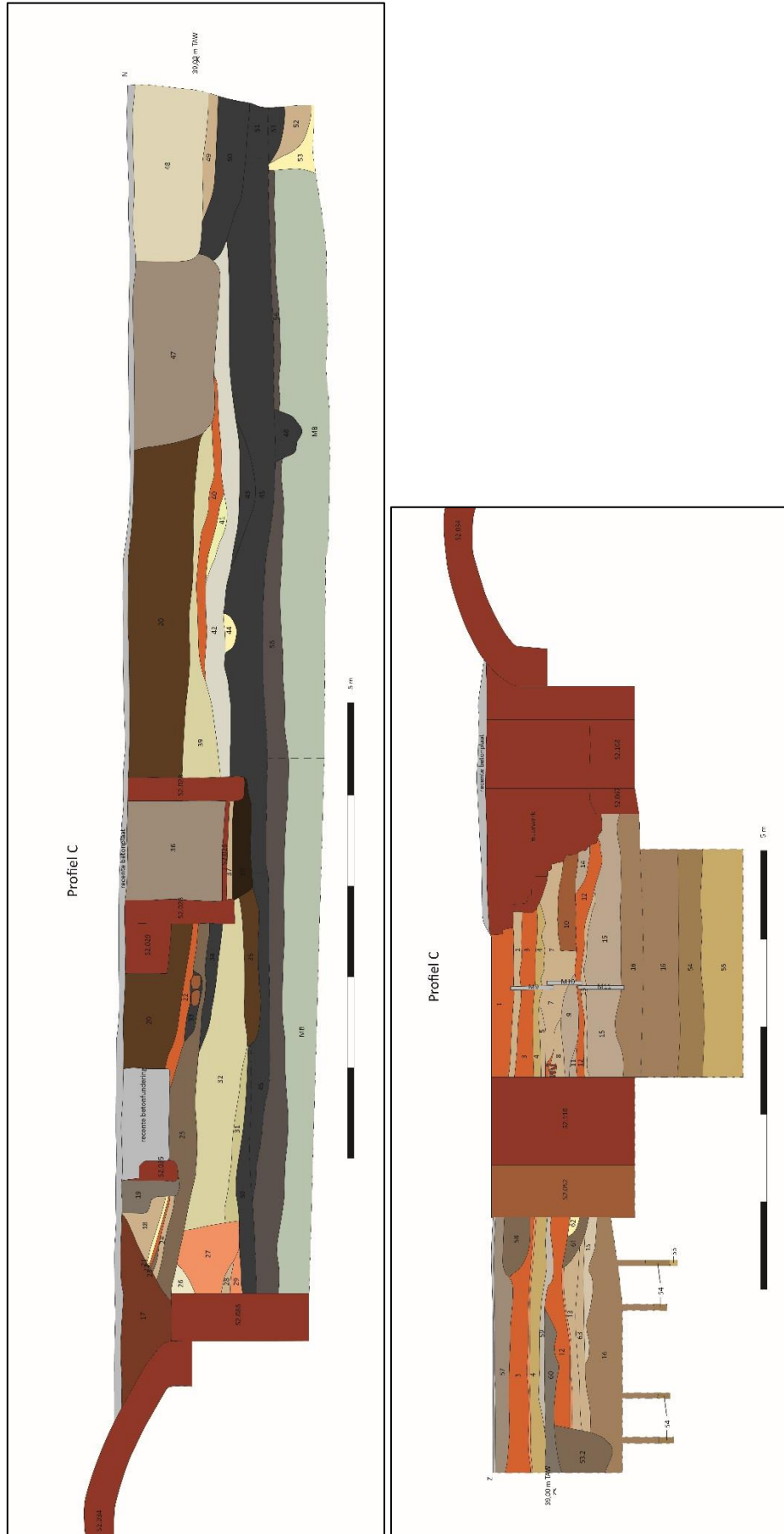
Tussen het eerste en derde vloerniveau werd een gedeeltelijk vergraven vloerniveau met bijhorende haardplaats en brandlaag geregistreerd (vullingen 6 en 8). Deze haardplaats werd opgebouwd uit stukken tegel. De brandlaag boven deze haard kan met enige voorzichtigheid in 1425 gedateerd

Hierboven werd een nieuw vloerniveau aangelegd met een dikke laag leem (vulling 4 tem 7). Deze nieuwe vloer kreeg spoornummer 2.060/2.071. Boven deze vloer werd opnieuw een brandlaag (vulling 3, spoor 2.059) aangetroffen die alle sporen volledig afdekte. In deze brandlaag werd redelijk veel materiaal gevonden dat globaal in de 15^e eeuw kon gedateerd worden. Daarnaast werd ook een munt in deze laag aangetroffen, determinatie gaf aan dat het ging om een munt geslagen onder graaf Filips de Goede die gedateerd kon worden tussen 1419 en 1467. Ook werd in deze brandlaag een munt aangetroffen. Met enige voorzichtigheid kan aan dit brandniveau een datering van 1478 gegeven worden.

Hierboven bevond zich dan weer een opeenvolging van een lemen vloerniveau (vulling 2) en een brandlaag (vulling 1). In dit profiel werd deze laatste brandlaag afgedekt door een recente betonplaat. Deze laatste brandlaag kan met enige voorzichtigheid in de 16^e eeuw gedateerd worden. In deze eeuw vinden verschillende stadsbranden plaats, waardoor een exacte datering moeilijker wordt.

Figuur 18: Foto van het centrale deel van profiel C met zicht op de verschillende vloerniveaus en brandlagen.

Figuur 19: Profieltekening van Profiel C, bovenaan het noordelijke deel, onderaan het zuidelijke deel.

5.1.3 Profiel F

In profiel F kon circa 23 lopende meter profiel bestudeerd worden. Enkel de laatste vijf meter tot de straatzijde kon niet geregistreerd worden aangezien zich op deze locatie een recente kelder bevond. In totaal kon een circa 1,50 meter dik bodemarchief geregistreerd worden.

Zoals hierboven al aangegeven kon de moederbodem geregistreerd worden op circa 38,20 meter TAW. Bovenop de moederbodem zal in de 13^e eeuw een eerste ophogingslaag opgebracht worden (vullingen 18 en 59). In deze laag bevond zich sporadisch wat vondsmateriaal dat deze laag in de 13^e eeuw kon dateren (zie ook infra 6.1 Middeleeuws aardewerk). Onder deze eerste ophoging konden ook nog enkele sporen geregistreerd worden, zoals enkele kuilen (sporen 1.135 en 1.140, en een tweetal paalkuilen (spoor 1.166 en vulling 71). Vooral in de kuilen werd veel 13^e-eeuws aardewerk aangetroffen. Centraal boven de kuilen bevond zich een vrij kleiige, donkergrijze laag die de oudste ophoging deels snijdt (vulling 70). Een exacte functie voor dit spoor kon niet achterhaald worden. spoelbandjes van stilstaand water (depressie of poel) ontbreken.

In het noordelijk gedeelte van het terrein (zone achtererf) kon na deze eerste ophoging een opeenvolging van nog twee extra vrij dikke ophogingslagen waargenomen worden (vullingen 16 en 17). Meer naar de straatzijde toe kon bovenop vulling 16 een restant van een brandlaag herkend worden (vulling 15) die mogelijk dezelfde is als vulling 57 aan de straatzijde. Dit is helaas niet meer geheel met zekerheid vast te stellen aangezien er een grote vergraving heeft plaatsgevonden, waarschijnlijk voor de aanleg van een nieuw keldervolume (spoor 1.092). doorheen deze eerste ophogingslagen werden verschillende kuilen gegraven, al dan niet om zand te ontginnen.

Boven het restant brandlaag werden nog enkele dunne ophogingslagen (vullingen 14 tem 11) aangebracht die vervolgens afgedekt werden door een brandlaag (vulling 9 en 29). Gezien de diepte kon deze brandlaag met enige voorzichtigheid gekoppeld worden aan de stadsbrand van 1425. Ook hier is er onduidelijkheid door de grote vergraving centraal in het profiel. Boven deze brandlaag zal een opeenvolging van enkele vloerniveaus volgen (vullingen 6 tem 8, 24, 27, 30, 32). Deze vloerniveaus kunnen enkel ruw gedateerd worden op basis van de brandlagen. Dateerbaar materiaal uit de vloerniveaus werd ook slechts sporadisch aangetroffen. Alle lagen boven vulling 9/29 en 55 zijn op basis van de stratigrafie na 1425 te dateren.

Bij de verschillende vloerniveaus zijn ook enkele haardplaatsen aanwezig. De oudste haardplaats werd gevormd door een haard die enkel in de putwand kon worden waargenomen. Het ging om een haard opgebouwd uit scherven (vulling 52). Deze haard hoorde bij vloerniveau 64-65. Op basis van de stratigrafie kon dit vloerniveau in de vroege 15^e eeuw gedateerd worden. Bij vloerniveau 32 hoort haardplaats 28. Deze haard werd ook in het vlak herkend. In vlak 2 kreeg dit spoor spoornummer 1.068. op ongeveer dezelfde locatie werd bij een verbouwing en ophoging een nieuwe haard geplaatst. Bij een niet bewaard vloerniveau hoorde de haard met vullingsnummer 21. Deze haard bestond uit ijzerzandsteenbrokken gevat in leem en was bovenaan verbrand. Meer naar het zuiden toe kon ook haard 1074 herkend worden in het profiel. Deze haard kon mogelijk tot de 15^e-eeuwse fase gerekend worden.

Meer naar de straatzijde toe werd de bodemopbouw iets ingewikkelder. Globaal kon eenzelfde beeld als bij het achtererf herkend worden. Een eerste ophogingslaag boven de moederbodem, brandlagen, vloerniveaus en haardplaatsen.

De oudste ophogingslaag aan de straatzijde kreeg vullingsnummer 59. In het vlak kreeg deze vulling spoornummer 1.115. hierboven bevond zich een eerste vloerniveau (vulling 58) dat afgedekt werd door een brandlaag (vulling 57). Deze onderste brandlaag kon op basis van het aardewerk dat in werkput 2 aangetroffen werd met de stadsbrand van 1382 gelinkt worden. Bovenop deze brandlaag bevond zich een nieuw vloerniveau met daarboven weer een brandlaag (respectievelijk vullingen 56 en 55/60). De brandlaag kan met enige voorzichtigheid gekoppeld worden aan de stadsbrand van 1425. Het weinige materiaal in deze laag bevestigd ook deze datering. Boven deze brandlaag werden drie nieuw vloerniveaus aangelegd (vulling 54 en 51 en 50).

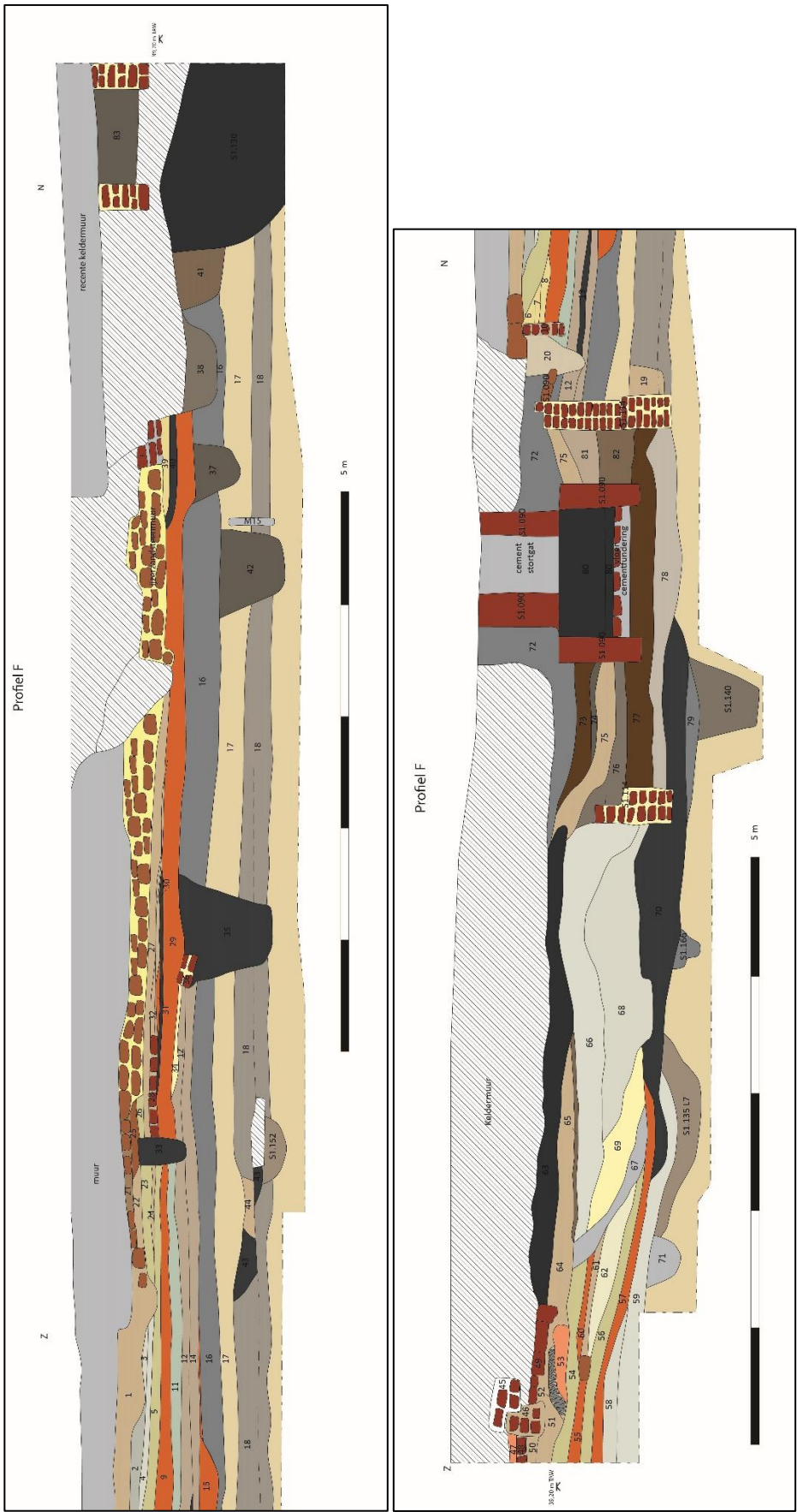
Figuur 20: Detailfoto van de grote vergraving in het zuiden van profiel F. Deze vergraving doorsnijdt de oudere vloer- en brandlagen (links op de foto te zien).

Tussen 1425 en 1478 werd na de aanleg van vloerniveau 54 een grote kuil gegraven (vullingen 66 tem 69) die tot de onderste brandlaag alles vergraven heeft. Mogelijk gaat het om de aanlegkuil voor kelder 1.114. Deze kelder zal verder in de tekst bij de spoorbeschrijving besproken worden. Binnenin de kelder kon worden vastgesteld dat er geen bodem in baksteen aanwezig was. Wel kon een lichtgrijsbruin gevlekte zandig lemige laag herkend worden die mogelijk als lemen vloer binnen deze kelder kan worden omschreven. Hierboven bevonden zich verschillende dempingspakketten die afwisselend sterk puinig tot vrij lemig waren (vullingen 72 tem 78 en 81 tem 82). In deze dempingspakketten bevond zich ook een kleine hoeveelheid aardewerk dat in de 15^e eeuw kon gedateerd worden. Mogelijk werd deze kelder opgegeven na de stadsbrand van 1478.

De aanlegkuil zal overdekt worden door een nieuw vloerniveau (vulling 51/64) Bij dit vloerniveau hoorde ook twee opeenvolgende haardplaatsen (vullingen 52 en 49, deze laatste kreeg spoornummer 1.052, spoor 4.3 in het vooronderzoek). Deze haard werd afgeboord door een mogelijk binnenmuur (vulling 46), met aan de zuidelijk kant ook een haardvloer. Boven deze haard werd een derde brandlaag herkend (vulling 47), die met enige voorzichtigheid met de brand van 1478 kon gelinkt worden.

De vloerniveaus lijken over heel het profiel te worden afgedekt door een muur in ijzerzandsteen. Deze ijzerzandsteenmuur werd ook al tijdens het vooronderzoek aangetroffen in werkput 2. Gezien het feit dat er geen jongere lagen dan de late 15^e eeuw aangetroffen werden in dit profiel kan met enige voorzichtigheid gesteld worden dat de bouw van de muren in ijzerzandsteen vanaf de late 15^e eeuw gedateerd kan worden.

Bovenop de ijzerzandsteenmuren zullen verschillende recente keldermuren gefundeerd worden. Deze kelders waren nog tot de sloop van de bebouwing in gebruik. Gezien het feit dat deze kelders vrij diep waren en omdat er een zekere veiligheidsmarge moest aangehouden worden werd besloten om niet op te graven onder deze kelders.

Figuur 21: Profieltekening van Profiel F, bovenaan het noordelijke deel, onderaan het zuidelijke deel.

5.2 Spoorbeschrijving en interpretatie

5.2.1 Algemeen

In totaal werden 296 spoornummers uitgeschreven. Het gaat hierbij om sporen van diverse aard. Op basis van de stratigrafie, vondsten en oversnijdingen kon een vierledige fasering opgesteld worden.

- a) *Eerste ontginningen 13^e-14^e eeuw*
- b) *Eerste bebouwingssporen, brandlagen en vloerniveaus 14^e-16^e eeuw*
- c) *Panden in ijzerzandsteen: 16^e-17^e eeuw*
- d) *18^e-20^e-eeuwse verbouwingen*

5.2.2 Beschrijving en interpretatie van de sporen en structuren

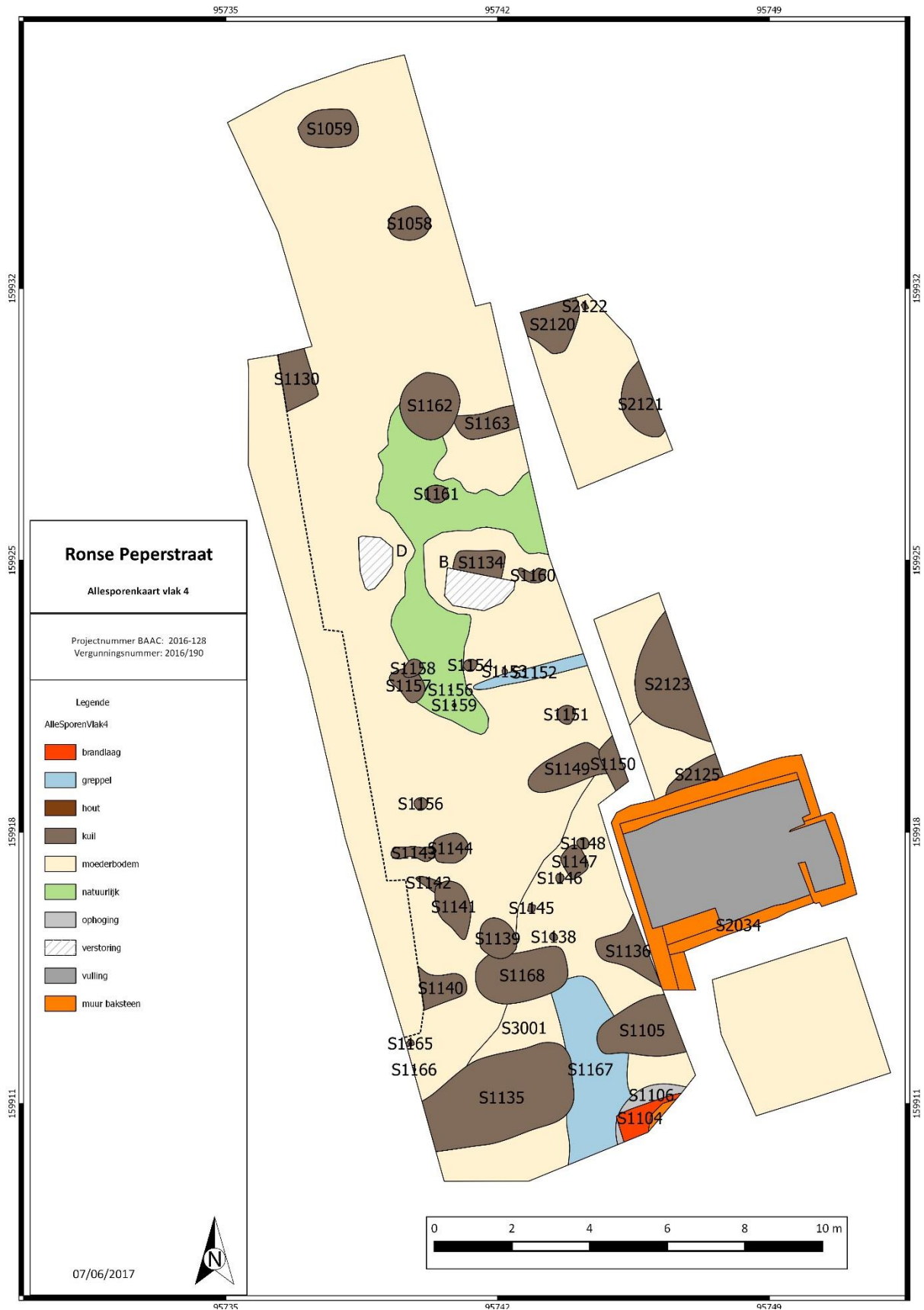
- a) *Eerste ontginning van het terrein: 13^e-14^e eeuw.*

- Gracht van de Vrijheid van Ronse

Van de vermeende gracht van de Vrijheid van Ronse waarvan vermoed werd dat deze zich in het uiterste noorden van het onderzoeksgebied zou bevinden werden geen sporen aangetroffen. In de proefsleuf (werkput 1) die tijdens het vooronderzoek gegraven werd in de noordoostelijke hoek van het terrein werden wel verschillende zeer diepgaande laatmiddeleeuwse lagen aangetroffen. Van deze lagen werd verondersteld dat het om dempingslagen van de gracht van de Vrijheid ging. Echter, in het noordelijke uiteinde van werkput 1 en in de profielen daar werden geen diepe structuren waargenomen. Een mogelijke hypothese is dat de proefsleuf net midden in een grote ontginningskuil gegraven is geworden (cfr. Spoor 2.124, zie infra). De gracht van de Vrijheid moet mogelijk net ten noorden van het onderzoeksgebied gezocht worden.

- 13^e-eeuws ontginningssporen

De oudste sporen die teruggaan tot de 13^e eeuw waren redelijk beperkt in aantal. Het ging om enkele verspreide ontginningskuilen en enkele ophogingslagen die op basis van het aangetroffen aardewerk in deze oudste fase konden gedateerd worden. Het gaat hierbij om sporen 1.135, 1.140, 1.149, 1.167 en lagen 57 en 70 in profiel F.

Figuur 22: allesporenkaart van vlak 4, de 13e-eeuwse sporen zijn allen in de linkeronderhoek gesitueerd.

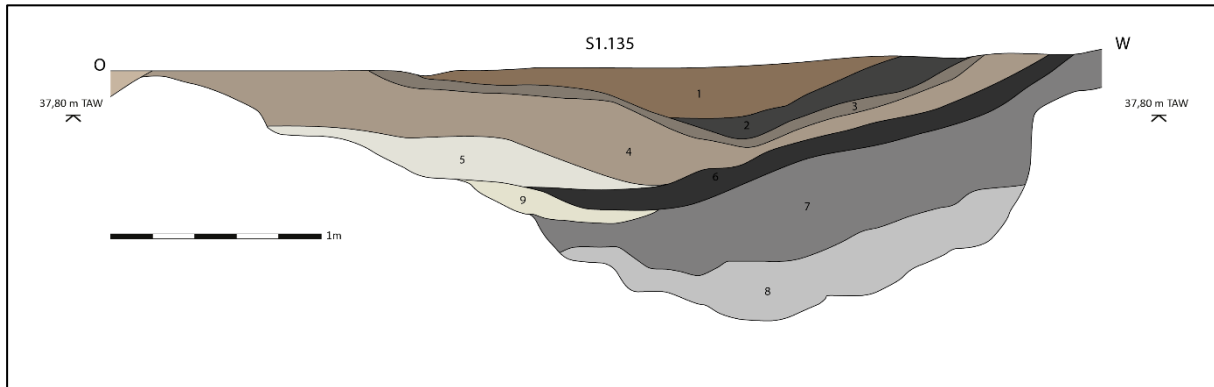
Een van de sporen die duidelijk in de 13^e eeuw te dateren viel, was een grote ontginningskuil die ook al tijdens het vooronderzoek aangesneden was. Het ging hierbij om spoor 1.135, dat in het vooronderzoek spoornummer 4.6 kreeg. In het vlak had deze kuil een afgerond rechthoekige vorm. In de coupe had deze kuil een licht asymmetrisch uitgegraven vorm met een sterke gelaagdheid. De bodem was ook sterk getrapt uitgegraven. Tijdens het vooronderzoek werd dit spoor verkeerdelijk als gracht aanzien gezien de beperkte oppervlakte in de proefput. Ook de datering moet aangepast worden. Het ging niet om een 14^e-eeuwse gracht, maar om een 13^e-eeuwse. De verwarring was ontstaan omdat er in de 14^e eeuw ook een kuil net op deze locatie gegraven werd. In het profiel F was dit goed zichtbaar (vullingen 66 tem 69 in profiel F).

Figuur 23: Coupefoto van ontginningskuil 1.135.

In de coupe konden negen verschillende lagen herkend worden. Centraal bevonden zich twee nazakkingslagen (vullingen 1 en 2). Vooral vulling 1 bevatte veel houtskool en verbrande leemfragmenten. Deze twee lagen waren lemig van textuur. Hieronder zat een dun humeus bandje met een donkerbruinigrijze kleur. De overige vullingen waren vooral dempingslagen van deze winningskuil met een sterk heterogeen uiterlijk. Deze dempingspakketten bevatten vooral grote brokken geelbruine brokken moederbodem die eerder zandig lemig zijn van textuur. Enkel vulling 6 viel op door zijn donker bruinzwarte kleur met een licht humeuze textuur met verschillende brokken moederbodem materiaal. Deze brokken waren ook zandig van textuur. Aangezien het zandige moederbodem materiaal terug in de kuil was gegooid, zal de oorspronkelijke functie van deze kuil waarschijnlijk leemwinning geweest zijn. Waarschijnlijk werden de bovenste vullingen (vullingen 4 tem 6) na een eerste gedeeltelijke damping als tijdelijke afvalkuil (her-)gebruikt. Dit zou ook de humeuze lenzen verklaren. Dit spoor bevatte ook heel wat vondstmateriaal, waaronder veel aardewerk, botmateriaal, metaal (waaronder een mes met benen heft) en slakkig materiaal. Ook werden twee volledige potten gevonden in vulling 4. Het ging om een kogelpot met een blokvormige rand en een kan, beiden in grijs aardewerk. Vooral door het voorkomen van de blokvormige kogelpotrand kon dit spoor in de 13^e eeuw gedateerd worden.²⁹ Het diepste punt van deze kuil was tot 36,82 meter TAW uitgegraven. De oostelijke rand van dit spoor werd oversneden door spoor 1.167.

²⁹ De Groote 2008, 205.

Figuur 24: Coupetekening van spoor 1.135.

Een andere kuil die ook in profiel F geregistreerd kon worden was spoor 1.140. Het ging om een kleine rechthoekige afvalkuil met een bruingrijze kleur en een redelijk zandig lemige textuur. In coupe had dit spoor een licht komvormige doorsnede. In de vulling van dit spoor werden enkele scherven aardewerk aangetroffen waaronder grijsbakkend en vroegrood aardewerk waardoor dit spoor ook in de 13^e eeuw kon gedateerd worden. Ook deze kuil werd afgedekt door de eerste ophogingslaag en lagen 70 en 79 in profiel F.

Spoor 1.149 werd aangetroffen in vlak 4 van werkput 1. Het ging om een grote, langwerpige ovale ontginningskuil met een donkergrijsbruin gevlekte vulling. In de coupe had dit spoor een getrapt uiterlijk met drie te onderscheiden vullingen. Het ging in alle gevallen om donkergrijs gevlekte, heterogene vullingen met vooral in vulling redelijk wat aardewerk dat tussen de tweede helft 13^e en de eerste helft 14^e eeuw kon gedateerd worden. De textuur van de dempingspakketten was zandig lemig.

Figuur 25: Coupefoto's van sporen 1.149 (links) en 1.140 (rechts).

Deze kuilen werden afgedekt door een eerste ophoging (vulling 59 in profiel F). Deze oudste ophoging in werkput 1 kon duidelijk in de 13^e eeuw gedateerd worden. Binnen het aardewerk zitten duidelijke kogelpotranden met blokvormige doorsnede, een randtype dat met zekerheid in de 13^e eeuw kon gedateerd worden.³⁰ Opvallend was dat deze oudste ophoging in werkput 2 minder duidelijk aanwezig was. De oudste ophogingslaag daar (spoor 2.099) bevatte vooral materiaal dat in de 15^e eeuw kon gedateerd worden. Dit materiaal bevond zich echter wel vooral bovenaan in deze ophoging. Deze laag

³⁰ De Grootte 2008, 204-205.

was ook redelijk gereduceerd, waardoor een onderscheid tussen de lagen eerder moeilijk te maken was. Het is mogelijk dat deze eerste ophogingslaag niet herkend werd, en ook bij de jongere, bovenliggende laag gerekend werd.

- 14^e-eeuws ontginningssporen

Ook in de 14^e eeuw komen verspreid over het terrein kwamen diverse ontginningskuilen voor. Het ging meestal om zand of leemwinningskuilen, afhankelijk van de locatie op het terrein. In het noorden van het terrein was meer zand te vinden, in het zuiden was de bodem duidelijk meer lemig. De kuilen hadden in het vlak een ronde tot rechthoekige vorm. De coupe toonde meestal zeer rechte randen en vaak zijn deze kuilen redelijk diep uitgegraven. De opvulling van deze kuilen bestond meestal uit een zeer heterogene vulling met relatief weinig vondstmateriaal. Opvallend was ook dat vele van deze kuilen door de oudste ophogingen zijn gegraven, wat toch een relatieve datering geeft voor de kuilen en de oudste ophogingen.

Binnen deze groep sporen zijn zowel zeer grote en diepe kuilen aanwezig als relatief kleine en minder diepe kuilen.

De diepe 14^e-eeuwse ontginningskuilen waren sporen 1.168, 1.139, 2.120, 2.121, 2.124, 2.125. De minder diepe kuilen waren sporen 1.059, 1.058, 1.134, 1.152, 1.144, 1.141.

Bij deze diepe ontginningskuilen viel vooral spoor 2.124 op. Het ging om een circa 4 meter brede, circa 2 meter diepe ontginningskuil. De lengte kon niet bepaald worden door de te respecteren veiligheidsmarges, maar de vorm van de kuil leek min of meer vierkant tot rechthoekig te zijn. De bodem kon enkel bereikt worden door middel van boringen. Deze kuil was de grootste ontginningskuil die binnen het plangebied aangetroffen werd.

Figuur 26: Vlakfoto van vlak 4 in het noorden van werkput 2 met twee ontginningskuilen duidelijk in het vlak zichtbaar. Bovenaan spoor 2.120, rechts spoor 2.121.

Figuur 27: Coupefoto's van enkele van de diepe ontginningskuilen (linksboven spoor 1.168, rechtsboven 2.121, onder 2.124).

- Perceelsafbakening

Naast de ontginningskuilen kwam ook één greppel voor, spoor 1.167. Het ging om een min of meer noord/noordwest-zuid/zuidoost lopende greppel die mogelijk een restant was van een oude perceelsgreppel. Deze greppel heeft een grijze vulling met enkele houtskool- en mangaanspikkels en enkele ijzerconcreties. Het was opvallend dat de aangetroffen sporen zowel links als rechts van deze greppel geclusterd lagen. Er waren weinig van de oudste sporen die ook in het verloop van deze greppel waren uitgegraven. De jongere muren waren ook op dit tracé geënt. Met andere woorden, de oudste perceelsindeling kan teruggevoerd worden tot de late middeleeuwen (zie ook Figuur 31).

Het gaat hierbij om een greppel met een lichtgrijze vulling waarin enkele spikkels houtskool, magaan en ijzerconcreties in werden aangetroffen. de textuur was leem. In de coupe had dit spoor een eerder komvormige doorsnede met een bewaarde diepte van circa 20 cm.

Figuur 28: Vlakfoto van vlak 4 in werkput met centraal rechts het restant greppel (in rode omcirkeling) die door enkele recentere laatmiddeleeuwse kuilen oversneden wordt.

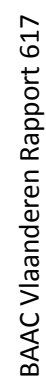
Figuur 29: Coupefoto van spoor 1.167.

Verder kwamen in het vierde vlak verspreid enkele kleine paalkuiltjes en ingeheide paaltjes voor op het terrein. Enkele hiervan zijn geconcentreerd in het verlengde van de hierboven beschreven greppel. Waarschijnlijk zijn deze paalkuilen te koppelen aan een afbakening of hekwerk waarmee de percelen op de achtererven mogelijk visueel afgescheiden werden.

Figuur 30: Coupefoto's van enkele van de paalkuilen en ingeheide paaltjes die mogelijk met een perceelsafbakening in verband kunnen gebracht worden. (bovenaan sporen 1.159 en 1.155, linksonder spoor 1.161, rechtsonder spoor 1.154).

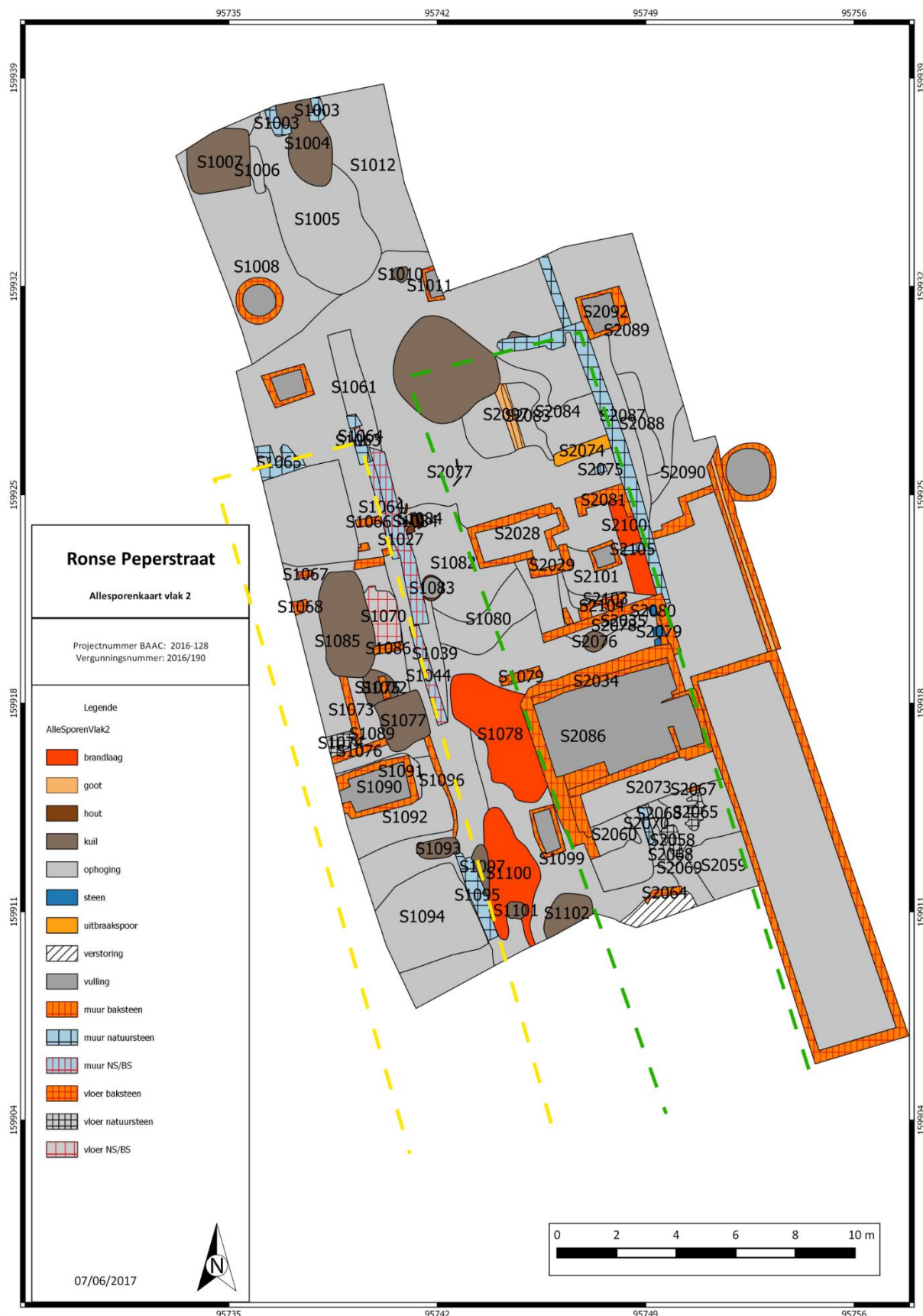
39

b) Eerste bebouwingssporen, brandlagen en vloerniveaus 14^e-16^e eeuw

Naast de diverse lemen vloeren en brandlagen (zie infra) konden ook een aantal muurresten in verband gebracht worden met de funderingen voor vakwerkbouw-huizen. Enkele muren, zowel in baksteen als ijzerzandsteen, vielen op door het gebruik van leem om de funderingen op te bouwen. Voornamelijk in werkput 1 werden diverse muren aangetroffen die mogelijk kunnen teruggevoerd worden tot een pand (Pand A) dat hier in de late middeleeuwen gestaan heeft. Pand B was door recentere bouwwerkzaamheden sterker verstoord, maar ook hier kon de vermoedelijke afbakening van dit pand gereconstrueerd worden. Deze oudste bouwfase kan mogelijk in de 13^e-14^e eeuw gedateerd worden. Hierna zullen de woningen gedeeltelijk in baksteen opgetrokken worden. Deze fase is waarschijnlijk in de 15^e-16^e eeuw te dateren.

De oudste vakwerkbouwfase bestaat uit twee panden die binnen het opgegraven gebied liggen. Tussen beide panden is een circa 3 meter brede opening gelaten, waarschijnlijk gaat het hier om een brandgang. Dergelijke brandgangen zijn ook in stedelijke verordeningen uit verschillende andere steden gekend, ondermeer te Aalst en Gent. Hierbij werden richtlijnen gegeven dat woningen niet meer met brandbare materialen mochten opgetrokken worden, dat scheidingsmuren in steen moesten gebouwd worden en dat er brandgangen moesten voorzien worden tussen de woningen. Later werden dergelijke brandgangen meestal ook volgebouwd, wat tot verschillende smalle percelen leidde.³¹ Deze smalle percelen zijn nog steeds zichtbaar in de perceelsstructuur van de Peperstraat. De vermoedde oorspronkelijke percelen werden op basis van de aanwezigheid van de keldervolumes afgebakend.

³¹ De Grootte, Moens & Ervynck 2004, 17.

Figuur 32: Allesporenkaart van vlak 2 met aanduiding van de vermoedelijke laatmiddeleeuwse panden. links in geel pand A, in groen pand B. Vooral voor de funderingen van pand A werd gebruik gemaakt van muren in leem gevat.

Qua uitzicht zullen deze panden tamelijk uniform geweest zijn met een duidelijke vakwerkbouwconstructie uit hout en leem. Dergelijke panden bestaan nog steeds, hoewel ze eerder zeldzaam geworden zijn. Een voorbeeld van twee 15^e-eeuwse panden uit Parijs geeft aan dat dergelijke woningen tot drie verdiepingen hoog konden gebouwd worden. Echter dergelijke huizen waren ook gevoelig voor brand, wat de diverse brandlagen ook attesteerden. Het geeft een beeld van hoe de straatzijde van deze woningen er eertijds kan hebben uitgezien.

Figuur 33: Voorbeeld van vakwerkbouwhuizen uit Parijs.³²

³² Parijsmijnstad.nl [online].

Pand A:**- Vakwerkbouwfase**

De afbakening van dit pand kon aan drie van de vier zijden gemaakt worden, de achtergevel in het noorden werd gevormd door spoor 2.4 uit het vooronderzoek. Deze muur werd gevormd door een fundering in baksteen en tegelfragmenten, gevat in leem. De oostelijke zijgevel bestond hoofdzakelijk uit sporen 1.095. De achtergevel liep vermoedelijk tot ergens ter hoogte van muur 1.096, maar door de aanleg van dit keldervolume is de oude achtergevel mogelijk reeds vergraven. Spoor 1.095 werd gevormd uit een fundering met ijzerzandsteenblokken gevat in leem. Muur 1.096 is een baksteenmuur die toebehoort aan de 15^e-eeuwse kelder. De westelijke zijgevel kon niet geattesteerd worden, er werden geen muren aangetroffen die als zijgevel konden omschreven worden. Ook bevonden zich buiten de werkputten in het westen enkele kelders, waardoor deze westelijke zijgevel mogelijk reeds vergraven werd. De meeste sporen die tot deze vakwerkbouwfase kunnen gerekend worden werden aangetroffen in profiel F. Het ging hierbij om verschillende loopniveaus, een haardplaats en enkele brandlagen. De brandlagen beperkten zich vooral tot de zuidelijke zijde. Dit is ook de kant met de bewoning. Op het achtererf zou een dergelijke brand weinig impact hebben. De vakwerkbouwfase kan met enige voorzichtigheid in de 13^e-14^e eeuw gedateerd worden.

Figuur 34: Aanduiding van de funderingsresten behorende tot pand A met vooraan een fundering in ijzerzandsteen gevat in leem, achteraan een gemetste muur, behorende tot een keldervolume van hetzelfde pand uit de iets jongere baksteenfase.

- Baksteenfase:

De baksteenfase die tot dit pand hoort is wel beter bewaard gebleven. Net zoals de vakwerkbouwresten zijn ook hier enkel drie zijden van dit pand bewaard. De westelijke zijde lijkt vergraven te zijn door de verschillende keldervolumes die in dit deel van het terrein aangelegd zijn. Globaal genomen zijn de muren die tot de 15e-eeuwse bouwfase kunnen gerekend worden opgetrokken in bakstenen van 24 à 23 x 11 x 6 cm. De bakstenen zijn gevat in een gele, vrij zachte zandmortel. De meeste muren zijn eensteens breed.

Bij dit pand hoorde ook een keldervolume dat gevormd werd door spoor 1.096/1.114. Deze muur was opgebouwd uit recuperatiemateriaal en was gezet met gele zandmortel. Een baksteenformaat van 24x11x6 cm kon wel gereconstrueerd worden op basis van de verschillende baksteenfragmenten. De muren zelf waren één steens breed. Deze muren waren gefundeerd tot op een diepte van 38,24 meter TAW, circa 1,7 meter onder maaiveld. Op 38,64 meter TAW was er een uitsprong zichtbaar in deze muren, waarna de muren ongeveer anderhalfstevens breed waren.

Figuur 35: Vlakfoto van het laatmiddeleeuws keldervolume, centraal is een recentere 20^e-eeuwse waterkelder (spoor 1.090) zichtbaar.

Binnenin deze keldermuren waren in profiel F diverse stortpakketten zichtbaar. Deze waren afwisselend puinlagen als leemlagen. In het vlak 2 hadden deze stortpakketten het spoornummer 1.092 gekregen. In profiel F kregen de diverse stortpakketten vullingsnummers 73 tem 77 en 81-82. Vulling 78 was waarschijnlijk het oorspronkelijke vloerniveau van deze kelder. Deze laag bestond uit een lichtbruingrijs gevlekt lemig zand met enkele baksteen-, mortel- en houtskoolspikkels. In het oosten werden de keldermuren gedeeltelijk verstoord door een jongere kuil (spoor 1.113). In verschillende van de dempingslagen werd aardewerk aangetroffen. Het materiaal kon in 15^e eeuw gedateerd worden.

In de 20^e eeuw werd een waterkelder door de stortpakketten van deze kelder gezet. Het ging om een rechthoekige bak gezet in rode en paarse bakstenen, gevat in cementmortel. In het westen was een stortgat duidelijk herkenbaar.

Een vrij gelijkaardige kelder (zowel in opbouw als in opvulling) werd aangetroffen tijdens het veldwerk te Baasrode in het Hof van Peene.³³ Ook hier werd een keldervolume opgetrokken in baksteen zonder vloer aangetroffen. De opvullingspakketten bestonden uit verschillende lagen zandleem met enkele baksteen en houtskoolspikkels die vervolgens afgedekt werden door een pakket met brandafval, waaronder veel verbrande leem. Dit pakket is een belangrijke aanwijzing voor het toebehoren van

³³ Moens, Ameels & De Groote, 2011.

deze kelder aan een woning in vakwerkbouw.³⁴ Het materiaal in de opvullingspakketten van deze kelder kon in de 14^e eeuw gedateerd worden.³⁵

Figuur 36: coupe op de laatmiddeleeuwse kelder, de diverse stortpakketten zijn duidelijk zichtbaar.. Rechts is een mogelijk binnenmuur nog gedeeltelijk zichtbaar in het profiel (in blauw omcirkeld) met rechts daarvan een lemen vloerniveau en brandlaag.

In profiel F waren ten noorden van deze kelder verschillende vloerniveaus zichtbaar, die op basis van de stratigrafische ligging na de 15^e eeuw konden gedateerd worden. Net ten zuiden van de kelder was ook een restant van een oude binnenmuur zichtbaar. Het ging om een halfsteense muur, opgetrokken uit baksteen en ijzerzandsteenfragmenten gevat in een lichtgeelbruine leem, waardoor deze muur tot de vakwerkbouwfase kon gerekend worden. Ten zuiden van dit muurtje bevonden zich net boven een brandlaag die in de 15^e eeuw kon gedateerd worden, een opeenvolging van drie vloerniveaus. Bij deze vloerniveaus horen ten miste drie haardplaatsen, sporen 1.068, 1.070 en 1.074. Haardplaatsen 1.070 en 1.074 waren gezet in ijzerzandsteen, haardplaats 1.068 was in baksteen gezet. Alle drie deze haardplaatsen werden binnen pand A aangelegd, vermoedelijk kunnen ook deze haarden tot de 15^e-eeuwse fase gerekend worden.

Haard 1.070 was de best bewaarde van de twee, haard 1.074 was deels verstoord door recentere bodemingrepen en zat ook deels in de putwand. Beide haarden hadden een gelijkaardige opbouw. Sporen 1.070 en 1.074 waren door middel van op de kant geplaatste stukken ijzerzandsteen opgebouwd. De stenen lagen quasi allemaal in dezelfde richting. Op de foto in Figuur 37 is duidelijk te zien dat de stenen quasi allemaal in een oost-west oriëntatie lagen, met uitzondering van een circa 30 cm brede band die noord-zuid gelegd waren. Deze kant grensde ook aan een binnenmuur. Voor dit stuk werd ook gebruik gemaakt van enkele stukken baksteen naast de ijzerzandsteenstukken. Deze haarden konden op basis van de stratigrafische gegevens met enige voorzichtigheid in de periode na de 15^e eeuw gedateerd worden.

³⁴ Moens, Ameels & De Groote 2011, 56.

³⁵ Moens, Ameels & De Groote 2011, 73.

Figuur 37: Haardplaats 1.070, opgebouwd uit ijzerzandsteenstukken, afgeboord met baksteen, behorende tot een derde lemen vloerniveau. In het oosten wordt deze haard doorsneden door de insteek van de ijzerzandsteenmuur (zijgevel van Pand B), in het westen door een kuil met veel brandmateriaal (spoor 1.069). In het zuiden is een fundering van een muur zichtbaar, mogelijk is dit een restant oude binnenmuur.

Boven het tweede vloerniveau (vulling 56) werden na een ophogingspakket twee opeenvolgende haardplaatsen gebouwd. Een eerste haard was opgebouwd uit op de kant geplaatste scherven (vulling 52). Helaas kon deze haard enkel in het profiel geregistreerd worden. Hierboven werd een nieuw vloerniveau aangelegd waarbij ook een nieuwe haardplaats hoorde. Deze haardplaats werd al aangetroffen bij het vooronderzoek (spoor 4.3, tijdens de opgraving kreeg deze haard spoornummer 1.052). Het ging om een haard opgebouwd uit bakstenen. De haardvloer werd in een staand verband aangelegd met rode bakstenen met een formaat van 25x11x5 cm. De afboording werd gedaan door op de kant gezette bakstenen.

Figuur 38: Vlakfoto van proefput 4 van het vooronderzoek, rechtsboven is haardplaats 1.052 zichtbaar, met eronder een duidelijke opeenvolging van verschillende lemen vloerniveaus, brandlagen en ophogingen. Onder de bakstenen muur is de derde brandlaag net zichtbaar. Onderaan de foto is spoor 4.6 zichtbaar (tijdens het vooronderzoek als gracht geïnterpreteerd spoor, bij de opgraving bleek het om een ontginningskuil te gaan).

In profiel F (reeds hoger besproken; *Figuur 21*) werd een profiel haaks op de Peperstraat geregistreerd dat een doorsnede maakt in Pand A. Bij dit profiel was het beeld iets anders dan bij profiel C (zie infra). In het zuiden (aan de straatkant) bevonden we ons direct binnen pand A. Ook hier zijn vloerniveaus en afdekkende brandlagen aanwezig, maar ondanks de aanwezigheid van een grote vergraving en een 15^e-eeuwse kelder was dit profiel eigenlijk meer compleet dan profiel C.

In dit profiel werden drie brandlagen herkend. De onderste brandlaag (vulling 57 in profiel F) werd enkel in het zuidelijke gedeelte van dit profiel herkend. Waarschijnlijk kon deze laag gelinkt worden met de stadsbrand van 1382. Deze brandlaag dekte een afhellend vloerniveau (vulling 58 in profiel F) af. Boven deze brandlaag werd een nieuw vloerniveau aangelegd, vulling 56 in profiel F. Hierboven bevond zich een nieuwe brandlaag (vulling 55 en 60). Deze brandlaag kon mogelijk met de stadsbrand van 1425 gelinkt worden.

In het noordelijk gedeelte van het profiel kon een stelselmatige ophoging van het terrein vastgesteld worden. Het terrein werd eerst flink opgehoogd met minstens vijf te onderscheiden ophogingslagen (vullingen 12 tem 14 en 16 tem 18 in profiel F). Hierboven bevond zich dan een loopniveau met daarboven een brandlaag. De brandlaag van 1832 kon hier slechts zeer zwak waargenomen worden in vulling 14.

In het zuidelijk gedeelte van het profiel (tegen de straatkant aan) werden al deze oudere brandlagen door een grote vergraving verstoord. Deze vergraving werd ook al tijdens het vooronderzoek aangesneden. Bij de volledige studie van de profielen werd duidelijk dat het niet om een gracht ging, maar eerder om een vergraving, mogelijk te linken aan de aanleg van de 15^e-eeuwse kelder. Boven deze vergraving werd een nieuw lemen vloerniveau aangelegd (vulling 64 en 65). Dit vloerniveau werd op zijn beurt afgedekt door een nieuwe brandlaag (vulling 47). Waarschijnlijk werd het keldervolume ook na deze laatste brand opgegeven. Er werden verschillende dempingspakketten aangetroffen die ook in de 15^e eeuw gedateerd konden worden. Met enige voorzichtigheid kan deze brandlaag met de brand van 1478 gerelateerd worden.

Figuur 39: Foto van het centrale gedeelte van profiel F met aanduiding van de twee waargenomen brandlagen.

Figuur 40: Detail van het zuidelijk gedeelte van profiel F. Centraal is een grote lichtgeelgrijze vergraving zichtbaar (net boven een oudere, donkergrijze ophoging) die de twee oudste brandlagen (links zichtbaar) doorsnijdt.

Tussen de muurresten door werd ook een restant van een goot in grijsbakkend aardewerk aangetroffen. Deze goot kreeg spoornummer 1.032 en werd reeds opgemerkt in de proefputten tijdens het vooronderzoek. Deze goot bestond uit een sterk gefragmenteerde buizen in grijs aardewerk die in elkaar gezet waren en gedicht met een kleibandje om de waterdichtheid te garanderen. Opvallend genoeg was de insteek van deze riolering door een ijzerzandsteenmuur (spoor 1.033) heen gegraven. Dit geeft een zekere indicatie voor de datering van de ijzerzansteenstructuren.

Figuur 41: Detailfoto van de insteek van de laatmiddeleeuws rioolbuis (S.2.12) in werkput 2 van het vooronderzoek, die de ijzerzandsteenfundering (rechts) (spoor 1.033) doorsnijdt.

Pand B:

Van het centrale pand (Pand B) werden weinig tot geen funderingsresten aangetroffen die tot de vakwerkbouwfase kunnen teruggebracht worden. Mogelijk werden deze bij een jongere (her)bouw volledig of deels verstoord bij het optrekken van de ijzerzandsteenmuren. De oostelijke buitenmuur in ijzerzandsteen van pand B (16^e-17^e eeuw) stond opvallend genoeg al reeds op huidige perceelsgrens. Mogelijk ging ook deze grens terug op de oorspronkelijke laatmiddeleeuwse perceelsgrens. Op verschillende plaatsen konden poeren uit natuursteen geregistreerd worden.

Met enige voorzichtigheid kon een constructie met poeren herkend worden dat als grondplan van de vakwerkbouwwoningen kon aanzien worden. De oudste fase werd gevormd door sporen 2.079, 2.080, 2.104 en 1.101. Spoor 2.104 kan mogelijk als een eerste achtergevel, horende bij de oudste bouwfase van het pand, gerekend worden. Op deze manier kan een pand van circa 8,5 meter breed op 20 meter diep gereconstrueerd worden (eerste bouwfase). Spoor 2.104 bestond uit één steenlaag bakstenen gevat in een lichtgeelbruine leem. De bakstenen waren duidelijk recuperatiemateriaal. Het ging zowel om hele als halve stenen, waarvan een deel nog mortelrestanten hadden. Als baksteenformaat kon een formaat van 23 à 23,5x11x5,5 cm opgemeten worden. Dit spoor kan als fundering van een vakwerkwand geïdentificeerd worden. Op ongeveer dezelfde locatie zal in de 16e-17e eeuw ook een nieuwe bakstenen achtergevel gebouwd worden (spoor 2035).

Bij de tweede bouwfase zal ongeveer 10 meter dieper gebouwd worden, om zo tot de achtergevel van profiel B te komen (spoor 2.091). Hier werden poeren 2.075, 2.085 en 2.095 als fundering voor de deze uitbouw herkend.

Een constructie op poeren laten weinig sporen na, zeker als op dezelfde locatie zware muren opgetrokken worden. De meest sprekende sporen die wijzen op de aanwezigheid van een vakwerkbouwfase zijn de diverse lemen vloeren en centrale haardplaatsen. Op deze manier kan de aflijning van een groot rechthoekig gebouw herkend worden (Figuur 45). Enkele funderingsrestanten kunnen mogelijk als oude binnenmuren omschreven worden (sporen 2.103, 2.070).

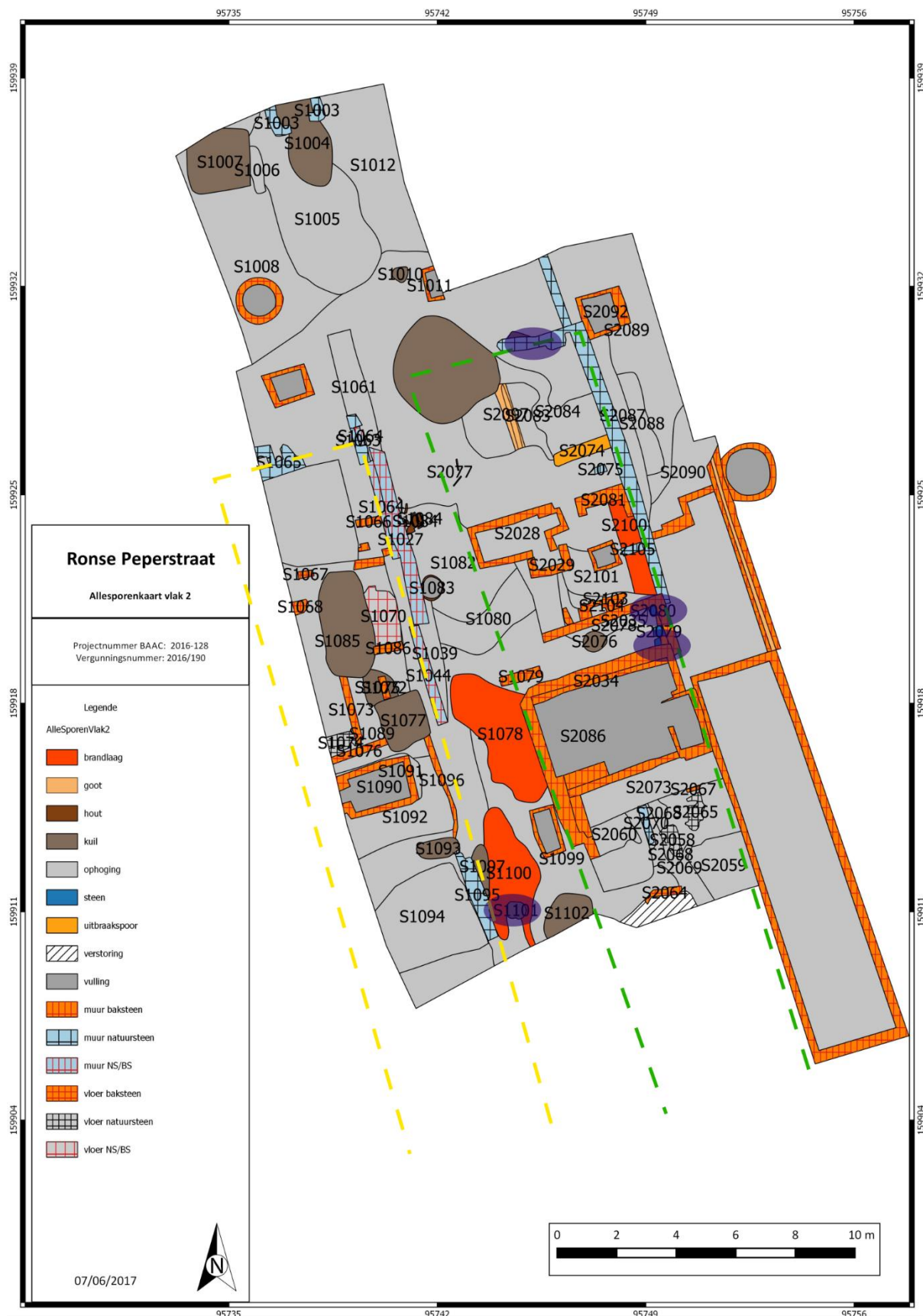
Figuur 42: Vlakfoto van vlak 2 in werkput 2 met centraal twee van de mogelijke funderingspoeren in ijzerzandsteen van de vakwerkbouwphase van pand B.

Figuur 43: Vlakfoto van vlak 2 in werkput 2, met links muur 2.035 en net rechts daarvan fundering 2.104, de vermoedelijke oude achtergevel van de vakwerkbouwphase van pand B.

Figuur 44: Detailfoto van spoor 2.085. Centraal is een poer opgebouwd in ijzerzandsteenbrokken zichtbaar, rechts daarvan een funderingsresten van de oude achtergevel van Pand B.

Hoewel van Pand B weinig tot geen muurrestanten werden aangetroffen werden wel verschillende vloerniveaus met bijhorende haardplaatsen geregistreerd. Door de locatie van Profiel C midden in dit pand konden verschillende vloerniveaus en brandlagen goed gedateerd worden.

Het oudste vloerniveau kreeg spoornummer 2.111 in werkput 2. Dit vloerniveau bestond uit een lichtgeelbruine leem met enkele lichtgrijsbruine vlekken. De bovenzijde was op sommige plaatsen lokaal verbrand. Aan dit vloerniveau kon ook een centrale haardplaats gekoppeld worden, namelijk spoor 2.093.

Figuur 46: Vlakfoto van de oudste lemen vloer met centrale haardplaats.

Deze centrale haardplaats (Spoor 2.093) was opgebouwd uit rode bakstenen en plavuizen en was ca 1x1 m groot. De plavuizen hadden als afmetingen 16x16x2 cm. De gebruikte bakstenen waren 24x9x5 cm groot. De plavuizen waren in een vierkant van vijf op vijf plavuizen gelegd. De boord werd door op de kant geplaatste bakstenen gevormd. De top van deze haardplaats bevond zich op circa 38,70 m TAW.

Figuur 47: Haardplaats 2.093, behorende tot het oudste vloerniveau aangetroffen in werkput 2.

Dit vloerniveau werd afgedekt door een brandlaag (spoor 2.100, vulling 12 in profiel C). Deze brandlaag bevatte zeer veel brokken verbrande leem, vaak met afdrukken van takken en stro nog goed bewaard. In deze laag werd ook redelijk veel 14^e-eeuws aardewerk aangetroffen dat duidelijk secundair verbrand was (zie ook infra en Figuur 48). Dit was dan ook een duidelijke aanwijzing dat dit materiaal was dat ook uit deze brandfase kwam. Op basis van het aangetroffen aardewerk en de beschikbare historische gegevens kan voor deze bouwfase een datering vóór 1382 (enige stadsbrand die in de 14^e eeuw plaatsvond) gegeven worden.

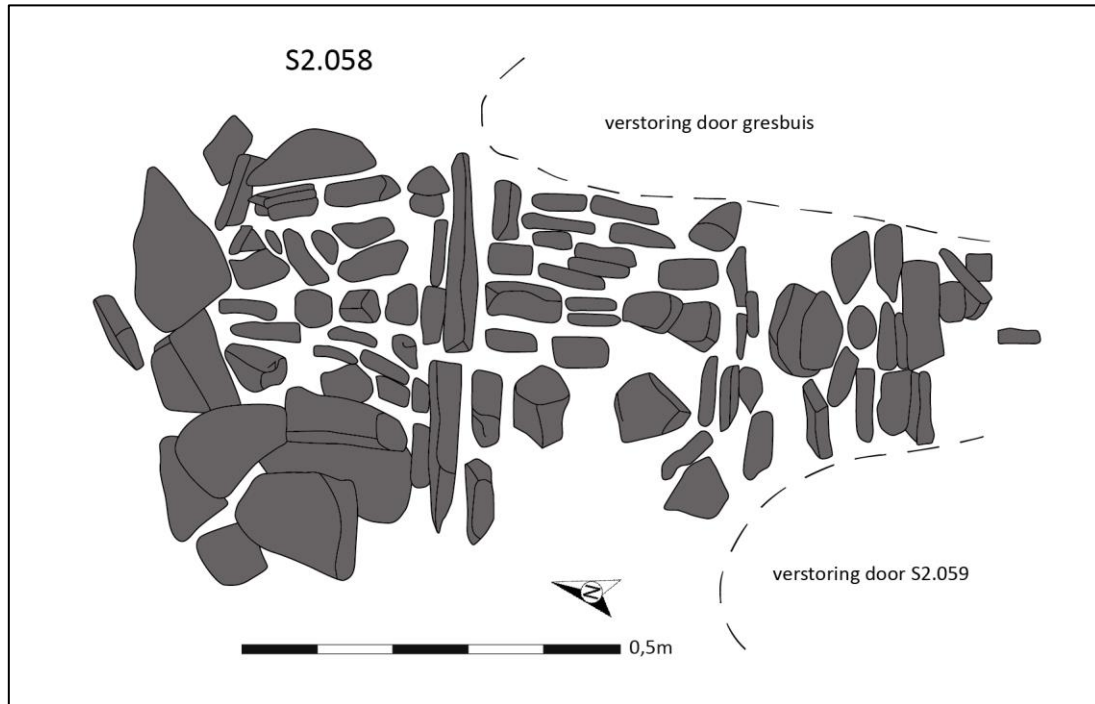

Figuur 48: Secundair verbrande kan uit de onderste brandlaag.

Boven deze oudste brandlaag werd een nieuw vloerniveau aangelegd na een egalisatielaag met een dikke laag leem. Dit vloerniveau kreeg spoornummer 2.060/2.071. Dit vloerniveau werd ook deels verstoord door Bij deze vloer hoorde eveneens een nieuwe haardplaats, namelijk spoor 2.058. Deze haard werd opgebouwd uit ijzerzandsteenbrokken gevat in een lichtgrijze leem. Bij het aanleggen van de haardplaats werd een zeker figuratief patroon gehanteerd, waarbij drie delen werden gecreëerd door het gebruik van twee centraal, haaks op de dominante richting geplaatste stenen. Hierrond fijnere stukken steen haaks op gelegd werden. De afboording gebeurde door grotere stukken ijzerzandsteen.

Figuur 49: Vlakfoto van vlak 2 met centraal haard 2.058, links ervan spoor 2.065 en rechts een fundering van een binnenmuur (spoor 2.070).

Figuur 50: Vlaktekening van spoor 2.058.

Net naast deze haardplaats werd een tweede ijzerzandsteenconstructie gevonden, spoor 2.065. Het ging om een soort van bakje met vloer, opgebouwd uit ijzerzandsteenbrokken. De vulling van het bakje bestond uit een lichtgrijs zand met veel houtskoolbrokjes. Een mogelijke functie als asbakje horende bij haardplaats 2.058 lijkt tot een van de mogelijkheden te behoren.

Figuur 51: Vlakfoto van spoor 2.065 met gedeeltelijk uitgehaalde vulling.

Ten westen van de haard werd een fundering van een mogelijke binnenmuur aangetroffen (spoor 2.070). In het vlak gaat het om een circa 30 cm brede langwerpige funderingssleuf waarin verschillende ijzerzandsteenblokken lagen. De sleuf zelf was gevuld met een gelige leem. Opvallend was ook dat deze sleuf tot 36 cm onder de onderkant van de ijzerzandsteenblokken gegraven was, vervolgens gevuld met leem en dan de ijzerzandstenen ingelegd zijn.

Figuur 52: Vlakfoto van de ijzerzandsteenfundering spoor 2.070. Links is haardvloer 2.058 zichtbaar.

Boven deze sporen werd een tweede brandlaag (spoor 2.059) aangetroffen die deze sporen volledig afdekte. In deze brandlaag werd redelijk veel materiaal gevonden dat globaal in de 15^e eeuw kon gedateerd worden. Ook werd in deze brandlaag een munt aangetroffen. Determinatie gaf aan dat het ging om een munt geslagen onder graaf Filips de Goede die gedateerd kon worden tussen 1419 en 1467. Volgens het bureauonderzoek (zie supra) vonden in de 15^e eeuw twee stadsbranden plaats. Het was enigszins moeilijk om duidelijk af te leiden welke van de twee hier effectief heeft gewoed. Met enige voorzichtigheid kan aan dit brandniveau een datering van 1478 gegeven worden.

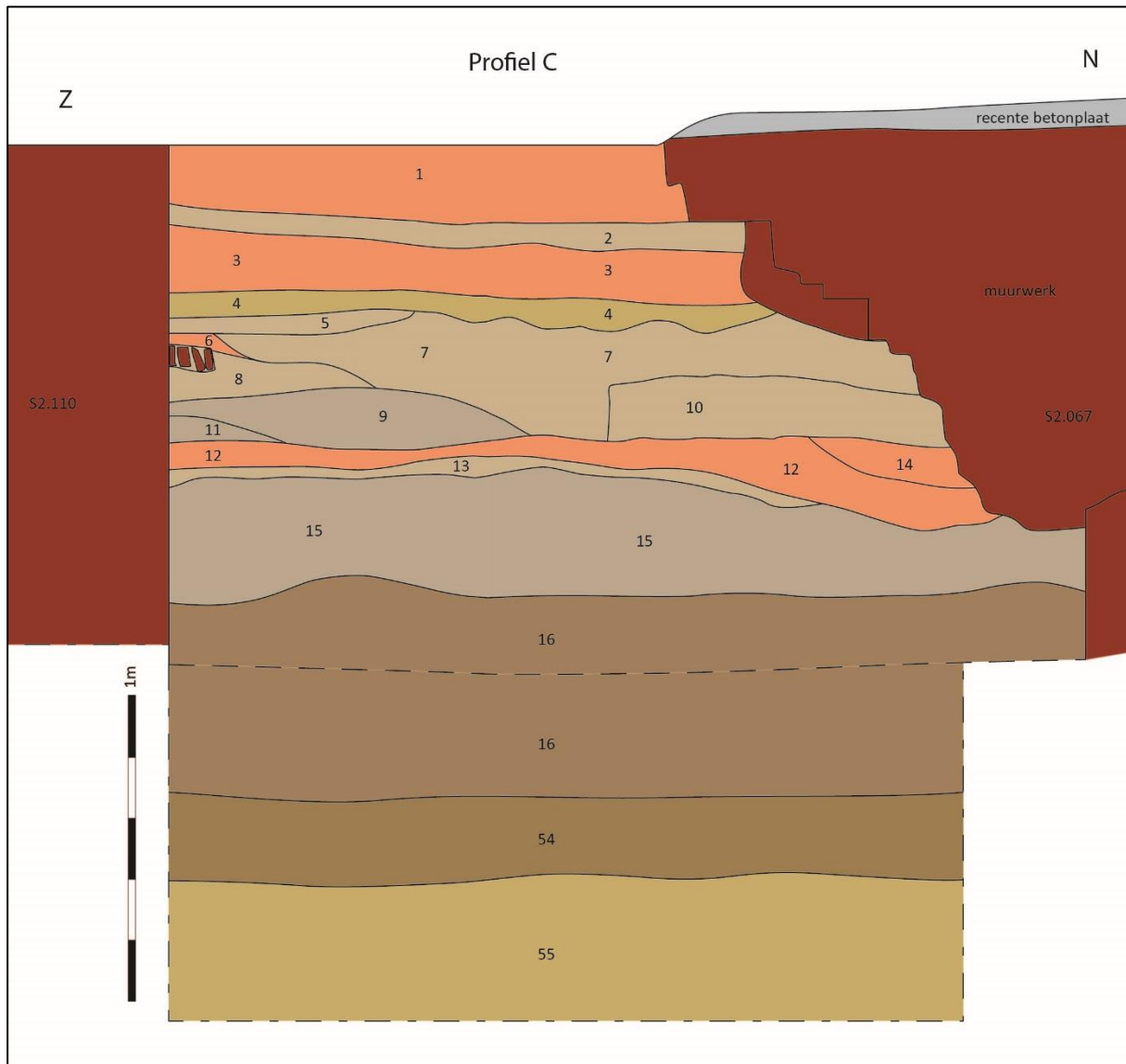
In profiel C werd een gedeeltelijk vergraven vloerniveau met bijhorende haardplaats en brandlaag geregistreerd (vullingen 6 en 8). Deze haardplaats werd opgebouwd uit stukken tegel. De brandlaag boven deze haard kan met enige voorzichtigheid in 1425 gedateerd worden.

Figuur 53: Vlakfoto met onderaan haard 2.093 met bijhorende oudste lemen vloerniveau, daarboven een brandlaag en een nieuw vloerniveau met haardvloer 2.058, links daarvan een mogelijke oude binnenmuur (2.070). Beide haarden liggen net boven elkaar, waarschijnlijk centraal in deze ruimte.

Figuur 54: Zuidelijk gedeelte van profiel C met aanduiding van de diverse lemen vloerniveaus en brandlagen (met mogelijke datering van elke brandlaag erbij).

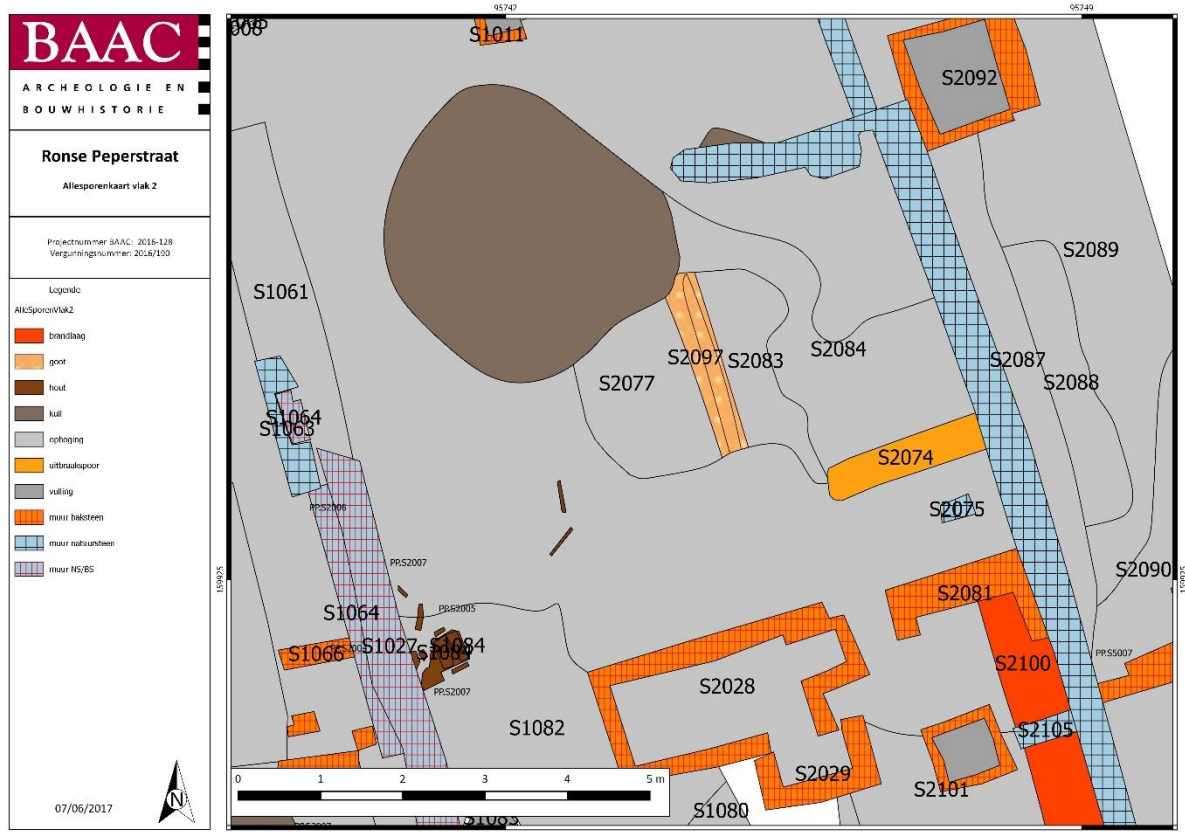
Figuur 55: Uitsnede uit profiel C met detail van de opeenvolgende vloerniveaus en brandlagen. Vullingen 1, 3, 6, 12 en 14 zijn brandlagen, vullingen 2, 4, 8 en 13 zijn vloer- of loopniveaus, vullingen 5, 7, 9, 11, 15, 16 en 54 zijn ophogingslagen. Vulling 55 is de moederbodem.

Waterhuishouding

Onder een laag met brandmateriaal (spoor 2.083) werd ook een fragment van een goot opgebouwd aangetroffen die spoornummer 2.097 kreeg. De goot was opgebouwd uit buizen in grijs aardewerk die aan de onderkant licht verwijld waren, de bovenkant had een licht naar binnen staande kraagrand die mooi in de onderkant van de volgende buis kon geschoven worden. De buizen waren quasi allemaal gebroken, buiten één compleet individu. De lengte van deze buis bedroeg 42 cm. De insteek van deze goot bestond uit een grijsgeel gevlekte, heterogene leem. Binnenin de buizen was een donkergrijze kleiige afzetting waar te nemen. De buizen waren helaas te gefragmenteerd om een helling te kunnen opmeten. Er kon bijgevolg dus ook niet nagegaan worden naar waar deze goot afhelde. Naar alle waarschijnlijkheid helde de goot af richting het noorden, waar de oude gracht van de Vrijheid moet gezocht worden. Helaas kon deze goot voor slechts twee meter opgemeten worden. De rest was door recentere bodemingrepen vergraven.

Figuur 56: Vlakfoto van spoor 2.097.

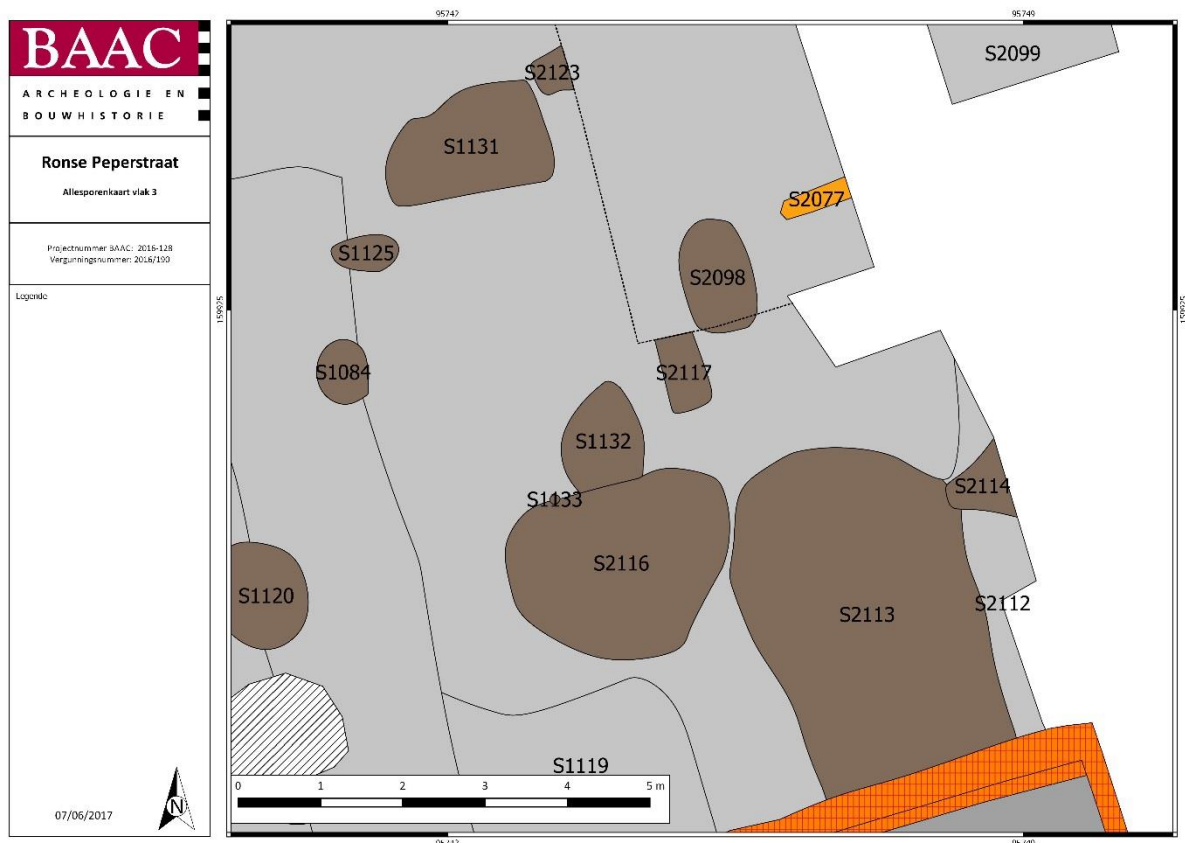

Figuur 57: uitsnede uit de allesporenkaart met detail van de aangetroffen goot te midden van de overige sporen.

Dergelijke afwateringsbuizen komen wel vaker voor in laatmiddeleeuwse steden. Bij eigen onderzoek door BAAC Vlaanderen werden dergelijke buizen aangetroffen te Ieper-Polenlaan³⁶, Mechelen-Stassart³⁷, Poperinge-Gasthuisstraat³⁸ en Dendermonde-Mariatroon.³⁹ Deze afwateringsbuizen werden op basis van het vondstmateriaal en stratigrafie in de 14^e of 15^e eeuw gedateerd. Ook bij archeologisch onderzoek elders werden dergelijke buizen aangetroffen, ondermeer te Oudenaarde en Geraardsbergen.⁴⁰

Mestkuilen:

Net buiten de achtergevel van pand B werden drie afvalkuilen/mestkuilen aangetroffen. Het ging hierbij om sporen 2.098, 2.116 en 2.126.

Figuur 58: uitsnede uit de allesporenkaart met centraal mestkuilen 2098 en 2.116.

Spoor 2.098 was waarschijnlijk een voormalige ontginningskuil die als mestkuil hergebruikt werd. De kuil was 1,4 op 0,87 meter en is tot 90 cm onder vlak 3 uitgegraven. Deze kuil doorsneed ook de onderste ophogingslaag spoor 2.099. De wanden van deze kuil waren quasi kaarsrecht uitgegraven, de bodem waaierde ook een beetje uit, waarschijnlijk door inkalving tijdens het uitgraven van de kuil. Een tweede mogelijkheid is dat de bodem een beetje breder uitgegraven om zoveel mogelijk grondstoffen te recupereren binnen één kuil. Deze kuil werd achteraf als mestkuil hergebruikt. De vulling bestond uit zeven verschillende lagen en was sterk heterogeen en donker bruingrijs gevlekt met vier beerlagen.

³⁶ Claus & Vanoverbeke 2016.

³⁷ Devroe et al. In prep.

³⁸ Demoen et al. In prep.

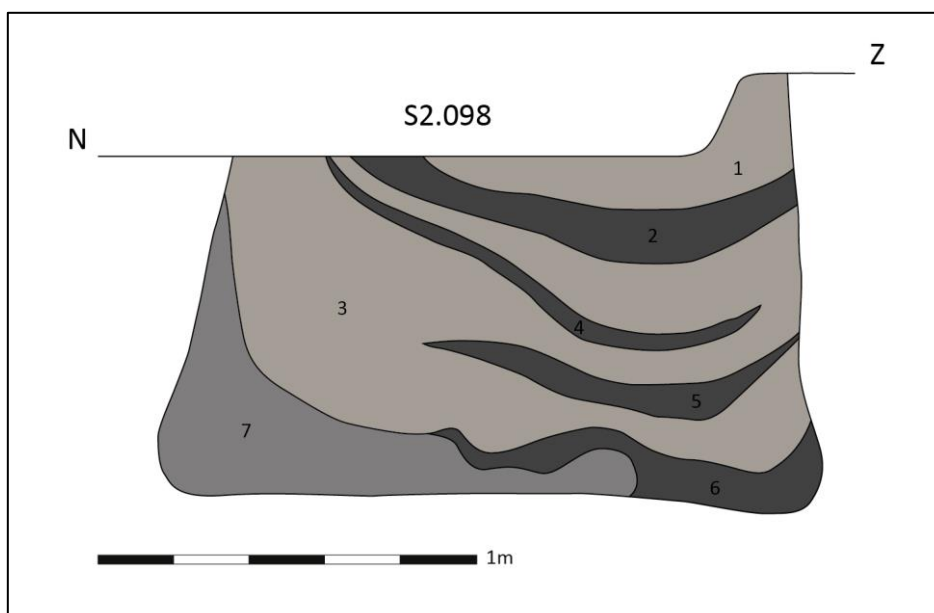
³⁹ Vervoort 2017.

⁴⁰ De Groote 2008, 290.

Uit deze beerlagen werd een macrorestenmonster genomen. De analyse van dit monster toonde aan dat de bewoners van pand B een rijk dieet kenden (zie ook 7.2 macrobotanisch onderzoek). Er werden verschillende resten van groenten, kruiden en fruit aangetroffen. Opvallend was de aanwezigheid van gele kornoelje, vijgen, appels, druiven. Vooral gele kornoelje is een indicator van een hoge welstand, aangezien deze plant normaal enkel in elitaire contexten aangetroffen wordt (zie ook infra). Het botmateriaal bestaat hoofdzakelijk uit rund en varken, maar ook vogelbot komt voor. Het ingezamelde aardewerk kon dit spoor dateren in de 15^e eeuw.

Figuur 59: Coupefoto van mestkuil 2.098 (fout nummer op fotobordje).

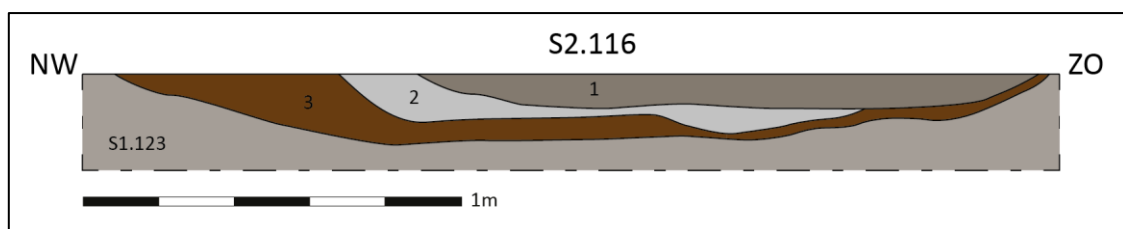
Figuur 60: Coupetekening van spoor 2.098.

Spoor 2.116 was een grote kuil van 2,75 op 2,16 meter, met een sterk humeuze, mestige vulling. Deze kuil werd aangetroffen in het derde vlak. De kuil was uitgegraven in spoor 1.123/2.099, de oudste ophoging in werkput 1/werkput 2. In de coupe konden drie vullingen onderscheiden worden. Het ging om twee donkerbruine mestlagen (vullingen 1 en 3) gescheiden door een dun, lichtgrijswit gevlekt zandig laagje. In coupe was dit spoor licht komvormig met een maximale diepte van 18 cm onder vlak 3. Dit spoor viel vooral op door de zeer rijke vondsteninhoud met zeer veel aardewerk, bot en enkele stukken metaal en een kleine fragment glas (zie ook infra). Ook van dit spoor werd een monster genomen met het oog op dieetreconstructie. In dit monster werden ook aanwijzingen gevonden van verschillende groenten, kruiden en fruit, waaronder vijg, druif en appel. Naast de plantenresten werden ook het botmateriaal bekeken. Hierbij komt vooral rund, varken en schaap/geit voor. Verder werden ook enkel fragmenten van vogel en visbot herkend. Opvallend is wel een mogelijk botfragment van een hert. Ook dit is weer een indicatie van een rijke context.

Ook dit spoor kan op basis van het vele materiaal in de 15^e eeuw gedateerd worden. Opvallend hierbij is dat veel complete individuen aanwezig waren tussen het materiaal, waaronder verschillende grappen, kamerpotten, kannen/kruiken, een hengselpot en een kaarsenmakersbak. Deze laatste is ook een bijzondere vorm, aangezien deze vorm normaal enkel in meer elitaire contexten opduikt.⁴¹

Figuur 61: Coupefoto van mestkuil 2.116.

Figuur 62: Coupetekening van spoor 2.116.

Een derde en laatste mestkuil, spoor 2.126, werd enkel in profiel waargenomen, ten noorden van uitbraakspoor 2.074 (een van de mogelijke binnenmuren van de jongere bouwphase van pand B (zie infra)). Het ging opnieuw om een ontginningskuil die als mestkuil hergebruikt werd. In de coupe konden twee vullingen herkend worden. Onderaan bevond zich een humeus donkerbruin pakket met enkele scherven, baksteen en mortelspikkels. Vooral onderaan de kuil was een duidelijk, maar dun,

⁴¹ De kaarsenmakersbakken die voor de doctoraatsstudie van dr. K. De Groote gebruikt werden zijn uit de abdij te Enname afkomstig.

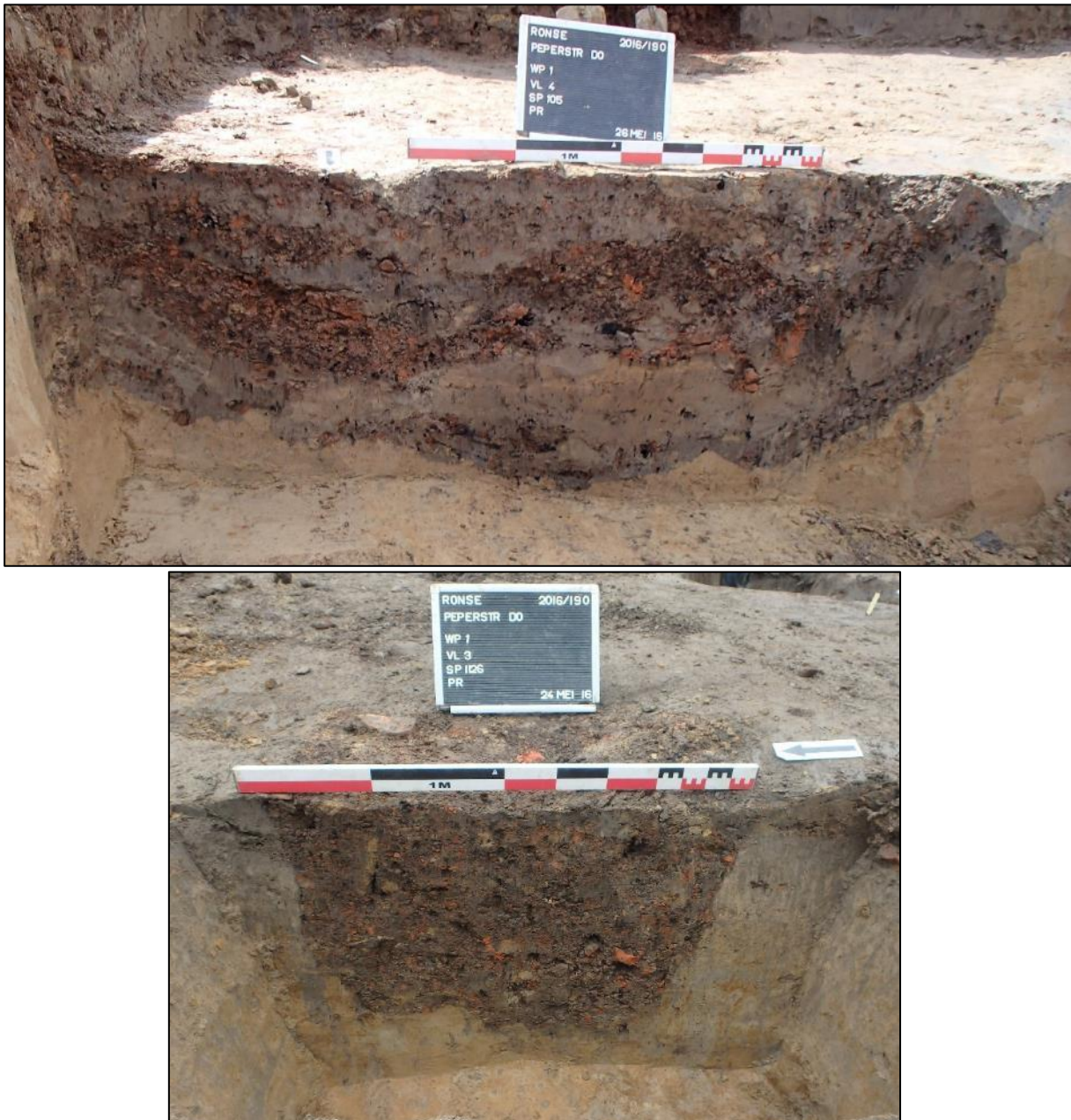
beerlaagje zichtbaar. De kuil leek vrij snel gedempt geweest te zijn. Bovenop dit mestpakket was een donkergrijsgeel gevlekt, lemig dempingspakket gegooid. De kuil werd daarna afgedekt door verschillende ophogingslagen.

Figuur 63: Coupefoto van spoor 2.126 (links) en 2.074 (rechts).

Kuilen met brandresten en sporen van stadsbranden

Naast mestkuilen werden ook verschillende kuilen aangetroffen die gegraven werden om brandafval in weg te werpen. Het ging hierbij om sporen 1.069, 1.105, 1.131, 1.126, 1.010 en 2.113. Bij enkele van deze kuilen ging het om verschillende vermoedelijke ontginningskuilen die gedempt werden met brandmateriaal. In verschillende van deze kuilen werd ook materiaal aangetroffen dat ook tussen de 14^e en 15^e eeuw kan gedateerd worden. Het risico dat het om residueel afval gaat bestaat altijd, maar gezien de stratigrafische ligging van de meeste kuilen (in het derde of vierde vlak) zullen de meeste kuilen waarschijnlijk wel contemporain schervenmateriaal bevatten.

Figuur 64: Coupefoto's van enkele diepere kuilen met brandmateriaal. Bovenaan spoor 1.105, onderaan spoor 1.126.

Naast de kuilen met brandmateriaal werd in enkele ophogingslagen of lagen met brandmateriaal ook verbrand hout teruggevonden. Mogelijk ging het hierbij om hout dat bij een constructie in vakwerkbouw hoorde. Bij de concentratie 2.083 konden nog enkele verbrande balken herkend worden. Bij concentratie 1.084 kon een houten deurfragment herkend worden.

Verder werden in de verschillende vlakken ook vaak dagzomende lagen met brandmateriaal aangetroffen die over verschillende meters konden gevolgd worden. Deze lagen werden eveneens in de verschillende profielen aangetroffen. Deze lagen bestonden quasi uitsluitend uit brokken verbrande leem met een weinig houtskool. Verder werd ook een kleine hoeveelheid aardewerk uit deze lagen verzameld.

Figuur 65: Vlakfoto van vlak 2 in werkput 2, centraal is een concentratie verbrand materiaal zichtbaar met enkele verbrande balken, mogelijk een restant van een vakwerkwand. Onder deze laag werd goot 2.097 aangetroffen.

Figuur 66: Verbrand deurtje(?), aangetroffen in werkput 1.

Figuur 67: Vlakfoto van vlak 2 in werkput 1. Bovenaan zijn twee duidelijke lagen met brandmateriaal zichtbaar. Deze lagen liggen binnen pand B. vermoedelijk komen deze lagen overeen met vulling 3 in profiel C.

c) Panden in ijzerzandsteen 16^e-17^e eeuw

Tijdens het veldwerk vielen bij verschillende muurresten het gebruik van ijzerzandsteen op als keuze van constructiemateriaal. Deze ijzerzandsteenmuren konden zowel ter hoogte van pand A als pand B waargenomen worden. In tegenstelling tot de voorgaande fase werd nu wel mortel gebruikt om de stenen te binden. Opvallend is ook dat enkele delen van deze muren ook brandsporen vertonen.

De breedte van de woningen lijkt ook iets groter te zijn geworden, hoewel dit enkel kon vastgesteld worden bij pand B. Het lijkt erop dat de ruimte die in de late middeleeuwen door de brandgang werd ingenomen nu ook bebouwd zal worden.

69

Pand A:

Het gebruik van ijzerzandsteen binnen dit pand is eerder beperkt te noemen. Enkel in de achtergevel en ter hoogte van de putwand werden enkele ijzerzandsteenmuren waargenomen. Vermoedelijk zal een groot gedeelte van de baksteenstructuren gedurende deze periode nog in gebruik blijven. Op deze manier kon dit pand gereconstrueerd worden met een minimale breedte van 3 meter ten opzichte van de westelijke putwand en een diepte ten opzichte van de straat van circa 25 meter. Het ging voornamelijk om ijzerzandsteenmuren die onder de kelderfunderingen van de westelijke putwand bewaard zijn. Deze werden ook in profiel F geregistreerd. Ook enkele funderingsresten in ijzerzandsteen werden tijdens het vooronderzoek in proefput 2 aangesneden. Waarschijnlijk vormden deze muren de achtergevel van dit pand. Het ging hierbij om spoor 1.065. Sporen 1067 en 1.086 vormden waarschijnlijk oude binnenmuren. Deze muren waren gezet in baksteen met formaat 23x11x6 cm. Voor muur 1.067 werd gebruik gemaakt van gele zandmortel en een deel in leem. Mogelijk werd deze funderingsmuur gebruikt voor een vakwerkbouw wand.

Aan de straatzijde werd ook een grote kelder aangelegd. De keldermuren werden gevormd door muur 1.050. Deze muur was anderhalfsteens breed en was opgetrokken in baksteen en ijzerzandsteen. De stenen waren gevat in een gele zandmortel. De gebruikte bakstenen waren allen halve stenen, dus vermoedelijk herbruikmateriaal, waardoor geen formaat kon worden vastgesteld. In het oosten werd deze keldermuur deels uitgebroken om de kelder van pand B (spoor 1.048) te zetten.

Pand B:

Pand B was quasi geheel binnen de opgegraven zone aanwezig. Het ging om een gebouw van 8 meter breed en 26 meter diep (gemeten van de straatzijde tot de achtergevel 2.019). De zijgevels werden gevormd door spoor 2.019 (oostelijke zijgevel) en spoor 1.027 (westelijke zijgevel). Op beide perceelsgrenzen op het achtererf werden resten van ijzerzandsteenmuren (2.061, oostelijke grens) en een uitbraakspoor van een muur (1.001) en een mogelijke beerput in ijzerzandsteen aangetroffen (westelijke grens).

De hieronder volgende bespreking met twee bouwfasen slaat enkel op pand B

De oostelijke zijgevel (spoor 2.019) was duidelijk gefaseerde opgebouwd met drie bouwfasen. De oudste bouwfase kreeg spoornummer 2.091. Binnen deze muur kunnen twee fasen herkend worden. De oudste fase ligt meer naar de straatkant toe en wordt gekenmerkt in deze muur door een duidelijke bouwnaad (Figuur 70). Hiertegen werd in noordelijke richting een nieuwe muur koud tegen aangebouwd. Deze muur was opgetrokken uit grote brokken ijzerzandsteen, gevat in een gele zandmortel. Zowel aan de binnen als buitenzijde vertoonde deze muur sporen van verbranding. In deze muur was een duidelijke lichte helling op te merken met het hoogste punt aan de straatzijde. In het noorden zat de onderkant op 38,65 meter TAW, vier meter meer naar de straatkant toe was de onderkant op 38,74 meter TAW te vinden. Deze helling was ook op te merken in muur 2.019. In het noorden zat de onderkant op 39,15 meter TAW. In het zuiden net voor de kelder 2.034 zat de onderkant op 39,32 meter TAW. Het was opvallend dat deze tweeledige constructie enkel in de oostelijke zijgevel op te merken viel. De westelijke zijgevel die bij deze oudste bouwfase behoorde werd niet aangetroffen.

Figuur 69: Zicht op de gefaseerde opbouw van sporen 2.019 (bovenaan) en 2.091 (onderaan).

Figuur 70: Foto van de buitenzijde van de oostelijke zijgevel met een duidelijke bouwnaad rechts van het fotobordje. De iets lichtere stenen vormen spoor 2.019, de bruinere stenen vormen samen muur 2.091.

De westelijke zijgevel van dit pand wordt door een aantal funderingsrestanten / uitbraaksporen gevormd. Zoals al hierboven vermeld werd dezelfde tweeledige opbouw niet aangetroffen in deze zijgevel. Enkel de jongere bouwfase werd aangetroffen. In hoofdzaak werd de jongere bouwfase gevormd door sporen 2.019 en 1.027. Deze twee muren liepen parallel aan elkaar en waren tot op een zelfde diepte gefundeerd. Ook het materiaalgebruik komt overeen. Daar waar 2.091 uitsluitend in ijzerzandsteen opgetrokken werd, was voor 2.019 ijzerzandsteen in combinatie met baksteenstukken en kalksteen gebruikt.

Het belangrijkste deel van deze fundering bestond uit spoor 1.027. Deze muur was opgetrokken in grote ijzerzandsteen en kalksteenblokken, met sporadisch ook enkele baksteenfragmenten. De stenen waren gevat in een vrij harde gele zandmortel. Spoor 1.044 lag in dezelfde lijn maar sprong licht uit naar het westen toe. Ook deze muur was opgetrokken in ijzerzandsteen en baksteenbrokken gevat in gele zandmortel. Bij deze muurresten hoorde ook een insteek, spoor 1.039. Deze insteek had een donkergrijsbruin gevlekt uiterlijk en bevatte naast aardewerk ook baksteenfragmenten, mortel en houtskoolspikkels. De textuur van deze insteek was eerder kleiig lemig. Het aardewerk uit deze insteek bevatte naast een aantal enkele mogelijke residuele stukken voornamelijk aardewerk dat in de 15^e-eerste helft 16^e eeuw kon gedateerd worden.

Figuur 71: Vlakfoto met vooraan de westelijke zijgevel (1.027/1.044), achteraan is nog een gedeelte van de oostelijke zijgevel (2.019/2.091) zichtbaar (aangeduid in rood).

De achtergevel van dit pand werd in profiel B bestudeerd. De achtergevel was ook opgebouwd uit ijzerzandsteen. Het is opvallend dat deze achtergevel veel minder diep gefundeerd was dan de oostelijke zijgevel. De achtergevel was tot 39,35 meter TAW gefundeerd. Op basis van deze gegevens kan deze muur ook tot de tweede bouwphase gerekend worden. Onder de ijzerzandsteenmuur van de achtergevel werd een ophogingslaag als spoor 2.062 aangeduid. In deze laag werden twee munten aangetroffen, één in een koperlegering (niet determineerbaar) en één zilveren munt (kwart groot kromsteert van Jan zonder Vrees (1419-1428), Vlaanderen, geslagen te Gent).⁴² Dit geeft een terminus post quem waarop de muren konden gebouwd zijn. Ook dit ondersteunt de theorie dat de ijzerzandsteenpanden mogelijk gelijktijdig met de heraanleg van de centrumstraten werden herbouwd.

Tegen de achtergevel werd ook een bakstenen haard met twee haardwangen geregistreerd (sporen 2.016 en 2.017). Het ging om een 'gotische' haard met gebogen achtermuur en twee haardwangen (waarvan de oostelijke enkel in negatief bewaard). De schouw werd opgetrokken in baksteen met afmetingen 23x11x5 cm die gevat waren in gele zandmortel. De binnenzijde vertoonde duidelijke sporen van verhitte, zowel op de bakstenen als in de mortel. De vloer bestond centraal uit vier rijen vierkante plavuizen van 14x14x2,5 cm die zes rijen diep reikten. Aan weerszijden van dit centrale gedeelte lagen telkens vier rijen plavuizen die in een staand verband geplaatst waren. Tussen het centrale gedeelte en de oostelijke zijde is een kleine onderverdeling door middel van een kort muurtje te zien. Mogelijk kan dit in verband gebracht worden met de aanwezigheid van spithouders of iets dergelijks. De plavuizen waren gefundeerd op een vlijlaagje kalkmortel met daaronder een laagje geel zand. De onderkant van de schouwfundering zat op 39,33 meter TAW.

⁴² Determinatie door M. Hendriksen, Archeometaal en Ron Bakx, BAAC Vlaanderen.

Figuur 72: Foto van de 'gotische' haard en schouw tegen de achtergevel van pand B.

Op verschillende plaatsen werden ook delen van binnenmuren aangetroffen. Deze stopten echter allen na een bepaalde tijd, waardoor er niet echt een duidelijke indeling kan gemaakt worden. Een verklaring voor deze muren kan niet echt gegeven worden.

Meer naar de straatzijde toe kon een grote en zware, haaks op de perceelsgrenzen staande, binnenmuur geregistreerd worden. Deze muur kreeg spoornummers 2.051 en 1.048. Het ging om een 60 cm brede muur die voornamelijk opgetrokken was uit ijzerzandsteenbrokken. Meer naar boven toe werd ook baksteen gebruikt. Omwille veiligheidsredenen kon de onderkant van deze muur niet bereikt worden. Het diepst waargenomen niveau is dat van vlak 3, circa 1,5 meter onder maaiveld. Waarschijnlijk gaat het bij deze muur om een zware funderingsmuur om het opgaand muurwerk degelijk te ondersteunen. Het is hierbij mogelijk dat op deze plaats ooit een oude achtergevel of een muur met dragende functie heeft gestaan.

Figuur 73: uitsnede uit de allesporenkaart met detail van de kelderzone aan de straatzijde van pand B.

Op een later tijdstip werd een deel van deze muur uitgebroken om plaats te maken voor een nieuwe keldertrap die toegang gaf tot een kelder die zich in het zuidwestelijk gedeelte van dit pand bevond langsheen de straatkant. De westelijke grens werd gevormd door spoor 1.048, in het oosten kon de buitenzijde van deze keldermuur geregistreerd worden in proefput 3 van het vooronderzoek. Hier kreeg deze keldermuur spoornummer 3.1. Deze kelder had ook ooit een tongewelf. Dit kon slechts even waargenomen worden tijdens het proberen uitgraven van deze kelder. Omwille van veiligheidsredenen werd hiermee gestaakt. De buitenmuren waren veel breder dan het gewelf. De aanzet van dit gewelf was meer naar binnen toe geplaatst, waardoor deze constructie een omgekeerd soepbordprofiel kreeg. Dergelijke constructiewijze werd ook gezien bij kelder 2.034, een tweede kelder meer centraal in dit pand.

Dit tweede groot keldervolume werd volledig in baksteen opgetrokken en was meer noordelijk gelegen dan de kelder aan de straatzijde. Het gaat om een grote rechthoekige kelder van circa 4x6 meter die op het moment van de opgraving nog steeds toegankelijk was. Enkel het westelijke gedeelte was in een recent verleden opgedeeld en volgestort met cement. De kelder was opgebouwd uit dikke funderingsmuren, opgetrokken in rode baksteen met formaat 23x11x6 cm, gevat in gele zandmortel. De kelder had een tongewelf en was binnenin wit gekalkt. De muren waren zeer dik, veel dikker dan het tongewelf, waardoor de bovenzijde een omgekeerd soepbordvorm had. Dit type van kelderbouw werd ook vastgesteld aan de straatzijde.

Beide kelders kunnen ook tot de tweede bouwphase van dit ijzerzandsteenpand gerekend worden.

Het vloerniveau dat bij deze tweede bouwphase hoorde kon ter hoogte van de kelder ook vastgesteld worden. Deze lemen vloer kreeg spoornummer 2.031. Deze vloer bestond uit een donkergrijze leem met een donkerbruinzwart bovenste laagje. Bovenop deze vloer was ook een zeer fijn kalklaagje

opgemerkt. Net als bij alle andere bewoningsfase hoorde ook bij deze vloer een haardplaats, spoor 2.030. De haard was opgebouwd uit bakstenen, gevat in een kalkmortel. De stenen zijn zonder duidelijk verband gelegd. In de coupe op deze haard is duidelijk te zien dat deze bovenop het gewelf van kelder 2.034 aangelegd was. Ook was het duidelijk dat het centraal gedeelte van deze haard duidelijk verhit was. De zuidelijke zijde was verstoord door een recente betonbalk.

Figuur 74: Coupe op haardvloer 2.030. links is de aanzet van het gewelf van kelder 2.034 zichtbaar. Centraal is ook de verhitte kalkmortel zichtbaar als oranje verkleuring.

Deze binnenruimte werd door muur 2.035 afgebakend. Deze muur was één steen breed en was opgebouwd uit rode bakstenen met formaat 23x11x6cm die gevat waren in gele zandmortel. Aan de binnenzijde van de oostelijke muur was nog een gedeeltelijke bepleistering aanwezig. Waarschijnlijk vormde deze muur ooit een binnenmuur van dit pand dat een binnenruimte van een open ruimte scheidde (zie ook infra). Opvallend is dat de noordelijke buitenmuur ook sporen van verbranding vertoont. Ook een vloerniveau (2.022) dat mogelijk met haard 2.017 kan geassocieerd worden vertoonde ook verbrandingssporen. Mogelijk kunnen deze twee vloerniveaus en bijhorende muren tot eenzelfde bouwphase gerekend worden.

Aan de oostelijke zijde van spoor 2.019 werd een gedeelte van een straatje aangetroffen (2.004). Het ging om een stukje bestrating opgebouwd uit stukken ijzerzandsteen en kalksteen, gevat in een grijsgroene vette leem. In het noorden liep dit stuk bestrating tot tegen muur 2.006. In het oosten werd dit straatje verstoord door een recentere vergraving, spoor 2.015. Mogelijk ging het om een restant van een bestrating tussen twee panden, een soort van brandgang.

Figuur 75: Vlakfoto van het restant bestrating aan de oostelijke zijde van 2.019 (rechts op de foto).

In het uiterste noorden van werkput 1 werd in de putwand een bak opgebouwd uit ijzerzandsteenbrokken aangetroffen. De westelijke zijkant werd door uitbraakspoor 1.001 oversneden. Bijgevolg kan deze bak op het achtererf van Pand B gesitueerd worden. Het gaat om spoor 1.003. Deze bak was vermoedelijk vierkant of rechthoekig en bestond uit muren van ongeveer 24 cm breed. De ijzerzandsteenbrokken waren gevat in een gele zandmortel. In het zuiden was deze bak doorbroken door een recentere kuil (spoor 1.004). De vulling van deze bak bestond uit een vrij heterogeen donkergrijsbruine, zandig lemige vulling die tamelijk wat baksteenbrokken en mortel- en houtskoolspikkels bevatte. De bovenste vulling bestond uit een redelijk puinhoudende vulling. De oorspronkelijke vulling was geleegd alvorens deze te dempen.

Figuur 76: Vlakfoto van de bak in ijzerzandsteen, spoor 1.003.

Een exacte datering voor de bouw van de panden in ijzerzandsteen was niet geheel duidelijk. Mogelijk kan de bouw van de panden in ijzerzandsteen gelinkt worden met de heraanleg van de centrumstraten in ijzerzandsteen. Tijdens de opgravingen aan de Peperstraat in 2001 konden 3 middeleeuwse wegniveaus onderscheiden worden. In de tweede laag werd lokale ijzerzandsteen aangetroffen die

gelinkt werd met de aanlegwerken in het hele stadscentrum die terug te vinden is in stadsrekeningen uit de 2e helft van de 15e eeuw.⁴³ Ook in de insteek (spoor 1.039) van één van deze ijzerzandsteenmuren werd aardewerk aangetroffen dat vooral in de late 15e-vroege 16e eeuw kon gedateerd worden.

Dergelijke funderingen zijn in Ronse enkel maar gekend uit religieuze architectuur.⁴⁴ Zo zijn de kerkhofmuur en de kerken van Sint-Hermes en Sint-Pieters ook deels in ijzerzandsteen gefundeerd. De kerkhofmuur werd op twee locaties opgegraven. Bij twee opgravingen aan de Kleine Markt werden fragmenten van de kerkhofmuur aangetroffen die volledig in ijzerzandsteen werd opgetrokken, bij één fragment werd ook gebruik gemaakt van groene zandsteen, gebonden met een gele kalkmortel.⁴⁵ Het is in Ronse dus ook de eerste keer dat dergelijke bouwwijze in burgerlijke architectuur aangetroffen werd.

Het gebruik van ijzerzandsteen in burgerlijke architectuur is bijgevolg niet of amper gekend voor de burgerlijke architectuur. Ook buiten Ronse is het gebruik van ijzerzandsteen niet ver verspreid. Te Oudenaarde en Ename valt vooral het gebruik van Doornikse kalksteen op, hoewel beide steden slechts 10 km in vogelvlucht van elkaar liggen. De ligging van Oudenaarde langsheen de schelde en de rechten die zij hadden om hier tol te heffen op schepen komende van Doornik zal hebben bijgedragen aan de sterke aanwezigheid van Doornikse kalksteen in de architectuur van Ename en Oudenaarde. Vermoedelijk moet het gebruik van ijzerzandsteen als een zeer lokaal fenomeen omschreven worden.

Het gebruik van ijzerzandsteen in burgerlijke architectuur is in de Westhoek wel een gekend fenomeen. Deze worden daar vaak vanaf de 12^e eeuw gedateerd.⁴⁶ Eigen onderzoek door BAAC Vlaanderen te Ieper-Grote Markt en Ieper-Mergelyncckstraat leverde ook enkele funderingsresten in ijzerzandsteen op. Deze muurresten worden in de 13^e eeuw gedateerd.⁴⁷ Ook te Poperinge-Gasthuisstraat werden dergelijke funderingen aangetroffen.⁴⁸

Mogelijk zal het gebruik van ijzerzandsteen in de regio van Ronse vooral later gebruikt worden in de burgerlijke architectuur. Zoals hierboven al aangehaald zal de vernieuwing van de centrumstraten een belangrijke impuls geweest zijn om ook de huizen in ijzerzandsteen op te trekken in plaats van de gebruikelijke vakwerkbouw. Het is ook mogelijk dat enkel de onderste verdieping in ijzerzandsteen werd opgetrokken en dat de bovenste verdieping(en) nog steeds in vakwerkbouw werden gebouwd, dit om het gewicht van de stenen en de kost deels te drukken.

Een mooi voorbeeld van hoe de huizen er kunnen uitgezien hebben wordt hieronder weergegeven. Het gaat om een historisch pand 'De Roskam' te Diest, waar de fundering en een gedeelte van het opgaand muurwerk in (Diestiaanse) ijzerzandsteen werd gezet, waarboven een bakstenen gelijkvloers werd opgetrokken met een eerste en tweede verdieping in vakwerkbouw. Dit pand wordt ook gedateerd in de 15^e-16^e eeuw met een 18^e-eeuwse barokke deuropening.⁴⁹

⁴³ Roels 2001, 141-146.

⁴⁴ Elektronische communicatie E. Devos, Diensthoofd Archief & Erfgoed stad Ronse.

⁴⁵ Devos 2008, 216-217.

⁴⁶ Zie ook Haneca et al. 2009.

⁴⁷ Ieper-Grote Markt: Janssens, Cox & Van Remoorter, 2012; Ieper-Mergelyncckstraat: Gierts et al. 2012.

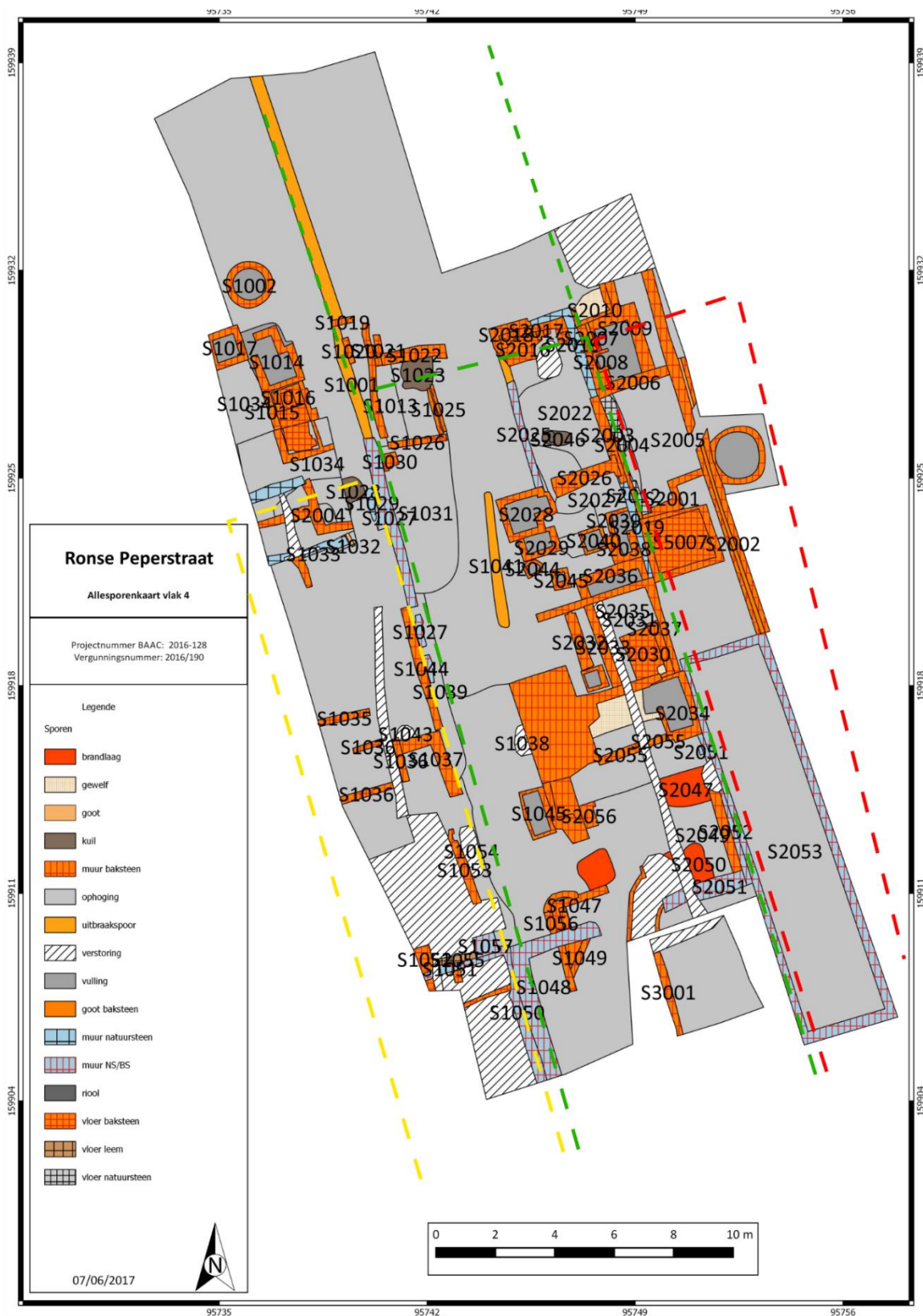
⁴⁸ Demoen et al. (in prep.).

⁴⁹ Inventaris Onroerend Erfgoed [online].

Figuur 77: foto van pand 'De Roskam' te Diest.⁵⁰

⁵⁰ Flickr [online].

d) 18^e-20^e-eeuwse verbouwingen

Figuur 78: allesporenkaart van vlak 1 met aanduiding van de panden A (in geel), B (in groen) en C (in rood).

Pand A

De resten van de 18^e-20^e-eeuwse bouwfasen van pand A zijn eerder beperkt. Op het achtererf van dit pand worden verschillende nieuwe baksteenconstructies opgetrokken. Het gaat om een drietal beerbakken en een waterput.

De waterput kreeg spoornummer 1.002. Voor het optrekken van deze waterput werden rode en oranje bakstenen met een formaat van 22x1,5x6 cm gebruikt die gevat waren in een gele zandmortel. Spoor 1.002 leek van binnenuit gezet te zijn, er werd geen insteek in het vlak herkend. De binnenste vulling was volgestort met een donkerbruinzwarte, sterk puinhoudende zandige vulling.

Net ten zuiden van deze waterput werden drie beerbakken gebouwd die elkaar oversneden. De stratigrafisch oudste was spoor 1.015. Dit was een van de weinige rijke afvalstructuren. Deze beerput werd ook al tijdens het vooronderzoek aangetroffen (Deze kreeg tijdens het vooronderzoek spoornummer 2.1). Ook in de proefputten viel vooral de rijke beervulling op, die zich onder de vloer bevond (spoor 2.9). De beerput had een duidelijke tweeledige gebruiksgeschiedenis. De oudste fase was een bak zonder bodem, waarbinnen de beervulling 2.9 werd gedeponeerd. Hierna werd een vloer ingebouwd, waarboven de losse vulling in gedeponeerd werd.

De gehele structuur was een rechthoekige bak van circa 3x1,5 meter, opgetrokken in een eensteense muur gevat in gele zandmortel. Als metselverband was een kruisverband gebruikt. De bakstenen hadden een formaat van 23x11x6 cm. Deze beerbak werd in het noorden verstoord door een recentere beerbak (1.014). De bovenste opvulling van de beerput bestond uit een vrij losse en zandige tot licht puinige vulling die lichtgrijswit van kleur was. De bodem bestond uit een vloer uit bakstenen zonder een duidelijk verband. De gebruikte stenen hadden hetzelfde formaat als deze van de bak zelf. Deze losse vulling bevatte zeer veel glas, aardewerk en enkele kralen. Opvallend was ook de aanwezigheid van enkele pijpenkopjes uit Marseille (zie ook infra) met vergulde buitenzijde, waarvan één vrijmetselaarssymbooliek vertoonde. Hoe het voorkomen van vrijmetselaarssymbooliek moet verklaard worden is niet duidelijk. Was hier een lid van een loge woonachtig? Of gaat het om een curiosum dat toevallig in deze beerput terecht gekomen is?

De beervulling onder de vloer bevatte zoals verwacht zeer veel aardewerk, maar ook enkele resten keukenafval, waaronder bot, oesterschelpen en eierschalen. Het materiaal toonde een redelijk rijk beeld met porselein, steengoed, faïence, Engels aardewerk en rood aardewerk. Verder werd ook wat glas en botmateriaal aangetroffen. Tijdens het onderzoek werd wel opgemerkt dat de beervulling eerder beperkt was qua organische inhoud, en dat het vooral om een min of meer humeuze puinlaag met redelijk wat aardewerk ging.

Figuur 79: Vlakfoto van de geleegde beerput 1.015 met baksteenvloer, links is een extra U-vormige verbouwing (1.016) zichtbaar. Het zuidelijke uiteinde is vergraven door de proefput van het vooronderzoek.

Spoor 1.015 werd in het noorden gedeeltelijk verstoord door spoor 1.014. Ook dit was een beerbak, ditmaal met een min of meer rechthoekige vorm. Voor de bouw van deze bak werden rode bakstenen met een formaat van 22 à 23x10x6 cm, gevat in een grijze kalkmortel. De binnenzijde was afgewerkt met rode plavuizen, gevat in een cementmortel. De binnenzijde was voor de laatste gebruiksfase met cement bestreken. Hoewel deze bak mogelijk een 18e-eeuwse oorsprong kent, kon de laatste gebruiksfase in de eerste helft van de 20^e eeuw gedateerd worden. In een vrij humeus onderste pakket werden zeer veel vondsten gedaan. Het ging om brillen (zowel glazen als de montuur) horlogeonderdelen, enkele aardewerkscherven, een stukje van een Maria-beeldje, een plastic houder voor zeep,... Het ging duidelijk om een toch ietwat gegoed huishouden. Opvallend waren de aanwezigheid van een zinken munt (WOI?) en een revolverkogel.

Rondom spoor 1.014 werd een duidelijk insteek vastgesteld, spoor 1.018. Het ging om een donkerbruinzwart gevlekte insteek met een zandig lemige textuur. Deze insteek werd gedeeltelijk verstoord door de derde beerbak, spoor 1.017. Ook deze beerbak werd opgetrokken in rode bakstenen met formaat 22x10x6 cm. Als mortel was een gele zandmortel gebruikt. De vulling van deze bak bestond uit een vrij humeus, donkerbruinzwart zandig pakket.

Pand B

Bij het laatste waargenomen vloerniveau en op de binnenzijden van de ijzerzandsteenmuren in het noordelijke uiteinde van Pand B werden verschillende brand- en schroeisporen opgemerkt. Mogelijk kunnen deze brandsporen gekoppeld worden aan één van de stadsbranden. In de dempingslagen boven hardvloer 2.016/2.017 werd vooral Westerwaldsteengoed aangetroffen. Dit materiaal kan op het einde van de 17e en het begin van de 18e eeuw gedateerd worden. Met enige voorzichtigheid kan deze stadsbrand met deze van 1719 gekoppeld worden. Mogelijk werd na deze stadsbrand een deel van dit pand afgebroken om dan een nieuwe structuur in baksteen op te trekken.

De meest recente bouwfasen binnen pand B bestonden dan ook hoofdzakelijk uit baksteen. Bovenop de ijzerzandsteenrijgevel 2.019 werd een baksteenmuur opgetrokken (2.003). Het ging om een anderhalfstevens brede muur met bakstenen met formaat 23x10x5,5 cm, gevat in een vrij harde gele

kalkmortel. Het gebruikte metselverband was een kruisverband. Deze nieuwe zijgevel stond op de huidige perceelsgrens.

Ook verschillende interne bouwmuren kunnen tot deze laatste bouwfase gerekend worden. Enkele van de muren zijn opgetrokken in gele zandmortel, maar de meest gebruikte mortel in deze fase zal de witte, harde kalkmortel zijn.

Binnen Pand B werd tussen muren 2.026 en 2.035 een grote concentratie aan zinkbakjes en beerputten aangetroffen. Het gaat om verschillende gemetste bakken die in baksteen opgetrokken zijn en gevat zijn in diverse mortelsoorten. De oudste bakken in deze zone zijn waarschijnlijk sporen 2.028 en 2.044.

Qua functie kan gedacht worden aan sterfputjes (2.040, 2.044, 2.045), maar ook om een kolenbak (spoor 2038) en twee beerputten (2.028 en 2.029). Enkele hiervan zijn mogelijk nog in de 18^e eeuw te dateren op basis van de gebruikte mortel en baksteenformaten, maar een aantal zijn duidelijk recenter te dateren door het gebruik van kalkmortel en cementmortel.

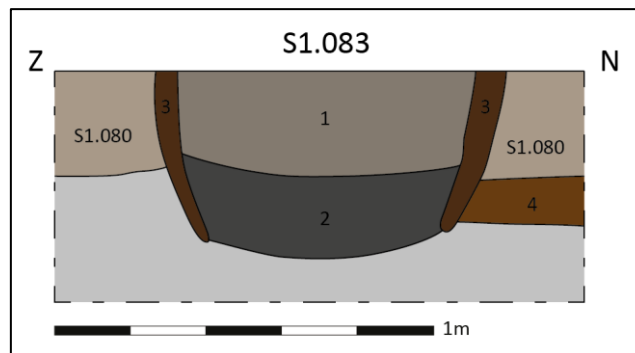
Figuur 80: Zicht op de concentratie bakken in vlak 1 centraal in werkput 2 met aanduiding van de verschillende bakjes.

Meer naar het zuiden (straatkant) toe werd naast kelder 2.034 ook nog een recente rechthoekige bak geregistreerd. Het ging om spoor 1.045.

Qua watervoorziening kon één tonput geregistreerd worden (spoor 1.083). Het was ook de enige tonput die tijdens het onderzoek aangetroffen werd. Deze tonput was ingegraven aan de binnenzijde van de westelijke zijgevel in ijzerzandsteen (spoor 1.027). In het vlak had dit spoor een ronde vorm met een donkerbruine, eerder losse buitenste band en een lichtgrijsbruin gevlekte vulling met enkele baksteen en mortelfragmenten en enkele scherven. In coupe bleek deze ton geen insteek te hebben. Waarschijnlijk werd de ton van binnenuit ingegraven. De donkerbruine rand was afkomstig van het vermolmde hout van de ton. In de vulling van de ton zat een kleine hoeveelheid 18^e-19^e-eeuws aardewerk. Gezien de redelijk puinhoudende en arme (aan organisch materiaal) vulling van deze put werd geen monster genomen.

Figuur 81: Vlak- en coupefoto van spoor 1.083.

Figuur 82: Coupetekening van spoor 1.083.

Overige baksteenresten

In het oosten van werkput 2 konden ook enkele baksteenresten toegewezen worden aan een nieuw pand, Pand C, dat waarschijnlijk ook vermoedelijk al een laatmiddeleeuwse kern kende waar helaas geen resten van werden herkend. Het is mogelijk dat deze resten bij de aanleg van de diverse kelders reeds vergraven waren. Het gaat om een smal en lang perceel van 4 meter breed en circa 40 meter diep. Langs de straatzijde is een langgerekte kelder aanwezig (spoor 2053). Centraal bevinden zich ook verschillende andere keldervolumes, al dan niet voor kolen of water. Eén hiervan werd bij het vooronderzoek reeds aangetroffen (spoor 5.7 in het vooronderzoek, spoor 2.001 tijdens de opgraving). Bij de bouw van deze diepe structuren zal ongetwijfeld ook heel wat laatmiddeleeuws bodemarchief verloren zijn gegaan.

Dieper op het achterterf werden op grotere diepte wel nog interessante lagen aangetroffen. Zo werden in ophogingslagen 2.088 en 2.089 (in de noordoostelijke hoek van het opgravingsgebied) vrij veel laatmiddeleeuws vondstmateriaal aangetroffen in enkele stortlagen.

Ook de tweede aangetroffen grote waterput bevond zich in de gedeelte van het terrein. Het ging hierbij om spoor 2.005. Deze waterput was opgetrokken in rode bakstenen met een formaat van 20x9x5 cm die gevat waren in een vrij zachte gele zandmortel. Deze waterput had een diameter van ongeveer 2 meter. Een insteek kon niet worden waargenomen. Aangezien deze waterput nog tot vrij recent in gebruik was gebleven was deze niet volgestort met puin. Het geheel van de waterput leek ook eerder recent te zijn, waardoor er geen verdere aandacht aan werd besteed. Verder, gezien het feit dat deze waterput ook binnen de veiligheidsmarge lag werd deze ook niet verder onderzocht.

5.2.3 Synthese sporen- en structurenverhaal

Globaal genomen kunnen zeven eeuwen aan bewoningsgeschiedenis gereconstrueerd worden voor een gedeelte van de stad Ronse dat tot voor kort slechts zeer slecht tot bijna niet gekend was.

De oudste aangetroffen sporen kunnen vanaf de 13^e eeuw gesitueerd worden. De oudste sporen betreffen enkele ontginningskuilen en paalkuilen. Op basis van de profielen kon vastgesteld worden dat de terreinen een eerste maal opgehoogd werden in de loop van de 13^e eeuw. Aan de straatzijde werden vermoedelijk in de eerste helft van de 14^e eeuw de eerste woningen opgetrokken. Hoewel we niet echt weten zijn hoe deze woningen er echt uitzagen werden voldoende aanwijzingen aangetroffen om te vermoeden dat het om woningen in vakwerkbouw ging. Verspreid over het terrein werden verschillende poeren aangetroffen die vermoedelijk tot deze woningen behoorden. Naast de poeren werden ook verschillende funderingsmuren aangetroffen die opgetrokken waren uit ijzerzandsteen of baksteen, gevat in leem. Het gebruik van leem als bindmiddel kan een aanwijzing zijn voor het toebehoren aan een vakwerkbouwmuur. Leem wordt normaal genomen niet gebruikt als bindmiddel voor baksteenmuren, hiervoor zal steeds een mortel, hetzij zandmortel, hetzij kalkmortel gebruikt worden aangezien mortel voor een betere binding/hechting zal zorgen.

Vakwerkbouw komt vaak voor in de Vlaamse steden op basis van iconografische bronnen en resten van verbrande leemwanden in archeologische opgravingen, maar de funderingen worden weinig tot niet aangetroffen. Deze funderingen zijn vaak maar één steenlaag diep of worden op liggers gebouwd.⁵¹ De aangetroffen resten waren ook telkens de onderkanten van de funderingen. Dit type van muurwerk komt waarschijnlijk vaak voor binnen de laatmiddeleeuwse steden, maar is tot nu toe amper archeologisch kunnen geattesteerd worden. Enkel te Ieper-Verdronken Weide werden enkele huizen met een dergelijk funderingstype aangetroffen.⁵²

Ook de aanwezigheid van verschillende duidelijke brandlagen die quasi geheel uit verbrande leembrokken en houtskool bestonden geeft aan dat de woningen die hier ooit bestaan hebben uit met leem bestreken wanden bestonden. Vele van de leembrokken vertoonden indrukken van takken of balken, wat wijst op houten constructie elementen. Ook werden op sommige plaatsen in deze brandlagen verbrande houten balken aangetroffen die lijken te wijzen op vakwerkbouw wanden.

Deze brandlagen waren het resultaat van een van de vele stadsbranden die Ronse gekend heeft. Op basis van het historisch onderzoek konden verschillende stadsbranden gedateerd worden. Deze stadsbranden en de bijhorende brandlagen, die vaak ook wel wat aardewerk bevatten, zijn bijgevolg dus ideale ijkpunten om de interne chronologie van de site fijn te stellen. De oudste brandlaag kan op basis van de stratigrafische ligging en het aangetroffen aardewerk met de stadsbrand van 1382 gekoppeld worden.

Op basis van de aangetroffen sporen kunnen twee laatmiddeleeuwse panden herkend worden, pand A en pand B. Pand A kon als een minstens 3 meter breed pand (gemeten vanaf de puntwand tot de zijgevel) herkend worden met een maximale lengte van 25 meter ten opzichte van de straat. Pand B was een veel breder pand met een breedte van 8 meter en een maximale lengte van 26 meter ten opzichte van de straat.

Vanaf de 14^e eeuw komen meer en meer sporen voor. Op de achtererven van panden A en B zullen verschillende ontginningskuilen gegraven worden, deze variëren in grootte en vorm, maar allen worden ze door de eerste ophogingen gegraven. Het aardewerk dateert deze kuilen vooral in de 14^e eeuw.

In Pand B zal ook een lemen vloerniveau aangelegd worden met bijhorende haardplaats. Deze haard is opgebouwd uit roodbakkende plavuizen, afgeboord door op de kant geplaatste bakstenen. Boven

⁵¹ Mondelinge mededeling dr. K. De Groote.

⁵² Dewilde & Vanbelligen 1998, 65.

dit vloerniveau bevond zich de brandlaag uit 1382. Hierboven werd een nieuw vloerniveau aangelegd met bijhorende haardplaats. Ook een van de oude binnenmuren die opgetrokken was in ijzerzandsteen kon herkend worden. Bij deze 15^e-eeuwse fase hoorde ook twee mestkuilen die op het achtererf van dit pand aangetroffen werden.

In Pand A werd in de 15^e eeuw een opeenvolging van verschillende vloerniveaus herkend. Ook werd in deze eeuw een keldervolume in dit pand voorzien. Ook een bijhorende haardplaats kon herkend worden die bij deze bouwphase hoorde. Bij de stadsbrand van 1478 zal deze kelder ook vermoedelijk opgegeven worden. In de dempingspakketten bevond zich vrij veel 15^e-eeuws aardewerk.

Vermoedelijk worden in de late 15^e eeuw de eerste stappen gezet naar de verstening van de middeleeuwse panden. Mogelijk ging deze verstening hand in hand met de herinrichting van de centrumstraten. In deze verstening zullen beide panden duidelijk herkenbaar blijven. Het is opvallend dat de ijzerzandsteenmuren mooi op de huidige perceelsgrenzen liggen. Mogelijk is de aangetroffen percellering tot de late middeleeuwen terug te voeren. Enkel pand B lijkt in een recenter verleden in twee te zijn gedeeld.

Binnen deze panden zullen in de loop van de 17^e-18^e eeuw verschillende ingrepen gebeuren. Aan de straatzijde van beide panden zullen vrij grote keldervolumes gebouwd worden. Bij pand B zal hier een deel van een zware ijzerzandsteenmuur uitgebroken worden om een nieuwe trap te bouwen. Centraal in pand B zal ook een grote bakstenen kelder met tongewelf gebouwd worden. Boven het gewelf werd ook een laatste haardplaats met vloerniveau aangetroffen. Bovenop de ijzerzandsteenmuren zal ook een nieuwe baksteenmuur gebouwd worden. Het gebruik van een harde kalkmortel geeft aan dat deze muur toch eerder in de 18^e-19^e eeuw moet gedateerd worden. Mogelijk is deze verbouwing het gevolg van de stadsbrand van 1719. Ook op het achtererf van dit pand zijn verschillende zinkbakjes en beerbakken te vinden.

Binnen pand A zullen vooral ingrepen op het achtererf plaatsvinden. Zo worden drie opeenvolgende beerbakken gebouwd, waarvan vooral beerbak 1.015 in het oog sprong door de rijke vondstinhoud. Ook een grote bakstenen waterput kan in deze periode gedateerd worden. Ook meer naar de straatzijde toe wordt op de locatie van de voormalige laatmiddeleeuwse kelder een waterkelder gebouwd.

Het is duidelijk dat het bodemarchief langsheen de Peperstraat zeer rijk is. Het gros van de sporen is vanaf de 14^e eeuw te dateren, met hoofdzakelijk bewoningssporen van de vakwerkbouwwoningen met bijhorende lemen vloeren, haardplaatsen en resten van stadsbranden. Ook het aantreffen van complete ijzerzandsteenconstructies in burgerlijke architectuur is een primeur voor Ronse. Tot nu toe was het gebruik van ijzerzandsteen quasi alleen maar gekend in religieuze architectuur.

Het is duidelijk dat waar geen grootschalige onderkeldering heeft plaatsgevonden nog een zeer rijk bodemarchief aanwezig is. Met enige voorzichtigheid kunnen de gegevens van deze opgraving gebruikt worden om de rest van de omgeving Peperstraat-Rooseveltplaats archeologisch te duiden. Het is niet onwaarschijnlijk dat er op de overige percelen, indien er geen kelders aanwezig zijn, nog steeds veel archeologische resten bewaard zijn die soms heel ondiep onder het maaiveld bewaard zijn, die kunnen bijdragen aan de kennis over dit deel van het middeleeuws Ronse. Ook kan verder onderzoek mogelijk meer duidelijkheid brengen in de verspreiding van het gebruik van ijzerzandsteen in de burgerlijke architectuur binnen Ronse.

6 Vondstmateriaal

6.1 Middeleeuws aardewerk

(door Olivier Van Remoorter)

Volgend hoofdstuk bespreekt het aardewerk dat ingezameld werd tijdens het veldwerk. In totaal gaat het om 5859 scherven, waarvan er 501 tijdens het vooronderzoek en 5358 tijdens de opgraving ingezameld werden. Allereerst zal de methodologie besproken worden, om vervolgens over te gaan naar een meer gedetailleerde bespreking van het aardewerk. Bij deze bespreking zal er eerst een analyse van het aardewerk in zijn totaliteit gebeuren, met oog voor versiering, aardewerkvormen en aardewerkgroepen. Daarna volgt een kwantificatie op siteniveau, gevolgd door een meer gedetailleerde analyse van het aardewerk van enkele geselecteerde contexten.

6.1.1 Methodologie

a) Registratie

Een eenvoudige database werd opgebouwd in Excel om alle relevante gegevens te noteren. Deze database werd ook in de digitale bijlagen opgenomen. Voor elk vondstnummer werden volgende gegevens opgenomen:

- Vondstnummer, spoornummer en eventueel vullingsnummer
- Het materiaal, in casu quasi allemaal aardewerk, alsook enkele stukken baksteen.
- Het aantal scherven, het minimum is steeds 1.
- Het MAI (Minimum Aantal Individuen) tussen deze scherven
- Het fragment dat in het materiaal zit (rand, wand, oor, bodem,...)
- Het baksel waaruit de scherven zijn opgebouwd.
- Herkomst, lokaal of import en indien mogelijk een herkomstpunt voor het importmateriaal.
- Afwerking en versiering, informatie over glazuurtype en mogelijk versiering.
- Vorm en eventueel vormtype, de aardewerkvorm van de scherf en een mogelijk vergelijkbaar type in andere publicaties
- Datering.
- Overige informatie zoals foto, tekening of opmerkingen

Deze gegevens werden daarna verder gebruikt voor de verdere analyse van het aardewerk.

b) Tellingen, kwantificatie en determinatie

In totaal konden er 14 verschillende aardewerkgroepen onderscheiden worden binnen het gebruiks-aardewerk. De bouwkeramiek bestaat uit een drietal groepen, deze worden in een ander hoofdstuk besproken.

De tellingen zelf zijn tweeledig opgevat. Zo zijn er algemene tellingen gemaakt per aardewerkgroep voor het geheel van de site. Daarnaast is er ook geopteerd een telling te maken van het aantal scherven voor enkele geselecteerde contexten. Van deze geselecteerde contexten werd ook een meer gedetailleerde analyse uitgevoerd.

Deze gedetailleerde analyse bestaat eruit een telling van het aantal scherven per aardewerkgroep en een ruwe inschatting van het minimum aantal individuen (MAI) binnen deze context. Naast deze tellingen werden ook de belangrijkste zaken getekend en/of gefotografeerd.

Voor de determinatie van het aardewerk werd er beroep gedaan op verschillende bronnen. Het werk van dr. K. De Groote⁵³ voor het lokaal laatmiddeleeuws materiaal en het werk van M. Bartels⁵⁴ voor het steengoed en het meer recente aardewerk werden als basiswerken gehanteerd voor de determinatie van het aardewerk.

⁵³ De Groote 2008, 2 delen.

⁵⁴ Bartels 1999, 2 delen.

6.1.2 Technische kenmerken en kwantificatie van het aardewerk

a) De aardewerkgroepen

Het materiaal van de Peperstraat beslaat enerzijds een grote component laatmiddeleeuws aardewerk (13^e-15^e eeuw) en anderzijds een grote component postmiddeleeuws aardewerk (16^e-20^e eeuw). Globaal genomen kunnen zeven eeuwen aardewerkconsumptie waargenomen worden.

Zo konden 14 verschillende aardewerkgroepen onderscheiden worden. Het gebruiksaardewerk kan onderverdeeld worden in lokaal en import materiaal.

Het lokaal materiaal valt uiteen in grijs aardewerk, vroegrood, rood aardewerk, hoogversierd aardewerk, witbakkend aardewerk, industrieel witbakkend aardewerk en industrieel porselein.

Het importmateriaal kan onderverdeeld worden in Engels aardewerk, Maaslands aardewerk, Majolica, steengoed met zout- of vliegaskglazuur, faience, chinees porselein en pijpenaarde

Het laatmiddeleeuws aardewerk wordt vooral vertegenwoordigd door grijsbakkend aardewerk. Daarnaast komt ook vroegrood, hoogversierd en rood aardewerk voor als lokaal of regionaal vervaardigde aardewerkgroepen. Qua importen kunnen vooral steengoed en enkele scherven Maaslands witbakkend aardewerk herkend worden.

Het postmiddeleeuws aardewerk bestaat vooral uit roodbakkend aardewerk, met daarnaast witbakkend en industrieel vervaardigd aardewerk. Qua importen zijn roodbakkend aardewerk uit Engeland, majolica, steengoed, faience, porselein en pijpenaarde op te merken.

b) De aardewerkvormen

In totaal zijn er tijdens de opgraving 31 verschillende aardewerkvormen aangetroffen. Het gaat hierbij om de volgende vormen:

- De beker	- De pan
- De bloempot	- De papkom
- Het bord	- De sauskom
- Het deksel	- De schaal
- De drinknap	- Het schoteltje
- De eierdop	- De spaarpot
- De grape	- De steelgrape
- De hengselpot	- De tas
- De kaarsenmakersbak	- De teil
- De kamerpot	- De theepot
- De kan	- Het vergiet
- De kogelpot	- De vetvanger
- De kom	- De voorraadpot
- De kookkan	- De vuurklok
- De mineraalwaterfles	- Het zalfpotje
- De olielamp	

In feite zijn alle te verwachten aardewerkvormen aanwezig binnen het aardewerk. Het aangetroffen materiaal toont een grote verscheidenheid aan vormen die vanaf de late middeleeuwen verschijnen. Het gros van het materiaal kan in twee groepen verdeeld worden, namelijk het kook- en opslaggerei en het tafalgerei. Enkele speciale vormen kunnen ook onder de noemer hygiëne ondergebracht worden, het gaat hierbij om de kamerpot en de zalfpot. Enkele vormen kunnen enkel onder de noemer overige geplaatst worden wegens hun specifieke functie (kaarsenmakersbak, bloempot).

c) Versiering

Versiering komt op verschillende individuen voor. In totaal kunnen zes verschillende versieringswijzen onderscheiden worden op siteniveau. Het gaat om appliqués, beschildering, radstempelversiering, sgraffito, slibversiering en vingerindrukken. Bij de bespreking van de verschillende sporen zal hier waar nodig dieper op in gegaan worden.

Appliqués zijn apart aangebrachte en gevormde versieringselementen. Het gaat zowel om florale als figuratieve voorstellingen. Deze zaken zijn enkel aangetroffen op steengoedkannen, het gaat vaak om kleine plantenmotieven of in één geval voorstellingen van verschillende hoofdjes op de hals van een kan.

Beschildering komt zowel bij majolica, faience, porselein als het industrieel wit aardewerk voor. Het gaat zowel om monochrome, blauwe, beschildering als polychrome beschildering. Bij faience komt quasi enkel monochrome beschildering voor. De gebruikte patronen zijn meestal floraal van aard. Op het industrieel wit aardewerk komen vaak enkele lijnen voor op de rand van tassen en borden. Een uitzondering hierop is het chinees porselein. Bij de verschillende tassen zijn vaak figuratieve voorstellingen aangebracht. Vaak gaat het om zoömorfe voorstellingen, maar antropomorfe voorstellingen kunnen ook voorkomen.

Figuur 83: Voorbeeld van twee beschilderde porseleinen objecten, links een schoteltje, rechts een kopje. Beiden werden aangetroffen in laag 2 van spoor 1.015 (beerbak).

Radstempelversiering komt quasi alleen op steengoed voor. Deze versiering komt zowel voor met eerder eenvoudige als meer ingewikkelde patronen. De versiering komt zowel op de rand als op de schouder voor. Bij het lokaal aardewerk werd ook één grape met een ingewikkeld radstempelpatroon op de schouder aangetroffen. Bij het hoogversierd aardewerk werd ook één wandfragment met een dekkend radstempelpatroon herkend.

Figuur 84: Randfragment van een kan in Langerwehe steengoed met een radstempelversiering op de rand.

Slibversiering bestaat uit apart aangebrachte lijnen of patronen die na aanbrengen van glazuur een duidelijk afstekend effect hebben, en dus zorgen voor een versiering. De meeste gebuikte patronen zijn parallelle sliblijnen op de spiegel en vlag van borden. Daarnaast komen ook nog decoratieve patronen op de buik en schouder van enkele potten alsook de versiering van de binnenzijde van enkele papkommetjes voor.

Sgraffito versiering komt ook vrij frequent voor. Het is een versieringsvorm die enkel bij het roodbakkend aardewerk voorkomt en dan ook nog bij vormen die voornamelijk in de 15^e eeuw kunnen gedateerd worden. Ook in de regio rond Oudenaarde komt dit type versiering ook enkel tussen de 15^e en de eerste helft van de 16^e eeuw voor.⁵⁵

Vingerindrukken komen op slechts enkele individuen voor, het gaat hierbij vrijwel uitsluitend om vingerindrukken die als decoratie dienen en aangebracht zijn op het oor, de rand en, enkel bij vuurklokken, versiering van de knik bij de overgang van de wand naar de koepel. Dit type versiering komt enkel voor bij individuen die in de late middeleeuwen kunnen gedateerd worden (13^e-15^e eeuw)

⁵⁵ De Groote 2008, 144.

d) Kwantificatie van het aardewerk

Engels aardewerk	42	0,7
Faience	187	3,2
Grijs	3511	59,9
Hoogversierd	5	0,1
Industrieel porselein	22	0,4
Industrieel witbakkend	83	1,4
Majolica	5	0,1
Maaslands	2	0,0
Pijpaarde	36	0,6
Porselein	40	0,7
Rood	1585	27,1
Steengoed	278	4,7
Vroegrood	11	0,2
Witbakkend	52	0,9
Totaal	5859	100,0

Tabel 3: absolute aantallen scherven en procentuele weergave per aardewerkgroep op siteniveau

In totaal kunnen 5859 scherven geteld worden. Bij deze tellingen werden zowel de scherven van het vooronderzoek als deze van de opgraving opgenomen om een volledig beeld te krijgen van de site. Globaal genomen kunnen er hier twee dominante aardewerkgroepen uit gehaald worden, namelijk het grijs aardewerk en het rood aardewerk. De grootste aardewerkgroep is het grijs aardewerk met 3511 scherven, goed voor 59,9% van alle verzamelde scherven. De tweede grootste groep is het rood aardewerk met 1585 scherven, goed voor 27,1%.

De overige aardewerkgroepen komen met slechts weinig scherven voor (globaal gezien). Enkel het steengoed en faience komen met meer dan 100 scherven voor op siteniveau. Steengoed is de derde grootste aardewerkgroep en komt met 278 scherven voor, goed voor 4,7% van het totaal aantal scherven. Faience is de vierde grootste aardewerkgroep en komt voor met 187 scherven, goed voor 3,2% van het totaal aantal scherven.

Het grootste gedeelte van het aardewerk is voornamelijk tussen de 14^e en de 16^e eeuw te dateren. Het overige aardewerk kan tussen de 17^e en 20^e eeuw maar ook in de 13^e eeuw gedateerd worden.

6.1.3 Datering en bespreking van het aardewerk

Al het aardewerk werd gedetermineerd naar aardewerkgroep, vorm en indien mogelijk een datering. Deze determinaties werden opgenomen in de digitale bijlagen. Het aardewerk werd daarna aan een assessment onderworpen. Hieruit bleek dat er slechts enkele contexten aanwezig waren die verdere, meer diepgaande uitwerking vereisten.⁵⁶ Het gaat hierbij om een 13^e-eeuwse ontginningskuil (spoor 1.135), een 15^e-eeuwse mestkuil (spoor 2.116) en een 18^e-eeuwse beerputvulling (vulling 2 van spoor 1.015).

Deze contexten werden meer diepgaand uitgewerkt door middel van tekeningen, foto's, tellingen en een inschatting van het minimum aantal individuen (MAI). De overige contexten werden ook gedetermineerd, maar hiervan werd slechts een selectie getekend en/of gefotografeerd.

a) Uitgewerkte contexten

Spoor 1135

Spoor 1.135 is een grote ontginningskuil die op basis van het materiaal in de 13e eeuw kan gedateerd worden. Deze kuil werd ook tijdens het vooronderzoek aangesneden. In totaal konden 551 scherven geteld worden die uit de verschillende vullingen van dit spoor verzameld werden. Het gaat hierbij om 547 scherven grijs aardewerk, drie scherven vroegrood aardewerk en één intrusieve scherp steengoed.

In onderstaande tabel werden het minimaal aantal individuen per aardewerkvorm en per aardewerkgroep opgenomen. Hierbij kunnen minstens 30 individuen geteld worden. Hierbinnen valt op dat het quasi uitsluitend om individuen in grijs aardewerk gaat. Zoveel was al te verwachten uit de tellingen van het aardewerk. Binnen het grijs aardewerk zijn de belangrijkste vormen de kogelpot met een MAI van 11 en de kan met een MAI van 9. Opvallend is ook dat de vuurklok ook met minstens vier individuen voorkomt. In vroegrood aardewerk kon één individu vastgesteld worden, het gaat om een kleine schotel.

Aardewerkvorm	Grijs	Vroegrood	Totaal
Kan	9	0	9
Kogelpot	11	0	11
Kom	2	0	2
Kookkan	1	0	1
Schotel	0	1	1
Teil	2	0	2
Vuurklok	4	0	4
Totaal	29	1	30

Tabel 4: minimum aantal individuen per aardewerkvorm per aardewerkgroep

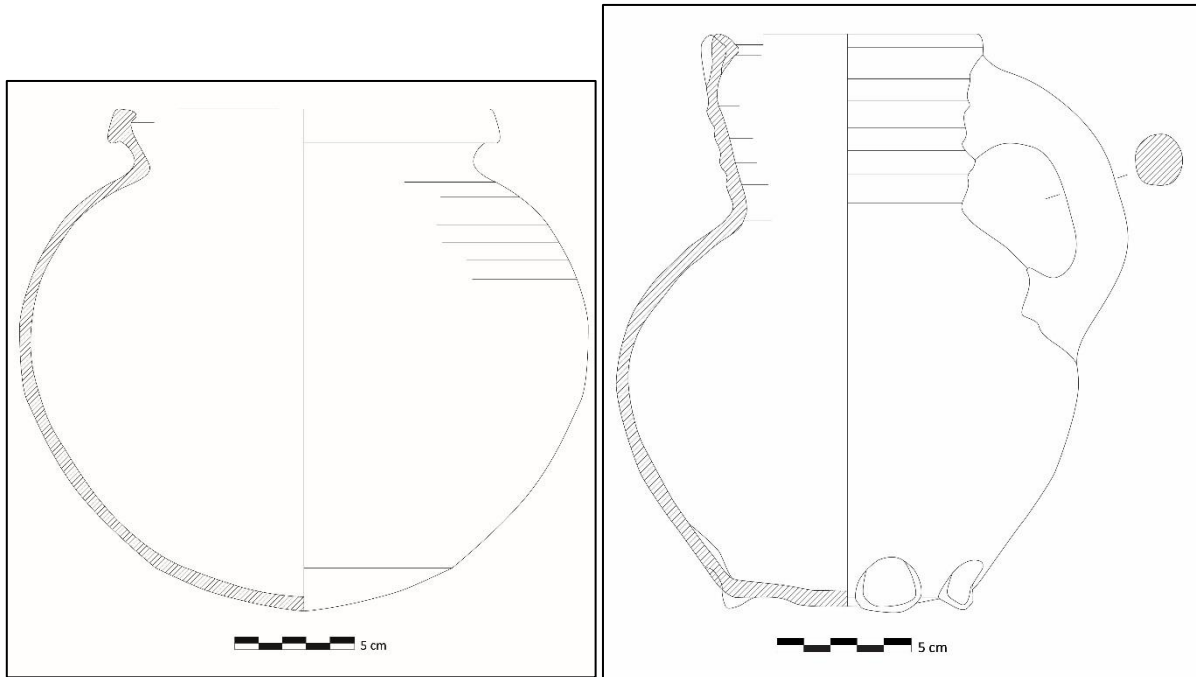
Van deze 30 individuen werden zeven getekend. Het gaat om zes individuen in grijs aardewerk en één in vroegrood aardewerk.

Bij het couperen van deze kuil werden twee complete individuen aangetroffen. Het gaat om een kogelpot (V185) en een kan (V187), beiden in grijs aardewerk.

⁵⁶ Assessment uitgevoerd op het vondstmateriaal door O. Van Remoorter.

De kogelpot (Figuur 85: links) heeft een blokvormige rand met rechthoekige doorsnede en een uitgesproken binnenlip.⁵⁷ De randdiameter van dit individu is 16 cm. Het lichaam is bolvormig met een lichte lensbodem. Op de schouder zijn enkele draairibbels aangebracht. De sterke roetaanslag op de buitenzijde toont aan dat deze kogelpot als kookpot gebruikt werd.

De kan (Figuur 85: rechts) heeft een naar binnen geplooid, verdikte en afgeschuinde rand met een uitgesproken binnenlip op een geribbelde hals.⁵⁸ De randdiameter is 10 cm. Het lichaam is eerder peervormig met een bodem op negen enkelvoudige standvinnen. Aan de rand is een eenvoudig worstoor bevestigd. Tegenover dit oor is in de rand een gietsneb uitgeduwd.

Figuur 85: Links complete kogelpot (V185) en rechts complete kan (V187) uit spoor 1.135.

⁵⁷ De Groote 2008, 117. Type L40D.

⁵⁸ De Groote 2008, 123. Type L60A.

Figuur 86: Complete kan en kogelpot in grijs aardewerk uit spoor 1.135.

Het overige materiaal is vrij homogeen en bestaat hoofdzakelijk uit kookgerei en tafelgerei. Naast de kogelpot als belangrijkste kookpot komt ook minstens één kookkan voor (Figuur 88:2). Het gaat om een individu met een eenvoudige, uitstaande en verdikte rand.⁵⁹ De randdiameter van dit individu is 16 cm. Aan de rand is een worstoor aangebracht. Op de schouder zijn enkele draairibbels aangebracht.

Onder de noemer opslag kan de teil geplaatst worden (Figuur 88:3). Bij de teilen komt één randtype voor, namelijk een licht naar binnen geplooid, korte bandvormige rand. De randdiameter van deze teilen is 24 cm.

Bij het tafelgerei kunnen de kannen en de drinknap geplaatst worden. De tweede getekende kan (Figuur 88:1) heeft een rechtopstaande geribbelde rand met een licht geprononceerde binnenlip op een geribbelde hals.⁶⁰ De randdiameter van dit individu is ongeveer 9 cm. De randdiameter kon niet met zekerheid vastgesteld worden aangezien deze rand tot een ovaal vervormd was. Het gaat in feite om een misbakken pot die waarschijnlijk als tweede keus product op de markt aangeboden werd. Tegenover het worstoor is een gietsneb aangebracht door de rand een beetje samen te knijpen.

In rood aardewerk werd ook een randfragment van een schotel aangetroffen (Figuur 88:4). Het gaat om een schotel met een eenvoudige opstaande rand met afgeplatte top.⁶¹ De randdiameter is 16 cm. Het gaat dus om een eerder kleine schotel. Zowel de buitenzijde van de rand als de binnenzijde is bedekt met een dekkende loodglazuurpap.

Een laatste individu dat enkel onder de noemer overige kan geplaatst worden in de vuurklok. Er konden in totaal vier vuurklokken herkend worden tussen het aardewerk. Er kon één randtype herkend

⁵⁹ De Groote 2008, 128. Type L123A.

⁶⁰ De Groote 2008, 123. Type L60B.

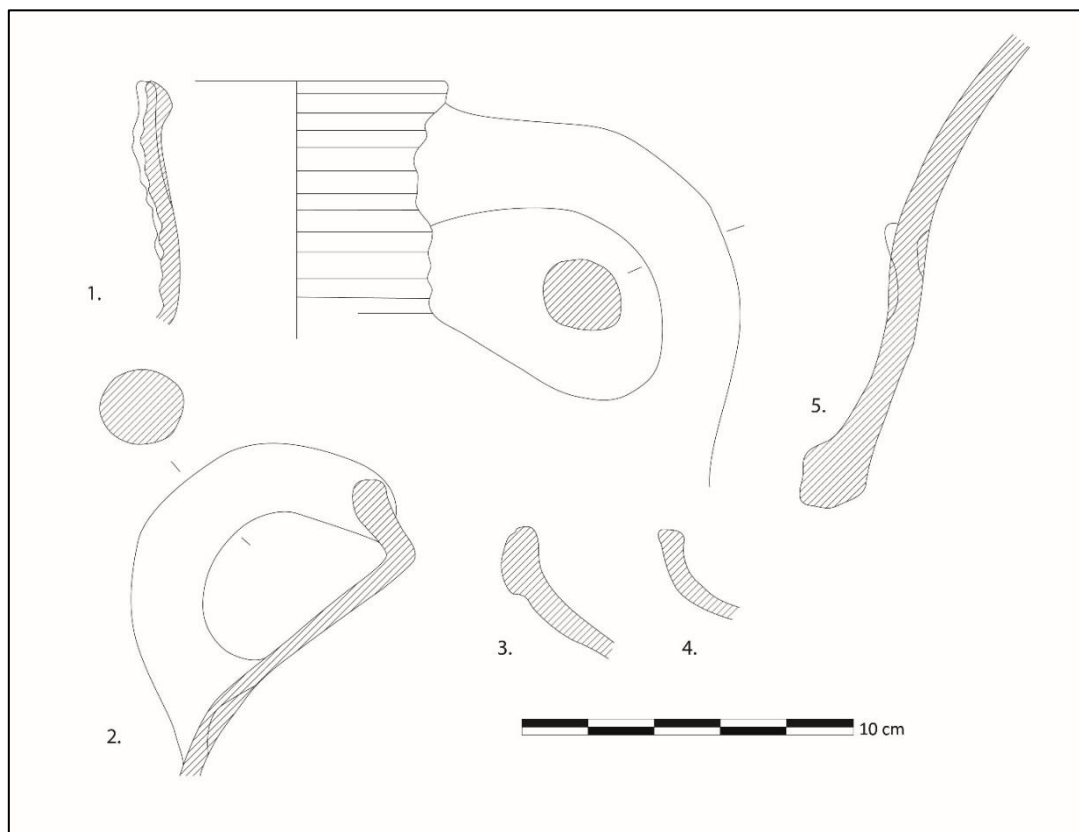
⁶¹ De Groote 2008, 130. Type L51B.

worden. Het gaat hierbij om een licht uitstaande, blokvormige rand met afgeplatte of afgeschuinde top.⁶² Het getekende individu (Figuur 88:5) heeft een randdiameter van 42 cm. De aangetroffen vuurklokken zijn allen van het hoge, komvormige type. Echter, de aanwezigheid van een ring van duimindrukken halverwege de koepel geeft wel aan dat we ons net voor de overgang van het komvormige naar het koepelvormige type bevinden.

Figuur 87: Foto van de misvormde rand van een kan in grijs aardewerk uit spoor 1.135.

⁶² De Groote 2008, 127. Type L94A.

Figuur 88: Overig materiaal uit spoor 1135.

Spoor 2.116

Spoor 2.116 is een vrij ondiepe, maar vrij rijke mestkuil. In de vullingen van dit spoor werden 916 scherven verzameld. Het gaat om 715 scherven grijs aardewerk, 186 scherven rood aardewerk en 15 scherven steengoed. Op basis van deze vrij rijke vondstencollectie (bijna een zesde van het totaal aantal scherven). Op basis van het aangetroffen aardewerk en de diverse aardewerkvormen kan dit spoor met enige voorzichtigheid in het midden van de 15^e eeuw.

In onderstaande tabel zijn het minimum aantal individuen per aardewerkgroep per vorm opgenomen. In totaal kunnen een minimum van 44 individuen geteld worden. Het gaat hierbij om 25 individuen in grijs aardewerk, 11 individuen in rood aardewerk en zeven individuen in steengoed. De meest frequent voorkomende vormen zijn de grape en de kan. De grote verscheidenheid aan vormen valt op. De meeste vormen kunnen ofwel tot de groep tafelgerei (bord, beker, drinknap, kan en tas) ofwel tot de groep van het kookgerei/opslaggerei (grape, kom, pan, teil, vergiet, voorraadpot) gerekend worden. Onder de noemer hygiëne kan de kamerpot gerekend worden. onder de noemer overige kunnen de hengselpot, de kaarsenmakersbak en het miniatuurpotje gerekend worden.

Aardewerkvorm	Grijs aardewerk	Rood aardewerk	Steengoed	Totaal
Beker	0	1	2	3
Bord	0	1	0	1
Drinknap	0	0	2	2
Grape	6	3	0	9
Hengselpot	0	1	0	1
Kaarsenmakersbak	0	1	0	1

Kamerpot	3	1	0	3
Kan	6	0	3	9
Kom	2	0	0	2
Miniatuurpotje	0	1	0	1
Steelkom	1	0	0	1
Tas	0	1	0	1
Teil	3	1	0	4
Vergiet	1	0	0	1
Voorraadpot	4	0	0	4
Totaal	26	11	7	44

Tabel 5: Minimum aantal individuen per aardewerkvorm per aardewerkgroep

Van deze 44 individuen werden 17 individuen getekend. Het gaat hierbij om acht individuen in rood aardewerk, zes in grijs aardewerk en drie in steengoed. Van elke vorm werden de meest representatieve of volledige vormen getekend. Enkele vormen werden ook gefotografeerd.

In grijs aardewerk werden minstens zes grappen herkend. Enkel de meest complete grape werd getekend. De overige grappen hebben een zelfde opbouw en vrij gelijkaardig randtype. Het gaat zowel om kleinere als grotere individuen.

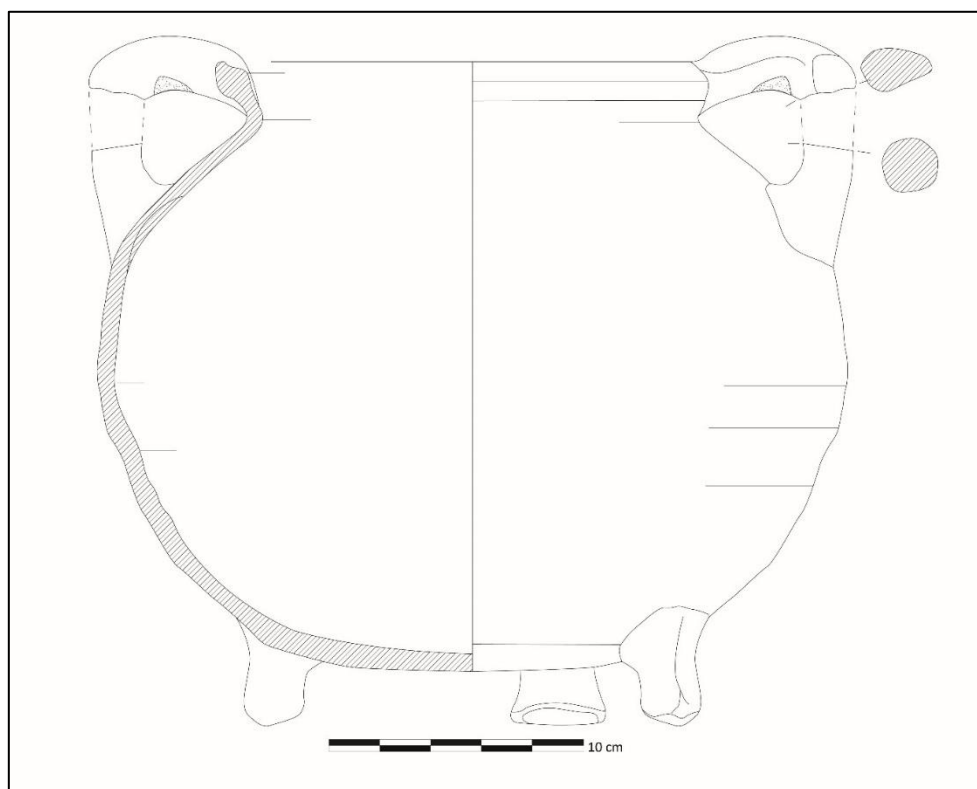
De getekende grape is een van de grotere. Het gaat om een grape met een korte, blokvormige rand met afgeronde buitenzijde.⁶³ De randdiameter is 20 cm. Het lichaam zelf is vrij bolrond met een lichte lensbodem. De bodem zelf rust op drie massieve pootjes. Aan de rand zijn twee worstoren bevestigd die op de knik licht samengeknepen zijn. Dit lijkt een soort van verwijzing naar de haakoren die typisch zijn voor de 14^e-eeuwse grappen. De onderkant van de oren is bij deze grappen ook wat afgesleten, wat er op wijst dat deze grape ook opgehangen werd, vermoedelijk aan een haaksysteem boven het vuur. Op basis van de algemene vormkenmerken past deze grape perfect in de vormevolutie van de grappen voor de regio Oudenaarde.⁶⁴

⁶³ Vergelijkbaar met De Groote 2008, 128. Type L125.

⁶⁴ De Groote 2008, 161. Fig. 126:5-7.

Figuur 89: Detailfoto van de slijtagesporen op de onderkant van een oor van een grape in grijs aardewerk (aangeduid met een rode pijl).

Figuur 90: Quasi complete grape in grijs aardewerk uit spoor 2.116.

De steelkom in grijs aardewerk was archeologisch compleet, enkel de steel ontbrak (Figuur 91:3). Het gaat om een pan met een smalle, blokvormige rand met licht naar binnen afgeschuinde top.⁶⁵ Het is om een klein individu met een randdiameter van 18 cm. De bodem is lensvormig en rustte oorspronkelijk op drie pootjes, waarvan er twee bewaard zijn. De bodem en buitenzijde zijn ook sterk beroet, waardoor duidelijk is dat het voorwerp ooit op het vuur gestaan heeft. Dit individu is in grijs aardewerk vervaardigd, terwijl in dezelfde periode in de regio Oudenaarde gelijkaardige vormen enkel in rood aardewerk aangetroffen werden.⁶⁶

Het vergiet werd aangetroffen met één randfragment in grijs aardewerk (Figuur 91:5). Dit individu heeft een schuin uitstaande, blokvormige rand met een lichte geul op de top.⁶⁷ Het gaat om een eerder kleine vorm, met een randdiameter van 22 cm.

Van de twee aangetroffen kommen in grijs aardewerk werd de meest complete getekend (Figuur 91:1). Het gaat om een kom met een quasi rechtopstaande, verlengde, en bovenaan afgeplatte rand met afgeronde onderzijde.⁶⁸ De randdiameter is 36 cm. De hals is licht ingesnoerd. De bodem zelf is licht lensvormig en rust op drie brede en meerledige standvinnen.

Bij de kannen in grijs aardewerk kon slechts één randtype vastgesteld worden. Het gaat om een bandvormige rand met licht naar binnen geplooid top met een geprononceerde doorn.⁶⁹ De randdiameter van het getekende individu is 10 cm (Figuur 91:4). Bij de overige kannen kon een diameter tussen 9 en 11 cm waargenomen worden. Bij één kan kon ook een versierd bandoor herkend worden. Dit type oor wordt meestal in de 14e eeuw gedateerd, maar te Utrecht werden ook 15e-eeuwse voorbeelden aangetroffen.⁷⁰

Van de kamerpot werd een quasi compleet exemplaar getekend (Figuur 91:2). Het gaat om een individu met een uitstaande, verdikte rand met naar binnen afgeschuinde top.⁷¹ De randdiameter is 14 cm. Aan de rand is ook een rolrond worstoor aangebracht. Het lichaam zelf is peervormig met een bodem op een licht concaaf standvlak. Aan de binnenzijde is duidelijk een laag kalkaanslag op te merken, waardoor een functie voor het vasthouden van vloeistoffen (in dit geval urine) kan afgeleid worden.

⁶⁵ De Groote 2008, 131. Type L192B.

⁶⁶ De Groote 2008, 258.

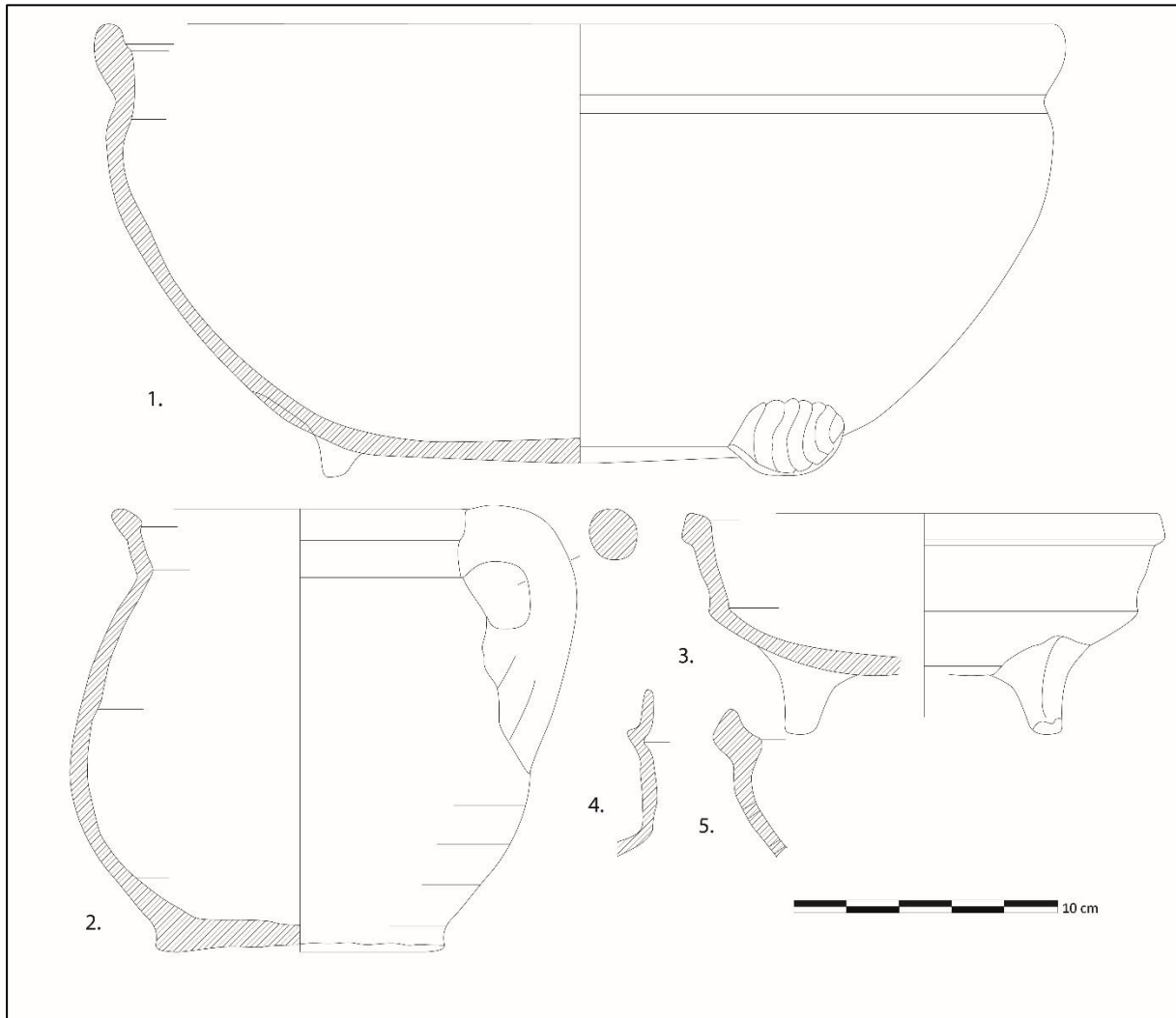
⁶⁷ Vergelijkbaar met De Groote 2008, 121. Type L112B.

⁶⁸ De Groote 2008, 122. Type L116C.

⁶⁹ De Groote 2008, 125. Type L131B.

⁷⁰ De Groote 2008, 177.

⁷¹ De Groote 2008, 129. Type L141.

Figuur 91: Diverse vormen uit spoor 2.116 in grijs aardewerk.

In steengoed komt enkel drinkgerei voor. Het drinkgerei bestaat uit zowel uit drinkknappen als uit bekers. De drinknap is een vorm die door twee individuen in Siegburgsteengoed vertegenwoordigd wordt. Een eerste drinknap (Figuur 92:5) heeft een eenvoudige, opstaande rand met een randdiameter van 14 cm. De knik naar de bodem is nog redelijk afgerond, wat een datering voor het midden van de 15^e eeuw doet vermoeden.⁷² De buitenzijde vertoont ook enkele draairibbels.

De tweede drinknap is archeologisch compleet (Figuur 92:6). Dit individu heeft ook een eenvoudige, opstaande rand, maar bij dit individu is de knik van de rand naar de bodem eerder geprononceerd is. De bodem rust op een geknepen standring. De randdiameter van dit individu is 12 cm. Dergelijke geprononceerde overgangen van de rand naar de bodem worden doorgaans vanaf het midden van de 15e eeuw tot de eerste helft van de 16e eeuw gedateerd.⁷³

In steengoed met zoutglazuur werd één randfragment van een kan aangetroffen (Figuur 92:7). Het gaat om een eenvoudige, opstaande rand met een randdiameter van 8 cm. De buitenzijde is bedekt met zoutglazuur, waardoor een herkomst uit Raeren of Frechen kan verondersteld worden.

⁷² De Groote 2008, 374.

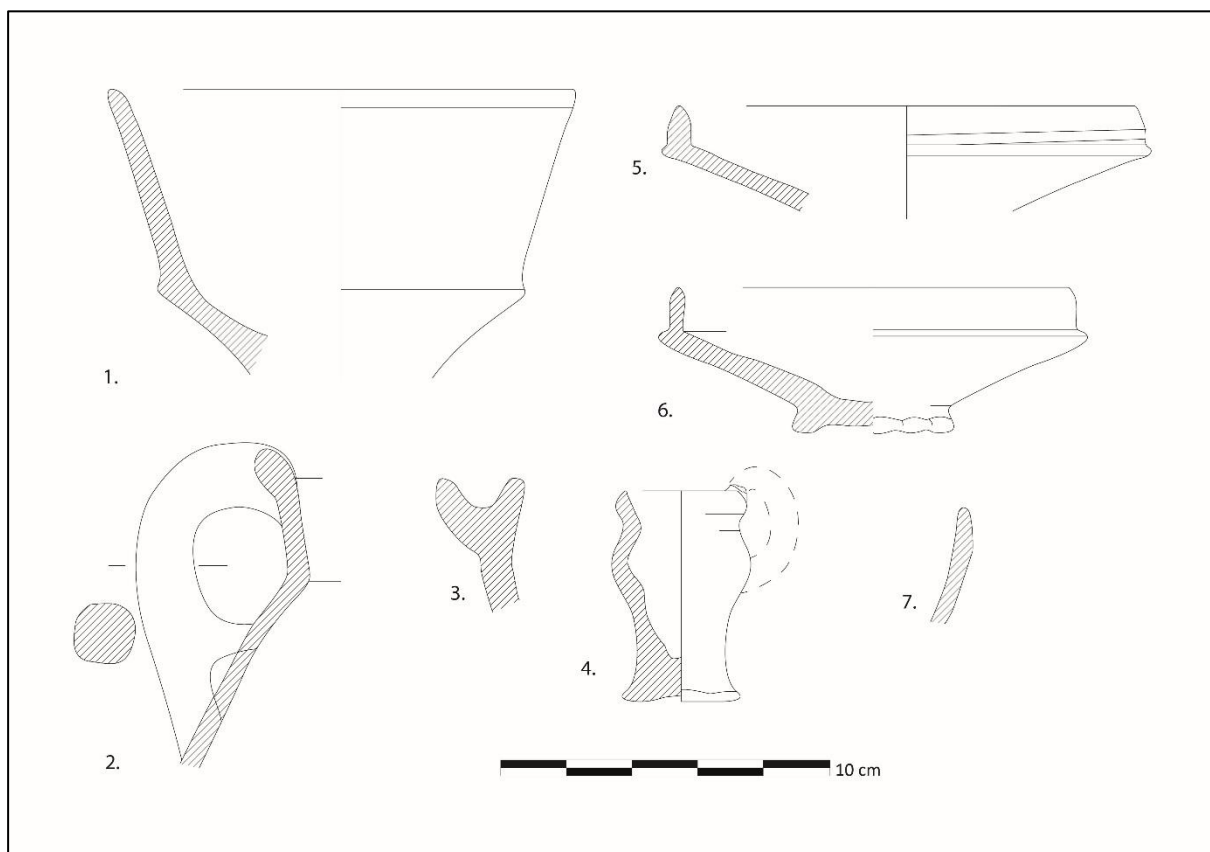
⁷³ De Groote 2008, 374.

In rood aardewerk werd een opvallende grape aangetroffen. Deze was schijnbaar nooit op het vuur gebruikt geweest, gezien het ontbreken van roetsporen (Figuur 92:2). Ook de aanwezigheid van een sliblaag en kopervijlsel in de loodglazuur waardoor een groene tint verkregen werd, tonen aan dat deze pot meer een pronkstuk was dan een kookpot. De randopbouw en de aanwezigheid van twee oren tonen wel aan dat deze pot in oorsprong als een grape bedoeld was. De grape heeft een licht verdikte, afgeronde en naar buiten geplooid rand op een opstaande hals.⁷⁴ De randdiameter is 18 cm. De bodem is helaas niet bewaard gebleven.

De kom in rood aardewerk (Figuur 92:3) heeft een rand met een Y-vormige doorsnede.⁷⁵ De randdiameter van dit individu is 25 cm.

De beker (Figuur 92:1) heeft een eenvoudige, afgeronde rand op een uitstaande hals.⁷⁶ De randdiameter is 14 cm. De overgang van de hals naar de bodem wordt gekenmerkt door een geprononceerde doorn, hierdoor krijgt de beker een trechtervorm. De feitelijke bodem werd niet aangetroffen, maar er kan verondersteld worden dat deze uit een bodem op standvlak bestond.

Een miniatuurpotje is een laatste individu (Figuur 92:4). Het gaat om een klein potje met een eenvoudige naar buiten geplooid rand met afgeplatte top. De diameter is 3,4 cm. Aan de rand was ook een klein oor bevestigd, maar dit was helaas niet bewaard. Mogelijk gaat het om een miniatuurversie van een kan. De buitenzijde was bedekt met een laag wit slib en kopervijlsel.

Figuur 92: Diverse vormen in rood aardewerk en steengoed uit spoor 2.116.

⁷⁴ Vergelijkbaar met De Grootte 2008, 127. Type L121C.

⁷⁵ De Grootte 2008, 122. Type L119.

⁷⁶ De Grootte 2008, 130. Type L51A.

Naast het gewone rood geglazuurd aardewerk komen ook enkele individuen voor die versierd zijn met slibversiering of een dekkende laag slib gecombineerd met sgraffitoversiering.

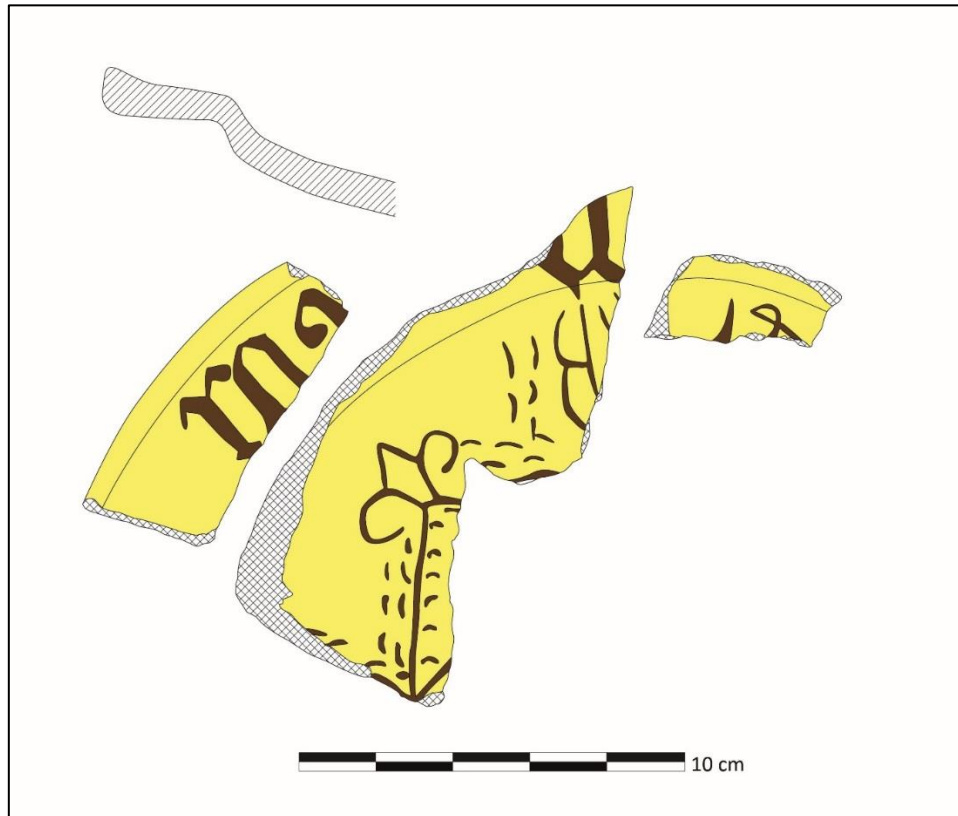
Een vorm die bij het tafelgerei kan gerekend worden is het bord. Hiervan werd één rijkelijk met sgraffito versierd bord aangetroffen (Figuur 93, Figuur 94). Het gaat om een bord met een naar buiten geknikte rand met afgeplatte top en licht opstaande lip.⁷⁷ De randdiameter van dit bord is 26 cm. De binnenzijde van het bord is bedekt met een laag wit slib. Door middel van sgraffitoversiering is zowel op de spiegel als op de vlag van het bord een versiering aangebracht. Op de vlag is tekst aangebracht met gotische letters. Helaas is het niet duidelijk wat deze tekst was. Er werden stukken van de letters MA, vermoedelijk van MARIA, en een stuk van een derde letter, mogelijk een U of V, gevonden. Met enige verbeelding kan een tekst van AVE MARIA verondersteld worden. Centraal werd op de spiegel ook een versiering door middel van een wapenschild aangebracht. Enkel de rand van dit wapenschild werd gevonden. In spoor 1081 werd ook een bodemfragment met een gelijkaardig wapenschild aangetroffen. In de regio van Oudenaarde komt sgraffitoversiering op borden ook pas voor vanaf de tweede helft van de 15^e eeuw.⁷⁸ Het gaat hierbij waarschijnlijk om een eerder religieus geïnspireerd bord.

Figuur 93: Sgraffito-versierd bord in rood aardewerk.

⁷⁷ De Groote 2008, 129. Type L152B.

⁷⁸ De Groote 2008, 150.

Figuur 94: Sgraffito-versierd bord in rood aardewerk.

De kamerpot in rood aardewerk (Figuur 95:1) heeft een haaks uitstaande rand met afgeronde top en geprononceerde dekselgeul.⁷⁹ De randdiameter van dit individu is 14 cm. Een oor werd helaas niet aangetroffen. Deze kamerpot heeft eveneens een peervormig lichaam met een bodem op standvlak. Wat opvallend is aan deze pot is dat deze versierd is met een laag wit slib waarin verschillende letters in de sgraffitotechniek in uitgesneden zijn. Het gaat om de letters M, O, Y en I(?), telkens gescheiden door vier of vijf driehoekige insnijdingen die in een verticale lijn boven elkaar staan.

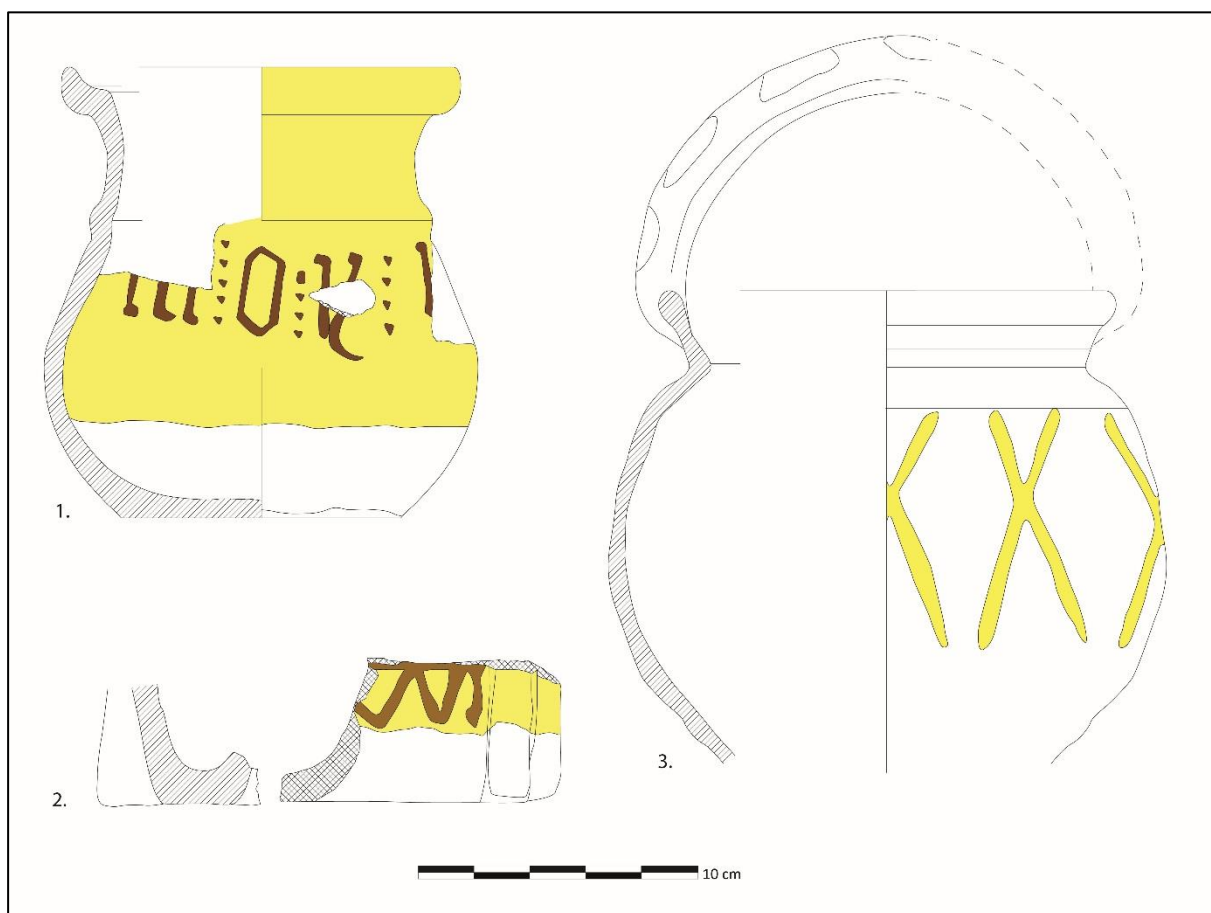
Onder de noemer overige worden drie individuen opgenomen. Het gaat hierbij om een hengselpot, een kaarsenmakersbak en een miniatuurpotje, allen vervaardigd in rood aardewerk.

De hengselpot (Figuur 95:3) in rood aardewerk is quasi archeologisch compleet, enkel de bodem ontbreekt. Het gaat om een pot met een eenvoudige, verdikte rand op een uitstaande hals.⁸⁰ De randdiameter is 16 cm. De buitenzijde is bedekt met loodglazuur. Op de buik zijn verschillende X-vormen aangebracht in wit slib. Aan de rand is een oor aangebracht dat boven de potopening loopt. Dit oor is licht bandvormig met verschillende duimdrukken.

De kaarsenmakersbak (Figuur 95:2) is aanwezig met één bodemfragment. Het gaat om een lang, smal bodemfragment dat een uiteinde vormt van dit bakje. Aan beide zijden van dit uiteinde zijn zogenaamde 'steunberen' aangebracht om deze vrij hoge vorm stabiel te maken. Deze bak was ook versierd met wit slib en sgraffitooversiering. Op de buitenzijde waren een zigzaglijn uitgesneden. Over de rest van het decoratiepatroon kon helaas niks meer gezegd worden.

⁷⁹ De Groote 2008, 129. Type L145A.

⁸⁰ De Groote 2008, 127. Type L121B.

Figuur 95: Slibversierd aardewerk uit spoor 2.116.

Spoor 1.015

Vulling 2 van spoor 1.015 bevatte zeer veel materiaal. Het gaat hierbij om 500 scherven. De twee grootste groepen zijn het roodbakkend aardewerk en het faience met respectievelijk 174 en 163 scherven. Daarnaast zijn ook 42 scherven Engels roodbakkend aardewerk aanwezig, allen afkomstig van één individu, 37 scherven porselein, 43 scherven steengoed en 33 scherven witbakkend aardewerk. De ene scherf grijsbakkend aardewerk is een verspitte 15e-eeuwse randscherf van een kom die verder niet van belang is voor de verdere bespreking. Op basis van de vormelijke elementen en de aanwezige aardewerkgroepen kan deze vulling van dit spoor tussen 1720 en 1760 gedateerd worden.

Engels aardewerk	42
Faience	163
Grijs	1
Pijpaarde	7
Porselein	37
Rood	174
Steengoed	43
Witbakkend	33
Totaal	500

Tabel 6: tellingen per aardewerkgroep voor vulling 2 van spoor 1.015

In totaal kunnen 53 individuen herkend worden. Het gaat om een vrij diverse samenstelling qua vormen en qua aardewerkgroepen. Het is opvallend dat bij het faience quasi alle individuen borden zijn. In steengoed werden dan weer enkel kannen en kamerpotten aangetroffen. In Engels roodbakkend aardewerk werd slechts één individu aangetroffen, namelijk een theepot.

De samenstelling van deze context is totaal anders dan deze van spoor 2.116. De aangetroffen aardewerkvormen kunnen vooral onder de noemer tafelgerei geplaatst worden, met slechts enkele vormen die onder de noemer kookgerei/opslag en hygiëne kunnen geplaatst worden (deksel, kamerpot, kom, pijp en stoofpot). De overige vormen kunnen quasi allemaal als tafelgerei bestempeld worden.

Aardewerk- vorm	Rood aardewerk	Engels aardewerk	Steengoed	Witbakkend	Faience	Porselein	pijpaarde	Totaal
Bord	2	0		0	14	0	0	16
Deksel	0	0	0	1	0	0	0	1
Hengselpot	3	0	0	0	0	0	0	3
Kamerpot	0	0	1	0	0	0	0	1
Kan	0	0	3	0	0	0	0	3
Kom	4	0	0	0	3	0	0	7
Kopje	0	0	0	0	0	5	0	5
Mosterdpot	0	0	0	1	0	0	0	1
Papkom	0	0	0	0	1	0	0	1
Pijp	0	0	0	0	0	0	5	5
Schoteltje	0	0	0	0	1	3	0	4
Stoofpot	2	0	0	2	0	0	0	4
Theepot	0	1	0	0	0	0	0	1
Vorraadpot	1	0	0	0	0	0	0	1
Totaal	12	1	4	4	19	8	5	53

Tabel 7: Minimum aantal individuen per aardewerkgroep en per vorm voor vulling 2 van spoor 1.015

Van de 53 individuen werden zes individuen getekend. Het gaat hierbij om de meest sprekende stukken. Het gaat hierbij om vijf individuen die onder het tafelgerei en één individu dat onder de noemer kookgerei kan geplaatst worden.

Een eerste individu is een quasi complete theepot (Figuur 96:1) afkomstig uit Staffordshire (Engeland) in zogenaamd *redware*.⁸¹ Het gaat om een theepot met een eenvoudige opstaande rand. De rand is versierd met een fijn slibbandje. De randdiameter is 6,4 cm. Het lichaam is eerder bolvormig met een bodem op een lichte standring. Aan de schouder is een worstoor bevestigd dat eindigt in een kunstige krul. Eveneens op de buik is een gietuit aangebracht, in de wand zijn hiervoor vier zeefgaten aangebracht. Het bijhorende deksel werd ook aangetroffen.

In steengoed werd één archeologisch complete kan getekend (Figuur 96:4). Het gaat om een kan met een hoge kraagrand met onder de doorn nog enkele draairibbels, waarvan één met kobalthoudende verf geaccentueerd werd. In het Deventer-systeem krijgt dit kantype het typenummer S2-kan-68. Gelijkaardige voorbeelden worden doorgaans tussen 1720 en 1760 gedateerd.⁸² De randdiameter is 7 cm. Het lichaam zelf is peervormig met een hoge hals. De bodem rust op een standvlak. Het oor is bandvormig met een centrale richel. De buitenzijde is met een grijs zoutglazuur bedekt. Enkel net onder de doorn van de rand en op de bodem is met kobaltblauw een beetje versiering aangebracht.

In chinees porselein kunnen acht individuen geteld worden (zie ook Figuur 98). Het gaat hierbij om vijf kopjes en drie schoteltjes. Het gaat dus voor al het porselein uitsluitend om tafelgerei. Het gaat in se om twee basisvormen. De kopjes (Figuur 96:2) hebben een eenvoudige, iets uitgebogen rand en een

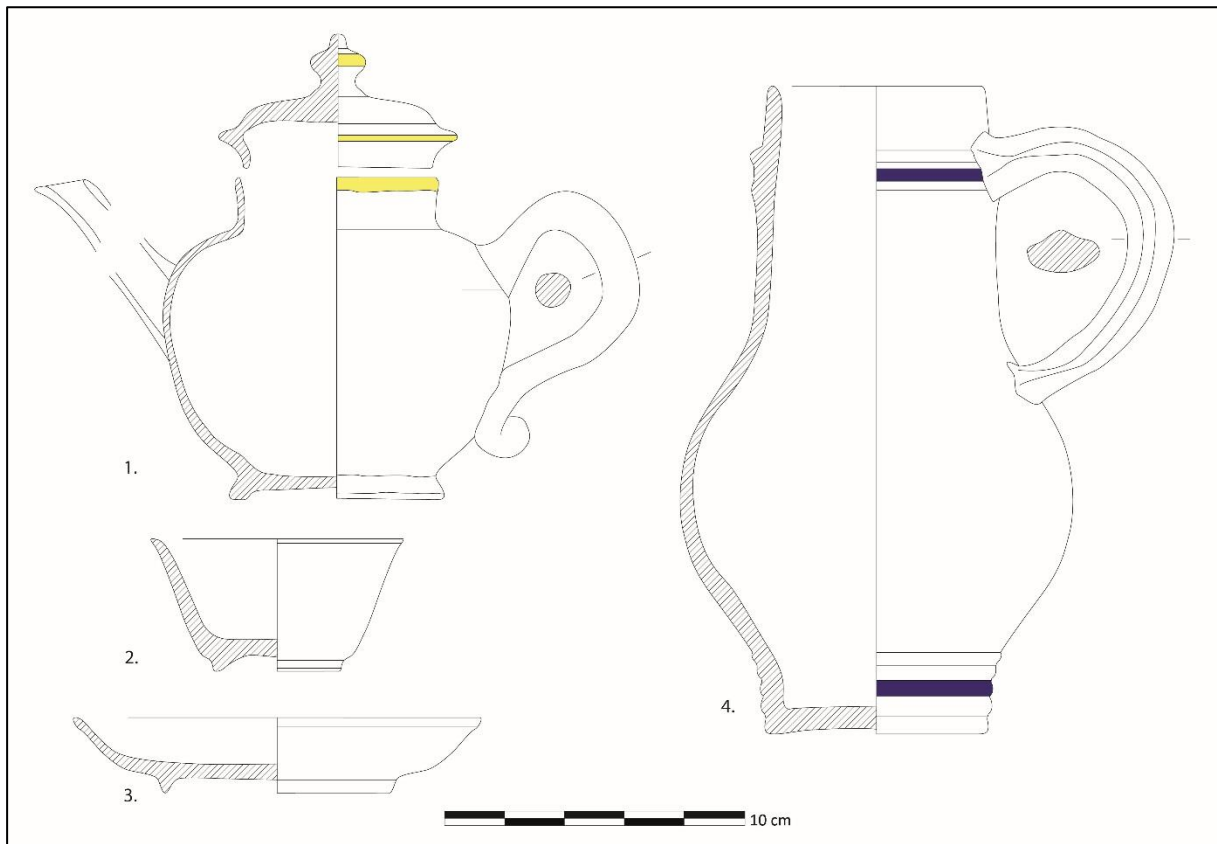
⁸¹ Bartels 1999, 256.

⁸² Bartels 1999, 591.

bodem op standring.⁸³ De randdiameter van het getekende individu is 8,4 cm. Bij de overige individuen ligt de randdiameter tussen 8 en 10 cm. De versieringswijze is vrij divers. De binnenzijde vertoont steeds versiering met florale of zoömorfe patronen. De buitenzijde is ofwel met gelijkaardige patronen bedekt, of is bedekt met een bruine dekkende laag. In het geval van dit laatste kan gesproken worden van zogenaamd capucijnerporselein.

De schotels (Figuur 96:3) hebben een eenvoudige rand met een diep afgerond bord zonder vlag met een bodem op standring.⁸⁴ Ook bij deze schoteltjes komen zowel florale als zoömorfe voorstellingen voor. Op de binnenzijde zijn bij enkele van de individuen een tafereel met vogels in een oeverlandschap afgebeeld (kraanvogels/zwanen?). Ook bij de schotels komt een gebruik van een bruine deklaag aan de buitenzijde voor.

Het porselein kan op basis van de vormelijke elementen in de Kangxi-periode gedateerd worden, en meer bepaald tussen 1720 en 1760.⁸⁵

Figuur 96: Tafelgerei uit spoor 1.015.

Een laatste individu binnen het tafelgerei is een bord in faïence. Alle borden in faïence binnen deze context hebben een zelfde opbouw, enkel de randdiameter verschilt enigszins (Figuur 97:2). De borden hebben een eenvoudige, uistaande rand met afgeronde top. De bodem bestaat uit een vlakke bodem, zonder standring of standvinnen. Op de binnenzijde is er vaak enkel op de vlag een enkele band met versiering. Op de spiegel komt slechts bij enkele individuen een versiering met enkele bloemen voor,

⁸³ Bartels 1999, 863. Type p-kop-1.

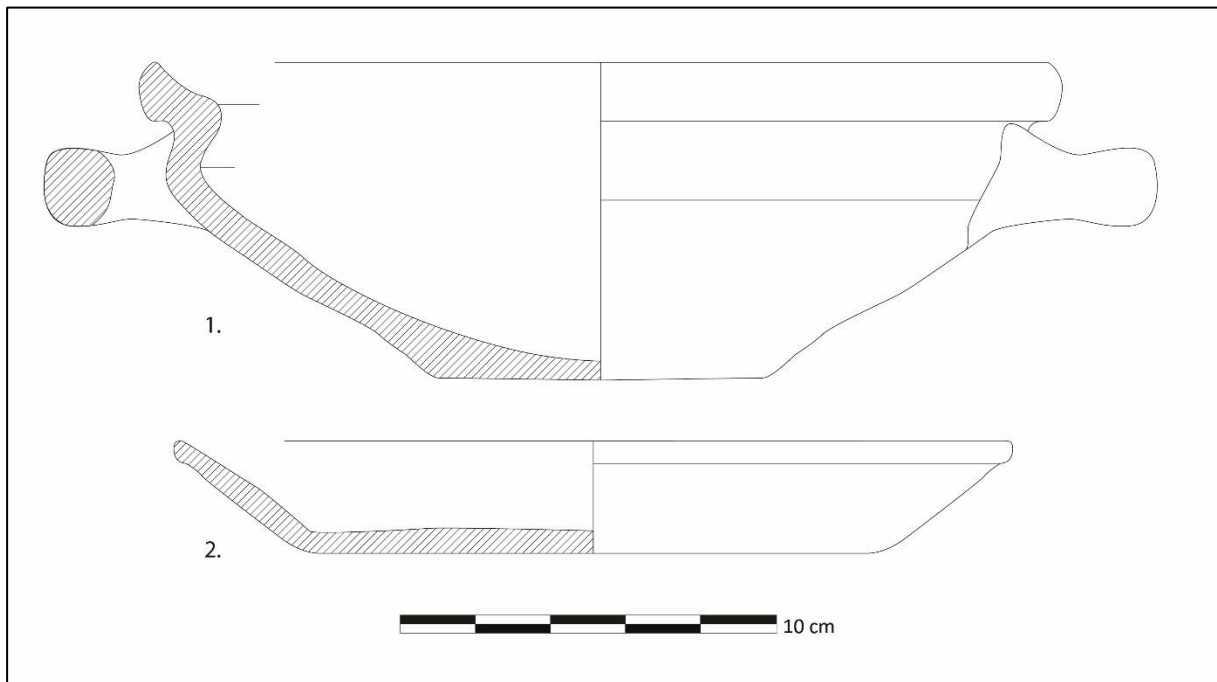
⁸⁴ Bartels 1999, 847. Type p-bor-6.

⁸⁵ Bartels 1999, 188-190.

centraal op de spiegel. De randdiameter van het getekende individu is 22 cm. Bij de overige borden kan een randdiameter tussen 22 en 26 cm opgemeten worden.

Binnen het kookgerei werden slechts enkele individuen aangetroffen. Het gaat hierbij om vier zogenaamde stoofpotten. Eén hiervan werd getekend. Het gaat om een quasi volledig exemplaar in witbakkend aardewerk.

Deze stoofpot (Figuur 97:1) heeft een sikkelvormige rand met duidelijke dekselgeul. De randdiameter is 24 cm. De bodem bestaat uit een standvlak. Aan de schouder zijn twee horizontaal geplaatste worstoren bevestigd. Zowel de binnenzijde als de rand en schouder aan de buitenzijde zijn integraal bedekt van loodglazuur. De bodem aan de buitenzijde is niet bedekt met loodglazuur en vertoont sporen van beroeting, een aanwijzing dat dit individu gebruikt werd bij het vuur.

Figuur 97: Open vormen uit spoor 1.015.

In steengoed werden naast enkele kannen ook minstens één kamerpot aangetroffen. Al het steengoed is afkomstig uit Westerwald. Deze kamerpot was op de buitenzijde met florale motieven versierd.

Figuur 98: Steengoed kamerpot (bovenaan) en een schoteltje (linksonder) en een kopje (rechts onder) in chinees porselein.

b) Overige sporen

De onderste ophogingslaag in werkput 1 kan op basis van het aardewerk in de 13^e eeuw gedateerd worden. Enkele van de meest representatieve stukken uit deze ophogingslaag werden verder bestudeerd en getekend. Het gaat om een rand van een kookkan en twee kogelpotten in grijs aardewerk.

De kookkan (Figuur 99:3) heeft een rechtopstaande rand met een naar buiten toe verdikte en afgeschuinde top.⁸⁶ Op deze rand is net de aanzet van de gietsneb bewaard. De randdiameter is 14 cm.

Een eerste kogelpot (Figuur 99:4) heeft een blokvormige rand met rechthoekige doorsnede met een uitgesproken binnenlip.⁸⁷ De randdiameter van dit individu is 16 cm. Een tweede kogelpot (Figuur 99:2) heeft een eenvoudige verdikte rand met afgeplatte top en een lichte dekselgeul. De randdiameter van dit individu is 13 cm.

In spoor 1.149 (Figuur 99:1) werd een vrij volledige bovenzijde van een kookkan in grijs aardewerk aangetroffen. De kookkan in grijs aardewerk heeft een eenvoudige, verdikte uitstaande rand.⁸⁸ De randdiameter is 14 cm. Aan de rand is een eenvoudig worstoor bevestigd, recht tegenover dit oor is een gietsneb uitgeduwd. Dit individu kan in de 13^e eeuw gedateerd worden.

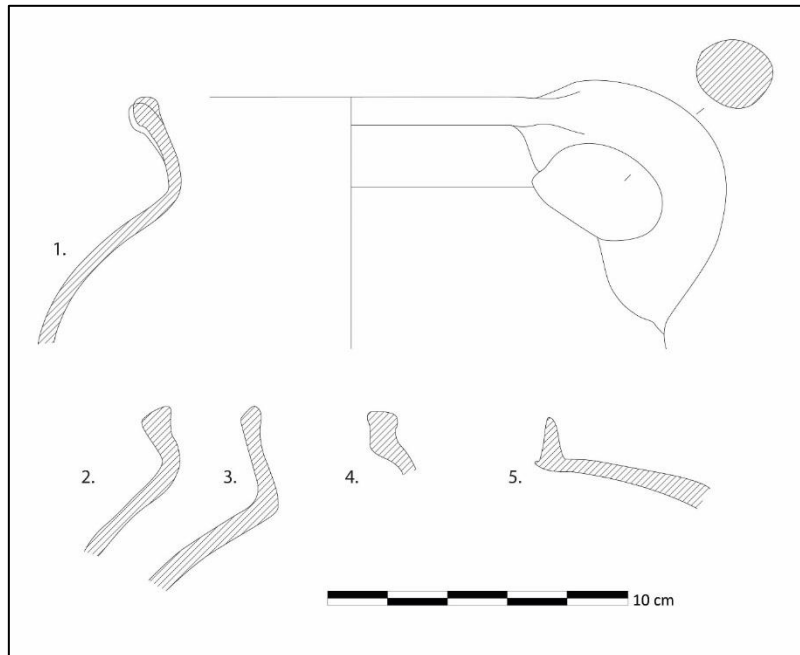
In kuil S.3.2 uit het vooronderzoek werd een belangrijk diagnostisch stuk aangetroffen (Figuur 99:5). Het gaat om een randfragment van een drinknap in Siegburgsteengoed. Het gaat om een drinknap met een spitse, naar binnen geplooid rand met een scherpe knik in de overgang van de rand naar de

⁸⁶ De Groote 2008, 128. Type L122B.

⁸⁷ De Groote 2008, 117. Type L40D.

⁸⁸ De Groote 2008, 128. Type L123A.

bodem. Dit type drinknap met vooral tussen de 15^e en eerste helft van de 16^e eeuw gedateerd worden.⁸⁹ Op basis van deze datering, de historische en de stratigrafische gegevens kan de onderste brandlaag in 1382 gedateerd worden.

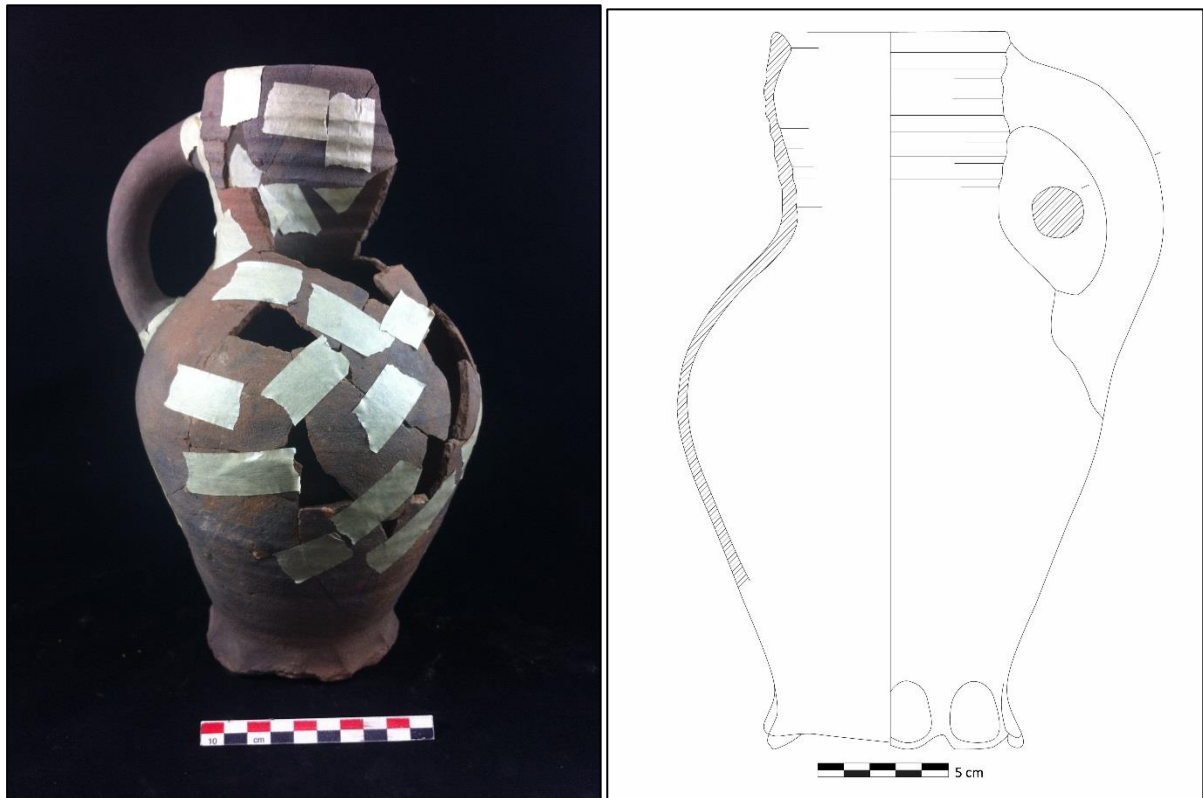
Figuur 99: Aardewerk uit de overige sporen.

In de onderste brandlaag (spoor 2.107 en 2.100) werden verschillende scherven aangetroffen van ten minste drie kannen in grijs aardewerk en één grape in rood aardewerk. Tussen de kannen bevond zich één quasi volledig individu (Figuur 100). Het gaat om een kan met een eenvoudige, licht naar binnen staande geribbelde rand met een afgeronde top.⁹⁰ De randdiameter is 9 cm. De kan zelf is een hoge, eerder slanke kan met iets bredere schouder. De bodem rust op een aaneensluitende ring van enkelvoudige standvinnen. Dergelijke kantypes komen in de regio van Oudenaarde ook frequent voor.⁹¹ De scherven van dit individu en van de andere individuen vertonen allen sporen van secundaire verbranding. Dit toont aan dat het aardewerk blootgesteld is aan extreme warmte. Aangezien deze scherven in een brandlaag aangetroffen werden lijkt het aannemelijk dat deze potten mee verbrand zijn tijdens de stadsbrand van 1382. Dit type kan komt vooral in de 14^e eeuw voor, wat ook strookt met de gegevens van de stadsbranden.

⁸⁹ DE GROOTE 2008, 374 en BARTELS 1999, 531.

⁹⁰ De Groote 2008, 125. Type L130A.

⁹¹ De Groote 2008, 173-176.

Figuur 100: Foto en tekening van de secundair verbrande kan in grijs aardewerk uit de onderste brandlaag.

In de onderste ophogingslaag van werkput 2 (spoor 2.099) werden verschillende 15^e-eeuwse vondsten aangetroffen. Twee hiervan waren quasi compleet. Deze twee individuen werden dan ook getekend. Het gaat om een kom in grijs aardewerk en een tasvorm in rood aardewerk.

De kom in grijs aardewerk (Figuur 102:1) heeft een blokvormige rand met naar binnen afgeschuinde top.⁹² De randdiameter is 24 cm. Aan de binnenzijde heeft de hals een dekselgeul. De bodem is vlak en rust op drie driedelige standvinnen. Gelijkaardige kommen werden ook in spoor 2.116 aangetroffen (zie supra).

De tas in rood aardewerk (Figuur 102:2) heeft een eenvoudige, opstaande rand met licht uitgeploide, afgeronde top. De randdiameter van die individu is 9 cm. De totale hoogte is 6,4 cm. Het gaat dus om een tas van een klein formaat. De bodem is een standvlak met drie, enkelvoudige standvinnen. Deze standvinnen staan onder het worstoor en dan wederzijds centraal op de bodem. Aan de overzijde van dit individu tegenover het oor is geen standvin uitgeduwd, waardoor de tas scheef staat. De bodem vertoont ook sporen van beroeting, waardoor een functie als opwarming van vloeistoffen of smelten van vet kan vermoed worden.⁹³ De tas is een eerder zeldzame vorm die vooral vanaf de 15^e eeuw kan gedateerd worden.⁹⁴

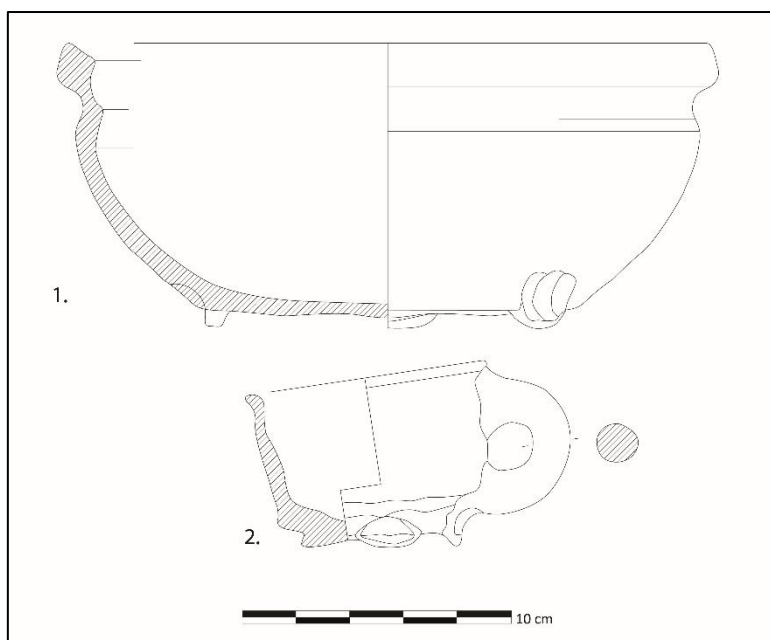
⁹² De Groote 2008, 121. Type L112B.

⁹³ De Groote 2008, 260.

⁹⁴ Ibidem.

Figuur 101: Kom in grijs aardewerk en tas in rood aardewerk uit spoor 2.099.

Figuur 102: Aardewerk uit spoor 2.099.

Een laatste context zijn de dempingspakketten uit de laatmiddeleeuwse kelder (spoor 1.092) van pand A. Hiervan werden enkele stukken getekend. Het gaat om drie individuen in grijs aardewerk, drie in rood aardewerk en één in Sieburgsteengoed.

In grijs aardewerk werden twee grappen en één kom getekend. Een eerste grappe (Figuur 103:1) heeft een uitstaande rand met verdikte en naar binnen afgeschuinde top met uitgesproken binnenlip.⁹⁵ De randdiameter van dit individu is 20 cm. Het lichaam zelf is eerder buigig van type. Een tweede grappe

⁹⁵ Vergelijkbaar met De Groote 2008, 127. Type L120D.

(Figuur 103:2) heeft een uitstaande, verdikte en afgeronde rand.⁹⁶ De randdiameter van dit individu is 18 cm. Ook bij deze grape gaat het om een eerder buigig model. Aan de rand is ook een rolrond worstoor bevestigd.

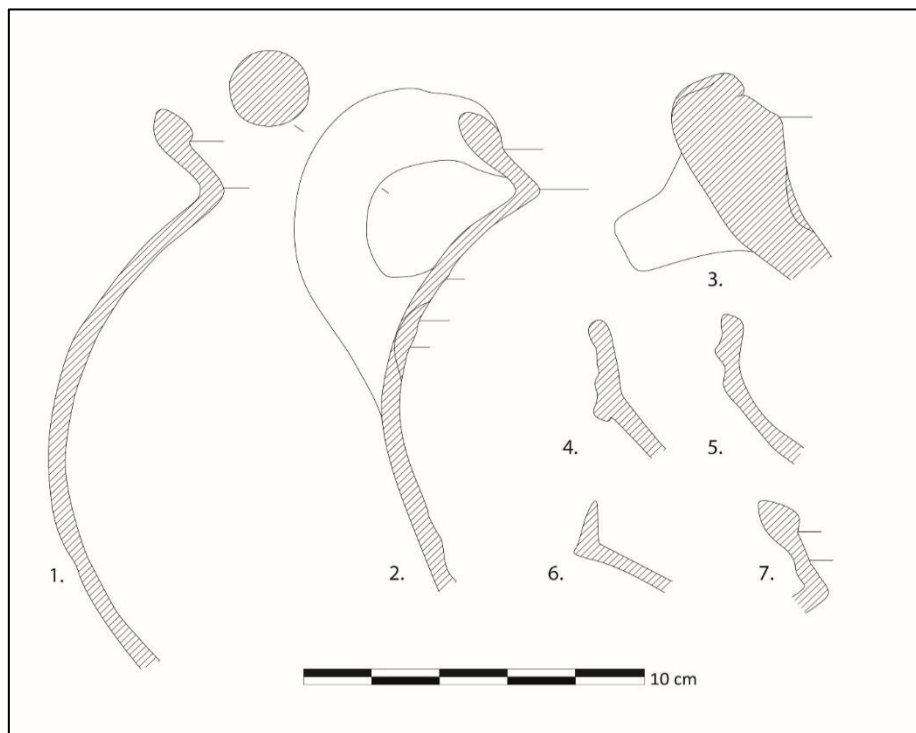
Een derde en laatste individu in grijs aardewerk is een grote kom (Figuur 103:3). Het gaat om een kom met een zware, licht blokvormige rand met op de top een extra geul. De top is ook versierd met brede duimindrukken. Bij dit fragment is ook een kleine rechthoekige greep bewaard. De bovenzijde van deze greep is eveneens met twee duimindrukken versierd.

In rood aardewerk werden drie individuen getekend, twee papkommen en een grape. Een eerste papkom (Figuur 103:4) heeft een brede, geribbelde bandvormige rand⁹⁷ met een randdiameter van 14 cm. De binnenzijde van dit individu is bedekt met een laag loodglazuur. Een tweede papkommetje (Figuur 103:5) heeft een eveneens een weinig geprononceerde, brede en geribbelde bandvormige rand. De randdiameter is 16 cm. De binnenzijde is bedekt met een laag wit slib en loodglazuur. De spiegel was versierd met sgraffito, dit tonen twee lijnen aan. Het type versiering is niet duidelijk, mogelijk gaat het om een zoömorfe voorstelling.

Een derde en laatste individu in rood aardewerk is een grape (Figuur 103:7). Deze grape heeft een uitstaande rand met verdikte en naar binnen afgeschuinde top met uitgesproken binnenlip.⁹⁸ Dit randtype komt ook bij de grappen in grijs aardewerk voor. De randdiameter van deze grape is 18 cm.

In steengoed uit Siegburg kon een randfragment van een drinknap herkend worden (Figuur 103:6). Het gaat om een licht naar binnen staande op een punt lopende rand. De overgang van de rand naar de bodem wordt door een afgeronde doorn gevormd.

Op basis van het aangetroffen materiaal kunnen de dempingspakketten van de laatmiddeleeuwse kelder spoor 1.092 in de 15^e eeuw gedateerd worden.

Figuur 103: Aardewerk uit spoor 1.092.

⁹⁶ De Groote 2008, 128. Type L123A.

⁹⁷ De Groote 2008, 122. Type L117C.

⁹⁸ Vergelijkbaar met De Groote 2008, 127. Type L120D.

6.2 Dierlijk botmateriaal

(door Annelies Claus)

Tijdens de opgraving werd met de hand een hoeveelheid dierlijk materiaal verzameld uit 45 verschillende contexten. In totaal ging het om 468 fragmenten. Het merendeel was afkomstig uit kuilen en ophogingslagen. Uit een tweetal mestkuilen (sporen 2.098 en 2.116, beiden 15e eeuw) en een beerbak (spoor 1.015, 18e-19e eeuw) kwam een relatief grote hoeveelheid dierlijk materiaal. Eén monster (uit spoor 2.021) werd gezeefd op een maaswijdte van 2 mm en leverde een twintigtal kleine botresten op. Deze context betrof een subrecente ophogingslaag.

De verschillende contexten konden op basis van het aardewerk gesitueerd worden tussen de 14e en de 20ste eeuw. Er wordt gepoogd een overzicht te geven van het aangetroffen dierlijk materiaal. Hiervoor werden de primaire gegevens geregistreerd in een Exceltabel. Daarin werden telkens opgenomen:

- Spoornummer en vondstnummer
- Aard van het spoor en fasering
- Verzamelwijze: met de hand of gezeefd
- Conserveringstoestand en fragmentatie
- Aantal fragmenten
- Identificatie van diersoort (indien niet mogelijk aangeduid als *indet* of ongedetermineerd). Voor zowel schelp, vogel als vis werd geen soort bepaald.
- Identificatie van skeletelement
- Aanwijzingen voor een leeftijdsbepaling
- Bewerkingssporen
- Opmerkingen

Het vastleggen van deze gegevens gebeurde op basis van enkele basiswerken zoals de 'Knochenatlas' van Elisabeth Schmid (1972) en het 'Handboek Zoöarcheologie' van Maaïke Groot (2010). Een referentiecollectie was niet beschikbaar.

De bewaringstoestand van het botmateriaal varieerde sterk. In een groot aantal contexten was deze slecht. Het oppervlak van deze botresten was sterk verweerd. Het is mogelijk dat dit een weerspiegeling is van de aard van de bodem en/of de aard van de context. De fragmentatiegraad was matig tot hoog. Er konden slechts op een klein aantal fragmenten snijsporen vastgesteld worden. Vermoedelijk is dit te wijten aan de bewaringstoestand van het botmateriaal. Een aanzienlijk aantal fragmenten was duidelijk gekliefd of doormidden gezaagd voor het ontginnen van beenmerg. Deze fragmenten waren voornamelijk subrecent. Een relatief groot aantal fragmenten was secundair verbrand. We kunnen stellen dat het assemblage voornamelijk bestaat uit stadsafval waarbij consumptieresten het sterkst vertegenwoordigd zijn.

Het aantal ongedetermineerde fragmenten ligt hoog (ca. 58 %). Dit kan grotendeels gelinkt worden aan de bewaringstoestand en de fragmentatiegraad van het assemblage. Van de gedomesticeerde dieren leek het rund het sterkst vertegenwoordigd (ca. 9 %). Daarnaast kwam ook schaap/geit (ca. 5 %) en varken (ca. 4 %) frequent voor. Tijdens de laatmiddeleeuwse fase leek schaap/geit abundanter dan varken. Dit evenwicht keerde om tijdens de postmiddeleeuwse fase. Uitzonderlijker waren fragmenten van het paard en de hond (telkens ca. 0,4 %). Het paard werd enkel vastgesteld in een context uit de 18e eeuw. Er werden bij deze diersoort geen slachssporen vastgesteld. Met enige voorzichtigheid wijzen we ook op de mogelijke aanwezigheid van hert in het assemblage. Zonder referentiecollectie was het echter onmogelijk om dit met zekerheid vast te stellen. Het fragment komt uit één van de laatmiddeleeuwse mestkuilen (spoor 2.116). Uit de 18e-19e-eeuwse beerbak kwam een onderbeen van een haas of een konijn. Snijsporen bevestigen de consumptie van deze diersoort.

Ongeveer één vijfde van het assemblage is afkomstig van kleine zoogdieren (ca. 11 %), vogel (ca. 7 %) en vis (ca. 2 %). De kleine zoogdieren zijn afkomstig van subrecente contexten en omvatten mogelijk ook intrusieven. Het gaat om zowel handverzameld als gezeefd materiaal. Een aantal vogel- en visresten zijn ook afkomstig uit oudere contexten zoals uit de twee mestkuilen. Dit betreft handverzameld materiaal. Door deze verzamelwijze is de aanwezigheid van heel wat kleinere diersoorten wellicht nog onderschat. Tenslotte vermelden we een 15-tal schelpen (ca. 3%) afkomstig uit subrecente lagen. Deze zijn vermoedelijk afkomstig van oesters.

De informatie af te leiden uit dit assemblage blijft echter beperkt en onder voorbehoud. Dit komt door de kleine hoeveelheid te determineren fragmenten. Een studie van dit assemblage samen met andere assemblages uit Ronse met gelijkaardige contexten en fasering kan mogelijk wel meer informatie opleveren over de consumptiepatronen in Ronse tussen de 14^e en 20^e eeuw. Hieronder volgt een overzicht (Tabel 8) van de meest beloftevolle contexten. Voor deze inschatting werden verschillende factoren in rekening genomen zoals bewaringstoestand, fragmentatie, aantal fragmenten, variatie aan diersoorten, uitzonderlijke diersoorten, bewerkingssporen, enzovoort.

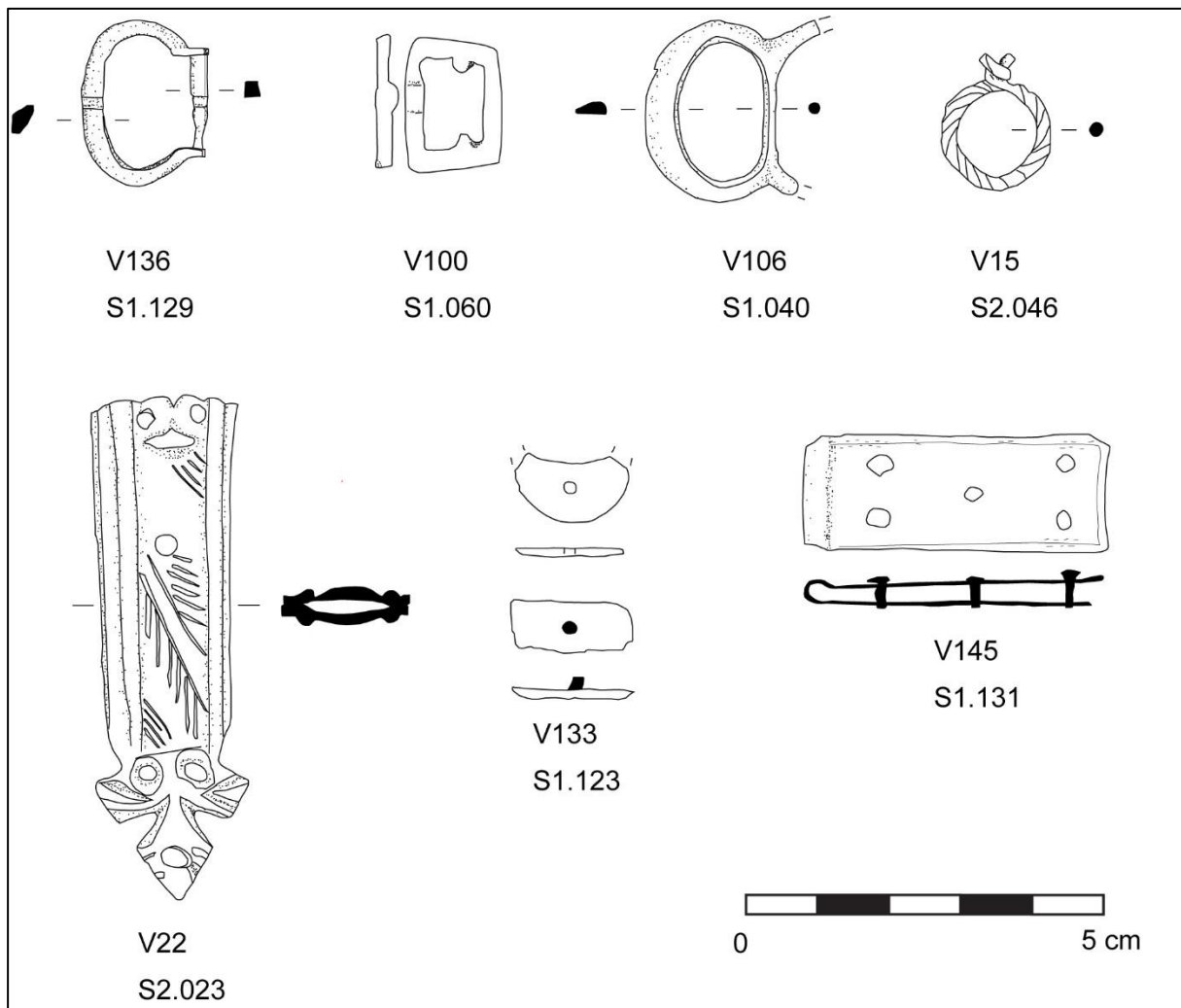
Spoornummer	Aard spoor	Fasering	Aantal fragmenten
1.015	Beerbak	18 ^e eeuw	185
2.021	Ophoging	16 ^e -18 ^e eeuw	20
1.069	Kuil	15 ^e -16 ^e eeuw	4
2.089	Ophoging	14 ^e -15 ^e eeuw	19
1.059	Kuil	14 ^e -15 ^e eeuw	29
1.124	Kuil	13 ^e -14 ^e eeuw	4
1.125	Kuil	13 ^e -14 ^e eeuw	1
1.134	Kuil	14 ^e -15 ^e eeuw	17
2.098	Mestkuil	14 ^e -15 ^e eeuw	24
2.099	Ophoging	14 ^e -15 ^e eeuw	12
2.116	Mestkuil	15 ^e eeuw	61
1.162	Kuil	14 ^e eeuw	20
2.124	Kuil	14 ^e eeuw	11

Tabel 8: Overzicht van de interessantste contexten voor een verdere archeozoologische analyse.

6.3 Metaal

(door Ron Bakx)

In totaal werden 212 metaalvondsten verzameld (61 vondstnummers), zowel met de hand als d.m.v. een metaaldetector. Van deze vondsten werden zestien exemplaren geselecteerd voor conservatie.⁹⁹ De niet-geconserveerde vondsten betreffen voornamelijk nagels of voorwerpen uit de nieuwste tijd. In deze paragraaf worden voornamelijk de geconserveerde vondsten kort besproken. Voor de overige vondsten wordt verwezen naar bijlage 11.1.4 in de digitale bijlage.

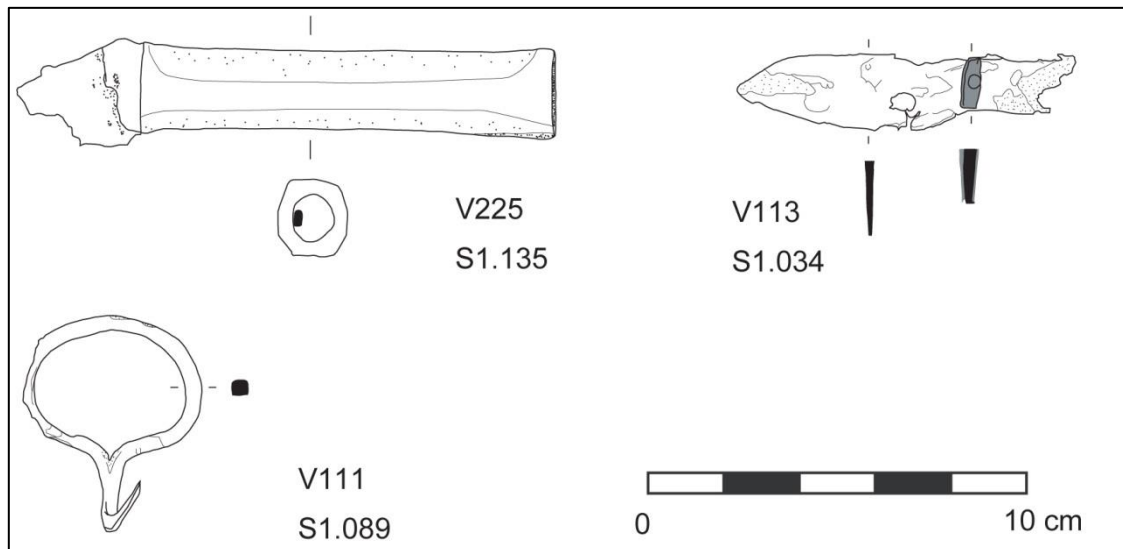
Figuur 104: Metaalvondsten Ronse-Peperstraat. Kledingaccessoires. Schaal 1:1.

Een meerderheid van de geconserveerde vondsten (N: 11) komt uit ophogingslagen. De aangetroffen ophogingslagen kunnen globaal tussen de 13^e en de 17^e eeuw gedateerd worden.

Zoals op de meeste opgravingen in een stadscontext zijn er meerdere metaalvondsten aangetroffen die geassocieerd kunnen worden met kleding. Het gaat om twee gespen (V106 en V136), een passant (V100), een oog behorende tot een kledingsluiting (V15), (leer)beslag (V133), een gespplaat (V145) en een riemtong (V22) (Figuur 104). De D-vormige gesp (V136) en de passant dateren met zekerheid in

⁹⁹ Conservatie uitgevoerd door Michel Hendriksen, BAAC.

de late middeleeuwen.¹⁰⁰ Gespen met een middenstijl komen voor vanaf de 15^e eeuw.¹⁰¹ De oog komt voor vanaf de 15^e eeuw.¹⁰² De riemtong is te dateren in de tweede helft van de 16e eeuw. Exemplaren met dezelfde vorm en versiering worden vaker aangetroffen, zoals te Gent-Waalse Krook en Hoorn.¹⁰³

Figuur 105: Metaalvondsten Ronse-Peperstraat. IJzeren voorwerpen. Schaal 1:2.

Er zijn drie vondsten van ijzer geconserveerd. Het gaat om een handgreep (V111) en twee messen. Eén mes is zeer klein (V113) en heeft een plaatangel. Dergelijke angels komen voor vanaf de 14e eeuw.¹⁰⁴ Van het andere mes is het lemmet vrijwel niet bewaard (V225). Wel is het handvat van bewerkt bot nog bewaard gebleven. Het mes heeft een versmalde angel. De vondst komt uit een 13de-eeuwse ontginningskuil.

Tenslotte zijn er drie munten en één rekenpenning geconserveerd. Bij de munten gaat het om een kwart groot cromsteert van Filips de Goede (1419-1428) (V55), een dubbele mijt van Jan zonder Vrees of Filips de Goede (1404-1428) (V54) en een munt die door de slechte staat niet te determineren is (V33).

Een context met veel metaalvondsten (N:57) is beerbak S1.014. Opvallend is het aantal klokmechanismen (N:5) en frames van (zak)horloges (N:3) (Figuur 106). Tussen de metaalvondsten is ook een revolverkogel met een loden punt aanwezig. Het kaliber is 13 mm, wat een zwaar patroon is voor een revolver. Mogelijk kunnen de vondsten in verband worden gebracht met de aanwezigheid van militairen gedurende de Eerste Wereldoorlog. Mogelijk gaat het om de niet waardevolle resten van oorlogsbuit.

¹⁰⁰ Egan & Pritchard 2002: 22, 70, 234.

¹⁰¹ Baart e.a. 1977: 168.

¹⁰² Baart e.a. 1977: 157.

¹⁰³ Bogaert e.a. 2016: 122; Schrickx 2006: afb. 86.

¹⁰⁴ Cowgill e.a. 2000: 25.

Figuur 106: Selectie van de metaalvondsten uit beerbak S1.014.

6.4 Overige vondstcategorieën

(door Olivier Van Remoorter)

6.4.1 Pijpaarden objecten

In totaal werden 36 fragmenten pijpaaarde objecten ingezameld. Het gaat quasi uitsluitend om stukken van pijpen, maar ook één beeldje in pijpaaarde werd aangetroffen.

Het gros van het pijpaaardewerk werd gevonden in vulling 1 van spoor 1.015 (de gemetste beerput). Hierbinnen bevinden zich enkele bijzondere pijpenkoppen. Het gaat om pijpenkoppen van het zogenaamde manchete-pijpentype.¹⁰⁵ Deze pijpen hebben een rechte ketel met een schuin oplopende, korte steel met een verdikking op het uiteinde, de manchete, waar een steel uit hout, been of riet in kon gestoken worden.¹⁰⁶ Het gaat om pijpen die vervaardigd zijn in Zuid-Frankrijk, meer bepaald te Marseille. De stelen van alle pijpen zijn gestempeld met *Bonnaud Marseille Depose*. Deze stempels verwijzen naar de producenten Maison Bonnaud dat in 1824 gesticht werd.¹⁰⁷ Het gaat om vier pijpen die in een bruinig baksel vervaardigd zijn. Twee hiervan zijn versierd met een figuratieve voorstelling en hebben een laagje bronsverf voor een vergulde afwerking (zogenaamd *doré*). Deze pijpen zijn quasi uitsluitend in Zuid-Frankrijk aan te treffen. Het zijn pijpen die eerder in de meer mediterrane rookgewoontes passen, met eenvoudige pijpen met een rietsteel.¹⁰⁸

Figuur 107: Voorbeeld van de *doré* versiering en de vorm van de manchete pijp (links) en de merktekens op de onderkant van de steel (rechts).

De hier aangetroffen pijpenkoppen zijn vervaardigd in een bruine klei en hebben een figuratieve voorstelling. De meest sprekende heeft een afbeelding met vrijmetselaarssymboliek. Er staan een passer en winkelhaak boven het alziend oog afgebeeld. Rondom is een kader gevormd door een touw met twee balvormige uiteinden met centraal bovenaan een ster. Dergelijke symbolen zijn onlosmakelijk verbonden met de vrijmetselaars. Hoe deze pijp verklaard moet worden is niet duidelijk. Een tweede *doré* pijp toont een schenkan met een pijp ervoor. Rondom is een kader getoond met bovenaan een kroon.

¹⁰⁵ Duco 1987, 130.

¹⁰⁶ Duco 1987, 130.

¹⁰⁷ Amsterdam Pipe Museum [online].

¹⁰⁸ Ibidem.

Figuur 108: Versierde pijpenkoppen uit vulling 1 van spoor 1.015. Links een pijpenkop met vrijmetselaarssymboliek.

6.4.2 Glas

In totaal werden 461 fragmenten glas ingezameld. Het gaat hierbij zowel om laatmiddeleeuws als vrij recent glas. Het oudste glas kan in de 15^e eeuw gedateerd worden op basis van het aardewerk in hetzelfde spoor.

Een van de oudste glasfragmenten werd gevonden in mestkuil 2.116. Het gaat om een klein bodemfragment van een drinkglas zonder veel verdere determinerende kenmerken. Het glas is echter sterk verweerd en heeft een bruine patina.

In laag 1.109 werd ook een bodem van een drinkglas in groen woudglas aangetroffen. Het gaat om een bodem met een opgestoken bodem met stukken van een voetring en sporen van een pontilmerk. Helaas is de kleur en het glas door de bodem aangetast en heeft deze een opake patina gekregen. Op basis van het verzamelde aardewerk kan dit spoor in de 15^e eeuw gedateerd worden.

Quasi al het overige ingezamelde glas werd gevonden in spoor 1.015. Beide vullingen van deze beerbak bevatten veel glas. In totaal werden 276 fragmenten in vulling 1 en 123 fragmenten in vulling 2 geteld.

Het glas in vulling 1 bestaat voornamelijk uit kleurloos glas (n=232). Daarnaast werd ook een kleine hoeveelheid woudglas (n=2) en doorzichtig glas met een groenige schijn (n=20) ingezameld. Opvallend waren ook de aanwezigheid van 17 kralen in zwart glas.

Het vormenspectrum van het glas in vulling 1 is vrij divers. Hoordzakelijk bestaat het glas uit drinkgerei, maar ook fragmenten van bokalen, flacons voor parfum en flessen werden herkend. Enkele uitzonderlijke stukken zijn een complete glazen stopper voor een fles, een tuit van een glazen kan, een deel van een suikerlepeltje en een kap van een olie- of gaslamp. Het glas is vrij sterk gefragmenteerd, waardoor een schatting van het aantal individuen vrij moeilijk is. Echter, op basis van de randfragmenten kan een schatting van 29 individuen gemaakt worden. Het werkelijke aantal ligt waarschijnlijk wel hoger.

Zoals hierboven al vermeld zijn vooral fragmenten van drinkgerei aangetroffen. Het gaat hierbij om twee types, namelijk kelkglasen en drinkbekers. De drinkbekers zijn allen van een eenvoudig type, met een tiental uitgeslepen panelen op de onderzijde. De bodem is vlak tot licht concaaf.

Bij de kelkglazen komen zowel grotere als kleinere types voor. Beide types hebben een zelfde opbouw. Het gaat om glazen op een hoge stam met een centrale knobbel, de kelk zelf heeft een conische tot trechtervorm met geslepen facetten op de onderzijde.

Naast het gebruikelijke glaswerk werden ook verschillende glazen kralen en mogelijk inlegwerk aangetroffen. Het gaat om vijf gefacetteerde zwarte kralen, zeven bladvormige vlakke glazen objecten, waarschijnlijk inlegwerk of deel van een hanger, en een drietal halfholle objecten, waarschijnlijk inlegwerk. Enkele van de bladvormen vertoonden ook sporen van verguldsel.

Een laatste speciale glasvorm is een vermoedelijk lepeltje. Het gaat om een schelpvormige bak met de aanzet van een steel. Een functie als speciaal sukerlepeltje kan tot de mogelijkheden gerekend worden.

Op basis van de vormelijke elementen kan dit materiaal in de 19^e eeuw gedateerd worden. Deze context behoort ook tot dezelfde als de pijpen met vrijmetselaarssymboliek. Er kan gesteld worden dat deze context toch een vrij gegoede was. De vele drinkglazen zijn niet geheel onlogisch in een omgeving van een loge, hoewel dit een hypothese blijft.

Figuur 109: Diverse glasvondsten uit vulling 1 van spoor 1.015.

Figuur 110: Bijzondere glasvondsten uit vulling 1 van spoor 1.015.

In vulling 2 werd hoofzakelijk groen woudglas aangetroffen. Dit type glas is afkomstig van één vormtype, namelijk verschillende grote flessen. Het gaat om de typische, buikige flessen met een opgestoken bodem, vaak met pontilmerk. De rand wordt getypeerd door een apart aangebracht strook glas die een soort van doorn vormt.

Daarnaast komt ook een kleinere hoeveelheid kleurloos glas voor. Net zoals in vulling 1 bestaat het kleurloos glas uitsluitend uit drinkgerei. Ook hier bestaat het drinkgerei uit kelkglazen en drinkglazen. Van de kelkglazen werd enkel een steelfragment aangetroffen. Het gaat om een steel met een tweetal knopen op een licht concave bodem waar het pontilmerk nog zichtbaar op is. Bij de drinkglazen valt op dat verschillende glazen versiering vertonen. Het gaat om zogenaamd Boheems glas met verschillende geometrische en florale motieven. Het glas in deze tweede vulling kan in het midden van de 18^e eeuw gedateerd worden.

Figuur 111: Selectie van representatief glas uit vulling 2 van spoor 1.015.

6.4.3 Natuursteen

Bij de ingezamelde natuursteenvondsten zitten hoofdzakelijk fragmenten onbewerkt ijzerzandsteen. Daarnaast zijn ook twee wetsteenfragmenten aanwezig. V47 werd als losse vondst uit de ophogingslagen tussen 2.035 en 2.081 ingezameld. Het gaat om een harde, grijze fijnkorrelige gelaagde zandsteen van circa 11 cm lang en 2 cm dik. Deze wetsteen is vrij goed bewaard en duidelijk gebruikt. Qua datering kan dit stuk met enige voorzichtigheid in de 17^e eeuw gedateerd worden.

V115 werd in ophoging 1.081 aangetroffen. Het gaat om een ietwat verweerde, harde, grijze fijnkorrelige gelaagde zandsteen van ongeveer 10 cm lang en een dikte van circa 2,6 cm. Ook dit stuk vertoont duidelijke sporen van gebruik. Op basis van het aardewerk uit deze laag kan dit stuk in de 15^e eeuw gedateerd worden.

Figuur 112: Twee wetsteenfragmenten (links V47, rechts V115).

6.5 Bouwkeramiek

(door Olivier Van Remoorter)

Verskillende fragmenten bouwkeramiek werden tijdens het onderzoek ingezameld. Het materiaal kan onderverdeeld worden in baksteen, tegels of plavuizen, dakpannen en buizen. De meest in het oog springende stukken bouwkeramiek zijn de rioolbuizen.

Er werden twee afwateringssystemen aangetroffen op het terrein (zie ook supra), beiden vervaardigd in buizen van grijs aardewerk. Helaas waren beide afwateringssystemen grotendeels gebroken. Enkel bij spoor 2.097 werd een compleet exemplaar aangetroffen. Het gaat om een 42 cm hoge buis met een licht taps toelopende vorm. De bodem waaiert licht uit terwijl de kraagvormige rand iets kleiner is, waardoor deze in elkaar kunnen geschoven worden. De diameter van de bodem is 15 cm, de randdiameter van de bovenzijde is 10,5 cm.

Mits enige voorzichtigheid kan dit type drainagebuizen tussen de 15e en de 16e eeuw gedateerd worden.

Figuur 113: Complete rioolbuis in grijs aardewerk uit spoor 2.097.

7 Natuurwetenschappelijk onderzoek

Voor het natuurwetenschappelijk onderzoek werden twee macroresten en één pollenstaal ter waardering voorgedragen. Na deze waardering bleek het pollenstaal niet geschikt voor verdere analyse. De macroresten werden wel verder in detail bekeken.

Macrorestenonderzoek

Bij het macrorestenonderzoek wordt de aanwezigheid van macroresten (plantaardig) bestudeerd en geanalyseerd. Deze botanische resten kunnen, zeker als ze onder de grondwatertafel liggen, duizenden jaren bewaard blijven. De aanwezige botanische macroresten geven een beeld van de lokale vegetatie die ter plekke, in de nabijheid van het onderzochte spoor, aanwezig was. Daarnaast kunnen deze botanische resten ook informatie verschaffen over de geconsumeerde planten en gewassen. Op basis van deze gegevens kan ook een gedeelte van het vroegere dieet gereconstrueerd worden.

Het aandeel rijke afvalcontexten was eerder laag te noemen. Ter waardering en eventuele analyse werden twee monsters geselecteerd die afkomstig waren uit twee afzonderlijke mestkuilen (M11 uit spoor 2.098 en M13 uit spoor 2.116)

Pollenonderzoek

Een palynologisch onderzoek heeft als doel het landschap te reconstrueren die zich in de iets ruimere omgeving rond de bemonsterde context bevond op het moment van vorming van de bemonsterde grondlaag. Deze analyse geeft een schat aan informatie over de mate waarin het landschap onder invloed stond van de mens en op welke manier dit dan wel is gebeurd. Op basis van deze gegevens kan mogelijk inzicht verkregen worden in het landschap rondom de site bij de eerste ingebruikname.

De enige mogelijk context waarin dit pollenonderzoek mogelijk leek was de pollenbak die op de onderste ophogingslagen van profiel F werd geslagen. Mogelijk levert dit onderzoek informatie op over de omgeving van de site tijdens deze eerste ingebruikname. Voor dit onderzoek werd laag 18 uit pollenbak M15 voorgesteld.

7.1 Palynologisch onderzoek

(door Yvonne F. van Amerongen (EARTH Integrated Archaeology))

Er werd door BAAC Vlaanderen bvba 1 pollenbak ten behoeve van een waardering voor palynologische analyse aangeleverd. Het pollenmonster is afkomstig uit oude ophogingslagen daterend tussen de 13e-14e eeuw (Profiel F). Aangezien de pollen boven grondwatertafel zitten, is een waardering hier zeker meer dan nodig om zeker te zijn of de pollen al dan niet goed bewaard zijn.

Bij de pollenwaardering is in het bijzonder gelet op de criteria kwantiteit en kwaliteit als gevolg van conservering, de diversiteit aan taxa en de aanwezigheid van natuurlijke en economische planten

In het pollenmonster is zeer weinig pollen aangetroffen. Tussen de gevonden resten bevindt zich pollen van bomen, graslandplanten en graan. De concentratie is echter zo laag, dat een pollensom na analyse niet zal kunnen worden bereikt en er daarmee helaas geen representatief beeld van de omgeving van Ronse kan worden verkregen. Er werd dus afgeraden om het pollenmonster verder te analyseren.

7.2 Macrobotanisch onderzoek

(oor Yvonne F. van Amerongen (EARTH Integrated Archaeology))

7.2.1 Introductie¹⁰⁹

EARTH Integrated Archaeology is door BAAC Vlaanderen bvba ingeschakeld om de botanische macroresten van een archeologische opgraving te Ronse Peperstraat te analyseren. BAAC Vlaanderen bvba heeft tussen 9 en 26 mei 2016 het archeologische onderzoek uitgevoerd, welke plaatsvond omdat het bodemarchief bedreigd werd door de bouw van een appartementencomplex met bijbehorende diepgaande bodemkundige verstoringen. In totaal werd er een oppervlak van ca. 800 m² onderzocht. Tijdens het gravend onderzoek zijn sporen aangetroffen daterend tot de 13^e-19^e eeuw. De contexten die in het botanisch onderzoek verder zijn onderzocht zijn twee mestkuilen (sporen 2.092 en 2.116) daterend (op basis van aardewerk) tot de 15^e eeuw.

7.2.2 Onderzoeksvragen

Wat zeggen de aangetroffen vondsten (ook bouw materiaal) over de welstand, levenswijze, sociale, economische en culturele achtergrond van de gebruikers/bewoners?

Indien oude beerputten/mestkuilen aangetroffen worden: wat kan er gezegd worden over de voedselvoorziening/ voedselkeuze? Kunnen er uitspraken gedaan worden over de rijkdom van de bewoners?

– Materiaal

Ten behoeve van het macrobotanisch onderzoek zijn twee monsters (M11 en M13) geanalyseerd (Tabel 1). Beide monsters zijn afkomstig uit mestkuilen (M11, S2.098; M13, S2.116). Tezamen zouden de resten uit deze contexten meer inzicht moeten kunnen geven in het dieet, de akkerbouwpraktijken, de levensstandaard en de activiteiten van mensen te Ronse in de 14^e-16^e eeuw.

Monster	Spoor	Omschrijving	Datering	Categorie	Volume
M11	2.098	mestkuil	15 ^e eeuw	macrobotanisch	1L
M13	2.116	mestkuil	15 ^e eeuw	macrobotanisch	1L

Tabel 9: Overzicht monsters met spoor, omschrijving van het spoor, datering, type analyse (categorie) en bemonsterd volume.

– Methode

De twee monsters voor macrobotanisch onderzoek zijn aangeleverd in emmers van 10L. Sub-samples van 1 liter materiaal zijn afgenomen uit de emmers voor de analyse. De subsamples zijn met kraanwater gespoeld op een serie zeven met maaswijdten van respectievelijk 2.0, 1.0, 0.5 en 0.25 mm. De zeefresiduen zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van botanische macroresten, alsmede zoölogische resten die te relateren zijn aan consumptie. Alle botanische macroresten zijn zo specifiek

¹⁰⁹ Van Remoorter & Vanoverbeke 2016.

mogelijk op naam gebracht¹¹⁰ met naamgeving volgens de drieëntwintigste druk van Heukels' flora van Nederland.¹¹¹ Hierbij is gebruik gemaakt van de vergelijkingscollectie van het archeobotanisch laboratorium van de Universiteit Leiden.

7.2.3 Data analyse

Voor zowel het bepalen van een beeld van vegetatie en landschap, als de eventuele productie en consumptie van planten, werd een scheiding gemaakt op basis van gebruiksplanten (cultuurgewassen), cultuurbegeleiders (akkeronkruiden, tredplanten en ruderalen) en wilde planten (bijv. grasland en water- en moerasplanten). Onder de gebruiksplanten vallen onder andere granen, vruchten, groenten en kruiden; onder de wilde planten zijn de categorieën cultuurbegeleiders (akkeronkruiden, tredplanten en ruderalen) en overige wilde planten (bomen van natte standplaatsen, graslandplanten, planten van vochtige locaties, waterkantplanten en planten van diverse standplaatsen) te onderscheiden. De wilde planten zijn ingedeeld op grond van de vegetatiestructuur en abiotische standplaatsfactoren. Voor de beschrijving van de standplaatsen is gebruik gemaakt van de indeling op basis van ecogroepen¹¹² en de Nederlandse Oecologische Flora.¹¹³ Ten slotte is informatie ingewonnen over de voorkeur van planten voor lokale abiotische factoren welke belangrijk zijn voor de groei (bijv. licht, warmte, stikstof).¹¹⁴

7.2.4 Resultaten en discussie

De resultaten van de botanische analyse (Tabel A.1 Appendix) zullen hier eerst worden beschreven per context, gevolgd door de beantwoording van de onderzoeksvragen.

- M11: mestkuil 2.098

M11 heeft voornamelijk onverkoolde zaden en vruchten opgeleverd, al is er ook een aantal verkoolde resten gevonden. De verkoolde resten bestaan uit een verkoolde haverkorrel (*Avena sativa*) en rachisfragmenten van graan (*Cerealia spec.*). Het is normaal gesproken moeilijk om zaden van wilde en gecultiveerde haver van elkaar te onderscheiden, tenzij de bloembasis nog aanwezig is. Dit was in het geval van M11 wel mogelijk.

Granen zijn daarnaast onverkoold aangetroffen in de vorm van zemelen (graanvliesjes).

Naast granen zijn ook vruchten, groenten en kruiden onderdeel van de resten in M11. De vruchten bestaan uit gele kornoelje (*Cornus mas*), vijg (*Ficus carica*), appel (*Malus sylvestris*), mispel (*Mespilus germanica*), zoete kers (*Prunus avium*), braam (*Rubus fruticosus*), vlier (*Sambucus nigra/racemosa*) en druif (*Vitis vinifera*). Er zijn ook twee groentensoorten in M11 gevonden, te weten look (*Allium spec.*; Figuur 1) en biet (*Beta vulgaris*). Onder de lookfamilie vallen onder andere ui, prei, bieslook en knoflook. Helaas was niet vast te stellen om welke soort het hier gaat. Het enige kruid in M11 is mogelijk dille (cf. *Anethum graveolens*).

De wilde planten die gekarakteriseerd kunnen worden als cultuurbegeleider zijn de akkeronkruiden bolderik (*Agrostemma githago*) en knopherik (*Raphanus raphanistrum*) en de ruderale plant gevlekte

¹¹⁰ Volgens Cappers et al. 2006.

¹¹¹ Van der Meijden et al. 2003.

¹¹² Tamis et al. 2004.

¹¹³ Weeda et al. 2003.

¹¹⁴ Ellenberg et al. 1991.

scheerling (*Conium maculatum*). Overige wilde planten zijn onder andere aard-/moesdistel (*Cirsium acaule/oleraceum*) en rus (*Juncus spec.*), die respectievelijk indiceren voor grasland en vochtige standplaatsen. Ten slotte zijn in M11 dierlijke resten aangetroffen zoals bot, insecten en verbrand bot, die alle de functie van de context als mestkuil bevestigen.

Figuur 114: Onverkoold zaad van look (*Allium spec.*) gevonden in M11 van Ronse Peperstraat.

– M13: mestkuil 2.116

M13 bestond uitsluitend uit onverkoolde resten. In dit monster zijn geen resten van granen aangetroffen, maar wel van vruchten. De vruchten in M13 zijn deels dezelfde zoals in M11, namelijk vijg, appel/peer (*Malus/Pyrus spec.*), braam en druif. Ook in dit monster zijn zaden van groente aangetroffen, in dit geval van kool (*Brassica spec.*). De koolsoorten die onder dit genus vallen zijn bijvoorbeeld koolzaad, raapzaad, wilde kool en zwarte mosterd. De soorten akkeronkruiden in dit monster zijn meer divers dan in M11 met mogelijk valse kamille (cf. *Anthemis arvensis*), akkerboterbloem (*Ranunculus arvensis*), knopherik en vierzadige wikke (*Vicia cf. tetrasperma*).

Ook ruderaal planten zijn in dit monster meer algemeen met soorten als melganzenvoet (*Chenopodium album*), grote brandnetel (*Urtica dioica*) en mogelijk kaardebol (cf. *Dipsacus spec.*) die goed vertegenwoordigd zijn. Andere wilde planten in dit monster zijn bomen van natte standplaatsen zoals els (*Alnus spec.*) en wilg (*Salix spec.*) en andere planten van vochtige standplaatsen en waterkanten. Naast de resten van vruchten en akkeronkruiden zijn er in dit monster geen andere (zoölogische) resten aangetroffen die een interpretatie als mestkuil zouden ondersteunen. Het zou dus ook om een ander soort kuil kunnen gaan die niet direct aan het afval van (een) huishouden(s) gerelateerd kan worden.

7.2.5 Beantwoording van de onderzoeksvragen per thema

a) Productie van gewassen

Alle aangetroffen gebruiksplanten zijn mogelijk lokaal verbouwd, met uitzondering van druif, vijg en gele kornoelje (zie *Welstand, handel en levenswijze* onder). De overige verschillende vruchten, groenten en kruiden zouden wel lokaal in een moestuin kunnen zijn geteeld.

De aangetroffen akkeronkruiden kunnen indirect informeren over de verbouw van graan omdat zij samen met het gewas op de akker of in de moestuin staan. De voorkeur voor of zomer- of wintergroei van de onkruiden (Tabel 10, kolom 3) duidt erop dat er zowel zomer- als wintergewassen zijn verbouwd. Daarnaast kan de maximale hoogte van de akkeronkruiden iets zeggen over de oogsthoogte. Het lijkt erop dat er bij de wintergranen geoogst werd op maximaal 60 cm van de grond, terwijl de maximale onkruidhoogte van de zomergewassen ligt bij maximaal 70 cm (Tabel 10, kolom 5). Er zijn dus verschillende oogstpraktijken tussen het wintergraan en de zomergewassen (mogelijk in de moestuin) geweest te Ronse. Het is echter wel zo dat er maar weinig specifieke onkruiden van zomer- en wintergewassen zijn aangetroffen, dus harde conclusies kunnen niet worden getrokken. De eenjarige levenscycli van de onkruiden geeft aan dat er in geen van de gevallen sprake is van een lange braakperiode, omdat alleen eenjarige onkruiden de kans hebben gekregen om tot ontwikkeling te komen (Tabel 10, kolom 4).

Door hun voorkeuren voor abiotische groeifactoren kunnen akkeronkruiden ten slotte ook informatie geven over hoe de akkergronden waren samengesteld. De voorkeuren van de onkruiden voor lage stikstofgehalten geven aan dat er waarschijnlijk bij de wintergewassen niet bemest is. Over de zomergewassen kan door de beperkte data geen uitspraak over eventuele bemesting worden gedaan.

Taxa	Nederlandse naam	Zomer/ wintergraa n onkruid	Levens -cyclus	Max. hoogte (cm)	L	T	V	P	N	Z
Agrostemma githago	Bolderik	winter	eenjari g	100	7	-	-	-	-	0
cf. Anthemis arvensis	Valse kamille		eenjari g	45	7	6	4	6	6	0
Ranunculus arvensis	Akkerboterbloem		eenjari g	60	6	6	4	8	-	0
Raphanus raphanistrum	Knopherik	winter	eenjari g	60	6	5	5	4	6	0
Vicia tetrasperma	cf. Vierzadige wikke	zomer	eenjari g	70	6	6	5	5	5	0

Tabel 10: Overzicht van de onderzochte aspecten gerelateerd aan de (productie van) gewassen te Ronse Peperstraat op basis van de aangetroffen akkeronkruiden. L=licht; T=temperatuur; V=vocht; P=pH; N=stikstof; Z=zout. Deze waarden zijn ontleend aan Ellenberg et al. 1991 en representeren een voorkeur voor lokale abiotische omstandigheden: deze waarden variëren van 0 tot maximaal 9

b) Welstand, handel en levenswijze

Het dieet te Ronse zal hebben bestaan uit een scala aan granen, vruchten, groenten en kruiden. Een aantal van de aangetroffen voedselplanten betreft soorten die niet lokaal te Ronse zullen hebben gegroeid. Zo zullen vijg, druif (of krent/rozijn) en gele kornoelje zijn aangevoerd van elders. Vijgen en druiven/rozijnen/krenten zijn daardoor producten waar niet iedereen zomaar aan kon komen, aangezien deze uit het Mediterrane gebied afkomstig zijn. Gele kornoelje is zelfs een plant die kan worden beschouwd als een soort die alleen aan de elite voorbehouden was, daar die alleen soms in hoven wordt gevonden¹¹⁵ (Figuur 2). Andere vondsten van gele kornoelje in Vlaanderen wijzen er ook

¹¹⁵ Dodoens 1554, 780-1.

op dat dit een luxeproduct is, aangezien deze zijn aangetroffen in o.a. een klooster en een kasteel daterend tot de 14^e-17^e eeuw.^{116, 117} Het kan dus verondersteld worden dat de gebruikers van de mestkuil (S2.098) waaruit M11 afkomstig is, een hoge levensstandaard hebben gehad. Mogelijk kan dit verder ondersteund worden door de overige vondstcategorieën uit dit spoor. Dergelijke luxeproducten zijn echter niet aangetroffen in M13.

Figuur 115: Bladzijde uit het *Crujdeboek van Dodoens* (1554) waarin de gele kornoelje (*Cornus mas*) wordt beschreven.

c) Conclusie

Te Ronse Peperstraat bestond het dieet in ieder geval uit granen, fruit en groenten. Het voedsel zal op smaak zijn gebracht met kruiden. Het is aannemelijk dat het merendeel van de geconsumeerde producten lokaal werd verbouwd, waarbij er geen sprake van bemesting lijkt te zijn geweest. Naast lokale producten zullen vijgen en druiven, al dan niet in gedroogde vorm, uit het Mediterrane gebied zijn geïmporteerd. Gele kornoelje zal ook van elders verkregen zijn en vormt de voornaamste aanwijzing voor de hoge levensstandaard te Ronse Peperstraat: dit product was alleen voorbehouden aan de elite.

¹¹⁶ Eryvynck et al. 1996.

¹¹⁷ De Clercq et al. 2007.

8 Besluit

8.1 Algemeen

De opgravingen aan de Peperstraat 21-31 hebben het rijke archeologische verleden van deze site zeker aangetoond. Tijdens deze opgraving kon de bewoningsgeschiedenis van dit gedeelte van de Peperstraat vanaf de late middeleeuwen gereconstrueerd worden. De oudste sporen gaan terug tot de 13^e eeuw. De opgravingen geven een goed beeld van het archeologisch potentieel van de Ronsese binnenstad. Hoewel er bepaalde zones binnen het onderzoeksgebied recent werden verstoord door de aanleg van verschillende recente keldervolumes, kon toch een voldoende grote oppervlakte onderzocht worden om een gedegen verhaal te kunnen brengen.

8.2 Beantwoording onderzoeksvragen

- ***Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?***

In totaal konden 326 spoornummers uitgeschreven worden (vooronderzoek en opgraving gecombineerd). Het gaat hierbij om muurresten, funderingsresten, brand- en ophogingslagen, lemen vloerniveaus, haardplaatsen, beerbakken, greppels, kuilen en paalkuilen. De oudste sporen dateren vanaf de 13^e eeuw. In totaal konden anderhalve meter bodemarchief geregistreerd worden. Diepere sporen konden ook geregistreerd worden. Het gaat hier voornamelijk om ontginningskuilen.

De aangetroffen sporen waren vrij goed tot goed bewaard. Het eerste archeologisch relevante niveau werd reeds aangetroffen na het uitbreken van de recente betonfundering.

- ***Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten?***

Op basis van de profielen, vondsten, historische informatie en oversnijdingen kon de geschiedenis van de bewoning vanaf de vroege 14^e eeuw gereconstrueerd worden. In totaal konden vijf leefniveaus aangeduid worden, de meeste hiervan werden door een brandlaag van elkaar gescheiden. Het onderste leefniveau kon voor 1382 gedateerd worden. Hierboven bevond zich een nieuw leefniveau met bijhorende haard. Dit kon vermoedelijk voor 1478 gedateerd worden. Hierboven bevond zich opnieuw een leefniveau, afgedekt door een brandlaag (1514?). Verschillende van de aangetroffen kuilen dateren tussen de 14^e en de 15^e eeuw.

Waarschijnlijk zullen de panden verstenen in de loop van de late 15^e-vroege 16^e eeuw. Dit proces loopt mogelijk gelijktijdig met de heraanleg van de centrumstraten. De beide panden worden dan ook met ijzerzandsteen gebouwd. Aan de straatzijde bevinden zich twee kelders.

In de 18^e-19^e eeuw zal een nieuwe baksteenfase komen met verschillende bakstenenconstructies die waarschijnlijk na de laatste stadsbrand van 1719 gebouwd werden.

- ***Welke specifieke activiteiten hebben in het onderzoeksgebied plaatsgevonden? Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor? Passen deze in de historische context van de locatie? Wie woonden hier cf. de historische gegevens?***

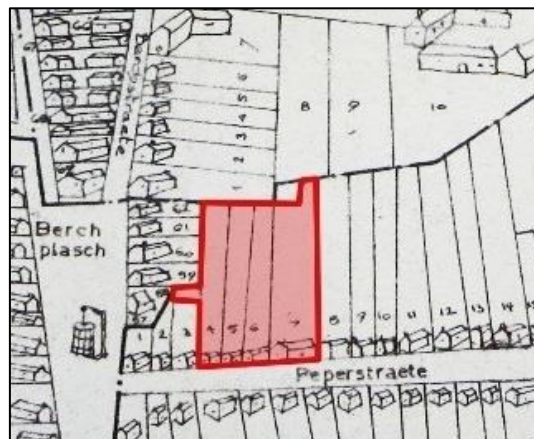
De meeste sporen zijn restanten van woningbouw. Het gaat hierbij vooral om muurresten, vloerniveaus en haarden. De enige activiteit die sporadisch op het terrein plaatsgevonden heeft lijkt

leem- of zandwinning geweest te zijn. Er werden verschillende ontginningskuilen aangetroffen, gaande van zeer grote tot eerder bescheiden kuilen. De ontgonnen ondergrond was in het noorden van het terrein zand, in het noorden ging het eerder om leem. Halverwege het terrein kon een overgang van een zandige leembodem naar een licht lemig zand waargenomen worden.

De leemextractie zal waarschijnlijk hebben plaatsgevonden voor de eigen woning op te trekken of te repareren. Het is niet onwaarschijnlijk dat de bewoners op hun eigen perceel leem ontgonnen om zo hun woningen te bouwen.

Aanwijzingen voor andere activiteiten werden niet aangetroffen. Ook van de vermeende pottenbakkersactiviteit die in een vooronderzoek in de jaren '80 werden aangetroffen, werden geen sporen teruggevonden.

De oudste beschikbare gegevens met namen van bewoners gaan terug tot 1684. Op Figuur 116 zijn de percelen aangeduid die tot het onderzoeksgebied behoorden. Op basis van de veldgegevens werd Peperstraat 6 volledig opgegraven, Peperstraat 5 lag slechts voor een gedeelte binnen het opgravingsgebied. Peperstraat 7 werd slechts gedeeltelijk aangesneden. Pand A kan dan met Peperstraat 5 vereenzelvigd worden, Pand B met Peperstraat 6. Peperstraat 5 en 7 liggen grotendeels binnen de veiligheidsmarge. Enkel een deel van Peperstraat 7 werd nog in werkput 2 aangetroffen. Het ging vooral om recente baksteenstructuren.

Figuur 116: Uitsnede uit het stadsplan van Ronse uit 1684¹¹⁸ met de aanduiding van de onderzoekslocatie in rood.

De eigenaars van de stukken grond zijn wel terug te vinden, maar om het gebruik van de bebouwing en de beroepen van de eigenaars terug te vinden is een grondiger archiefstudie nodig. Volgens de lijst bij het die bij het kaartboek van 1684 hoort waren de percelen eigendom van volgende personen.¹¹⁹

Nummer 5: D'heer Jan Fostier

Nummer 6: D'heer Abraham ende Pieter Declercq ende Gillis Speliers

Nummer 7: Weduwe en hoirs MattheusVan Wijnghene (Den Olifant)

Nummer 8: D'heer Jan Vander Lucht

De verwijzing Den Olifant is de naam van de herberg die op deze locatie gevestigd was. In een wettelijke passering van 21 oktober 1638 komt deze naam ook al voor (zie ook supra 2.2.2 Cartografische bronnen). Hoewel in pand C een herberg zou kunnen gevestigd zijn, zijn hier bijzonder

¹¹⁸ Bockstael 1985, 9-29. Het origineel is nog steeds beschikbaar in het Stadsarchief van Ronse. In dit dossier wordt gebruik gemaakt van de kopie omdat deze overzichtelijker is en voldoende informatie bevat voor deze studie.

¹¹⁹ Met dank aan dhr. J. Deconinck voor het aanleveren van deze gegevens.

weinig aanwijzingen voor aangetroffen. Grote hoeveelheden kannen, kruiken of flessen werden niet aangetroffen. Bij een recent onderzoek te Veurne-Zuidstraat werd een mogelijke afvalkuil van een herberg aangesneden. De vulling van deze kuil bestond quasi uitsluitend uit kannen en drinkkannen in steengoed en glazen drinkbekers.¹²⁰ Het is evenwel mogelijk dat de afvalstructuren die bij deze herberg hoorden reeds in een vroeger stadium weggegraven zijn of dat deze zich buiten het opgegraven gebied bevonden.

- ***Wat zeggen de aangetroffen vondsten (ook bouw materiaal) over de welstand, levenswijze, sociale, economische en culturele achtergrond van de gebruikers/bewoners?***

Het aardewerk in de 13^e en 14^e eeuw lijkt vooral van lokale herkomst te zijn. Een kleine hoeveelheid steengoed kan ook tot deze periode gerekend worden. Het aangetroffen aardewerk geeft blijk van een eerder normale omgeving, zonder echte uitschieters. Er kan voor deze vroegste periode gesteld worden dat de bewoners van deze woningen eerder gewone mensen waren.

Vanaf de 15^e eeuw lijkt het erop dat de bewoners iets welstellender zijn. Uit deze periode stammen ook twee rijke mestkuilen. Vooral spoor 2.116 viel op door zijn rijke vondstinhoud. Het gros van het aardewerk is nog steeds van lokale makelij, maar de aanwezige vormen duiden toch op een zekere welstand. Een met sgraffito versierd bord, een hengselpot met slibversiering, een kaarsenmakersbak en drinknappen in Siegburgsteengoed tonen aan dat het om een meer dan gewone context gaat. Ook de aanwezigheid van enkele kleine fragmenten glas tonen aan dat deze context duidelijk rijker te noemen valt.

Hetzelfde beeld kan geschetst worden voor de bewoners van Pand A. Ook hier werd in de dempingspakketten van de kelder een soortgelijke samenstelling van aardewerk aangetroffen.

Vanaf de late 15^e-vroeg 16^e eeuw is het aardewerk eerder schaars, maar de welstand van de bewoners is dan duidelijk af te lezen in het gebruik van ijzerzandsteen om de woningen op te trekken. Zowel pand A als pand B werden in deze periode herbouwd met ijzerzandsteen.

In de 18^e en 19^e eeuw waren de vermoedelijke bewoners ook redelijk welvarend. Zeker voor Pand A zijn hiervoor goede aanwijzingen. In spoor 1.015 werd een rijk afvalpakket gevonden dat in de 18e eeuw gedateerd kon worden. Er werd zowel porselein, aardewerk uit Engeland als glas, en veel oesterschelpen aangetroffen. In de vulling erboven werd een pakket uit de 19e eeuw aangetroffen met eveneens veel glas, enkele pijpenkoppen uit Marseille, waarvan één met vrijmetselaarssymboliek, en verschillende kralen.

Een afvalput uit de 20e eeuw geeft ook een vrij rijk beeld met verschillende horloges, brillen, enkele vergulde objecten.

Afvalcontexten uit Pand B ontbreken voor deze laatste twee fasen, maar er kan wel verondersteld worden dat de bewoners ook redelijk welvarend zullen geweest zijn.

- ***Levert het organische en anorganische vondstmateriaal nieuwe inzichten inzake ontstaans- en bewoningsgeschiedenis van de site, eventueel ook over de materiële cultuur?***

Het vondstmateriaal levert inzicht in de ingebruikname van de terreinen en over de bewoningsgeschiedenis.

Op basis van het aardewerk dateert het oudste materiaal in de 13^e eeuw. Dit komt ook overeen met de historische gegevens. De oudste kern van Ronse ligt net ten noorden van het onderzoeksgebied. Op basis van het aardewerk en de diverse brandlagen en het daarmee geassocieerde vondstmateriaal kunnen de verschillende lagen en fasen gedateerd worden. De vakwerkbouw fase kan tussen de vroege

¹²⁰ Eigen onderzoek, Vandeplasse, Van Remoorter & Janssens 2016.

14^e en de late 15^e eeuw gedateerd worden. Hierna zullen de woningen stilaan verstenen. In de insteek van enkele van de muren werd ook aardewerk aangetroffen dat tussen de late 15^e en de vroege 16^e eeuw kan gedateerd worden. Ook een 18^e-19^e-eeuwse beerput toont een rijk huishouden aan.

Qua materiële cultuur kan vooral naar het aardewerk verwezen worden. Er moet echter wel rekening mee gehouden worden dat bepaalde vondstcategorieën niet bewaard kunnen zijn. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om hout, hoorn, leer. Deze zaken maken in de late middeleeuwen nog steeds integraal deel uit van de materiële cultuur.

Vanaf de 15^e eeuw lijkt de materiële cultuur rijker te worden. Zo tonen enkele glasvondsten aan dat glazen objecten vanaf deze periode ook deel uitmaken van het tafelgerei. Ook kan er vermoed worden dat de aangetroffen glazen objecten afkomstig zijn van een rijker huishouden.

De 18^e-eeuwse beerputvulling van spoor 1.015 geeft ook blijk van een rijk huishouden. Er werd ondermeer chinees porselein, industrieel roodbakkend aardewerk uit Staffordshire (Engeland) en zeer veel faience aangetroffen. De aangetroffen vondsten bestaan hoofdzakelijk uit tafelgerei, waardoor een rijker huishouden kan vermoed worden.

- ***Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden?***

De vondsten dateren tussen de 13^e en de 20^e eeuw. Het gaat hoofdzakelijk om aardewerk, met een kleinere hoeveelheid botmateriaal, metaaltjes en glas. Het gaat in alle gevallen om afval dat in de verschillende sporen terecht gekomen is.

Bij het aardewerk valt op dat twee categorieën duidelijk aanwezig zijn. Enerzijds gaat het om het kookgerei, anderzijds gaat het om het tafelgerei. Daarnaast komen ook vormen voor die onder de noemer opslag, hygiëne en overige kunnen geplaatst worden. Het materiaal uit drie grote contexten is uitgebreid geanalyseerd in hoofdstuk 6.1.3.

- ***Wat is de datering en samenstelling van de aangetroffen ophogingslagen/brandlagen?***

De aangetroffen ophogingslagen/brandlagen kunnen in de profielen globaal tussen de 13^e en de 17^e eeuw gedateerd worden. Recentere lagen komen ook nog voor, maar deze lagen werden niet meer in de profielen geattesteerd. Voor een gedetailleerde bespreking van deze verschillende lagen wordt verwezen naar hoofdstuk 5.1.

De brandlagen kunnen ook vaak nauwkeurig gedateerd worden, zeker voor de onderste lagen. De oudste brandlaag kan mogelijk met de brand van 1382 in verband gebracht worden. Een laag daarboven kan ofwel met de brand van 1415 of met deze van 1478 gelinkt worden. Daarboven werd mogelijk een laag uit 1514 aangetroffen, maar dit is niet geheel zeker, daar deze laag slechts op enkele plaatsen fragmentair aangetroffen werd.

- ***Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis van de stadsgeschiedenis/stadsontwikkeling van Ronse?***

De resultaten bevestigen het feit dat dit gedeelte van de stad pas in de late middeleeuwen zich ontwikkelde. De oudste sporen zijn vanaf de 13^e eeuw te dateren. Vanaf de vroege 14^e eeuw beginnen er aan de straatzijde woningen opgetrokken te worden, vermoedelijk eerst in vakwerkbouw.

In de late 15^e eeuw worden de straten in deze wijk hernieuwd, wat mogelijk ook de aanzet is voor de verstening van de aangetroffen panden. Ook aan de overzijde van de straat werden funderingen in

ijzerzandsteen aangetroffen. Mogelijk gaat de vernieuwing van de straten gepaard met een vernieuwing van een deel van de panden langsheen deze straat die toch vrij belangrijk moet geweest zijn, aangezien de straat ook uitgaaf op de Grote Markt.

Voor dit gedeelte van de stad is de opgraving een belangrijke referentie, aangezien dit de eerste maal is dat het Ronsese bodemarchief gedegen opgegraven werd. Op basis van de aangetroffen sporen kunnen voorzichtig ook uitspraken gedaan worden over de bewaring in de ruime omgeving.

Voorgesteld vanuit het vooronderzoek:

- ***Is het aangetroffen spoor S.4.6 een stadsgracht of een lokale depressie? Kan deze in verband worden gebracht met de omwalling van de Vrijheid?***

Het spoor 4.6 uit het vooronderzoek kreeg bij de opgraving spoornummer 1.135. Het bleek echter niet om een gracht of depressie te gaan maar om een zeer grote ontginningskuil. Bijgevolg kan dit spoor ook niet in verband gebracht worden met de omwalling van de Vrijheid.

- ***Kan de oude percelering gereconstrueerd worden op basis van de funderingen?***

Op basis van de funderingen, maar ook op basis van de grondsporen, kunnen de oude perceelsgrenzen gereconstrueerd worden. De oudste perceelsgrens is mogelijk terug te voeren naar de 13^e eeuw. Er werd een gedeelte van een greppel aangetroffen waar in het verlengde een palenrij kon herkend worden. Mogelijk gaat het om een eerste afbakening van de percelen.

De grenzen van de bebouwing lijken deze eerste perceelsgrens nog steeds te volgen. De grens tussen Pand A en Pand B lag ook ongeveer op deze lijn.

In het westen van het terrein kon één perceel herkend worden, centraal bevond zich een vrij breed perceel. In het oosten bevond zich ook de aanzet tot een breed perceel (zie ook hierboven bij Figuur 116).

- ***Kunnen de brandlagen specifiek gedateerd worden?***

Zie hierboven.

- ***Zijn er oudere, volmiddeleeuwse sporen aanwezig? Zo ja, welke activiteiten hebben zich hier ontplooid?***

Er werden geen volmiddeleeuwse sporen aangetroffen, de oudste sporen dateren uit de 13^e eeuw.

- ***Indien oude beerputten/mestkuilen aangetroffen worden: wat kan er gezegd worden over de voedselvoorziening/ voedselkeuze? Kunnen er uitspraken gedaan worden over de rijkdom van de bewoners?***

Deze vraag werd reeds beantwoord in 7.2.5 Beantwoording van de onderzoeksvragen.

- ***Is er een evolutie in het gebruik van de achtererven op te merken? Welke activiteiten werden er hier ontplooid?***

Er is geen evolutie in het gebruik van de achtererven op te merken. De voornaamste activiteit die kon opgemerkt worden was zand- of leemontginning. De meeste van de kuilen zijn op basis van het aardewerk tussen de 13e en de 15e eeuw te dateren. Verder bevonden zich op de achtererven ook enkele mestkuilen en beerbakken. Er werden geen sporen van artisanale activiteit opgemerkt. Ook sporen van de vermoedde pottenbakkerskuilen die door Ph. Crombé in de jaren '80 van vorige eeuw aangetroffen werden, noch van de toenmalige opgravingsput werden sporen aangetroffen.

- ***Hoe zag het terrein eruit in de volle/late middeleeuwen? Zijn er aanwijzingen voor landgebruik anders dan bewoning voorafgaand aan de laatmiddeleeuwse bewoning?***

De terreinen werden in de 13^e eeuw waarschijnlijk bouwrijp gemaakt door een eerste ophoging. Hoe het landschap er in die periode uitzag kon helaas niet achterhaald worden d.m.v. palynologisch onderzoek. Er werden pollen van bomen, graslandkruiden en granen aangetroffen, maar niet voldoende voor een betrouwbare analyse. Dit geeft wel enigszins aan dat de terreinen waarschijnlijk als akkerland of weiland zullen gebruikt zijn. De terreinen lagen net buiten de middeleeuwse omwalling en stadskern. Er zijn geen aanwijzingen voor oudere bewoning dan de laatmiddeleeuwse bewoning. De oudste sporen zijn te dateren in de 13^e eeuw. Tot deze periode lijkt het terrein niet in gebruik geweest te zijn.

9 Bibliografie

PUBLICATIES:

- Baart J. et al. 1977: *Opgravingen in Amsterdam. Twintig jaar stadskernonderzoek*, Haarlem.
- Bartels M. 1999: *Steden in scherven*, Stichting Promotie Archeologie, Zwolle, 2 delen.
- Bockstaal H.J. 1985: *Het landt ende caertboeck van 1684*. In: *Annalen G.O.K.R.T.I.*, 34, pp. 9-29.
- Bogaert D. et al. 2016: *Gezocht en gevonden. Bodemvondsten uit Gent*, Hoorn.
- Claus A. & Vanoverbeke R. 2016: Archeologische opgraving Ieper-Polenlaan, BAAC Vlaanderen Rapport 298, Gent.
- Cowgill J., De Neergaard M. & Griffiths N. 2000: *Knives and scabbards* (Medieval finds from excavations in London 1), Londen.
- Debrabandere F. 2010: *De Vlaamse gemeentenamen: verklarend woordenboek*. Davidsfonds
- Deconinck, J. 2001b: *Merovingische vondst in Ronse?* In: *Annalen G.O.K.R.T.*, 50, pp.303-308.
- De Groote K. 2008: Middeleeuws aardewerk in Vlaanderen: Techniek, typologie, chronologie en evolutie van het gebruiksgoed in de regio Oudenaarde in de volle en late middeleeuwen (10de-16de eeuw), *Relicta Monografieën I*, Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed, Brussel, 2 delen.
- De Groote K., Moens J. & Ervynck A. 2004: Vlekken en kruimels. Een archeologische en culinaire verkenning van een Vlaamse stad, Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed & Stad Aalst, Merendree.
- Demoen D. et al. (in prep): Archeologische opgraving Poperinge-Gasthuisstraat, BAAC Vlaanderen Rapport, in voorbereiding.
- Devos E. 2008: De Stedelijke ontwikkeling van Ronse tot ca. 1800, met enkele latere uitlopers. In: *Annalen G.O.K.R.T.I.*, 62, pp.189-256.
- Devroe A. et al. (in prep.): Archeologische opgraving Mechelen-Goswin de Stassartstraat, Archeo Rapport, In voorbereiding.
- Dewilde M. & Van Bellingen S. 1998: Excavating a Suburb of medieval Ypres (Belgium) Evidence for the cloth industry? In: *Ypres and the Medieval Cloth Industry in Flanders*, Archeologie in Vlaanderen Monografie, 2, Instituut voor het Archeologisch Patrimonium, Brussel, 57-76.
- Duco D.H. 1987: *De Nederlandse kleipijp. Handboek voor dateren en determineren*. Stichting Pijpenkabinet, Leiden.
- Egan G. & Pritchard F. 2002: *Dress Accessories c.1150 –c.1450* (Medieval finds from excavations in London: 3), Londen.
- Gierts I. et al. 2012: Archeologische opgraving Ieper, Arthur Merghelynckstraat 3-5-7, BAAC Vlaanderen Rapport, 12, Gent.
- Haneca et al. 2009: De 'houten eeuw' van een Vlaamse stad. Archeologisch en dendrochronologisch onderzoek in Ieper (prov. West-Vlaanderen). In: *Relicta, Archeologie, Monumenten- en Landschapsonderzoek in Vlaanderen*, volume 4, Brussel, pp. 99-133.
- Janssens N., Cox L. & Van Remoortel O. 2012: Archeologische opgraving Ieper-Grote Markt 25-27, BAAC Vlaanderen Rapport, 28, Gent.
- Moens J., Ameels V. & De Groote K. 2011: *Archeologisch noodonderzoek naar het voormalige Hof van Peene in Baasrode (prov. Oost-Vl.)*. In: *Relicta*, 8, Brussel, pp. 47-82.

Roels E. 2001: *Archeologisch onderzoek in de historische stadskern van Ronse*. In: Annalen G.O.K.R.T. dl. 50, pp. 141-146.

Schrickx C.P. 2006: *Het onderzoek op het voormalige terrein van de voormalige Winston bioscoop te Hoorn (campagne 2004)* (Verslagen van de archeologische dienst Hoorn), Hoorn.

Vandeplassche A., Van Remoorter O. & Vanoverbeke R. 2016: Archeologische bureaustudie en prospectie met ingreep in de bodem, Ronse Peperstraat 21-31, *BAAC Vlaanderen Rapport*, 175, Gent.

Vandeplassche A., Van Remoorter O. & Janssens N. 2016: Een bureaustudie en archeologische prospectie met ingreep in de bodem, Veurne-Zuidstraat, *BAAC Vlaanderen Rapport* 299, Gent.

Vervoort R. 2017: Archeologische opgraving Dendermonde Brusselsestraat Fase II "Mariatroon," *BAAC Vlaanderen Rapport* 399, Gent.

INTERNETBRONNEN:

Amsterdam Pipe Museum: Maison Bonnaud en consorten [online], <http://www.pipemuseum.nl/index.php?hm=3&sm=2&th=4&accact=7&item=106> (geraadpleegd op 16 augustus 2016).

Flickr 2016: Huis De Roskam, Diest [online], <https://www.flickr.com/photos/erfgoed/5512123109/in/photolist-9p65ak-9p654V-6D7P5D> (geraadpleegd op 18 augustus 2016).

Geopunt Vlaanderen 2016 [online], <http://www.geopunt.be> (geraadpleegd op 18 januari 2016).

Inventaris Onroerend Erfgoed 2016: *Woning De Roskam, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/41676> (geraadpleegd op 18 augustus 2016).

Onroerend Erfgoed a: *inventaris bouwkundig erfgoed: Ronse* [online], <https://inventaris.onroenderfgoed.be/dibe/geheel/121273> (geraadpleegd op 4 januari 2016).

Onroerend Erfgoed b: *inventaris bouwkundig erfgoed: Peperstraat* [online], <https://inventaris.onroenderfgoed.be/dibe/geheel/104986> (geraadpleegd op 4 januari 2016).

Parijsmijnstad.nl : 4^e arrondissement van Parijs [online], <http://www.parijsmijnstad.nl/arrondissementen/4e/> (geraadpleegd op 18 augustus 2016).

LITERATUUR NATUURWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK:

Cappers, R.T.J., Bekker, R.M. & Jans, J.E.A. (2006). *Digital seed atlas of The Netherlands* (1e ed.). Groningen Archaeological Studies 4, Barkhuis Publishing, Eelde.

De Clercq W., Caluwé D., Cooremans B., De Buysere F., De Groote K., Deforce K., Eryvynck A. (2007). Living in times of war: Waste of c. 1600 from two garderobe chutes in the castle of Middelburg-in-Flanders (Belgium). *Post-Medieval Archaeology* 41(1), 1-63.

Dodoens, R. (1554). *Crujdeboeck, deel 6*. Van der boomen, haghén, ende alle houtachtighe gewassen, en van huerder vruchten, gummen ende sápen ondersceet, fatsoen, naem, natuere, cracht ende werkinghe. Antwerpen: vander Loe.

- Ellenberg, H., Weber, H.E., Düll, R., Wirth, V., Werner W. & Paulissen, D. (1991). Zeigerwerte von Pflanzen in Mitteleuropa. *Scripta geobotanica* 18. Göttingen: Goltze.
- Ervynck, A., Cooremans, B., Van Neer, W. (1996). De voedselvoorziening in de Sint-Salvatorsabdij te Ename (Oudenaarde, prov. Oost-Vlaanderen). 4. Een beer- en afvalput uit het gastenkwartier (1350-1450 AD). *Archeologie in Vlaanderen* 5, 303-315.
- Meijden, R. van der (2005). *Heukels' flora van Nederland*. 23e editie. Wolters-Noordhoff, Groningen.
- Tamis, W.L.M., van der Meijden, R., Runhaar, J., Bekker, R.M., Ozinga, W.A., Odé, B. & Hoste, I. (2004). Standaardlijst van de Nederlandse flora 2003. *Gorteria* 30, 101.
- Van Remoorter, O. & Vanoverbeke, R. (2016). Evaluatierapport Archeologische opgraving Ronse Peperstraat 21-31 (2016-128). BAAC Vlaanderen bvba.
- Weeda, E.J., Westra, R., Westra, Ch. & Westra T. (2003). *Nederlandse oecologische Flora. Wilde planten en hun relaties 1-5*. KNNV Uitgeverij / IVN.

10 Lijst met figuren

Figuur 1: Situering projectgebied op orthofoto.	1
Figuur 2: Situering projectgebied (rood) op de GRB-kadasterkaart.....	2
Figuur 3: Situering van het onderzoeksgebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM).	3
Figuur 4: Situering van het onderzoeksgebied op de tertiair geologische kaart.	4
Figuur 5: Situering van het onderzoeksgebied op de quartair geologische kaart.....	5
Figuur 6: Situering van het onderzoeksgebied op de bodemkaart van Vlaanderen.....	6
Figuur 7: Heuvelgebied ten noorden en oosten van het stadscentrum van Ronse (rode cirkel) op het DHM.	7
Figuur 8: Hypothetisch grondplan van Ronse van de 10e tot de 13e eeuw met situering van de huidige projectgebied.	8
Figuur 9: Foto van zicht op de 19e -eeuwse Peperstraat.....	9
Figuur 10: Kopie uit 1984 van het stadsplan van Ronse uit 1684.	11
Figuur 11: Uitsnede uit het stadsplan van Ronse uit 1684 met de aanduiding van de onderzoekslocatie in rood.....	12
Figuur 12: Ferrariskaart uit 1777 met aanduiding van het projectgebied.	14
Figuur 13: Kaart van Atlas der buurtwegen met aanduiding van het projectgebied.....	15
Figuur 14: Plot van de uitgevoerde werkputten (groen) en bestaande kelders en verstoringen (rood) op de toekomstige plannen.	16
Figuur 15: Overzicht van de aangelegde werkputten. In paars zijn de niet opgegraven zones aangeduid. In blauw zijn de gekende kelders uit het vooronderzoek aangeduid, de toegangszone tot de bouwwerf in lichtgroen.	18
Figuur 16: plot van de locaties van de profielen binnen de aangelegde werkputten	21
Figuur 17: Zicht op het noordelijk uiteinde van profiel C. De dikke ophogingslagen zijn duidelijk zichtbaar, bij de uitsprong van het profiel is de overgang naar de moederbodem in geel aangeduid. De moederbodem hier was sterker gereduceerd dan elders.	22
Figuur 18: Foto van het centrale deel van profiel C et zicht op de verschillende vloerniveaus en brandlagen.	24
Figuur 19: <i>Profieltekening van Profiel C, bovenaan het noordelijke deel, onderaan het zuidelijke deel.</i>	25
Figuur 20: Detailfoto van de grote vergraving in het zuiden van profiel F. Deze vergraving doorsnijdt de oudere vloer- en brandlagen (links op de foto te zien).	27
Figuur 21: <i>Profieltekening van Profiel F, bovenaan het noordelijke deel, onderaan het zuidelijke deel.</i>	29
Figuur 22: allesporenkaart van vlak 4, de 13e-eeuwse sporen zijn allen in de linkeronderhoek gesitueerd.....	31
Figuur 23: Coupefoto van ontginningskuil 1.135.	32
Figuur 24: Coupetekening van spoor 1.135.	33

Figuur 25: Coupefoto's van sporen 1.149 (links) en 1.140 (rechts).	33
Figuur 26: Vlakfoto van vlak 4 in het noorden van werkput 2 met twee ontginningskuilen duidelijk in het vlak zichtbaar. Bovenaan spoor 2.120, rechts spoor 2.121.	34
Figuur 27: Coupefoto's van enkele van de diepe ontginningskuilen (linksboven spoor 1.168, rechtsboven 2.121, onder 2.124).	35
Figuur 28: Vlakfoto van vlak 4 in werkput met centraal rechts het restant greppel (in rode omcirkeling) die door enkele recentere laatmiddeleeuwse kuilen oversneden wordt.	36
Figuur 29: Coupefoto van spoor 1.167.	37
Figuur 30: Coupefoto's van enkele van de paalkuilen en ingeheide paaltjes die mogelijk met een perceelsafbakening in verband kunnen gebracht worden. (bovenaan sporen 1.159 en 1.155, linksonder spoor 1.161, rechtsonder spoor 1.154).	38
Figuur 31: Uitsnede uit de allesporenkaart van vlak 4 met in groene stippellijn de aanduiding van de mogelijke laatmiddeleeuwse perceelsgrenzen. De sporen die tot de perceelsafbakening kunnen gerekend worden, zijn in rood aangeduid.	39
Figuur 32: Allesporenkaart van vlak 2 met aanduiding van de vermoedelijke laatmiddeleeuwse panden. links in geel pand A, in groen pand B. Vooral voor de funderingen van pand A werd gebruik gemaakt van muren in leem gevat.	41
Figuur 33: Voorbeeld van vakwerkbouwhuizen uit Parijs.	42
Figuur 34: Aanduiding van de funderingsresten behorende tot pand A met vooraan een fundering in ijzerzandsteen gevat in leem, achteraan een gemetste muur, behorende tot een keldervolume van hetzelfde pand uit de iets jongere baksteenfase.	43
Figuur 35: Vlakfoto van het laatmiddeleeuws keldervolume, centraal is een recentere 20 ^e -eeuwse waterkelder (spoor 1.090) zichtbaar.	44
Figuur 36: coupe op de laatmiddeleeuwse kelder, de diverse stortpakketten zijn duidelijk zichtbaar.. Rechts is een mogelijk binnenmuur nog gedeeltelijk zichtbaar in het profiel (in blauw omcirkeld) met rechts daarvan een lemen vloerniveau en brandlaag.	45
Figuur 37: Haardplaats 1.070, opgebouwd uit ijzerzandsteenstukken, afgeboord met baksteen, behorende tot een derde lemen vloerniveau. In het oosten wordt deze haard doorsneden door de insteek van de ijzerzandsteenmuur (zijgevel van Pand B), in het westen door een kuil met veel brandmateriaal (spoor 1.069). In het zuiden is een fundering van een muur zichtbaar, mogelijk is dit een restant oude binnenmuur.	46
Figuur 38: Vlakfoto van proefput 4 van het vooronderzoek, rechtsboven is haardplaats 1.052 zichtbaar, met eronder een duidelijke opeenvolging van verschillende lemen vloerniveaus, brandlagen en ophogingen. Onder de bakstenen muur is de derde brandlaag net zichtbaar. Onderaan de foto is spoor 4.6 zichtbaar (tijdens het vooronderzoek als gracht geïnterpreteerd spoor, bij de opgraving bleek het om een ontginningskuil te gaan).	47
Figuur 39: Foto van het centrale gedeelte van profiel F met aanduiding van de twee waargenomen brandlagen.	48
Figuur 40: Detail van het zuidelijk gedeelte van profiel F. Centraal is een grote lichtgeelgrijze vergraving zichtbaar (net boven een oudere, donkergrijze ophoging) die de twee oudste brandlagen (links zichtbaar) doorsnijdt.	49
Figuur 41: Detailfoto van de insteek van de laatmiddeleeuws rioolbuis (S.2.12) in werkput 2 van het vooronderzoek, die de ijzerzandsteenfundering (rechts) (spoor 1.033) doorsnijdt.	49

Figuur 42: Vlakfoto van vlak 2 in werkput 2 met centraal twee van de mogelijke funderingspoeren in ijzerzandsteen van de vakwerkbouwfase van pand B.....	51
Figuur 43: Vlakfoto van vlak 2 in werkput 2, met links muur 2.035 en net rechts daarvan fundering 2.104, de vermoedelijke oude achtergevel van de vakwerkbouwfase van pand B.	51
Figuur 44: Detailfoto van spoor 2.085. Centraal is een poer opgebouwd in ijzerzandsteenbrokken zichtbaar, rechts daarvan een funderingsresten van de oude achtergevel van Pand B.	52
Figuur 45: Allesporenkaart van vlak 2 met in blauw de aanduiding van de locaties van de poeren die zowel bij Pand A als bij Pand B behoren (aflijning aangeduid in geel en groen).	53
Figuur 46: Vlakfoto van de oudste lemen vloer met centrale haardplaats.....	54
Figuur 47: Haardplaats 2.093, behorende tot het oudste vloerniveau aangetroffen in werkput 2.	55
Figuur 48: Secundair verbrande kan uit de onderste brandlaag.....	55
Figuur 49: Vlakfoto van vlak 2 met centraal haard 2.058, links ervan spoor 2.065 en rechts een fundering van een binnenmuur (spoor 2.070).	56
Figuur 50: Vlaktekening van spoor 2.058.....	57
Figuur 51: Vlakfoto van spoor 2.065 met gedeeltelijk uitgehaalde vulling.....	57
Figuur 52: Vlakfoto van de ijzerzandsteenfundering spoor 2.070. Links is hardvloer 2.058 zichtbaar.	58
Figuur 53: Vlakfoto met onderaan haard 2.093 met bijhorende oudste lemen vloerniveau, daarboven een brandlaag en een nieuw vloerniveau met hardvloer 2.058, links daarvan een mogelijke oude binnenmuur (2.070). Beide haarden liggen net boven elkaar, waarschijnlijk centraal in deze ruimte.	59
Figuur 54: Zuidelijk gedeelte van profiel C met aanduiding van de diverse lemen vloerniveaus en brandlagen (met mogelijke datering van elke brandlaag erbij).	59
Figuur 55: Uitsnede uit profiel C met detail van de opeenvolgende vloerniveaus en brandlagen. Vullingen 1, 3, 6, 12 en 14 zijn brandlagen, vullingen 2, 4, 8 en 13 zijn vloer- of loopniveaus, vullingen 5, 7, 9, 11, 15, 16 en 54 zijn ophogingslagen. Vulling 55 is de moederbodem.....	60
Figuur 56: Vlakfoto van spoor 2.097.	61
Figuur 57: uitsnede uit de allesporenkaart met detail van de aangetroffen goot te midden van de overige sporen.....	61
Figuur 58: uitsnede uit de allesporenkaart met centraal mestkuilen 2.098 en 2.116.....	62
Figuur 59: Coupefoto van mestkuil 2.098 (fout nummer op fotobordje).	63
Figuur 60: Coupetekening van spoor 2.098.	63
Figuur 61: Coupefoto van mestkuil 2.116.	64
Figuur 62: Coupetekening van spoor 2.116.	64
Figuur 63: Coupefoto van spoor 2.126 (links) en 2.074 (rechts).	65
Figuur 64: Coupefoto's van enkele diepere kuilen met brandmateriaal. Bovenaan spoor 1.105, onderaan spoor 1.126.	66
Figuur 65: Vlakfoto van vlak 2 in werkput 2, centraal is een concentratie verbrand materiaal zichtbaar met enkele verbrande balken, mogelijk een restant van een vakwerkwand. Onder deze laag werd goot 2.097 aangetroffen.....	67

Figuur 66: Verbrand deurtje(?), aangetroffen in werkput 1.	67
Figuur 67: Vlakfoto van vlak 2 in werkput 1. Bovenaan zijn twee duidelijke lagen met brandmateriaal zichtbaar. Deze lagen liggen binnen pand B. vermoedelijk komen deze lagen overeen met vulling 3 in profiel C.	68
Figuur 68: Allesporenkaart van vlak 1 met aanduiding van de herkende panden in ijzerzandsteen. Links in geel pand A, centraal in groen Pand B.	69
Figuur 69: Zicht op de gefaseerde opbouw van sporen 2.019 (bovenaan) en 2.091 (onderaan).....	71
Figuur 70: Foto van de buitenzijde van de oostelijke zijgevel met een duidelijke bouwnaad rechts van het fotobordje. De iets lichtere stenen vormen spoor 2.019, de bruinere stenen vormen samen muur 2.091.	72
Figuur 71: Vlakfoto met vooraan de westelijke zijgevel (1.027/1.044), achteraan is nog een gedeelte van de oostelijke zijgevel (2.019/2.091) zichtbaar (aangeduid in rood).	73
Figuur 72: Foto van de 'gotische' haard en schouw tegen de achtergevel van pand B.	74
Figuur 73: uitsnede uit de allesporenkaart met detail van de kelderzone aan de straatzijde van pand B.....	75
Figuur 74: Coupe op haardvloer 2.030. links is de aanzet van het gewelf van kelder 2.034 zichtbaar. Centraal is ook de verhitting van de kalkmortel zichtbaar als orangerode verkleuring.	76
Figuur 75: Vlakfoto van het restant bestrating aan de oostelijke zijde van 2.019 (rechts op de foto).	77
Figuur 76: Vlakfoto van de bak in ijzerzandsteen, spoor 1.003.	77
Figuur 77: foto van pand 'De Roskam' te Diest.	79
Figuur 78: allesporenkaart van vlak 1 met aanduiding van de panden A (in geel), B (in groen) en C (in rood).	80
Figuur 79: Vlakfoto van de geleegde beerput 1.015 met baksteenvloer, links is een extra U-vormige verbouwing (1.016) zichtbaar. Het zuidelijke uiteinde is vergraven door de proefput van het vooronderzoek.	82
Figuur 80: Zicht op de concentratie bakken in vlak 1 centraal in werkput 2 met aanduiding van de verschillende bakjes.	83
Figuur 81: Vlak- en coupefoto van spoor 1.083.	84
Figuur 82: Coupetekening van spoor 1.083.	84
Figuur 83: Voorbeeld van twee beschilderde porseleinen objecten, links een schoteltje, rechts een kopje. Beiden werden aangetroffen in laag 2 van spoor 1.015 (beerbak).	90
Figuur 84: Randfragment van een kan in Langerwehe steengoed met een radstempelversiering op de rand.	91
Figuur 85: Links complete kogelpot (V185) en rechts complete kan (V187) uit spoor 1.135.	94
Figuur 86: Complete kan en kogelpot in grijs aardewerk uit spoor 1.135.	95
Figuur 87: Foto van de misvormde rand van een kan in grijs aardewerk uit spoor 1.135.	96
Figuur 88: Overig materiaal uit spoor 1135.	97
Figuur 89: Detailfoto van de slijtagesporen op de onderkant van een oor van een grape in grijs aardewerk (aangeduid met een rode pijl).	99

Figuur 90: Quasi complete grape in grijs aardewerk uit spoor 2.116.	99
Figuur 91: Diverse vormen uit spoor 2.116 in grijs aardewerk.	101
Figuur 92: Diverse vormen in rood aardewerk en steengoed uit spoor 2.116.	102
Figuur 93: Sgraffito-versierd bord in rood aardewerk.	103
Figuur 94: Sgraffito-versierd bord in rood aardewerk.	104
Figuur 95: Slibversierd aardewerk uit spoor 2.116.	105
Figuur 96: Tafelgerei uit spoor 1.015.	108
Figuur 97: Open vormen uit spoor 1.015.	109
Figuur 98: Steengoed kamerpot (bovenaan) en een schoteltje (linksonder) en een kopje (rechts onder) in chinees porselein.	110
Figuur 99: Aardewerk uit de overige sporen.	111
Figuur 100: Foto en tekening van de secundair verbrande kan in grijs aardewerk uit de onderste brandlaag.	112
Figuur 101: Kom in grijs aardewerk en tas in rood aardewerk uit spoor 2.099.	113
Figuur 102: Aardewerk uit spoor 2.099.	113
Figuur 103: Aardewerk uit spoor 1.092.	114
Figuur 104: Metaalvondsten Ronse-Peperstraat. Kledingaccessoires. Schaal 1:1.	117
Figuur 105: Metaalvondsten Ronse-Peperstraat. IJzeren voorwerpen. Schaal 1:2.	118
Figuur 106: Selectie van de metaalvondsten uit beerbak S1.014.	119
Figuur 107: Voorbeeld van de doré versiering en de vorm van de manchetpijp (links) en de merktekens op de onderkant van de steel (rechts).	120
Figuur 108: Versierde pijpenkoppen uit vulling 1 van spoor 1.015. Links een pijpenkop met vrijmetselaarssymboliek.	121
Figuur 109: Diverse glasvondsten uit vulling 1 van spoor 1.015.	122
Figuur 110: Bijzondere glasvondsten uit vulling 1 van spoor 1.015.	123
Figuur 111: Selectie van representatief glas uit vulling 2 van spoor 1.015.	123
Figuur 112: Twee wetsteenfragmenten (links V47, rechts V115).	124
Figuur 113: Complete rioolbuis in grijs aardewerk uit spoor 2.097.	125
Figuur 114: Onverkoold zaad van look (<i>Allium spec.</i>) gevonden in M11 van Ronse Peperstraat.	129
Figuur 115: Bladzijde uit het Cruijdeboek van Dodoens (1554) waarin de gele kornoelje (<i>Cornus mas</i>) wordt beschreven.	131
Figuur 116: Uitsnede uit het stadsplan van Ronse uit 1684 met de aanduiding van de onderzoekslocatie in rood.	133

11 Bijlagen

11.1 Lijsten

11.1.1 Sporenlijst

11.1.2 Fotolijst

11.1.3 Vondstenlijst

11.1.4 Profielenlijst (digitaal)

11.1.5 Tekenvellen (digitaal)

11.1.6 Monsterlijst(digitaal)

11.1.7 Determinatielijst vondstmateriaal (digitaal)

11.1.8 Conservatierapport metaalvondsten (digitaal)

11.1.9 Resultaten waardering natuurwetenschappelijk onderzoek (digitaal)

11.1.10 Resultaten analyse natuurwetenschappelijk onderzoek (digitaal)

11.2 Kaartmateriaal

11.2.1 Overzichtsplan vlak 1

11.2.2 Overzichtsplan vlak 2

11.2.3 Overzichtsplan vlak 3

11.2.4 Overzichtsplan vlak 4

11.3 Bodemprofielen

11.3.1 Profiel C

11.3.2 Profiel F

11.4 Digitale versie van het rapport, de bijlagen en het fotomateriaal

Bijlage 11.1.1. Sporenlijst												
Spoor	WP	Flak	Interpretatie	Vorm/breedte	Kleur/materiaal	Inclusie/afmetingen mat.	Hom-Het./stevig-broos	Textuur/mortel	extra	Spoorrelaties	Datering	ok muur
2.001	2	1	Kelder	Rechthoekig	baksteen, harde kalkmortel, eensteens	22x10x5cm	zeer stevig	witte kalkmortel	zelfde kolenkelder als in WP 5 vooronderzoek			
2.002	2	1	goot	langwerpig	rode bst, tweenhalfsteens	22x11x6 cm	zeer stevig	grijze kalkmortel	goot met extra overloop naar waterput 2.005	loopt over in 2.005		
2.003	2	1	Muur	langwerpig	ro en br bst, anderhalfsteens	23x10x5,5 cm	stevig	vrij harde gele kalkmortel	is op 2.019 (ijzerzandsteenmuur) gefundeerd, volgt zelfde richting, kruisverband	op 2.019		
2.004	2	1	straatje	langwerpig	ijzerzandsteenbrokken, gevat in DGRGRO gev kleig laagje	diverse formaten, eerder kleine stukken ijzerzandsteen	stevig	kleig	zelfde fase als 2.019	loopt tot tegen 2.006, verstoord door 2.015		
2.005	2	1	waterput	rond	rode bst	20x9x5 cm	stevig	gele zandmortel				
2.006	2	1	fundering	langwerpig	bstpuin, nst fragmenten	ongeveer anderhalfsteen breed ca 40 cm	vrij zacht	gele zandmortel		loopt tot tegen 2.019 en 2.002		
2.007	2	1	goot	langwerpig	ro en pr bst, tweesteens breed, goot zelf is halve steen breed, wand en bodem bestaat uit bst	23x11x6 cm	stevig	gele zandmortel	loopt nog verder door in Z richting, daar gewoon een muur, geen goot meer, mogelijke uitloop verstoord door recenter bakje 2.006	loopt tot tegen 2.006, koud tegen 2.019,		
2.008	2	1	bakje	vierkant	pr bst, halfsteens, bodem in cement	20x10x5 cm	stevig	cement	doorsnijdt 2.007			
2.009	2	1	Muur	L-vormig	ro en br bst, anderhalfsteens	23x10,5x5,5 cm, ook veel recuperatiemateriaal	stevig	gele zandmortel	vormt soort van bakje in samenhang met 2.007			
2.010	2	1	Muur	langwerpig	halfsteens, ps bst	23x11x5 cm	stevig	grijze kalkmortel	keldermuur	gelijktijdig met 2.011		
2.011	2	1	gewelf	langwerpig	psbst	23x11x5 cm	stevig	grijze kalkmortel	keldergewelf	gelijktijdig met 2.010		
2.012	2	1	Muur	langwerpig	ro bst, halfsteens	23x11x6 cm	stevig	gele zandmortel	onderste steenlaag op de kant gezette bst, drie lagen erboven in de lengte gehalveerde bst, iets meer naar Z halfsteens	koud tegen 2.019 gezet, op 2004 gefundeerd		
2.013	2	1	laag	nvt	LGRBR gev	bst2, mo3, nst2	het	zandig puinig	vulling binnen mogelijk bakje gevormd door 2.007 en 2.009			
2.014	2	1	laag	nvt	LGRBR gev	bst2, mo3	het	zandig puinig				
2.015	2	1	laag/verstoring	nvt	LBRGRGE gev	bst2, mo3, nst2	het	zandig puinig		verstoort 2.004		
2.016	2	1	haardvloer	Rechthoekig	ro vierkante plavuizen, vleilaagje uit kalkmortel met centraal een zandig laagje onder de kalkmortel	14x14x2,5 cm	vrij stevig, centraal iets brozer door verhitting	kalkmortel	vormt samen met 2.017 een schouw aan de achtergevel van pand, van W naar O, vier rijen tegels in staand verband, vier rijen naast elkaar, dan muurje en terug vier rijen in staand verband	samen met 2.017		
2.017	2	1	schouw/fundering	gebogen wand met twee wangen	ro bst, eensteens	23x11x5 cm	stevig	gele zandmortel	centraal sporen van verhitting op tegels en op muur en mortel; 4 bst-lagen diep	vormt samen met 2.016 een haard		39,33TAW
2.018	2	1	Muur	L-vormig	ro bst, eensteens	23x11x5,5 cm	stevig	gele zandmortel	extra muur tegen 2019, aan de buitenzijde tegengezet, drie lagen diep, loopt door tot einde haard 2.016	koud tegen 2.019		
2.019	2	1	Muur	L-vormig	ijzerzandsteen, kalksteen, bst	diverse formaten, vooral grote stukken	stevig	gele zandmortel	vrij hoog bewaarde muur, Steen?, aan binnenzijde pand muren verbrand	tegen Structuur met kelder S2034 aangebouwd; vormt samen met 2.025 een pand, zelfde fase als 2.004; op/over S2091 gezet		ok thv S2081: 39,32; ok in noorden: 39,15
2.020	2	1	Ophoging	nvt	LGRBRGE gev	hk2, vl2, aw1, mo1	het	zandige leem				
2.021	2	1	Ophoging	nvt	DGRZWBR gev	hk3, vl2, bst2, aw1	het	zandige leem		over 2.022		
2.022	2	1	Ophoging	nvt	LGEBR	?	vrij hom	leem	enkele brandsporen op te merken	vloer binnen pand B?		
2.023	2	1	Ophoging	nvt	DBRZW gev	hk3, vl3, bst2, mo2	het	zandige leem		over 2.022		
2.024	2	1	Ophoging	nvt	DBRGR gev	hk2, vl2, bst2, mo2	het	zandige leem				
2.025	2	1	Muur	langwerpig	ro bst en dieper ijzerzandsteen	23x11x5 cm	stevig	gele zandmortel	in het verlengde van 2.018			39,27 TAW
2.026	2	1	Muur	langwerpig	ro en ps bst, tweesteens, 4 lagen diep (28 cm) daaronder puinfundering	22x11x6 cm	stevig	gele zandmortel	haaks op 2.003	zelfde fase als 2.003, lijkt deels in elkaar vervlochten		
2.027	2	1	Ophoging	nvt	DGRZWBR gev	bst3,mo2	HOM	zandig puinig				
2.028	2	1	bak	Rechthoekig	ro bst, eensteens, in het O een kleine uitsprong	22x10x6 cm, ook veel recuperatiemateriaal	stevig	grijze kalkmortel	puinige vulling met DGRBR gev leemige matrix			
2.029	2	1	bak	Rechthoekig	ro bst, eensteens, U-vormig	22x10x5cm	stevig	grijze kalkmortel	puinige vulling met DGRBR gev leemige matrix	koud tegen 2.028		
2.030	2	1	haardvloer	Rechthoekig	ro en or bst, één laag voor vloer, vleilaagje van kalkmortel met daaronder een fijn laagje zavel	23x11x6 cm	stevig	kalkmortel	vloer recenter dan 2.034, zie coupe	in/op 2031		
2.031	2	1	lermen vloer	nvt	DGR tot LBR met bovenop een fijn kalklaagje		hom	leem	lermen vloer binnen pand B	zelfde ruimte als 2.030		
2.032	2	1	Muur	langwerpig	ro bst, anderhalfsteens	22x10x6 cm, ook veel recuperatiemateriaal	stevig	grijze kalkmortel		tegen 2.035		
2.033	2	1	Muur	langwerpig	ro bst, anderhalfsteens	23x11x5,5 cm	stevig	gele zandmortel	hoort samen met 2.036	over S2035		
2.034	2	1	Kelder	Rechthoekig	bst, kalkmortel en cement		stevig	gele zandmortel	kelder met gewelf, onder 2.030	een geheel met S2037 en S2055		
2.035	2	1	Muur	L-vormig	ro en br bst, eensteens	23x11x6 cm	stevig	gele zandmortel	N-zijde gedeeltelijk verbrand, aan binnenzijde O-muur nog gedeeltelijke bepleistering bewaard	ouder dan 2.033; in relatie met kelder S2034		39,32 TAW
2.036	2	1	Muur	L-vormig	ro bst, anderhalfsteens	23x11x6 cm	stevig	gele zandmortel	samen met 2.033	ouder dan 2.035		
2.037	2	1	funderingspoer	langwerpig	ro en br bst, anderhalfsteens	?	stevig	gele zandmortel	ondersn grote brok NS	ouder vloer s2030		
2.038	2	1	bakje	U-vormig	ro en ps bst, anderhalfsteens	23x11x5,5 cm	stevig	gele zandmortel				
2.039	2	1	bakje	vierkant	ro bst, eensteens	22x10x5 cm	stevig	cement	koud tegen 2.038 en 2.019			
2.040	2	1	bakje	vierkant	ro bst, halfsteens	22x11x6 cm	stevig	cement	koud tegen 2.038			
2.041	2	1	Ophoging	nvt	LGRGROBR gev	bst2, hk2	het	zandige leem				
2.042	2	1	puinkuil	Rechthoekig	grof puin	bst3, mo3	het	puin		onder 2.038		
2.043	2	1	Ophoging	nvt	LGRBRGRO gev	bst, mo1	het	zandige leem				
2.044	2	1	sterfputje	Rechthoekig	ro en br bst halfsteens	recuperatiemat	vrij stevig	gele zandmortel	grijze zandig leemige vulling met recent aw			
2.045	2	1	bakje	vierkant	ro en ps bst, halfsteens	22x10x5 cm	stevig	cement	hom DGR humeuze vulling	koud tegen 2.036		
2.046	2	1	puinkuil	ovaal	matig fijn puin, vooral bst en mo fragmenten		los	puin				
2.047	2	1	brandlaag (dagzoom)	onregelmatig	LGRBR gev	vl3 hk2 mo2	het	zandige leem		in 2049		
2.048	2	1	leeflaag	nvt	LGEBR vloer, DZWBR brandplekken	VL2, hk2	hom	leem	vloer met brandsporen, erboven resten van stadsbrand	vloer binnen pand B		
2.049	2	1	Ophoging	nvt	GRBR gev	vl2, hk1, mo2, bst2, aw	het	zandige leem				
2.050	2	1	Brandlaag	nvt	ORRO gev	vl3, hk2, aw2	hom	verbrand mat				

Bijlage 11.1.1. Sporenlijst												
Spoor	WP	Vlak	Interpretatie	Vorm/breedte	Kleur/materiaal	Inclusie/afmetingen mat.	Hom-Het./stevig-broos	Textuur/mortel	extra	Spoorrelaties	Datering	ok muur
2.051	2	1	muur	langwerpig	ijerzandsteen en bst-brokken; recup	60 cm breed	stevig	gele zandmortel		tegen 2.052		
2.052	2	1	Muur	langwerpig	ro bst, eensteens	23x11x6 cm	stevig	gele zandmortel	binnenzijde verbrand; stuk tussen deze en S2067 opgevuld met puin en ns-brokken	ouder dan 2.051		38,82 taw
2.053	2	1	Muur	langwerpig	ro bst, ijerzandsteen	recuperatiemat	stevig	gele zandmortel	oude buitenmuur, in verlengde van 2.003	ouder an 2.052, doorsneden door recente keldermuur		38,67 taw
2.054	2	1	trappgat	Rechtthoekig	doro bst	divers/herbruik	stevig	cementmortel	ingang van kelder S2034	later dan S2034; gaat door S2055	recent	
2.055	2	1	keldermuur	eensteens	ro bst	23x11,5x5	broos	gele zandmortel	zuidelijke keldermuur S2034			
2.056	2	1	muur	onduidelijk; deels in putwand	ro bst	?	broos	gele zandmortel		ouder dan S2048/2059		
2.057	2	1	muur/fundering	betonbalk				cement		gaat over en alles heen	recent	
2.058	2	2	haard	onregelmatig	nst-brokken					onder S2059		
2.059	2	prA	brandlaag	onregelmatig	brokken verbrand materiaal/hutenleem	aww	het			over S2058		
2.060	2	prA	leeflaag	idem S2048	LGEBR vloer, DZWBR brandplekken	VL2, hk2	hom	leem		vloer met brandsporen, erboven resten van stadsbrand		
2.061	2	2/prB	fundering/muur	langwerpig	ijerzandsteen	24cm breed	stevig	gele zandmortel		ouder S2019		
2.062	2	prB	Ophoging	nvt	dogr	aw, hk, bst	het			ouder S2019		
2.063	2	1	Kelder	Rechtthoekig	rode baksteen, eensteens		stevig	cement	recente kelder in het ZO van wp2			
2.064	2	2	Kelderttrap	onregelmatig	ro bst, cementmortel		stevig	cement	ingang van kelder ih zuiden van wp1			
2.065	2	2	ijerzandsteenconstructie	ovaal	ijerzandsteen, binnenin LGRBG vulling	kleine formaten ijerzandsteen, vulling redelijk zandig met veel hkbokjes, vloertje opgebouwd uit stukjes ijerzandsteen.	vrij broos, vulling homogeen	zandige leem	asbakje bij haard 2.058?			
2.066	2	2	Ophoging	nvt	LGRBR, DGR, LGRGRO gev	ijerzandsteen, bot, bst, vl2, hk2	het	zandige leem				
2.067	2	2	funderingsmuur	langwerpig	ro bst, bovenaan halfsteens, onderaan eensteens	herbruik, geen volledige	vrij broos	bovenaan in leem gezet, onderaan geelwitte kalkmortel	fundering vakwerkbouw?	op 2.066		
2.068	2	2	Ophoging	nvt	LGRBG gev	hk2, fosfaatvlekken, bst1	het	zand		op 2.069 en op 2.066		
2.069	2	2	Ophoging	nvt	DGRBR gev	hk2, bst1	het	zandige leem		ligt op 2.070, onder 2.068		
2.070	2	2	ijerzandsteenfundering	langwerpig	ijerzandsteenbrokken gevat in LGEBR gev leem	hk1, nst	het	leem	fundering			
2.071	2	2	leeflaag	nvt	DGRBRGE gev	vl2, hk2, bst1	het	zandige leem				
2.072	2	2	Ophoging	ovaal	DGRZWBR gev	hk3, vl2	het	zandige leem				
2.073	2	2	insteek	langwerpig	DBR gev	hk2, vl3, bst3	het	zandig puinig	insteek kelder 2.034			
2.074	2	2	uitbraakspoor	langwerpig	baksteenpuin, ro kleur		los	grof puin, ro bst, zandige mortel	bij verdiepen naar vlak 2			top muur op 39,37
2.075	2	2	Fundering/poer	Rechtthoekig	ijerzandsteenbrokken		stevig	gele zandmortel	bij verdiepen naar vlak 2			top muur op 39,37
2.076	2	2	Kuil	rond	puin, mortel		het			over S2077 en 2078		
2.077	2	2	Ophoging	onregelmatig	rood bruin	verbrand materiaal; mortel; puin	het	zandig				
2.078	2	2	Ophoging	onregelmatig	bruin geel	mortel	het	zandig				
2.079	2	2	funderingspoer	onregelmatig	grote brok IJZST				deels onder S2035	fundering van 2035		
2.080	2	2	funderingspoer	onregelmatig	grote brok Doorn NZ				deels onder S2035	fundering van 2035		39,03 TAW
2.081	2	2	muur	L-vormig	ro bst, N zijde tweesteens, O zijde eensteens	23x11,5x5,5 cm	stevig	gele zandmortel	in het verlengde van 2.038	koud tegen 2.019		38,91 TAW
2.082	2	2	Ophoging	nvt	DGRBRGE gev	bst2, aw2, vl3, hk2	het	zandige leem				
2.083	2	2	omgevallen vakwerkwand	onregelmatig	brokken verbrande leem, met ook verbrande balken	vl3, verbrand hout	hom	verbrand mat				
2.084	2	2	Ophoging	nvt	LGRGE gev	vl2, hk2, bst1	het	leem				
2.085	2	2	funderingspoer	Rechtthoekig	brokken ijerzandsteen		stevig	gele zandmortel				
2.086	2	2	muur	langwerpig	ro bst	23x11x5 cm	stevig	gele zandmortel	n-lijke muur van kelder S2034			
2.087	2	2	insteek	langwerpig	bruin	mortel en puin	hom	zandige leem	insteek van muur S2091, gaat over S2.088 en S2.089			
2.088	2	2	Ophoging	langwerpig	beigebruin	hk1, vl1, mortel	het	leem	gaat over S2.089			
2.089	2	2	Ophoging	onregelmatig	grijsbruin	hk1, bst1, mortel1, puin, aw3	hom	leem	onder S2.088 en 2.090			
2.090	2	2	Ophoging	onregelmatig	grijsgroenbruin	puin, mortel	het	zandige leem	recente laag, gaat over S2.089			
2.091	2	2	muur/fundering	langwerpig	ijerzandsteen		stevig	gele zandmortel	onder S2.019: oudere fase			ok in noorden: 38,65 taw; ok 4m terug: 38,74 taw
2.092	2	2	beerbak	vierkant	ro en ps bst, alle zijden halfsteens, behalve Ozijde, anderhalfsteens	23a24x11,5x5,5 cm	stevig	gele zandmortel	homogeen DGR vulling			
2.093	2	3	hardvloer	vierkant	ro bst en ro vierkante plavuizen	bst 24x9x5 cm, plavuizen 16x16x2 cm	stevig	gele zandmortel	sterk verbrand			
2.094	2	2	fundering	langwerpig; eensteens 24 cm breed	ro bst	recup, o.a. 25x12x5	broos	gele zandmortel	haaks op S2061: zijmuur?	tegen poer S2095		38,55 taw
2.095	2	2	poer	Rechtthoekig	brokken IJZST en bst		broos	gele zandmortel	tegen S2094			
2.096	2	2	fundering	verlengde van S2094	brokken IJZST en bst		broos	geen mortel				
2.097	2	2	riool	langwerpig	grijs-aw-rioolbuizen; hoofdzakelijk gebroken, LGEGR gev	oorspronkelijke lengte v buis: 42cm	het		net onder vlak 2; tamelijk onduidelijke insteek			
2.098	2	3	mestkuil	ovaal	dogr-bruin-zwart	bst-mo-aw-hk	het	humeus, lemig	bij coupe: kersenpitten, aw, bot, twijgies, beer (macromonster)			
2.099	2	3	Ophoging	onregelmatig	dogr	bst-aw	hom	kleig				
2.100	2	2	brandlaag	nvt	ORRO gev	vl3, hk2, aw1	hom	verbrand mat		doorsneden door 2.105		
2.101	2	2	Ophoging	nvt	LBRGRGE gev	bst2, mo2, hk2	het	leem				
2.102	2	2	Ophoging	nvt	DGRBR gev	bst1, mo2, aw2, hk1	het	leem				
2.103	2	2	insteek fundering	L-vormig	LGEBR gev	bst1, hk1, mo1	het	leem				
2.104	2	2	fundering	langwerpig	herbruikmateriaal, deels hele, deels halve stenen, ook resten mortel aan stenen	23a23,5x11x5,5 cm	vrij broos	gezet in LGEBR leem	fundering vakwerkbouw?	zit in 2.103		
2.105	2	2	muur	langwerpig	ijerzandsteen	matig grote stukken	stevig	gele zandmortel		doorsnijdt 2.100		
2.106	2	3	Onderkant brandlaag	rond	ORRO gev	verbrand materiaal, vl3, hk3	hom	verbrand mat	restant brandlaag met grillige onderkant	naast/onder 2.067		
2.107	2	3	Onderkant brandlaag	langwerpig	ORRO gev	verbrand materiaal, vl3, hk4	hom	verbrand mat	restant brandlaag met grillige onderkant	naast/onder 2.067		
2.108	2	3	puinlaag	langwerpig	grof puin	bst3, mo3	hom	grof puin, ro bst, zandige mortel	tussen 2.067 en 2.034	vulling insteek 2.034?		
2.109	2	3	funderingspoer	Rechtthoekig	ijerzandsteenblok				keldertap naar kelder in ZO wp1, zie ook WPS in vooronderzoek	in 2.107		
2.110	2	3	keldertap	langwerpig	ro en ps bst	cement	stevig					

Bijlage 11.1.1. Sporenlijst												
Spoor	WP	Viak	Interpretatie	Vorm/breedte	Kleur/materiaal	Inclusie/afmetingen mat.	Hom-Het./stevig-broos	Textuur/mortel	extra	Spoorrelaties	Datering	ok muur
2.111	2	3	leefniveau	nvt	LGEBR, LGRBR gev	VL1, aw1, hk1	het	leem	voerniveau gekoppeld aan haard 2.093, bovenzijde ook licht verbrand			
2.112	2	3	Ophoging	nvt	LGEGR gev, DGR gev	aw2, hk2, v1, fos/aafvlekken	het	zandig gelige stukken met donkere lemige stukken				
2.113	2	3	Kuil	afgerond rechthoekig	ORRO gev	verbrand mat, v3, bst2, hk3, aw1	het	verbrand mat	leemwinningskuil gevuld met brandafval	over 2.112, onder 2.114		
2.114	2	3	Kuil	langwerpig	ORRO gev	verbrand mat, v3, bst2, hk3	het	verbrand mat				
2.115	2	3	Ophoging	nvt	DGRBR gev	hk2, ns2, v1, aw1	het	leem		onder 2.112		
2.116	2	3	Mestkuil	afgerond rechthoekig	DBR gev	aw3, bot, bst, ns2	hom	humeus, lemig	grootste deel spoor zit in WP1 VL3	onder 2.113		
2.117	2	3	Kuil	Rechthoekig	DBRGE gev	hk1, v1	het	leem				
2.118	2	3	Kuil	rond	DBR gev	bst2, hk2	het	leem				
2.119	2	4	Ophoging	nvt	LBR	hk	hom	lemig	ophoging onder oudste leeflaag (tegen straat aan)			vlak 4 op 38m taw
2.120	2	4	ontginningskuil	rond (deels in putwand)	dogr	hk	hom	lemig		in MB		
2.121	2	4	ontginningskuil	rond (deels in putwand)	dogr	hk	hom	lemig		in MB		
2.122	2	4	(paal)kuil	vierkant	dogr	hk	hom	lemig		in MB		
2.123	2	3/prC	kuil	ovaal	dogr	hk	hom	lemig		in S2099		
2.124	2	4	kuil	ovaal	DGRGE gev	hk,aw, bst	het	lemig	bij couperen S2.113	onder S2.113		
2.125	2	4	kuil	ovaal	DGRGE gev	hk1, aw, vl	het	leem	ontginningskuil	onder S2.113		
2.126	2	4	mestkuil	Rechthoekig	Beschrijving zie coupekening		het	leem	in coupe van 2.121			
1.001	1	1	uitbraakspoor	lineair	ro bst brokken en gele zandmortel	ongeveer eensteens, ca. 25 cm breed	broos, vrij los	puin				
1.002	1	1	waterput	rond	ro en or bst	22x10,5x6 cm	vrij stevig	gele zandmortel	ronde put (waterpu?) me centraal een DBRZW zandige en puinig vulling, van binnenuit gezet, geen insteek			
1.003	1	2	bak	vierkant	brokken ijzerzandsteen	stevig	stevig	gele zandmortel		ih zuiden doorbroken door 1.004		
1.004	1	2	puinkuil	langwerpig	DBR gev	bst2, aw2, leisteens3	het	zandige leem		doorsnijdt 1.003		
1.005	1	2	Ophoging	nvt	DBRGRGE gev	bst2, ns1, aw2, v2	het	leem				
1.006	1	2	brandlaag	langwerpig	DGR gev	v3, hk3	het	verbrand mat				
1.007	1	2	puinkuil	vierkant	LGEBR gev	bst, mo3, aw2	het	grof tot fijn puin		over 1.006		
1.008	1	2	Ophoging	nvt	LGRBR gev	bst1, aw2, ns2	het	lemig				
1.009	1	2	Ophoging	nvt	LGRGROBR gev	bst1, aw2, ns2	het	lemig	enkele scherven pottenbakkersafval			
1.010	1	2	Kuil	afgerond rechthoekig	ORRO gev	v3, hk2	het	verbrand mat	kuil met restant stadsbrand			
1.011	1	2	bakje	Rechthoekig	ro bst halfsteens, DZWBR vulling	23x11x6 cm	hom vulling, stevig muur	gele zandmortel	vrij humeuze binnenste vulling			
1.012	1	2	Ophoging	nvt	LBRGR gev	bst2, hk2, aw2	het	leem				
1.013	1	1	Ophoging	nvt	DBR gev	bst2, mo2, hk1, ns2, aw3 (lokaal)	het	zandige leem	bovenste ophoging			
1.014	1	1	bak	Rechthoekig	ro bst, eensteens, kleine uitbouw ih N	22x23x10x6 cm	stevig	gruze kalkmortel, binnenzijde met cement besreken,	binnenzijde eerst plavuizen tegen wand met cement, daarna afgestreken met cement, binnenvin beerlaagje onderaan met veel veldsmateriaal (20e E)	doorbreekt 1.015	20e E	
1.015	1	1	bak	Rechthoekig	eensteens, ro en or bst	23x11x6 cm	stevig	gele zandmortel	zie ook proefput 2 vooronderzoek, vulling bestaat uit los LGR zandig met veel glas, eierschelpen, met, en fijn puin; met bs vloer (23x11)	ouder dan 1.014,	18e-19e	
1.016	1	1	bak	U-vormig	eensteens, ro en or bst	23x11x6 cm	stevig	gele zandmortel	extra aanbouw in 1.015, met bs vloer (23x11); mogelijk naad in de vloer tussen 1015 en 1016	jonger dan/in 1.015; staat op vloer		
1.017	1	1	bak	vierkant	eensteens, ro en or bst	22x10x6 cm	stevig	gele zandmortel	binnenste vulling sterk humeuze, DBRZW, zandig	tegn kelder		
1.018	1	1	insteek	langwerpig	DBRZW gev	bst2, aw3	hom	zandige leem	insteek van bak 1.014			
1.019	1	1	muur	langwerpig	ro en ps bst, recuperatiemateriaal	enkel fragmenten, geen volledige	vrij stevig	gruze zand mortel	haaks door 1.001 gezet			
1.020	1	1	muur	langwerpig	ro en ps bst, recuperatiemateriaal	enkel fragmenten, geen volledige	vrij stevig	gele zandmortel	parallel naast 1.001 gezet			
1.021	1	1	goot	langwerpig	ro en ps bst, halfsteense wanden, hele stenen als afdekking	22x10x6 cm	stevig	gruze zand mortel	vrij gebogen			
1.022	1	1	funderingsmuur	langwerpig	ro en or bst, recuperatiemateriaal	23x11x6 cm	stevig	gele zandmortel	sommige stenen verbrand, niet op originele positie			
1.023	1	1	Ophoging	nvt	DBR gev	veel brandmateriaal, v3, hk3, bst2, mo2	het	zandig leem				
1.024	1	1	Ophoging	nvt	LGEGRG gev	hk2, bst2	het	zand				
1.025	1	1	muur	langwerpig	ro bst, twee maal halfstees met spouw tussen	23x11,5x6 cm	stevig	gruze zand mortel				
1.026	1	1	muur	langwerpig	ro bst, eensteens	23x11x6 cm	stevig	gele zandmortel	haaks op 1.001			
1.027	1	1	muur	langwerpig	ijzerzandsteen en zandsteenblokken	enkele bstfragmenten	stevig	gele zandmortel		in verlengde van 1.001		
1.028	1	1	brandlaag	nvt	ROBR gev	veel brandmateriaal, v3, hk3	het	zandige leem				
1.029	1	1	fundering	L-vormig	ijzerzandsteen en bst-brokken; recup	gezet in leem	vrij stevig	leem	fundering vakwerkbouw?	naast 1.017		
1.030	1	1	vloerrestant	vierkant	ro bst	23x10x5 (recup?)	broos	gele zandmortel	verstoord door 1031	tegen S1027		
1.031	1	1	puinkuil	onregelmatig	bst-brokken; ns, mortel			zandig				
1.032	1	1	riool	langwerpig	grijs aw-buis				verbrokkeld naar zuiden; zat ook in proefput			
1.033	1	1	fundering	langwerpig; 24cm breed	IJZST	brokken	stevig	gele zandmortel	hier en daar verstoord	haaks op S1027; in relatie?		
1.034	1	1	Ophoging	onregelmatig	dogr-ro-zw-br	bst, aw, hk, mo	het		brandresten			
1.035	1	1	muur/fundering	langwerpig; 1steens 22cm breed	ro bst	halfjes recup; 23,5x11x5	broos	leemmortel				
1.036	1	1	kelderleibak	Rechthoekig	ro bst		stevig	witte kalkmortel			19e	
1.037	1	1	fundering	L-vormig	ro bst; brokken recup muurwerk	brokken	stevig	gele zandmortel		verstoord door S1035	post-ME	
1.038	1	1	traprede? van kelder S2034	Rechthoekig	ro bst	24x11x5	stevig	gele zandmortel		tegen S2034		
1.039	1	1	insteek van S1027	langwerpig	door-dogr	bst, hk, mo, aw	hom; compact	kleig		verstoord dr S1031		
1.040	1	1	Ophoging	onregelmatig	door-ro-zw-gr		het	zandig				
1.041	1	1	uitbraakspoor	langwerpig	bst-puin							
1.042	1	1	Ophoging	langwerpig	oranje-rood-br	brandresten, bst, hk	het	zandig				

Bijlage 11.1.1. Sporenlijst												
Spoor	WP	Vlak	Interpretatie	Vorm/breedte	Kleur/materiaal	Inclusie/afmetingen mat.	Hom-Het./stevig-broos	Textuur/mortel	extra	Spoorrelaties	Datering	ok muur
1.043	1	1	haardje?	onregelmatig	heel erg rommelig; fragment van plavuiz; zwarte kern	ijzerslak				verstoord of tegen S1037		
1.044	1	1	muur/fundering	langwerpig; 29cm breed	rs en bst	recup	stevig	gele zandmortel	verspringende lijn met S1027, liggen langs elkaar	tegen S1037 aangebouwd?		
1.045	1	1	bakje	rechthoekig	ro bst, halfsteens, bodem uit bst	23x10,5x5,5 cm	stevig	grijze zand mortel	puinige vulling met DGRBR gevl lemmige matrix	koud tegen 2.034		
1.046	1	1	lemen vloer	nvt	LGEBR gevl	vl2, hk2	het	leem	verbrande boven zijde, wordt afgedekt door bovenste brandlaag, zie profiel C	onder 1.042, waarschijnlijk zelfde als 1.055		
1.047	1	1	muur	L-vormig	ro en ps bst, ook tegels	22x10x5 cm	stevig	cement	recente keldertap naar kelder in ZO WP1,	tegen 1.048		
1.048	1	1	keldermuur	L-vormig	ro bst, onderaan ijzerzandsteen, anderhalfsteens	23x11x6 cm, veel recuperatiemat	stevig	zandige kalkmortel				
1.049	1	1	Muur	driehoekig	eensteens, ro en ps bst	22x10x5 cm	stevig	witte kalkmortel	recentere binnenbouw binnen kelder 1.048			
1.050	1	1	keldermuur	L-vormig	anderhalfsteens, ro en br bst, onderaan ook sporadisch ijzerzandsteen	herbruik, geen volledige	stevig	gele zandmortel	kelder in het ZW van wp1			
1.051	1	1	fundering	langwerpig	br bst en ijzerzandsteen	25x11x6 cm	vrij stevig	in leem gezet	fundering vakwerkbouw?	hoort bij haard 1.052		
1.052	1	1	haardvloer	Rechthoekig	ro, or en ps bst	14x11,5x5 cm	vrij broos door verhitting	in leem gezet	haardvloer			
1.053	1	1	fundering	langwerpig	ro bst, eensteens	herbruik, geen volledige	stevig	witte kalkmortel				
1.054	1	1	puinkuil/fundering	langwerpig	grof tot matig grof puin	bst3, mo3	hom	puin	in verlengde van 1.037			
1.055	1	1	lemen vloer	nvt	LGEBR gevl	vl2, hk2	het	leem	gedeeltelijk verbrand rondom 1.052	vloer horende bij haard 1.052, waarschijnlijk zelfde vloer als 1.046		
1.056	1	1	insteek	Rechthoekig	LBRGR gevl	bst3, mo3	het	zandige leem	insteek van 1.047			
1.057	1	1	Poer	Rechthoekig	brokken ijzerzandsteen en bst	herbruik, geen volledige	stevig	gele zandmortel		tegen 1.050		
1.058	1	3	kuil	ovaal	dog	hk, losfaal	hom	lemig		in MB		
1.059	1	3	kuil	ovaal	dog-br doge	aw, hk, losfaal	het	lemig		in MB		
1.060	1	2	Ophoging	nvt	LGRBR gevl	v3, hk2, aw1, bst2, mo1	het	lemig				
1.061	1	2	Ophoging	nvt	DGR gevl	bst2, vl2, hk2, mo2	het	lemig				
1.062	1	2	Ophoging	nvt	DGRBR gevl	v3, hk2, aw2	het	lemig				
1.063	1	2	fundering	langwerpig	ijzerzandsteenbrokken	kleinere fragmenten	stevig	gele zandmortel	W zijde deels vebrand	koud tegen 1.064		
1.064	1	2	funderingsmuur	langwerpig	ro bst, eensteens, ook brokken ijzerzandsteen	23x4x11,5x6 cm	stevig	gele zandmortel		koud tegen 1.063; onder S1.027		ok 38,73taw
1.065	1	2	fundering	onregelmatig	grote brokken ijzerzandsteen		stevig	gele zandmortel		onder 1.015, zie ook vooronderzoek		
1.066	1	2	muur	langwerpig	ro bst, eensteens	23x11x6 cm	stevig	gele zandmortel		haaks op en koud tegen 1.064		
1.067	1	2	muur	langwerpig	ro bst, eensteens	23x11x6 cm	stevig	deels gele zandmortel, deels leem	fundering vakwerkbouw?			
1.068	1	2	haardvloer	Rechthoekig	ro bststukken op kant gezet	geen hele stukken	vrij stevig	in leem gezet				
1.069	1	2	kuil	langgerekt ovaal	DGRBR gevl met rand van verbrand mat	aw3, bot, bst, nst	het	leem	kuil met restant stadsbrand	doorsnijdt 1.070		
1.070	1	2	haardvloer	Rechthoekig	ijzerzandsteenstukken, aan de kant afgeboord met stukken bst	geen hele stukken	stevig	in leem gezet				
1.071	1	2	insteek	langwerpig	DGRBR gevl	bst3, aw2, bl2, hk2	het	leem	insteek 1.044 en 1.027			
1.072	1	2	funderingsmuur	langwerpig	ro bst, eensteens, herbruikmat	herbruik, geen volledige	vrij stevig	in leem gezet	fundering vakwerkbouw?			
1.073	1	2	funderingsmuur	langwerpig	ro bst, eensteens	24x11,5x6 cm	stevig	gele zandmortel		naast 1.074		
1.074	1	2	haardvloer	Rechthoekig	ijzerzandsteenstukken		stevig	grijze leem				
1.075	1	2	kuil	Rechthoekig	DGRGE gevl	verbrand mat, vl3, hk2, bst2, mo2	het	lemig		onder 1.072		
1.076	1	2	muur	langwerpig	ro bst, eensteens	23x11,5x6 cm	stevig	geelwitte zandmortel	binnenmuur, staat tegen 1.074			
1.077	1	2	kuil	Rechthoekig	DGRBR gevl	bst3,aw2, hk2, vl2, mo2	het	leem				
1.078	1	2	brandlaag	nvt	verbrand mat	vl3, h3, mo2	het	verbrand mat		onder 1.081		
1.079	1	2	muur	langwerpig	ro bst, eensteens	herbruik, geen volledige	stevig	gele zandmortel				
1.080	1	2	brandlaag	nvt	ORRO gevl	verbrand mat, vl3, hk2, bst2, mo2	het	verbrand mat				
1.081	1	2	Ophoging	nvt	LGRBR gevl	bst3, vl2, hk2	het	leem				
1.082	1	2	Ophoging	nvt	DGRBR gevl	vl3, hk2, aw1	het	leem				
1.083	1	2	tonput	rond	DBR rand, DGRBR gevl vulling	bst2, mo2, aw1	het	leem				
1.084	1	2	verbrand hout	nvt	concentrale verbrand hout				restant woningbrand/vakwerkbouw?			
1.085	1	2	Ophoging	nvt	LGE, DGR gevl	hk1, bst1, aw2	het	zandig				
1.086	1	2	fundering	langwerpig	ro en or bst, eensteens	herbruik, geen volledige	vrij stevig	gele zandmortel		naast 1.070		
1.087	1	2	concentratie verbrand hout									
1.088	1	2	kuil	Rechthoekig	LGEGR gevl, DGR gevl	hk2, aw1	het	lemig		onder puinkuil 1.007		
1.089	1	2	Ophoging	nvt	LGRBR	bst1, hk1	hom	leem				
1.090	1	2	Wijzerkelder	Rechthoekig	ro bst, eensteens	22x11x6 cm	stevig	cement	in westen een storijgat/toegang			
1.091	1	2	insteek	langwerpig	DGRZW/BR gevl	bst3, mo2	hom	leem		Insteek 1.090		
1.092	1	2	opvulling/demping	Rechthoekig	DGR, DGRBRGE gevl	bst2, aw3, hk2, bot, mo, nst	het	leem	vulling keldervolume			
1.093	1	2	puinkuil	ovaal	DGRBR gevl	bst3, mo2	het	leem				
1.094	1	2	kuil	Rechthoekig	DGR, DGRBRGE gevl	aw1, nst, mo, hk, vl	het	leem	gracht 4.6 uit vooronderzoek,			
1.095	1	2	fundering	langwerpig	ijzerzandsteenbrokken	grot en klein stukken	vrij stevig	in leem gezet	fundering vakwerkbouw?			ok 38,70 taw
1.096	1	2	fundering	langwerpig	ro bst	herbruik, geen volledige	vrij stevig	gele zandmortel	keldervolume	in verlengde van 1.095, zelfde als 1.114		
1.097	1	2	puinkuil	ovaal	grof puin	ro bst en mo	hom	grof puin, ro bst, zandige mortel	zat mogelijk ook al hoger in vlak 1			
1.098	1	2	lemen vloer/ophoging	nvt	LBRBG gevl	vl2, hk1, aw1	vrij hom	leem	mogelijk vloerniveau			
1.099	1	2	lemen vloer	nvt	LGEGR gevl, DBR bovenzijde	vl1, hk1, aw	het	leem				
1.100	1	2	brandlaag	nvt	ORRO gevl	vl3, hk3, nst1	het	verbrand mat	mogelijk zelfde laag als 1.078			
1.101	1	2	poer	Rechthoekig	ijzerzandsteenbrokken		vrij stevig	in leem gezet	mogelijk funderingspoer, concentratie ijzerzandsteen			
1.102	1	2	laag	nvt	LGE DGR gevl	bst3, mo2	het	zand	fundering recente aanbouw kelder in ZO wp1			
1.103	1	3	muur	langwerpig	ps bst, eensteens	22x10x5 m	stevig	cement	zelfde keldermuur als in Profiel C in WP2, zie keldertap			
1.104	1	3	insteek	Rechthoekig	verbrand mat	vl3, hk2, aw3	hom	verbrand mat		insteek 1.107		
1.105	1	3	Kuil/ophoging	ovaal	LGEBR gevl	hk2, vl3, aw2, mo1	het	zandig				
1.106	1	3	insteek	rond	GRBR gevl	vl2, hk2, bst1, nst	het	lemig	insteek van trap 1.107			
1.107	1	3	waterput	rond	ro bst, eensteens	herbruik, geen volledige zichtbaar, onderaan wel volledige, maar niet meer nagemeten	stevig	kalkmortel	zeer rommelig muurwerk onderaan de WP, vulling bestaat uit puin	ronde waterput waar een recentere trap/muur (1.103) ingezet is		
1.108	1	3	muur	langwerpig	ijzerzandsteen	grote stukken ijzerzandsteen	stevig	gele zandmortel	mogelijk zelfde muur als 2.051			
1.109	1	3	Ophoging	langwerpig	DGR tot DGRBR gevl	aw3, bot, bst, nst	vrij hom	lemig				
1.110	1	3	brandlaag	onregelmatig	DBRZW gevl	vl3, hk3	hom	verbrand mat				

Bijlage 11.1.1. Sporenlijst												
Spoor	WP	Vlak	Interpretatie	Vorm/breedte	Kleur/materiaal	Inclusie/afmetingen mat.	Hom-Het./stevig-broos	Textuur/mortel	extra	Spoorrelaties	Datering	ok muur
1.111	1	3	Laag	rond	DGRGE gev	aw1, hk2	het	zandige leem	dagzoom van een laag, toevallig rond			
1.112	1	3	kul?	Rechthoekig	DGRGEBR gev	aw2, hk2, v1, fosfaatvlekken	het	zandige leem		onder 1.109		
1.113	1	3	kul/verstoring	langwerpig	DBR gev	hk2, v3, bst3	het	zandig leem	verstoot muur 1.114 gedeeltelijk	longer dan 1.114		
1.114	1	3	muur	Rechthoekig	ro bst, eensteens	herbruik, geen volledige	stevig	gelo zandmortel	zelfde muur als 1.096			
1.115	1	3	Ophoging	nvt	DGR, LGRBR gev	aw1, hk2	het	leem				
1.116	1	3	Ophoging	nvt	LGRBR gev	aw2, hk2, v2	het	leem		op S1.118		
1.117	1	3	brandlaag	nvt	ORRO gev	v3, hk1	het	verbrand mat				
1.118	1	3	Ophoging	nvt	LGE, LBRGR gev	aw1, v2	het	leem		op S1.119		
1.119	1	3	Ophoging	nvt	DGRBR, LGEBR gev	aw2, hk2, v1	het	leem				
1.120	1	3	kul	rond	LBR	hk1, v2	vrij hom	zandige leem		over 1.109		
1.121	1	3	kul	langwerpig	LGEBR gev	v3	het	zandige leem				
1.122	1	3	kul	ovaal	LGEBR buitenkant, DGR binnenste vulling	v3, hk2	het	zandige leem				
1.123	1	3	Ophoging	nvt	DGR, LGRGEBR gev	aw2, hk2, v2	het	zandige leem				
1.124	1	3	kul	ovaal	DBR gev	hk1, nst1	vrij hom	zandige leem		over 1.109		
1.125	1	3	kul	ovaal	DBRGE gev	hk2, v1	vrij hom	zandige leem		over 1.109		
1.126	1	3	kul	vierkant	DGR gev	v3, hk2, bst1	het	verbrand mat	kul met restant stadsbrand, zie ook profiel in WP 2 vooronderzoek			
1.127	1	3	kul	ovaal	DBR	hk2, v1	hom	zandige leem				
1.128	1	3	Kul	ovaal	DBR gev	bst2, hk1	vrij hom	zandige leem	5cm diep			
1.129	1	3	Ophoging	nvt	LGRBR gev	aw1, hk1, v1	vrij hom	zandige leem	eerste ophoging net boven MB?			
1.130	1	3	puinkul	vierkant	grof puin	bst en mo	het	grof puin, ro bst, zandige mortel				
1.131	1	3	kul	onregelmatig	DGRBR gev	v3, mo2, hk2	het	zandige mortel				
1.132	1	3	kul	Rechthoekig	DGRBR gev	bst3 mo2, hk2	het	zandig	funderingslaagje 2.028?			
1.133	1	3	paaltje	rond	ingelied houten paaltje	diameter 10 cm	hout, vrij broos	hout				
1.134	1	3	kul	onregelmatig	dogr-br	hk, fosfaat	hom	zandig	enkel gezien bij coupe S1.124; heel onduidelijk in vlak 3			
1.135	1	4	KUIL	ovaal	DBRGR, CENTRALE DONKERE VLEK	VL, HK	HET	LZ3				
1.136	1	4	Ophoging	onregelmatig	LBRGR	HK, BM	HOM	LZ3	restantie ophoging			
1.137	1	4	KUIL	OVAAL	LBRLGR		HET	LZ3				
1.138	1	4	PAALKUIL	ROND	LBRLGR	HK	HOM	LZ3				
1.139	1	4	KUIL	ovaal	LBRGR	HK	HET	LZ3	OVER 1.137			
1.140	1	4	KUIL	LANGWERPIG	BRGRBL	HK, BM	HET	LZ3				
1.141	1	4	KUIL	onregelmatig	LBRGR	BM	HET					
1.142	1	4	KUIL	OVAAL	LBRLGR	HK	HET		hoort bij S1.141			
1.143	1	4	KUIL	onregelmatig	LBRLGR	HK	HET		ONDER 1.144; in coupe -2cm			
1.144	1	4	PUINKUIL	vierkant	GRBR gev	BM	HET					
1.145	1	4	PAALKUIL	VIKERTANT	GR	HK	HET					
1.146	1	4	PAALKUIL	ROND	GR	HK	HET					
1.147	1	4	KUIL	VIKERTANT	GR	HK, BM	HET					
1.148	1	4	PAALKUIL	ROND	GR	HK	HET					
1.149	1	4	KUIL	LANGWERPIG	GRBR gev	HK, BM	HET		ONDER 1.150			
1.150	1	4	KUIL	onregelmatig	DGRBR	HK	HET					
1.151	1	4	KUIL	ROND	GRBR	HK	HET		in coupe -2cm			
1.152	1	4	GREPPEL	LINEAIR	GRBR	HK	HET		zat wss ook al in vlak 3			
1.153	1	4	PAALKUIL	ROND	GRBR		HET					
1.154	1	4	PAALKUIL	ROND	DGRBR	HK	HET					
1.155	1	4	PAALTJE	ROND	BRZW		HOM	HOUT				
1.156	1	4	PAALKUIL	ROND	BRGR	HK	HET					
1.157	1	4	KUIL	OVAAL	DBRDGR	BOT	HOM		ONDER 1.158			
1.158	1	4	KUIL	ROND	DBRDGR	mestig, kersenpijles	HOM					
1.159	1	4	PAALTJE	ROND	BRZW		HOM	HOUT				
1.160	1	4	KUIL	onregelmatig	DBRGR	HK, BM	HOM		in coupe -2cm			
1.161	1	4	KUIL	OVAAL	DGRBR	HK	HOM					
1.162	1	4	KUIL	ROND	DGRDBR	HK, BM	HOM					
1.163	1	4	KUIL	LANGWERPIG	LGRBR	HK	HET					
1.164	1	3	kul	Rechthoekig	DGR gev	ht1	het	lemig				
1.165	1	4	paalkul	vierkant	LGRGRO in steek, LBR kern	ht1	hom	zandig				
1.166	1	4	PAALKUIL	vierkant	DGR	hk, fosfaat	HOM	lemig	grotendeels in profiel (F)			
1.167	1	4	GREPPEL	ovaal	GR	HK, FE, MN	HET	LEMIG	iets onder vlak 4 aangetroffen			
1.168	1	4	KUIL	ovaal	GRBR	HK, MN	HET	LEMIG	iets onder vlak 4 aangetroffen			
1.169	1	4	PAALKUIL	ROND	LBRR	MN	HET	LEMIG	bij couperen van S1.135			
1.170	1	4	PAALKUIL	ROND	BR	MN	HET	LEMIG	bij couperen van S1.135			
3.001	1 EN 2	4	MB					ZEER LEMIG				
3.002	1 EN 2	4	MB					ZEER ZANDIG				

Bijlage 11.1.2. Fotolijst

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Bijlage 11.1.2. Fotolijst

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Bijlage 11.1.2. Fotolijst

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Bijlage 11.1.3. Vondstenlijst									
Vondst	WP	Vlak	Profiel	Spoor	Vulling	Categorie	Context	Aanvullende info	Datum
1	2	1				AW	AAVL	pakket boven 2.030	9/05/2016
2	2	1		thv 2.041 2.042		AW	AAVL		10/05/2016
3	2	1		2.013		BOT	AAVL		9/05/2016
3	2	1		2.013		AW	AAVL		9/05/2016
4	2	1		2.016		AW	AAVL	in dempingspakket boven haard	9/05/2016
5	2	1		2.016		AW	AAVL	uit opmaaklaag haard	9/05/2016
6	2	1		2.024		AW	AAVL		9/05/2016
7	2	1		2.014		AW	AAVL		9/05/2016
7	2	1		2.014		BOT	AAVL		9/05/2016
8	2	1		2.021		AW	AAVL		9/05/2016
9	2	1		TEN Z VAN 2.035		AW	AAVL		9/05/2016
10	2	1		2.044		AW	AAVL		9/05/2016
10	2	1		2.044		BM	AAVL		9/05/2016
11	2	1		2.024		MET	AAVL	PUNTVONDST, DETECTIE	10/05/2016
12	2	1	A	2.060		AW	AAVL		10/05/2016
13	2	2		2.058		AW	AAVL	TUSSEN HAARDSTENEN	10/05/2016
14	2	1		2.021		AW	AAVL		10/05/2016
15	2	1		2.046		MET	AAVL	PUNTVONDST, DETECTIE	10/05/2016
16	2	1	B	2.062		AW	AAVL		10/05/2016
16	2	1	B	2.062		GLAS	AAVL		10/05/2016
17	2	1		2.050		AW	AAVL		10/05/2016
18	2	1	A	2.059		AW, VL	AAVL	BRANDLAAG	10/05/2016
19	2	1		2.021		BOT	AAVL	FIJN, WASSEN OP ZEEF	10/05/2016
20	2	1		2.004		AW	AAVL	TUSSEN DE STENEN	10/05/2016
21	2	1		2.049		AW	COUPE		10/05/2016
21	2	1		2.049		BOT	COUPE		10/05/2016
22	2	1		2.023		MET	AAVL	PUNTVONDST, DETECTIE	11/05/2016
23	2	1		2.036		AW	AAVL	uit vulling bak	10/05/2016
24	2	1		2.030		AW	AAVL	onder funderingslaag haard	11/05/2016
24	2	1		2.030		MET	AAVL	onder funderingslaag haard	11/05/2016
25	2	1		2.016		AW	AAVL	onder funderingslaag haard	11/05/2016
26	2	1		2.022		AW	AAVL		11/05/2016
27	2	2		2.060		AW	AAVL		11/05/2016
27	2	2		2.060		MET	AAVL		11/05/2016
28	2	1		2.027		AW	AAVL		11/05/2016
28	2	1		2.027		BOT	AAVL		11/05/2016
29	2	2	A	2.059		BOT	AFW		11/05/2016
29	2	2	A	2.059		AW	AFW		11/05/2016
30	2	2		2.082		MET	AAVL	PUNTVONDST, DETECTIE	11/05/2016
31	2	3		2.099		AW	AAVL		12/05/2016
31	2	3		2.099		BOT	AAVL		12/05/2016
31	2	3		2.099		MET	AAVL		12/05/2016
32	2	2		2.089		AW	AFW		12/05/2016
32	2	2		2.089		BOT	AFW		12/05/2016
33	2	2		2.062		MET	AAVL	munt, bij verdiepen naar vlak 2	11/05/2016
34	2	2		2.062		AW	AAVL	bij verdiepen naar vlak 2	11/05/2016
34	2	2		2.062		BOT	AAVL	bij verdiepen naar vlak 2	11/05/2016
34	2	2		2.062		NST	AAVL	bij verdiepen naar vlak 2	11/05/2016
35	2	2		2.100		AW, MET	AAVL	kopspeldje	12/05/2016
36	2	2		2.087		AW	AAVL		12/05/2016
37	2	2		2.094		AW	AAVL	insteek van 2.094	12/05/2016
38	2	2		2.089		BOT	AFW		12/05/2016
39	2	2		2.088		AW	AAVL		12/05/2016
40	2	2		2.087		AW	AAVL		12/05/2016
41	2	2		2.097		AW	AFW	fragment van afvoerbu	12/05/2016
42	2	2		2.089		AW	AAVL		12/05/2016
42	2	2		2.089		BOT	AAVL		12/05/2016
42	2	2		2.089		MET	AAVL		12/05/2016
43	2	2		2.089		AW	AAVL		12/05/2016
44	2	2		tsn 2.035 en 2.081		AW	AAVL		12/05/2016
44	2	2		tsn 2.035 en 2.081		BOT	AAVL		12/05/2016
45	2	2		2.069		AW			12/05/2016
46	2	2		2.070		BOT		onder S2.070	12/05/2016
46	2	2		2.070		AW		onder S2.070	12/05/2016
47	2	2		tsn 2.035 en 2.081		NST		WETSTEEN	12/05/2016
47	2	2		tsn 2.035 en 2.081		AW			12/05/2016
48	2	2		tsn 2.034 en 2.035		AW	AAVL		12/05/2016
48	2	2		tsn 2.034 en 2.035		BOT	AAVL		12/05/2016
49	2	1		2.076		AW	AAVL		11/05/2016
50	2	2		2.060		AW	AAVL		11/05/2016
51	2	2		2.064		AW	AAVL		11/05/2016
51	2	2		2.064		GLAS	AAVL		11/05/2016
52	2	2		2.059		AW	AAVL	tsn vlak 1 en vlak 2	11/05/2016
52	2	2		2.059		MET	AAVL	tsn vlak 1 en vlak 2	11/05/2016
53	2	2		2.066		BOT	AAVL		11/05/2016
54	2	2		2.059		MET	AAVL		11/05/2016
55	2	2		2.062		MET	AAVL	detectie, tsn vlak 1 en vlak 2	11/05/2016
56	2	2		2.089		AW	AFW		13/05/2016
56	2	2		2.089		BOT	AFW		13/05/2016
57	2	3		2.107		AW	AAVL	bij verdiepen naar vlak 3	13/05/2016
58	2	3		2.116		AW	AAVL		13/05/2016
58	2	3		2.116		BOT	AAVL		13/05/2016
59	2	3		2.116		AW	AAVL		13/05/2016
59	2	3		2.116		BOT	AAVL		13/05/2016
60	2	3 en 4		2.124		AW	COUPE		17/05/2016
61	2	3		2.098		MXX	COUPE		13/05/2016

Bijlage 11.1.3. Vondstenlijst									
Vondst	WP	Vlak	Profiel	Spoor	Vulling	Categorie	Context	Aanvullende info	Datum
62	2	3		2.098		AW	AFW	onderste lagen	13/05/2016
62	2	3		2.098		BOT	AFW		13/05/2016
62	2	3		2.098		GLAS	AFW	SLAK	13/05/2016
63	2	3		2.115		AW	COUPE		17/05/2016
63	2	3		2.115		BOT	COUPE		17/05/2016
63	2	3		2.115		VL	COUPE		17/05/2016
64	2	3		2.112		AW	AAVL		13/05/2016
65	2	3		thv 2.062		MET	AAVL	DETECTIE	13/05/2016
66	2	3	C		30	AW			13/05/2016
67	2	4	C		12	AW	COUPE		13/05/2016
68	2	3		2.098		AW	COUPE		13/05/2016
68	2	3		2.098		BOT	COUPE		13/05/2016
68	2	3		2.098		NST	COUPE		13/05/2016
69	2	3		2.028		AW	AAVL		13/05/2016
69	2	3		2.028		GLAS	AAVL		13/05/2016
70	2	3		2.115		AW	AAVL		13/05/2016
71	2	4		2.126		AW	AFW		13/05/2016
72	2	3		2.098	1	AW	AFW		17/05/2016
72	2	3		2.098	1	BOT	AFW		17/05/2016
73	2	3		2.098	2	AW	AFW		17/05/2016
73	2	3		2.098	2	MET	AFW		17/05/2016
73	2	3		2.098	2	BOT	AFW		17/05/2016
74	2	3		2.113		AW	COUPE		17/05/2016
74	2	3		2.113		BOT	COUPE		17/05/2016
75	2	3		2.029		AW	AAVL	VOLLEDIGE POT	13/05/2016
75	2	3		2.029		GLAS	AAVL		13/05/2016
75	2	3		2.029		MET	AAVL		13/05/2016
76	2	4	C		14	AW			13/05/2016
77	2	4		2.121		AW	AAVL		13/05/2016
78	2	3		2.118		AW			13/05/2016
79	2	3		2.113		AW	AAVL		13/05/2016
80	2	3		TSN 2.091 EN 2.002		AW	AAVL	BIJ VERDIEPEN NAAR VLAK 3	13/05/2016
81	2	4		2.120		AW	AAVL		13/05/2016
81	2	4		2.120		BOT	AAVL		13/05/2016
82	2	3		2.099		AW			13/05/2016
83	2	3		2.099		AW	AFW	STORT	17/05/2016
84	2	3		2.116		AW	COUPE		17/05/2016
84	2	3		2.116		BOT	COUPE		17/05/2016
84	2	3		2.116		MET	COUPE		17/05/2016
84	2	3		2.116		NST	COUPE		17/05/2016
85	2	4		2.125		AW	COUPE		17/05/2016
86	2	3		2.099		AW	AFW	VOLLEDIG TASJE	17/05/2016
87	2	3		2.099		AW	AFW		17/05/2016
87	2	3		2.099		BOT	AFW		17/05/2016
88	2	3		2.098	3	MET	AFW		17/05/2016
88	2	3		2.098	3	BOT	AFW		17/05/2016
88	2	3		2.098	3	AW	AFW		17/05/2016
89	2	3		2.121		AW	AFW		17/05/2016
89	2	3		2.121		BM	AFW		17/05/2016
90	2	3		2.098		AW	MIX	BOVENSTE LAGEN	17/05/2016
91	2	3 en 4		2.124	2	AW	COUPE		17/05/2016
91	2	3 en 4		2.124	2	BOT	COUPE		17/05/2016
92	2	2		ONDER 2.058		AW	COUPE		17/05/2016
93	1	1		1.015	2	BOT	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
93	1	1		1.015	2	GLAS	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
93	1	1		1.015	2	SCHHELP	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
93	1	1		1.015	2	MET	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
93	1	1		1.015	2	AW	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
94	1	2		1.092		AW	AAVL		20/05/2016
94	1	2		1.092		BOT	AAVL		20/05/2016
94	1	2		1.092		MET	AAVL	SLAK	20/05/2016
95	1	1		1.015	2	AW	AFW		18/05/2016
95	1	1		1.015	2	BOT	AFW		18/05/2016
95	1	1		1.015	2	SCHHELP	AFW		18/05/2016
96	1	1		1.015		AW	AAVL		18/05/2016
96	1	1		1.015		MET	AAVL		18/05/2016
96	1	1		1.015		GLAS	AAVL		18/05/2016
96	1	1		1.015		BM	AAVL		18/05/2016
96	1	1		1.015		BOT	AAVL		18/05/2016
97	2	3		2.113		AW, MET	AFW		18/05/2016
98	1	2		1.077		AW			20/05/2016
99	1	2		1.060		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 102	20/05/2016
100	1	2		1.060		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 101	20/05/2016
101	1	2		1.061		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 100	20/05/2016
102	1	2		1.078		AW	AAVL		23/05/2016
103	1	2		1.045		AW	AFW		23/05/2016
104	1	2		1.071		AW	AAVL		20/05/2016
105	1	2		1.099		AW	AAVL		23/05/2016
105	1	2		1.099		BOT	AAVL		23/05/2016
106	1	1		1.040		MET	AAVL	GESP	18/05/2016
107	1	1		1.034		MET	AAVL	munt, naast 1.043	18/05/2016
108	1	1		thv 1.025 en 1.024		AW	AAVL		18/05/2016
108	1	1		thv 1.025 en 1.024		BOT	AAVL		18/05/2016
108	1	1		thv 1.025 en 1.024		SCHHELP	AAVL		18/05/2016
108	1	1		thv 1.025 en 1.024		MET	AAVL		18/05/2016
109	1	1		1.080		AW	COUPE		20/05/2016

Bijlage 11.1.3. Vondstenlijst									
Vondst	WP	Vlak	Profiel	Spoor	Vulling	Categorie	Context	Aanvullende info	Datum
110	1	1		1.015	2	GLAS	AFW	ONDER VLOER	18/05/2016
111	1	2		1.089		AW	AAVL		20/05/2016
111	1	2		1.089		BOT	AAVL		20/05/2016
111	1	2		1.089		MET	AAVL		20/05/2016
112	1	2				MET		DETECTIE	17/05/2016
113	1	1		1.034		MET	AAVL	MES	18/05/2016
114	1	2		1.085		AW	AAVL		20/05/2016
115	1	2		1.081		AW	AAVL		20/05/2016
115	1	2		1.081		BOT	AAVL		20/05/2016
116	1	1		1.054		AW	AAVL		19/05/2016
117	1	2		1.083		AW	AFW		23/05/2016
118	1	2		1.069		AW	AAVL		20/05/2016
118	1	2		1.069		MET	AAVL		20/05/2016
118	1	2		1.069		BOT	AAVL		20/05/2016
119	1	3	D		2	AW	COUPE		20/05/2016
120	1	3	D		5	AW	COUPE		20/05/2016
121	1	2		1.087		AW	AAVL		20/05/2016
122	1	3	D		3	AW	COUPE		20/05/2016
123	1	2		1.083		AW	COUPE		20/05/2016
123	1	2		1.083		BM	COUPE		20/05/2016
124	1	3		1.059		AW	AFW		20/05/2016
124	1	3		1.059		BOT	AFW		20/05/2016
124	1	3		1.059		MET	AFW	SLAK	20/05/2016
124	1	3		1.059		BM	AFW		20/05/2016
125	2	3 en 4		2.124		MET	AFW		18/05/2016
125	2	3 en 4		2.124		BOT	AFW		18/05/2016
125	2	3 en 4		2.124		AW	AFW		18/05/2016
126	1	1		1.015		AW	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
126	1	1		1.015		GLAS	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
126	1	1		1.015		BOT	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
126	1	1		1.015		NST	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
126	1	1		1.015		MXX	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
126	1	1		1.015		SCHHELP	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
126	1	1		1.015		BM	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
127	1	3		2.116		AW	COUPE,AFW,AAVL		23/05/2016
127	1	3		2.116		BOT	COUPE,AFW		23/05/2016
127	1	3		2.116		NST	COUPE,AFW		23/05/2016
127	1	3		2.116		GLAS	AAVL		23/05/2016
127	1	3		2.116		MET	AAVL		23/05/2016
127	1	3		2.116		VL	AAVL		23/05/2016
128	1	3		1.069		AW			23/05/2016
128	1	3		1.069		BM			23/05/2016
129	1	3		1.069	2	AW	AFW		23/05/2016
130	1	3		1.109		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 103	23/05/2016
131	1	3		1.109		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 110	23/05/2016
132	1	3		1.125		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 106	23/05/2016
133	1	3		1.123		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 104	23/05/2016
134	1	3		1.129		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 107	23/05/2016
135	1	3		1.109		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 105	23/05/2016
136	1	3		1.129		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 108	23/05/2016
137	1	3		1.129		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 109	23/05/2016
138	1	3		1.069	1	AW	AFW		23/05/2016
138	1	3		1.069	1	BM	AFW		23/05/2016
138	1	3		1.069	1	MET	AFW		23/05/2016
138	1	3		1.069	1	BOT	AFW		23/05/2016
138	1	3		1.069	1	NST	AFW		23/05/2016
139	1	3		1.125		AW	COUPE		23/05/2016
140	1	3		1.119		MET			24/05/2016
141	1	3		1.092		AW	AAVL	INHOUD VULLING	23/05/2016
141	1	3		1.092		BOT	AAVL	INHOUD VULLING	23/05/2016
142	1	3	D		9/8	AW	COUPE	OP OVERGANG VAN 2 VULLINGEN	20/05/2016
143	1	3		1.058		AW	COUPE/AFW		20/05/2016
144	1	3		1.116		AW	AAVL		23/05/2016
145	1	3		1.131		MET	COUPE/AFW		23/05/2016
146	1	3	D		1	AW	COUPE		20/05/2016
146	1	3	D		1	BOT	COUPE		20/05/2016
147	1	3		1.131		AW	COUPE/AFW		23/05/2016
148	1	2		1.004		AW	AAVL		17/05/2016
148	1	2		1.004		BOT	AAVL		17/05/2016
149	1	2		1.012		AW	AAVL		17/05/2016
149	1	2		1.012		BOT	AAVL		17/05/2016
150	1	2		1.088		AW	COUPE		20/05/2016
151	1	3		1.118		AW	AAVL		23/05/2016
152	1	1		1.018		AW	AAVL		17/05/2016
152	1	1		1.018		GLAS	AAVL		17/05/2016
152	1	1		1.018		BOT	AAVL		17/05/2016
152	1	1		1.018		NST	AAVL		17/05/2016
153	1	2				AW	AAVL	BIJ VERDIEPEN NAAR VLAK 3	19/05/2016
154	1	3		1.120		AW	COUPE		24/05/2016
155	1	3		1.124		BOT	COUPE		24/05/2016
155	1	3		1.124		MET	COUPE		24/05/2016
155	1	3		1.124		AW	COUPE		24/05/2016
156	1	3		1.069	5	AW	AFW		23/05/2016
156	1	3		1.069	5	BOT	AFW		23/05/2016
156	1	3		1.069	5	MET	AFW		23/05/2016
157	1	1 EN 2		1.014		AW	AFW		20/05/2016

Bijlage 11.1.3. Vondstenlijst									
Vondst	WP	Vlak	Profiel	Spoor	Vulling	Categorie	Context	Aanvullende info	Datum
157	1	1 EN 2		1.014		GLAS	AFW		20/05/2016
157	1	1 EN 2		1.014		PLASTIEK	AFW		20/05/2016
157	1	1 EN 2		1.014		MET	AFW		20/05/2016
158	1	3		1.119		AW	AAVL		23/05/2016
159	1	3		1.105		AW	AAVL		23/05/2016
160	1	1		1.021		AW	AAVL		18/05/2016
161	1	1		1.042		AW	AAVL		18/05/2016
162	1	3		1.059		AW	COUPE		19/05/2016
162	1	3		1.059		BOT	COUPE		19/05/2016
162	1	3		1.059		MET	COUPE		19/05/2016
162	1	3		1.059		NST	COUPE		19/05/2016
163	1	3		1.109		AW	AAVL	VOLLEDIGE POT	23/05/2016
164	1	1		1.034		AW	AAVL	TEGEN MUUR S1.027	18/05/2016
164	1	1		1.034		BOT	AAVL	TEGEN MUUR S1.027	18/05/2016
165	1	3		1.092		AW	AAVL	INHOUD VULLING	23/05/2016
165	1	3		1.092		BOT	AAVL	INHOUD VULLING	23/05/2016
166	2	4		2.124		BOT		DUMP	18/05/2016
166	2	4		2.124		AW		DUMP	18/05/2016
167	1	1		1.034		AW	AAVL		18/05/2016
168	1	3		1.109		AW	AAVL		23/05/2016
168	1	3		1.109		GLAS	AAVL		23/05/2016
168	1	3		1.109		NST	AAVL		23/05/2016
168	1	3		1.109		BOT	AAVL		23/05/2016
169	1	3		1.069	6	AW	AFW		23/05/2016
170	1	3		1.126		AW	AFW		24/05/2016
170	1	3		1.126		BM	AFW		24/05/2016
170	1	3		1.126		NST	AFW		24/05/2016
171	1	2		1.039		AW	AAVL		20/05/2016
172	1	1		1.015	2	MET	AFW	ONDER VLOER	18/05/2016
173	1	2		1.005		AW	AAVL	NAAST 1.003	17/05/2016
174	1	2		1.008		AW	AAVL		17/05/2016
175	1	2		1.009		AW	AAVL		17/05/2016
176	1	2		1.005		AW	AAVL		17/05/2016
177	1	1		1.013		AW	AAVL		17/05/2016
177	1	1		1.013		SCHHELP	AAVL		17/05/2016
177	1	1		1.013		BOT	AAVL		17/05/2016
177	1	1		1.013		GLAS	AAVL		17/05/2016
178	1	1		1.015		GLAS	AAVL	VULLING BAK	17/05/2016
178	1	1		1.015		MET	AAVL	VULLING BAK	17/05/2016
178	1	1		1.015		AW	AAVL	VULLING BAK	17/05/2016
178	1	1		1.015		BOT	AAVL	VULLING BAK	17/05/2016
179	1	3		1.134		BOT	COUPE		24/05/2016
179	1	3		1.134		AW	COUPE		24/05/2016
180	1	3		1.123		MET	COUPE	IN COUPE VAN 1.134	24/05/2016
181	1	2		1.062		AW	AAVL		20/05/2016
182	1	2		1.052		AW			20/05/2016
183	1	1		1.013		AW	AAVL		18/05/2016
184	1	1		1.039		AW	AAVL		18/05/2016
184	1	1		1.039		BOT	AAVL		18/05/2016
184	1	1		1.039		MET	AAVL		18/05/2016
185	1	4		1.135		AW	COUPE	volledige pot, oostelijke zijde van spoor	26/05/2016
186	1	4	F		57	AW			26/05/2016
187	1	4		1.135		AW	COUPE	volledige pot, oostelijke zijde van spoor	26/05/2016
188	1	4		1.105		AW	COUPE		26/05/2016
188	1	4		1.105		BOT	COUPE		26/05/2016
189	1	4		1.168		AW			26/05/2016
190	1	4		1.135		AW	COUPE		26/05/2016
191	1	4		1.167		AW	AFW		26/05/2016
191	1	4		1.167		MET	AFW		26/05/2016
192	1	4		1.137/1139		AW	AFW		26/05/2016
193	1	4	F		52	AW	AFW	HAARDJE	26/05/2016
193	1	4	F		52	BM	AFW	HAARDJE	26/05/2016
194	1	4	F		70	AW	AFW		26/05/2016
195	1	4		1.135		AW	COUPE		26/05/2016
195	1	4		1.135		BOT	COUPE		26/05/2016
195	1	4		1.135		MET	COUPE		26/05/2016
195	1	4		1.135		BM	COUPE		26/05/2016
196	1	4	F		17	AW	AFW		26/05/2016
197	1	4			6	AW	COUPE	insteek van 2.034, coupetek S1.105	26/05/2016
198	1	4		1.105		MET	AAVL	METAALDETECTIE	25/05/2016
199	1	4		1.130		AW	AFW		26/05/2016
200	1	4	F		37	AW	AFW		26/05/2016
201	1	4		1.168		AW	COUPE		26/05/2016
202	1	4	F		15	AW	AFW		26/05/2016
203	1	4		1.092		AW		puinige vulling bak	25/05/2016
203	1	4		1.092		BOT		puinige vulling bak	25/05/2016
204	1	4		1.140		AW	COUPE		25/05/2016
204	1	4		1.140		BOT	COUPE		25/05/2016
205	1	4		1.149		AW	COUPE/AFW		24/05/2016
205	1	4		1.149		BOT	COUPE/AFW		24/05/2016
206	1	4	F		9	AW	AFW		26/05/2016
207	1	4		1.134		AW	AFW		24/05/2016
207	1	4		1.134		BOT	AFW		24/05/2016
207	1	4		1.134		BM	AFW		24/05/2016
208	1	4		1.090		AW	AFW		24/05/2016
209	1	4		1.158		AW	AFW		26/05/2016

Bijlage 11.1.3. Vondstenlijst									
Vondst	WP	Vlak	Profiel	Spoor	Vulling	Categorie	Context	Aanvullende info	Datum
210	1	4		1.162		AW	AAVL		24/05/2016
211	1	4				NS	COUPE	in biot MB, bij coupe S1.148	26/05/2016
212	1	4		1.157		AW	COUPE		25/05/2016
213	1	4		1.123		AW		bij coupe S1.124	24/05/2016
214	1	3				AW		ten zuiden van S1.190	24/05/2016
215	1	4		1.140		AW	COUPE,AFW	coupe B	25/05/2016
216	1	4		1.162		AW	AFW		25/05/2016
216	1	4		1.162		MET	AFW		25/05/2016
216	1	4		1.162		BOT	AFW		25/05/2016
217	1	4		1.135		MET		METAALDETECTIE	25/05/2016
218	1	4		1.135		AW	AAVL		25/05/2016
219	1	4		1.162		AW	COUPE		25/05/2016
219	1	4		1.162		MET	COUPE		25/05/2016
219	1	4		1.162		BOT	COUPE		25/05/2016
219	1	4		1.162		NST	COUPE		25/05/2016
220	1	4	F		18	AW	AFW	en ook btje overgang laag 17 en 18	25/05/2016
221	1	4		1.135	3	AW	AFW		26/05/2016
222	1	4		1.135	1	AW	AFW		26/05/2016
222	1	4		1.135	1	BOT	AFW		26/05/2016
222	1	4		1.135	1	MET	AFW	SLAK	26/05/2016
222	1	4		1.135		BM	AFW		26/05/2016
223	1	4		1.104		AW	COUPE		26/05/2016
224	1	4		1.135	3	AW	AFW		26/05/2016
225	1	4		1.135	4	AW	AFW		26/05/2016
225	1	4		1.135	4	MET	AFW	bewerkt bot	26/05/2016
226	1	4		1.135	1 EN 2	AW	AFW		26/05/2016
226	1	4		1.135	1 EN 2	MET	AFW	SLAK	26/05/2016
227	1	4		1.044		BM	AFW	plavuis	26/05/2016
228	2	2		2.058		AW			12/05/2016

Bijlage 11.1.3. Vondstenlijst									
Vondst	WP	Vlak	Profiel	Spoor	Vulling	Categorie	Context	Aanvullende info	Datum
1	2	1				AW	AAVL	pakket boven 2.030	9/05/2016
2	2	1		thv 2.041 2.042		AW	AAVL		10/05/2016
3	2	1		2.013		BOT	AAVL		9/05/2016
3	2	1		2.013		AW	AAVL		9/05/2016
4	2	1		2.016		AW	AAVL	in dempingspakket boven haard	9/05/2016
5	2	1		2.016		AW	AAVL	uit opmaaklaag haard	9/05/2016
6	2	1		2.024		AW	AAVL		9/05/2016
7	2	1		2.014		AW	AAVL		9/05/2016
7	2	1		2.014		BOT	AAVL		9/05/2016
8	2	1		2.021		AW	AAVL		9/05/2016
9	2	1		TEN Z VAN 2.035		AW	AAVL		9/05/2016
10	2	1		2.044		AW	AAVL		9/05/2016
10	2	1		2.044		BM	AAVL		9/05/2016
11	2	1		2.024		MET	AAVL	PUNTVONDST, DETECTIE	10/05/2016
12	2	1	A	2.060		AW	AAVL		10/05/2016
13	2	2		2.058		AW	AAVL	TUSSEN HAARDSTENEN	10/05/2016
14	2	1		2.021		AW	AAVL		10/05/2016
15	2	1		2.046		MET	AAVL	PUNTVONDST, DETECTIE	10/05/2016
16	2	1	B	2.062		AW	AAVL		10/05/2016
16	2	1	B	2.062		GLAS	AAVL		10/05/2016
17	2	1		2.050		AW	AAVL		10/05/2016
18	2	1	A	2.059		AW, VL	AAVL	BRANDLAAG	10/05/2016
19	2	1		2.021		BOT	AAVL	FIJN, WASSEN OP ZEEF	10/05/2016
20	2	1		2.004		AW	AAVL	TUSSEN DE STENEN	10/05/2016
21	2	1		2.049		AW	COUPE		10/05/2016
21	2	1		2.049		BOT	COUPE		10/05/2016
22	2	1		2.023		MET	AAVL	PUNTVONDST, DETECTIE	11/05/2016
23	2	1		2.036		AW	AAVL	uit vulling bak	10/05/2016
24	2	1		2.030		AW	AAVL	onder funderingslaag haard	11/05/2016
24	2	1		2.030		MET	AAVL	onder funderingslaag haard	11/05/2016
25	2	1		2.016		AW	AAVL	onder funderingslaag haard	11/05/2016
26	2	1		2.022		AW	AAVL		11/05/2016
27	2	2		2.060		AW	AAVL		11/05/2016
27	2	2		2.060		MET	AAVL		11/05/2016
28	2	1		2.027		AW	AAVL		11/05/2016
28	2	1		2.027		BOT	AAVL		11/05/2016
29	2	2	A	2.059		BOT	AFW		11/05/2016
29	2	2	A	2.059		AW	AFW		11/05/2016
30	2	2		2.082		MET	AAVL	PUNTVONDST, DETECTIE	11/05/2016
31	2	3		2.099		AW	AAVL		12/05/2016
31	2	3		2.099		BOT	AAVL		12/05/2016
31	2	3		2.099		MET	AAVL		12/05/2016
32	2	2		2.089		AW	AFW		12/05/2016
32	2	2		2.089		BOT	AFW		12/05/2016
33	2	2		2.062		MET	AAVL	munt, bij verdiepen naar vlak 2	11/05/2016
34	2	2		2.062		AW	AAVL	bij verdiepen naar vlak 2	11/05/2016
34	2	2		2.062		BOT	AAVL	bij verdiepen naar vlak 2	11/05/2016
34	2	2		2.062		NST	AAVL	bij verdiepen naar vlak 2	11/05/2016
35	2	2		2.100		AW, MET	AAVL	kopspeldje	12/05/2016
36	2	2		2.087		AW	AAVL		12/05/2016
37	2	2		2.094		AW	AAVL	insteek van 2.094	12/05/2016
38	2	2		2.089		BOT	AFW		12/05/2016
39	2	2		2.088		AW	AAVL		12/05/2016
40	2	2		2.087		AW	AAVL		12/05/2016
41	2	2		2.097		AW	AFW	fragment van afvoerbuiss	12/05/2016
42	2	2		2.089		AW	AAVL		12/05/2016
42	2	2		2.089		BOT	AAVL		12/05/2016
42	2	2		2.089		MET	AAVL		12/05/2016
43	2	2		2.089		AW	AAVL		12/05/2016
44	2	2		tsn 2.035 en 2.081		AW	AAVL		12/05/2016
44	2	2		tsn 2.035 en 2.081		BOT	AAVL		12/05/2016
45	2	2		2.069		AW			12/05/2016
46	2	2		2.070		BOT		onder S2.070	12/05/2016
46	2	2		2.070		AW		onder S2.070	12/05/2016
47	2	2		tsn 2.035 en 2.081		NST		WETSTEEN	12/05/2016
47	2	2		tsn 2.035 en 2.081		AW			12/05/2016
48	2	2		tsn 2.034 en 2.035		AW	AAVL		12/05/2016
48	2	2		tsn 2.034 en 2.035		BOT	AAVL		12/05/2016
49	2	1		2.076		AW	AAVL		11/05/2016
50	2	2		2.060		AW	AAVL		11/05/2016
51	2	2		2.064		AW	AAVL		11/05/2016
51	2	2		2.064		GLAS	AAVL		11/05/2016
52	2	2		2.059		AW	AAVL	tsn vlak 1 en vlak 2	11/05/2016
52	2	2		2.059		MET	AAVL	tsn vlak 1 en vlak 2	11/05/2016
53	2	2		2.066		BOT	AAVL		11/05/2016
54	2	2		2.059		MET	AAVL		11/05/2016
55	2	2		2.062		MET	AAVL	detectie, tsn vlak 1 en vlak 2	11/05/2016
56	2	2		2.089		AW	AFW		13/05/2016
56	2	2		2.089		BOT	AFW		13/05/2016
57	2	3		2.107		AW	AAVL	bij verdiepen naar vlak 3	13/05/2016
58	2	3		2.116		AW	AAVL		13/05/2016
58	2	3		2.116		BOT	AAVL		13/05/2016
59	2	3		2.116		AW	AAVL		13/05/2016
59	2	3		2.116		BOT	AAVL		13/05/2016
60	2	3 en 4		2.124		AW	COUPE		17/05/2016
61	2	3		2.098		MXX	COUPE		13/05/2016

Bijlage 11.1.3. Vondstenlijst									
Vondst	WP	Vlak	Profiel	Spoor	Vulling	Categorie	Context	Aanvullende info	Datum
62	2	3		2.098		AW	AFW	onderste lagen	13/05/2016
62	2	3		2.098		BOT	AFW		13/05/2016
62	2	3		2.098		GLAS	AFW	SLAK	13/05/2016
63	2	3		2.115		AW	COUPE		17/05/2016
63	2	3		2.115		BOT	COUPE		17/05/2016
63	2	3		2.115		VL	COUPE		17/05/2016
64	2	3		2.112		AW	AAVL		13/05/2016
65	2	3		thv 2.062		MET	AAVL	DETECTIE	13/05/2016
66	2	3	C		30	AW			13/05/2016
67	2	4	C		12	AW	COUPE		13/05/2016
68	2	3		2.098		AW	COUPE		13/05/2016
68	2	3		2.098		BOT	COUPE		13/05/2016
68	2	3		2.098		NST	COUPE		13/05/2016
69	2	3		2.028		AW	AAVL		13/05/2016
69	2	3		2.028		GLAS	AAVL		13/05/2016
70	2	3		2.115		AW	AAVL		13/05/2016
71	2	4		2.126		AW	AFW		13/05/2016
72	2	3		2.098	1	AW	AFW		17/05/2016
72	2	3		2.098	1	BOT	AFW		17/05/2016
73	2	3		2.098	2	AW	AFW		17/05/2016
73	2	3		2.098	2	MET	AFW		17/05/2016
73	2	3		2.098	2	BOT	AFW		17/05/2016
74	2	3		2.113		AW	COUPE		17/05/2016
74	2	3		2.113		BOT	COUPE		17/05/2016
75	2	3		2.029		AW	AAVL	VOLLEDIGE POT	13/05/2016
75	2	3		2.029		GLAS	AAVL		13/05/2016
75	2	3		2.029		MET	AAVL		13/05/2016
76	2	4	C		14	AW			13/05/2016
77	2	4		2.121		AW	AAVL		13/05/2016
78	2	3		2.118		AW			13/05/2016
79	2	3		2.113		AW	AAVL		13/05/2016
80	2	3		TSN 2.091 EN 2.002		AW	AAVL	BIJ VERDIEPEN NAAR VLAK 3	13/05/2016
81	2	4		2.120		AW	AAVL		13/05/2016
81	2	4		2.120		BOT	AAVL		13/05/2016
82	2	3		2.099		AW			13/05/2016
83	2	3		2.099		AW	AFW	STORT	17/05/2016
84	2	3		2.116		AW	COUPE		17/05/2016
84	2	3		2.116		BOT	COUPE		17/05/2016
84	2	3		2.116		MET	COUPE		17/05/2016
84	2	3		2.116		NST	COUPE		17/05/2016
85	2	4		2.125		AW	COUPE		17/05/2016
86	2	3		2.099		AW	AFW	VOLLEDIG TASJE	17/05/2016
87	2	3		2.099		AW	AFW		17/05/2016
87	2	3		2.099		BOT	AFW		17/05/2016
88	2	3		2.098	3	MET	AFW		17/05/2016
88	2	3		2.098	3	BOT	AFW		17/05/2016
88	2	3		2.098	3	AW	AFW		17/05/2016
89	2	3		2.121		AW	AFW		17/05/2016
89	2	3		2.121		BM	AFW		17/05/2016
90	2	3		2.098		AW	MIX	BOVENSTE LAGEN	17/05/2016
91	2	3 en 4		2.124	2	AW	COUPE		17/05/2016
91	2	3 en 4		2.124	2	BOT	COUPE		17/05/2016
92	2	2		ONDER 2.058		AW	COUPE		17/05/2016
93	1	1		1.015	2	BOT	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
93	1	1		1.015	2	GLAS	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
93	1	1		1.015	2	SCHHELP	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
93	1	1		1.015	2	MET	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
93	1	1		1.015	2	AW	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
94	1	2		1.092		AW	AAVL		20/05/2016
94	1	2		1.092		BOT	AAVL		20/05/2016
94	1	2		1.092		MET	AAVL	SLAK	20/05/2016
95	1	1		1.015	2	AW	AFW		18/05/2016
95	1	1		1.015	2	BOT	AFW		18/05/2016
95	1	1		1.015	2	SCHHELP	AFW		18/05/2016
96	1	1		1.015		AW	AAVL		18/05/2016
96	1	1		1.015		MET	AAVL		18/05/2016
96	1	1		1.015		GLAS	AAVL		18/05/2016
96	1	1		1.015		BM	AAVL		18/05/2016
96	1	1		1.015		BOT	AAVL		18/05/2016
97	2	3		2.113		AW, MET	AFW		18/05/2016
98	1	2		1.077		AW			20/05/2016
99	1	2		1.060		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 102	20/05/2016
100	1	2		1.060		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 101	20/05/2016
101	1	2		1.061		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 100	20/05/2016
102	1	2		1.078		AW	AAVL		23/05/2016
103	1	2		1.045		AW	AFW		23/05/2016
104	1	2		1.071		AW	AAVL		20/05/2016
105	1	2		1.099		AW	AAVL		23/05/2016
105	1	2		1.099		BOT	AAVL		23/05/2016
106	1	1		1.040		MET	AAVL	GESP	18/05/2016
107	1	1		1.034		MET	AAVL	munt, naast 1.043	18/05/2016
108	1	1		thv 1.025 en 1.024		AW	AAVL		18/05/2016
108	1	1		thv 1.025 en 1.024		BOT	AAVL		18/05/2016
108	1	1		thv 1.025 en 1.024		SCHHELP	AAVL		18/05/2016
108	1	1		thv 1.025 en 1.024		MET	AAVL		18/05/2016
109	1	1		1.080		AW	COUPE		20/05/2016

Bijlage 11.1.3. Vondstenlijst									
Vondst	WP	Vlak	Profiel	Spoor	Vulling	Categorie	Context	Aanvullende info	Datum
110	1	1		1.015	2	GLAS	AFW	ONDER VLOER	18/05/2016
111	1	2		1.089		AW	AAVL		20/05/2016
111	1	2		1.089		BOT	AAVL		20/05/2016
111	1	2		1.089		MET	AAVL		20/05/2016
112	1	2				MET		DETECTIE	17/05/2016
113	1	1		1.034		MET	AAVL	MES	18/05/2016
114	1	2		1.085		AW	AAVL		20/05/2016
115	1	2		1.081		AW	AAVL		20/05/2016
115	1	2		1.081		BOT	AAVL		20/05/2016
116	1	1		1.054		AW	AAVL		19/05/2016
117	1	2		1.083		AW	AFW		23/05/2016
118	1	2		1.069		AW	AAVL		20/05/2016
118	1	2		1.069		MET	AAVL		20/05/2016
118	1	2		1.069		BOT	AAVL		20/05/2016
119	1	3	D		2	AW	COUPE		20/05/2016
120	1	3	D		5	AW	COUPE		20/05/2016
121	1	2		1.087		AW	AAVL		20/05/2016
122	1	3	D		3	AW	COUPE		20/05/2016
123	1	2		1.083		AW	COUPE		20/05/2016
123	1	2		1.083		BM	COUPE		20/05/2016
124	1	3		1.059		AW	AFW		20/05/2016
124	1	3		1.059		BOT	AFW		20/05/2016
124	1	3		1.059		MET	AFW	SLAK	20/05/2016
124	1	3		1.059		BM	AFW		20/05/2016
125	2	3 en 4		2.124		MET	AFW		18/05/2016
125	2	3 en 4		2.124		BOT	AFW		18/05/2016
125	2	3 en 4		2.124		AW	AFW		18/05/2016
126	1	1		1.015		AW	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
126	1	1		1.015		GLAS	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
126	1	1		1.015		BOT	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
126	1	1		1.015		NST	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
126	1	1		1.015		MXX	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
126	1	1		1.015		SCHHELP	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
126	1	1		1.015		BM	AFW	UIT BEERLAAG	19/05/2016
127	1	3		2.116		AW	COUPE,AFW,AAVL		23/05/2016
127	1	3		2.116		BOT	COUPE,AFW		23/05/2016
127	1	3		2.116		NST	COUPE,AFW		23/05/2016
127	1	3		2.116		GLAS	AAVL		23/05/2016
127	1	3		2.116		MET	AAVL		23/05/2016
127	1	3		2.116		VL	AAVL		23/05/2016
128	1	3		1.069		AW			23/05/2016
128	1	3		1.069		BM			23/05/2016
129	1	3		1.069	2	AW	AFW		23/05/2016
130	1	3		1.109		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 103	23/05/2016
131	1	3		1.109		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 110	23/05/2016
132	1	3		1.125		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 106	23/05/2016
133	1	3		1.123		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 104	23/05/2016
134	1	3		1.129		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 107	23/05/2016
135	1	3		1.109		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 105	23/05/2016
136	1	3		1.129		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 108	23/05/2016
137	1	3		1.129		MET	AAVL	METAALDETECTIE - 109	23/05/2016
138	1	3		1.069	1	AW	AFW		23/05/2016
138	1	3		1.069	1	BM	AFW		23/05/2016
138	1	3		1.069	1	MET	AFW		23/05/2016
138	1	3		1.069	1	BOT	AFW		23/05/2016
138	1	3		1.069	1	NST	AFW		23/05/2016
139	1	3		1.125		AW	COUPE		23/05/2016
140	1	3		1.119		MET			24/05/2016
141	1	3		1.092		AW	AAVL	INHOUD VULLING	23/05/2016
141	1	3		1.092		BOT	AAVL	INHOUD VULLING	23/05/2016
142	1	3	D		9/8	AW	COUPE	OP OVERGANG VAN 2 VULLINGEN	20/05/2016
143	1	3		1.058		AW	COUPE/AFW		20/05/2016
144	1	3		1.116		AW	AAVL		23/05/2016
145	1	3		1.131		MET	COUPE/AFW		23/05/2016
146	1	3	D		1	AW	COUPE		20/05/2016
146	1	3	D		1	BOT	COUPE		20/05/2016
147	1	3		1.131		AW	COUPE/AFW		23/05/2016
148	1	2		1.004		AW	AAVL		17/05/2016
148	1	2		1.004		BOT	AAVL		17/05/2016
149	1	2		1.012		AW	AAVL		17/05/2016
149	1	2		1.012		BOT	AAVL		17/05/2016
150	1	2		1.088		AW	COUPE		20/05/2016
151	1	3		1.118		AW	AAVL		23/05/2016
152	1	1		1.018		AW	AAVL		17/05/2016
152	1	1		1.018		GLAS	AAVL		17/05/2016
152	1	1		1.018		BOT	AAVL		17/05/2016
152	1	1		1.018		NST	AAVL		17/05/2016
153	1	2				AW	AAVL	BIJ VERDIEPEN NAAR VLAK 3	19/05/2016
154	1	3		1.120		AW	COUPE		24/05/2016
155	1	3		1.124		BOT	COUPE		24/05/2016
155	1	3		1.124		MET	COUPE		24/05/2016
155	1	3		1.124		AW	COUPE		24/05/2016
156	1	3		1.069	5	AW	AFW		23/05/2016
156	1	3		1.069	5	BOT	AFW		23/05/2016
156	1	3		1.069	5	MET	AFW		23/05/2016
157	1	1 EN 2		1.014		AW	AFW		20/05/2016

Bijlage 11.1.3. Vondstenlijst

Vondst	WP	Vlak	Profiel	Spoor	Vulling	Categorie	Context	Aanvullende info	Datum
157	1	1 EN 2		1.014		GLAS	AFW		20/05/2016
157	1	1 EN 2		1.014		PLASTIEK	AFW		20/05/2016
157	1	1 EN 2		1.014		MET	AFW		20/05/2016
158	1	3		1.119		AW	AAVL		23/05/2016
159	1	3		1.105		AW	AAVL		23/05/2016
160	1	1		1.021		AW	AAVL		18/05/2016
161	1	1		1.042		AW	AAVL		18/05/2016
162	1	3		1.059		AW	COUPE		19/05/2016
162	1	3		1.059		BOT	COUPE		19/05/2016
162	1	3		1.059		MET	COUPE		19/05/2016
162	1	3		1.059		NST	COUPE		19/05/2016
163	1	3		1.109		AW	AAVL	VOLLEDIGE POT	23/05/2016
164	1	1		1.034		AW	AAVL	TEGEN MUUR S1.027	18/05/2016
164	1	1		1.034		BOT	AAVL	TEGEN MUUR S1.027	18/05/2016
165	1	3		1.092		AW	AAVL	INHOUD VULLING	23/05/2016
165	1	3		1.092		BOT	AAVL	INHOUD VULLING	23/05/2016
166	2	4		2.124		BOT		DUMP	18/05/2016
166	2	4		2.124		AW		DUMP	18/05/2016
167	1	1		1.034		AW	AAVL		18/05/2016
168	1	3		1.109		AW	AAVL		23/05/2016
168	1	3		1.109		GLAS	AAVL		23/05/2016
168	1	3		1.109		NST	AAVL		23/05/2016
168	1	3		1.109		BOT	AAVL		23/05/2016
169	1	3		1.069	6	AW	AFW		23/05/2016
170	1	3		1.126		AW	AFW		24/05/2016
170	1	3		1.126		BM	AFW		24/05/2016
170	1	3		1.126		NST	AFW		24/05/2016
171	1	2		1.039		AW	AAVL		20/05/2016
172	1	1		1.015	2	MET	AFW	ONDER VLOER	18/05/2016
173	1	2		1.005		AW	AAVL	NAAST 1.003	17/05/2016
174	1	2		1.008		AW	AAVL		17/05/2016
175	1	2		1.009		AW	AAVL		17/05/2016
176	1	2		1.005		AW	AAVL		17/05/2016
177	1	1		1.013		AW	AAVL		17/05/2016
177	1	1		1.013		SCHHELP	AAVL		17/05/2016
177	1	1		1.013		BOT	AAVL		17/05/2016
177	1	1		1.013		GLAS	AAVL		17/05/2016
178	1	1		1.015		GLAS	AAVL	VULLING BAK	17/05/2016
178	1	1		1.015		MET	AAVL	VULLING BAK	17/05/2016
178	1	1		1.015		AW	AAVL	VULLING BAK	17/05/2016
178	1	1		1.015		BOT	AAVL	VULLING BAK	17/05/2016
179	1	3		1.134		BOT	COUPE		24/05/2016
179	1	3		1.134		AW	COUPE		24/05/2016
180	1	3		1.123		MET	COUPE	IN COUPE VAN 1.134	24/05/2016
181	1	2		1.062		AW	AAVL		20/05/2016
182	1	2		1.052		AW			20/05/2016
183	1	1		1.013		AW	AAVL		18/05/2016
184	1	1		1.039		AW	AAVL		18/05/2016
184	1	1		1.039		BOT	AAVL		18/05/2016
184	1	1		1.039		MET	AAVL		18/05/2016
185	1	4		1.135		AW	COUPE	volledige pot, oostelijke zijde van spoor	26/05/2016
186	1	4	F		57	AW			26/05/2016
187	1	4		1.135		AW	COUPE	volledige pot, oostelijke zijde van spoor	26/05/2016
188	1	4		1.105		AW	COUPE		26/05/2016
188	1	4		1.105		BOT	COUPE		26/05/2016
189	1	4		1.168		AW			26/05/2016
190	1	4		1.135		AW	COUPE		26/05/2016
191	1	4		1.167		AW	AFW		26/05/2016
191	1	4		1.167		MET	AFW		26/05/2016
192	1	4		1.137/1139		AW	AFW		26/05/2016
193	1	4	F		52	AW	AFW	HAARDJE	26/05/2016
193	1	4	F		52	BM	AFW	HAARDJE	26/05/2016
194	1	4	F		70	AW	AFW		26/05/2016
195	1	4		1.135		AW	COUPE		26/05/2016
195	1	4		1.135		BOT	COUPE		26/05/2016
195	1	4		1.135		MET	COUPE		26/05/2016
195	1	4		1.135		BM	COUPE		26/05/2016
196	1	4	F		17	AW	AFW		26/05/2016
197	1	4			6	AW	COUPE	insteek van 2.034, coupetek S1.105	26/05/2016
198	1	4		1.105		MET	AAVL	METAALDETECTIE	25/05/2016
199	1	4		1.130		AW	AFW		26/05/2016
200	1	4	F		37	AW	AFW		26/05/2016
201	1	4		1.168		AW	COUPE		26/05/2016
202	1	4	F		15	AW	AFW		26/05/2016
203	1	4		1.092		AW		puinige vulling bak	25/05/2016
203	1	4		1.092		BOT		puinige vulling bak	25/05/2016
204	1	4		1.140		AW	COUPE		25/05/2016
204	1	4		1.140		BOT	COUPE		25/05/2016
205	1	4		1.149		AW	COUPE/AFW		24/05/2016
205	1	4		1.149		BOT	COUPE/AFW		24/05/2016
206	1	4	F		9	AW	AFW		26/05/2016
207	1	4		1.134		AW	AFW		24/05/2016
207	1	4		1.134		BOT	AFW		24/05/2016
207	1	4		1.134		BM	AFW		24/05/2016
208	1	4		1.090		AW	AFW		24/05/2016
209	1	4		1.158		AW	AFW		26/05/2016

Bijlage 11.1.3. Vondstenlijst									
Vondst	WP	Vlak	Profiel	Spoor	Vulling	Categorie	Context	Aanvullende info	Datum
210	1	4		1.162		AW	AAVL		24/05/2016
211	1	4				NS	COUPE	in biot MB, bij coupe S1.148	26/05/2016
212	1	4		1.157		AW	COUPE		25/05/2016
213	1	4		1.123		AW		bij coupe S1.124	24/05/2016
214	1	3				AW		ten zuiden van S1.190	24/05/2016
215	1	4		1.140		AW	COUPE,AFW	coupe B	25/05/2016
216	1	4		1.162		AW	AFW		25/05/2016
216	1	4		1.162		MET	AFW		25/05/2016
216	1	4		1.162		BOT	AFW		25/05/2016
217	1	4		1.135		MET		METAALDETECTIE	25/05/2016
218	1	4		1.135		AW	AAVL		25/05/2016
219	1	4		1.162		AW	COUPE		25/05/2016
219	1	4		1.162		MET	COUPE		25/05/2016
219	1	4		1.162		BOT	COUPE		25/05/2016
219	1	4		1.162		NST	COUPE		25/05/2016
220	1	4	F		18	AW	AFW	en ook btje overgang laag 17 en 18	25/05/2016
221	1	4		1.135	3	AW	AFW		26/05/2016
222	1	4		1.135	1	AW	AFW		26/05/2016
222	1	4		1.135	1	BOT	AFW		26/05/2016
222	1	4		1.135	1	MET	AFW	SLAK	26/05/2016
222	1	4		1.135		BM	AFW		26/05/2016
223	1	4		1.104		AW	COUPE		26/05/2016
224	1	4		1.135	3	AW	AFW		26/05/2016
225	1	4		1.135	4	AW	AFW		26/05/2016
225	1	4		1.135	4	MET	AFW	bewerkt bot	26/05/2016
226	1	4		1.135	1 EN 2	AW	AFW		26/05/2016
226	1	4		1.135	1 EN 2	MET	AFW	SLAK	26/05/2016
227	1	4		1.044		BM	AFW	plavuis	26/05/2016
228	2	2		2.058		AW			12/05/2016

Bijlage 11.1.4. Profielen				
Profiel	WP	Richting	Datum	Opmerkingen
A	2	W-O	11/mei	profiel op brandlagen
A+	2	W-O	12/mei	verdieping profiel A; niet exact op zelfde plaats
B	2	O-W	11/mei	profiel met en onder achtergevel S2019
C	2	Z-N	13/mei	langsprofiel tss wp1 en wp2
D	1	W-O	20/05/2016	haaks profiel, in noorden WP1
E	1	N-Z	20/05/2016	verlengde van profiel C in WP1
F	1	Z-N	25/05/2016	Westelijk putwandprofiel in WP1

Bijlage 11.1.5. Tekenvellen					
Tekenvel	Formaat	WP	Inhoud	Datum aanmaak	Gecontroleerd
1	A3	2	Profielen en coupes	10/05/2016	27/05/2016
2	A3	2	coupes	10/05/2016	27/05/2016
3	A0	2+1	Profielen en coupes	13/05/2016	27/05/2016
4	A3	1	coupes	17/05/2016	27/05/2016
5	A3	1	coupes	25/05/2016	27/05/2016
6	Helft A0	1	profiel	25/05/2016	27/05/2016

Bijlage 11.1.6 Lijst monsters								
Monster	WP	Vlak	Spoor	Vulling	Categorie	Aantal	Opmerkingen	Datum
1	2	1	2.007		BST	1		10/05/2016
2	2	1	2.011		BST	1		10/05/2016
3	2	1	2.012		BST	1		10/05/2016
4	2	1	2.016		PLAVUIS	1		10/05/2016
5	2	1	2.030		BST	1		11/05/2016
6	2	2	2.058		NST	1		12/05/2016
7	2	2	2.065		NST	1		12/05/2016
8	2	PRC			POLLEN	1	bovenste pollenbak	13/05/2016
9	2	PRC			POLLEN	1	middenste pollenbak	13/05/2016
10	2	PRC			POLLEN	1	onderste pollenbak	13/05/2016
11	2	3	2.098		MACRO	1		13/05/2016
12	2	3	2.093		BST	1		13/05/2016
13	1	3	2.116		MACRO	1		23/05/2016
14	1	1	1.015	2	BST	1	vloer	18/05/2016
15	1	PRF		17,18	POLLEN	1		26/05/2016
16	1	4	1.162		MACRO	1		25/05/2016
17	1	4	1.162	2	MACRO	1		25/05/2016

Botmateriaal											
Context	Vnr.	Aard context	Verzamelwijze	Conservering	Fragmentatie	aantal	Diersoort	Skeletelement	Leeftijd	Bewerkt	Opmerking
1004	148	puinkuil	Hand	matig	laag	1	rund	metatarsus	dist UF	licht verbrand?	groot!
1012	149	ophoging	Hand	matig	midden	1	indet	pelvis groot			
1013	177	ophoging	Hand	matig	midden	1	schelp				
1013	177	ophoging	Hand	matig	midden	1	indet	langbeen			
1015	178	(beer)bak	Hand	matig tot goed	midden	1	rund	femurkop	F		
1015	178	(beer)bak	Hand	matig tot goed	midden	1	paard	femur prox	UF		
1015	178	(beer)bak	Hand	matig tot goed	midden	4	indet	rib/wervel		gezaagd	
1015	178	(beer)bak	Hand	matig tot goed	midden	1	indet	langbeen		gezaagd	
1015	178	(beer)bak	Hand	matig tot goed	midden	1	indet	rib			
1015	178	(beer)bak	Hand	matig tot goed	midden	1	lepus	tibia	F	snijsporen	
1015	95	(beer)bak	Hand	matig	midden	1	rund	femur dist	UF		mortel
1015	95	(beer)bak	Hand	matig	midden	10	indet	rib			
1015	95	(beer)bak	Hand	matig	midden	1	indet	wervel			
1015	95	(beer)bak	Hand	matig	midden	2	indet	langbeen			
1015	93	(beer)bak	Hand	matig	midden	7	schelp				
1015	95	(beer)bak	Hand	matig	midden	4	schelp				
1015	126	(beer)bak	Hand	goed	midden	1	indet	pelvis klein			
1015	126	(beer)bak	Hand	goed	midden	1	indet	rib groot			
1015	126	(beer)bak	Hand	goed	midden	1	vogel				
1015	93	(beer)bak	Hand	matig	midden	2	indet	rib			
1015	93	(beer)bak	Hand	matig	midden	3	vogel				
1015	93	(beer)bak	Hand	matig	midden	1	paard	metacarpus/tarsus dist	F		
1015	96	(beer)bak	Hand	matig tot goed	midden tot hoog	10	vis				
1015	96	(beer)bak	Hand	matig tot goed	midden tot hoog	24	vogel				
1015	96	(beer)bak	Hand	matig tot goed	midden tot hoog	35	zoogdier klein				oa lepus
1015	96	(beer)bak	Hand	matig tot goed	midden tot hoog	3	varken	metatarsus	dist UF		
1015	96	(beer)bak	Hand	matig tot goed	midden tot hoog	3	indet	scapula		doorzaagd	
1015	96	(beer)bak	Hand	matig tot goed	midden tot hoog	9	indet	rib			
1015	96	(beer)bak	Hand	matig tot goed	midden tot hoog	15	indet	wervels		doorzaagd	
1015	96	(beer)bak	Hand	matig tot goed	midden tot hoog	3	indet	langbeen		doorzaagd	
1015	96	(beer)bak	Hand	matig tot goed	midden tot hoog	7	indet	indet		doorzaagd	
1015	96	(beer)bak	Hand	matig tot goed	midden tot hoog	27	indet	indet			
1015	96	(beer)bak	Hand	matig tot goed	midden tot hoog	1	varken	phalanx1	UF		
1015	96	(beer)bak	Hand	matig tot goed	midden tot hoog	1	varken	phalanx2 prox		doorzaagd	
1015	96	(beer)bak	Hand	matig tot goed	midden tot hoog	1	rund	tibia dist	uF	doorzaagd	
1015	96	(beer)bak	Hand	matig tot goed	midden tot hoog	1	schaap/geit	Humeruskop	F		
1015	126	(beer)bak	Hand	matig	midden	2	schelp				
1018	152	insteek bak	Hand	matig	midden	1	indet	tibia dist	UF		groot
1018	152	insteek bak	Hand	matig	midden	1	indet	tibia prox	F		klein
1034	164	ophoging	Hand	matig	midden	1	rund	pelvis	pathologie		
1034	164	ophoging	Hand	matig	midden	1	indet	ulna?	uF		
1034	164	ophoging	Hand	matig	midden	1	varken	radius	prox F, dist uF		
1039	184	insteek muur	Hand	slecht	laag	1	rund	metacarpus	dist UF		
1039	184	insteek muur	Hand	slecht	laag	1	rund	mandibula	M3 al uit, weinig slijtage		

Botmateriaal											
Context	Vnr.	Aard context	Verzamelwijze	Conservering	Fragmentatie	aantal	Diersoort	Skeletelement	Leeftijd	Bewerkt	Opmerking
1059	162	kuil	Hand	slecht	hoog	1	varken	tand M3			
1059	162	kuil	Hand	slecht	hoog	1	indet	femurkop klein		verbrand	
1059	162	kuil	Hand	slecht	hoog	1	indet	rib			
1059	162	kuil	Hand	slecht	hoog	2	indet	schedel			
1059	162	kuil	Hand	slecht	hoog	4	indet	indet			
1059	162	kuil	Hand	slecht	hoog	5	indet	langbeen			
1059	162	kuil	Hand	slecht	hoog	1	rund	calcaneus			
1059	162	kuil	Hand	slecht	hoog	1	rund	metatarsus prox	F		
1059	162	kuil	Hand	slecht	hoog	1	rund	radius prox	F		
1059	124	kuil	Hand	slecht	midden	2	varken	maxilla			
1059	124	kuil	Hand	slecht	midden	1	indet	mandibula			
1059	124	kuil	Hand	slecht	midden	1	indet	wervel			
1059	124	kuil	Hand	slecht	midden	1	indet	radius			
1059	124	kuil	Hand	slecht	midden	2	indet	langbeen			
1059	124	kuil	Hand	slecht	midden	1	varken	phalanx2			
1059	124	kuil	Hand	slecht	midden	4	indet	indet			
1069	169	kuil	Hand	matig	midden	1	vogel?				
1069	169	kuil	Hand	matig	midden	1	schaap/geit	metacarpus	F		
1069	156	kuil	Hand	matig	midden	1	schaap/geit	mandibula			
1069	138	kuil	Hand	goed	midden	1	varken	snijtand			
1081	115	ophoging	Hand	matig	midden	1	indet	rib groot			
1081	115	ophoging	Hand	matig	midden	1	indet	indet			
1089	111	ophoging	Hand	matig	hoog	1	indet	pelvis groot			
1090	203	waterkelder	Hand	matig	midden tot hoog	5	indet	langbeen			
1090	203	waterkelder	Hand	matig	midden tot hoog	1	indet	rib			
1090	203	waterkelder	Hand	matig	midden tot hoog	5	indet	indet			
1090	203	waterkelder	Hand	matig	midden tot hoog	1	varken	hoektand			mannelijk
1090	203	waterkelder	Hand	matig	midden tot hoog	1	rund	scapula			
1090	203	waterkelder	Hand	matig	midden tot hoog	1	schaap/geit	scapula			
1090	165	waterkelder	Hand	matig	midden	2	indet	indet			
1090	165	waterkelder	Hand	matig	midden	1	indet	rib			
1090	165	waterkelder	Hand	matig	midden	1	schaap/geit	mandibula	melktandjes		
1090	165	waterkelder	Hand	matig	midden	1	varken	phalanx2			
1090	165	waterkelder	Hand	matig	midden	1	hond	humerus dist	F		
1092	94	opvulling/demping	Hand	matig	midden	2	indet	rib groot			
1092	141	opvulling/demping	Hand	slecht	midden	2	indet	indet			
1099	105	lemen vloer	Hand	slecht	midden	1	indet	indet			
1105	188	kuil/ophoging	Hand	goed	midden	1	varken	snijtand			
1109	168	ophoging	Hand	slecht	midden	1	indet	radius			
1120	154	kuil	Hand	matig	midden	1	indet	rib groot			
1124	155	kuil	Hand	matig	midden	1	hond	schedel			
1124	155	kuil	Hand	matig	midden	1	vogel groot	humerus			
1124	155	kuil	Hand	matig	midden	1	indet	rib groot			
1124	155	kuil	Hand	matig	midden	1	indet	langbeen			
1125	139	kuil	Hand	goed	laag	1	vogel				

Botmateriaal											
Context	Vnr.	Aard context	Verzamelwijze	Conservering	Fragmentatie	aantal	Diersoort	Skeletelement	Leeftijd	Bewerkt	Opmerking
1134	207	kuil	Hand	matig tot goed	midden	7	schaap/geit	schedel			
1134	207	kuil	Hand	matig tot goed	midden	1	rund	atlas			
1134	207	kuil	Hand	matig tot goed	midden	1	indet	tibia	dist UF		
1134	179	kuil	Hand	slecht	hoog	1	schaap/geit	tand M			
1134	179	kuil	Hand	slecht	hoog	7	indet	indet			
1135	195	kuil	Hand	slecht	hoog	1	indet	indet			
1135	222	kuil	Hand	slecht	midden	3	indet	indet			
1140	204	kuil	Hand	goed	midden	1	indet	rib			
1149	205	puinkuil	Hand	slecht	hoog	2	indet	indet			
1162	219	kuil	Hand	goed	laag	1	rund	metatarsus	F	snijsporen	
1162	219	kuil	Hand	matig	midden	1	rund	metacarpus prox	F		
1162	219	kuil	Hand	matig	midden	4	indet	indet			
1162	216	kuil	Hand	slecht	midden tot hoog	8	indet	indet			
1162	216	kuil	Hand	slecht	midden tot hoog	3	indet	rib			
1162	216	kuil	Hand	slecht	midden tot hoog	1	schaap/geit	mandibula	4-6jr		
1162	216	kuil	Hand	slecht	midden tot hoog	1	rund	tand	oud		
1162	216	kuil	Hand	slecht	midden tot hoog	1	rund	metacarpus			
2013	3	laag binnen bak	Hand	goed	midden	1	vogel				
2014	7	laag	Hand	goed	laag	1	vogel				
2021	19	ophoging	ZEEF	goed	laag	20-tal	zoogdier klein			verbrand	
2027	28	ophoging	Hand	matig	midden	1	zoogdier groot	langbeen			
2049	21	ophoging	Hand	matig	midden	1	rund	mandibula			
2059	29	brandlaag	Hand	matig tot slecht	hoog	2	indet	indet		verbrand	
2062	34	ophoging	Hand	matig	laag	2	rund	metatarsus			
2066	53	ophoging	Hand	matig	midden	3	rund	tand			
2066	53	ophoging	Hand	matig	midden	1	rund?	mandibula			
2066	53	ophoging	Hand	matig	midden	1	rund/paard	radius			
2070	46	fundering	Hand	matig	midden	1	indet	scapula			
2070	46	fundering	Hand	matig	midden	1	rund	calcaneus			
2089	32	ophoging	Hand	matig	midden	1	indet	indet		verbrand	
2089	32	ophoging	Hand	matig	midden	1	schaap/geit	mandibula	2-3jr		
2089	32	ophoging	Hand	matig	midden	1	schaap/geit	femur	F		
2089	32	ophoging	Hand	matig	midden	1	schaap/geit	metatarsus	F		
2089	32	ophoging	Hand	matig	midden	2	schaap/geit	pelvis			
2089	42	ophoging	Hand	matig	midden	1	indet	rib			
2089	38	ophoging	Hand	matig tot slecht	midden	3	zoogdier groot	langbeen			
2089	38	ophoging	Hand	matig tot slecht	midden	1	schaap/geit	scapula			
2089	38	ophoging	Hand	matig tot slecht	midden	1	rund	tibia dist	F	snijsporen	
2089	56	ophoging	Hand	slecht	midden	4	indet	indet			
2089	56	ophoging	Hand	slecht	midden	2	indet	indet		verbrand	
2089	56	ophoging	Hand	slecht	midden	1	rund	radius prox	F		
2098	62	mestkuil	Hand	goed	midden	1	vogel				
2098	62	mestkuil	Hand	goed	midden	1	varken	snijtand			
2098	62	mestkuil	Hand	goed	midden	4	indet	rib groot			

Botmateriaal											
Context	Vnr.	Aard context	Verzamelwijze	Conservering	Fragmentatie	aantal	Diersoort	Skeletelement	Leeftijd	Bewerkt	Opmerking
2098	62	mestkuil	Hand	goed	midden	1	rund	scapula			
2098	62	mestkuil	Hand	goed	midden	2	indet	indet			
2098	62	mestkuil	Hand	goed	midden	1	rund	radius prox	F		
2098	72	mestkuil	Hand	goed	midden	1	varken	tand			
2098	72	mestkuil	Hand	goed	midden	1	indet	rib			
2098	73	mestkuil	Hand	matig	midden	3	indet	indet			
2098	72	mestkuil	Hand	goed	midden	1	indet	wervel	uF		
2098	88	mestkuil	Hand	matig	midden	1	indet	rib groot			
2098	88	mestkuil	Hand	matig	midden	1	indet	langbeen groot			
2098	68	mestkuil	Hand	matig	midden	2	rund	mandibula	jong?		
2098	68	mestkuil	Hand	matig	midden	1	indet	scapula			
2098	68	mestkuil	Hand	matig	midden	3	indet	rib			
2099	31	ophoging	Hand	matig	midden	1	zoogdier midden	scapula			
2099	31	ophoging	Hand	matig	midden	2	indet	rib			
2099	31	ophoging	Hand	matig	midden	1	indet	indet			gebogen stukje, al eens gezien, wat was dat weer?
2099	31	ophoging	Hand	matig	midden	2	schaap/geit	maxilla			
2099	31	ophoging	Hand	matig	midden	2	indet	langbeen			
2099	87	ophoging	Hand	slecht	hoog	4	indet	indet			
2113	74	kuil	Hand	matig	midden	1	indet	indet			
2113	97	kuil	Hand	matig	midden	2	indet	wervel			
2115	63	ophoging	Hand	matig	midden	1	varken	pelvis			
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	midden	1	rund	tand M3			
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	midden	4	indet	rib groot			
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	midden	1	indet	rib klein		verbrand	
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	midden	4	indet	wervels			
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	midden	1	indet	scapula			
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	midden	4	indet	langbeen			
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	midden	1	rund	femurkop	F		
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	midden	1	rund	humerus dist			
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	midden	1	rund	metacarpus/tarsus dist	F		
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	midden	1	indet	metarsalia			
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	midden	1	vogel				
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	midden	3	vis groot				
2116	127	mestkuil	Hand	matig tot slecht	midden	3	indet	rib groot			
2116	127	mestkuil	Hand	matig tot slecht	midden	1	rund/paard	humerus dist			
2116	127	mestkuil	Hand	matig tot slecht	midden	3	indet	indet			
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	hoog	3	indet	indet			
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	hoog	2	indet	schedel			
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	hoog	1	indet	pelvis			
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	hoog	1	varken	radius prox	F		
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	midden tot hoog	4	indet	rib groot			
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	midden tot hoog	3	indet	indet			
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	midden tot hoog	1	vogel?				

Botmateriaal											
Context	Vnr.	Aard context	Verzamelwijze	Conservering	Fragmentatie	aantal	Diersoort	Skeletelement	Leeftijd	Bewerkt	Opmerking
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	midden tot hoog	1	rund	radius prox	F		
2116	127	mestkuil	Hand	slecht	midden tot hoog	1	varken	humerus	prox UF, dist F		
2116	84	mestkuil	Hand	matig	midden	2	indet	wervel			
2116	84	mestkuil	Hand	matig	midden	1	indet	rib groot			
2116	84	mestkuil	Hand	matig	midden	1	indet	humerus dist			
2116	84	mestkuil	Hand	matig	midden	1	rund/paard	humerus dist	F		
2116	58	mestkuil	Hand	matig tot goed	midden	1	indet	wervel			
2116	58	mestkuil	Hand	matig tot goed	midden	1	indet	indet			
2116	58	mestkuil	Hand	matig tot goed	midden	1	indet	scapula			
2116	58	mestkuil	Hand	matig tot goed	midden	1	indet	rib groot			
2116	58	mestkuil	Hand	matig tot goed	midden	1	schaap/geit	tibia	dist F	snijsporen	
2116	58	mestkuil	Hand	matig tot goed	midden	1	rund	radius prox	F	gekliefd	
2116	58	mestkuil	Hand	matig tot goed	midden	1	hert?	radius dist	F		
2116	59	mestkuil	Hand	slecht	midden	2	zoogdier groot	indet			
2118	78	kuil	Hand	goed	midden	2	indet	indet			
2120	81	ontginningskuil	Hand	matig	midden	1	indet	indet			
2124	166	kuil	Hand	goed	midden	1	indet	rib groot			
2124	166	kuil	Hand	goed	midden	1	indet	indet			
2124	166	kuil	Hand	goed	midden	2	rund	metatarsus			
2124	166	kuil	Hand	goed	midden	1	rund	mandibula	relatief jong		
2124	91	kuil	Hand	goed	midden	1	indet	rib			
2124	125	kuil	Hand	goed	midden	1	schaap/geit	humerus dist	F		
2124	125	kuil	Hand	goed	midden	1	indet	tibia			
2124	125	kuil	Hand	goed	midden	1	indet	maxilla			
2124	125	kuil	Hand	goed	midden	1	indet	pelvis			
2124	125	kuil	Hand	goed	midden	1	indet	ulna?			
1025/1024	108	ophoging/muur	Hand	matig	midden	1	schelp				miniem
2034/2035	48	kelder/muur	Hand	goed	laag	1	rund?	snijtand			
2035/2081	44	muur	Hand	matig	hoog	6	indet	indet		verbrand	
profD	146		Hand	slecht	hoog	2	indet	indet			

Aardewerk																	
vondstnummer	spoornummer	details	materiaal	aantal	MAE	fragment	Baksel	maakwijze	herkomst	afwerking/glazuur	versiering	versiering details	vorm	type	begin datering	eind datering	opmerking
175	1009		AW	2	1	wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	slibversiering				14e		pottenbakkersafval
175	1009		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				grape		14e		pottenbakkersafval
175	1009		AW	1	1	pootje	GRUJS	gedraaid	Lokaal				grape		14e	15e	
186	Profiel F	57	AW	8		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e	14e	
186	Profiel F	57	AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				teil		13e	14e	
186	Profiel F	57	AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvin	13e	14e	
179	1134		AW	4		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e	15e	
179	1134		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kan		14e	15e	Raeren
179	1134		AW	2	2	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan en kom		lt 14e	vr 15e	
178	1015	vulling bak	AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	slibversiering		kan?		18e	19e	
178	1015	vulling bak	AW	2	1	oor	IW	gedraaid	import	tinglazuur			sausiere		19e		
178	1015	vulling bak	AW	2	1	AC	IW	gedraaid	import	tinglazuur			boterschaaltje		19e		
178	1015	vulling bak	AW	1	1	rand	IW	gedraaid	import	tinglazuur			tas		19e		
191	1167		AW	3		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e?		iets grover verschaald, ouder?
190	1135		AW	2		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e		
190	1135		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kom		13e		
174	1008		AW	11		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e		
174	1008		AW	2	2	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvin en lensbodem	15e		
174	1008		AW	5	5	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				2x teil, 1x voorraadpot, kom en		15e		
174	1008		AW	1	1	pootje	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		15e		
174	1008		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		15e		
174	1008		AW	2		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					15e		Raeren
183	1013		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan		15e	16e	
183	1013		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			voorraadpot		15e	16e	
183	1013		AW	1	1	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				standing	15e	16e	
183	1013		AW	1	1	steel	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			steelgrape		15e	16e	
183	1013		AW	2	2	rand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur	1 met gezichtsmaskertjes		kannen		16e		Raeren
183	1013		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					15e	16e	Raeren
173	1005	naast 1003	AW	6	1	AC	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			papkom		15e	16e	
171	1039		AW	4		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e	16e	
171	1039		AW	1	1	AC	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag	kopervijlsel	bord		15e	16e	
171	1039		AW	1	1	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag	kopervijlsel			15e	16e	
171	1039		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e	16e	
171	1039		AW	1	1	bodem	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kan	standing	15e	16e	Raeren
171	1039		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					15e	16e	
171	1039		AW	1	1	bodem	SG	gedraaid	import	vliegassglazuur			beker	standing	15e	16e	Secundair verbrand Siegburg
185	1135		AW	115	1	compleet	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kogelpot		13e		
192	1137/1139		AW	3	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan	standvin	13e	14e	
192	1137/1139		AW	2		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e	14e	
182	1082		AW	1		wand	VR	gedraaid	Lokaal						12e	13e	residueel?
189	1168		AW	3	2	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kannen	standvinnen	13e	14e	
181	1062		AW	7		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e		
181	1062		AW	3	3	pootje	GRUJS	gedraaid	Lokaal				grape		15e		
181	1062		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				grape		15e		
181	1062		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal				voorraadpot		15e	16e	
181	1062		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal						15e		
176	1005		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				grape		15e		
176	1005		AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan?		15e		
176	1005		AW	1	1	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			kan?		15e		
176	1005		AW	3		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e		
176	1005		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e		
176	1005		AW	1	1	pootje	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		15e		
170	1126		AW	4	3	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				2x grape, 1x kom		15e		1 rand grape secundair verbrand
170	1126		AW	1	1	pootje	GRUJS	gedraaid	Lokaal				grape		15e		
170	1126		AW	6		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e		
170	1126		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	vliegassglazuur			kan		15e		Siegburg
170	1126		AW	2	2	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	slibversiering		teil en grape		15e		mogelijk zelfde versierde teil als in spoor 1.069
170	1126		AW	6		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e		
188	1105		AW	3		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e	15e	
188	1105		AW	5	3	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan, kruik en kom?		14e	15e	
187	1135	4	AW	51	1	compleet	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan		13e		
184	1039		AW	4		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e	16e	
184	1039		AW	1		wand	WIT	gedraaid	import	loodglazuur	mangaan				16e	17e	
184	1039		AW	9	1	compleet	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kannetje		15e	16e	
184	1039		AW	4	1	bodem	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kan	standing	15e	16e	Raeren
184	1039		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				teil		15e		
184	1039		AW	1		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						16e		

Aardewerk															
vondstnummer	spoornummer	details	materiaal	aantal	MAE	fragment	Baksel	maakwijze	herkomst	afwerking/glazuur	versiering	versiering details	vorm	type	begin datering
184	1039		AW	5	5	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	slib		2x papkom, 1x bord, 1x teil, 1x vergiet		15e
184	1039		AW	3	3	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					16e
177	1013		AW	4	1	rand en wand	WIT	gedraaid	import	loodglazuur	mangaan		grape		18e
177	1013		AW	1	1	rand	FAIENCE	gedraaid	import	tinglazuur	blauwe beschildering		zaipot		18e
177	1013		AW	1	1	bodem	FAIENCE	gedraaid	import	tinglazuur			bord		18e
177	1013		AW	6		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					18e
177	1013		AW	2	2	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				standing en standvlak	18e
177	1013		AW	4	4	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			2x schaal, 1x kom en pan		18e
177	1013		AW	4	1	wand, bodem en o	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	slibversiering		pot		18e
177	1013		AW	2	2	bodem	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kannen	standvlakken	18e
177	1013		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					18e
212	1157		AW	2		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
212	1157		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	slibversiering		bord		14e
218	1135		AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kom	standvin	13e
200	Profiel F	37	AW	13	1	rand en wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			vetvanger?		13e
200	Profiel F	37	AW	1		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e
200	Profiel F	37	AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e
214	ten Z van 1090		AW	4		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
214	ten Z van 1090		AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvin	14e
214	ten Z van 1090		AW	1	1	rand	SG	gedraaid	import	ijzerengobe			kan		14e
214	ten Z van 1090		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e
216	1162		AW	63		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
216	1162		AW	2	2	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
216	1162		AW	4	4	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvinnen en standvlak	14e
216	1162		AW	5	5	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				3x teil, 1x kan, 1x kookan/grape		14e
216	1162		AW	1		wand	HVS	gedraaid	regionaal	loodglazuur	radstempels		kan		14e
216	1162		AW	2		wand	SG	gedraaid	import	vliegassglazuur					14e
216	1162		AW	1	1	oor	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			beker		14e
216	1162		AW	1	1	rand	SG	gedraaid	import	ijzerengobe			beker		14e
216	1162		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					14e
216	1162		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e
216	1162		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			kom		14e
221	1135	3	AW	2	2	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kannen	standvinnen	13e
221	1135	3	AW	1		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e
208	1090		AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvin	13e
210	1162		AW	1		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
197	2034	6	AW	15	1	rand en wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	radstempels		grape		14e
196	Profiel F	17	AW	3		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e
196	Profiel F	17	AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan		13e
228	2058		AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					lensbodem	13e
228	2058		AW	1		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e
220	Profiel F	18	AW	3		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
220	Profiel F	18	AW	2	2	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan en kogelpot		14e
194	Profiel F	70	AW	1		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e
194	Profiel F	70	AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kom		13e
194	Profiel F	70	AW	1		wand	VR	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			kan		13e
199	1130		AW	4	1	rand en wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		15e
202	Profiel F	15	AW	1	1	pootje	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape	klauwpootje	14e
204	1140		AW	18		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e
204	1140		AW	2	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e
204	1140		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kom		13e
204	1140		AW	1	1	oor	VR	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			kan		13e
204	1140		AW	1		wand	VR	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					13e
207	1134		AW	10		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
207	1134		AW	2	2	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				teil en kan		14e
207	1134		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	ijzerengobe					14e
213	1123		AW	2		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e
213	1123		AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kom?	standvin	13e
219	1162		AW	36		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
219	1162		AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan		14e
219	1162		AW	5	5	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				2x voorraadpot/kogelpot, 1x kom, teil, kan		14e
219	1162		AW	1	1	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		14e
219	1162		AW	4		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e
219	1162		AW	1	1	steel	ROOD	gedraaid	Lokaal				pan		14e
219	1162		AW	2		wand	SG	gedraaid	import	ijzerengobe			kan		14e
193	Profiel F	52/haardje	AW	92		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
193	Profiel F	52/haardje	AW	3	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kom		14e

Aardewerk															
vondstnummer	spoornummer	details	materiaal	aantal	MAE	fragment	Baksel	maakwijze	herkomst	afwerking/glazuur	versiering	versiering details	vorm	type	begin datering
193	Profiel F	52/haardje	AW	3	2	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
193	Profiel F	52/haardje	AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvin	14e
193	Profiel F	52/haardje	AW	4		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e
223	1104		AW	21		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
223	1104		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kogelpot		14e
223	1104		AW	1	1	rand	SG	gedraaid	import	ijzerengobe	radstempels		kan		14e
223	1104		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	ijzerengobe					14e
195	1135		AW	48		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e
195	1135		AW	8	6	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kannen, kogelpot, kookkan	standvinnen en lensbodem	13e
195	1135		AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e
195	1135		AW	13	8	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				2x kogelpot, kan, kookkan, kom		13e
195	1135		AW	10	1	rand en wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan		13e
195	1135		AW	1		wand	VR	gedraaid	Lokaal						13e
195	1135		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	ijzerengobe					14e
226	1135	1 en 2	AW	49		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e
226	1135	1 en 2	AW	2	2	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvinnen	13e
226	1135	1 en 2	AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan		13e
226	1135	1 en 2	AW	5	1	rand en wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				vuurklok		13e
222	1135	1	AW	136		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e
222	1135	1	AW	3	2	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e
222	1135	1	AW	12	12	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvinnen en lensbodems	13e
222	1135	1	AW	19	13	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				5x kan, 2x tell, 1x vuurklok, 2x kogelpot, 3x kookkan		13e
222	1135	1	AW	1		wand	VR	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					13e
108	thv 1025 en 1024		AW	7		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					18e
108	thv 1025 en 1024		AW	1	1	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				standvlak	18e
108	thv 1025 en 1024		AW	1	1	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					18e
108	thv 1025 en 1024		AW	6	6	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			kom, grape, bord, zalfpot, schaal, lollepot		18e
108	thv 1025 en 1024		AW	5		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur	kobaltblauw				18e
108	thv 1025 en 1024		AW	1		wand	WIT	gedraaid	import	loodglazuur					18e
105	1099		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e
105	1099		AW	14		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
105	1099		AW	7	7	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kommen en kannen	standvinnen	14e
104	1071		AW	1	1	bodem	SG	gedraaid	import	vliegassglazuur					15e
104	1071		AW	2	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblijnen		voorraadpot		15e
104	1071		AW	2		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
90	2098	bovenste lagen	AW	3		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
90	2098	bovenste lagen	AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
90	2098	bovenste lagen	AW	1	1	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			kan?	standvinnen	15e
90	2098	bovenste lagen	AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kan		15e
102	1078		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e
102	1078		AW	3		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
102	1078		AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
102	1078		AW	2	2	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kom en kan		14e
109	1080		AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan		14e
109	1080		AW	4	1	AC	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			olielamp?		14e
109	1080		AW	4	1	bodem	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kamerpot		15e
98	1077		AW	2	2	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			teil en kom		15e
98	1077		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				grape		15e
98	1077		AW	1		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
97	2113		AW	8		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
97	2113		AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
97	2113		AW	2	2	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				grape, kan		14e
97	2113		AW	1	1	pootje	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		14e
97	2113		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e
97	2113		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur	radstempels		kan		15e
103	1045		AW	4	1	rand en wand	WIT	gedraaid	import	loodglazuur	mangaan		steelgrape		16e
103	1045		AW	1	1	steel	PJP	gedraaid	import				pijp		17e
94	1092		AW	19		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
94	1092		AW	2	2	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					poot en standvin	15e
94	1092		AW	8	6	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				3x grape, 1x voorraadkom, 2x kom		15e
94	1092		AW	5		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
94	1092		AW	5	5	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			2x papkom, 2x voorraadpot, 1x zalfpot		15e
94	1092		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag	sgraffito	papkom		15e
94	1092		AW	1	1	steel	ROOD	gedraaid	Lokaal				pan		15e

Aardewerk															
vondstnummer	spoornummer	details	materiaal	aantal	MAE	fragment	Baksel	maakwijze	herkomst	afwerking/glazuur	versiering	versiering details	vorm	type	begin datering
94	1092		AW	1	1	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		15e
94	1092		AW	1	1	rand	SG	gedraaid	import	vliegaskglazuur			drinknap		15e
94	1092		AW	1	1	bodem	ROOD	handgevormd	Lokaal				beeldje		15e
96	1015		AW	6	5	ketel	PIJP	gedraaid	import		vergulde	diverse voorstellingen, ook vrijmetselaarsymbool	pijpenkoppen		19e
96	1015		AW	1	1	steel	PIJP	gedraaid	import						20e
96	1015		AW	3	1	AC	IP	gedraaid	import	tinglazuur			eierdop		21e
96	1015		AW	5	1	AC	IP	gedraaid	import	tinglazuur			eierdop		22e
96	1015		AW	2		wand	FAIENCE	gedraaid	import	tinglazuur					23e
96	1015		AW	6	3	oor	IW	gedraaid	import	tinglazuur					24e
96	1015		AW	6	1	AC	IW	gedraaid	import	tinglazuur			botervlootje		25e
96	1015		AW	7	1	AC	IP	gedraaid	import	tinglazuur			botervlootje		26e
96	1015		AW	6	1	AC	IW	gedraaid	import	tinglazuur			deksel sauskom		27e
96	1015		AW	7	1	rand	IP	gedraaid	import	tinglazuur			botervlootje		28e
96	1015		AW	8	4	rand	IW	gedraaid	import	tinglazuur			borden		29e
96	1015		AW	8	1	AC	IW	gedraaid	import	tinglazuur			tas		20e
96	1015		AW	5	1	rand en wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	mangaan		zalfpot		19e
96	1015		AW	2	2	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			tei en schaal		19e
96	1015		AW	6	1	compleet	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			papkom		19e
96	1015		AW	19	1	AC	PIJP	gedraaid	import		appliquees		beeldje		19e
95	1015	onder vloer	AW	5	1	AC	Pors	gedraaid	import	tinglazuur	blauwe beschildering		tas		18e
95	1015	onder vloer	AW	1	1	rand	Pors	gedraaid	import	tinglazuur	blauwe beschildering		tas		18e
95	1015	onder vloer	AW	1	1	bodem	Pors	gedraaid	import	tinglazuur	blauwe beschildering		tas		18e
95	1015	onder vloer	AW	5	1	rand en wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	tinglazuur	mangaan		kom		18e
95	1015	onder vloer	AW	1	1	rand	ENG	gedraaid	import	loodglazuur			koffiekan		18e
95	1015	onder vloer	AW	1	1	bodem	WIT	gedraaid	import	loodglazuur			bord?		18e
95	1015	onder vloer	AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kogelpot		14e
95	1015	onder vloer	AW	1	1	steel	PIJP	gedraaid	import						18e
95	1015	onder vloer	AW	18	6	AC	FAIENCE	gedraaid	import	tinglazuur	blauwe beschildering		borden		18e
95	1015	onder vloer	AW	7	1	AC	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag		kom		18e
95	1015	onder vloer	AW	10	1	AC	WIT	gedraaid	import	loodglazuur			schaal		18e
95	1015	onder vloer	AW	1	1	rand	WIT	gedraaid	import	loodglazuur			kom		18e
95	1015	onder vloer	AW	1		wand	WIT	gedraaid	import	loodglazuur					18e
95	1015	onder vloer	AW	3	1	bodem en wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur	kobaltblauw		kan	standvlak	18e
95	1015	onder vloer	AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur	kobaltblauw				18e
95	1015	onder vloer	AW	30		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					18e
95	1015	onder vloer	AW	1		oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					18e
95	1015	onder vloer	AW	11	8	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			4x lollepot, 3x voorraadpot, 1x deksel		18e
95	1015	onder vloer	AW	6	4	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				standingen	18e
86	2099		AW	5	1	compleet	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			tas		15e
80	tussen 2091 en 2002		AW	3	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
80	tussen 2091 en 2002		AW	3	3	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kannen		14e
80	tussen 2091 en 2002		AW	1	1	rand	SG	gedraaid	import	ijzerengobe			kan		14e
89	2121		AW	6		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
89	2121		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kogelpot		14e
89	2121		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag		kan		14e
85	2125		AW	4	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan	standvinnen	14e
85	2125		AW	5		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
85	2125		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan		14e
85	2125		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag		bord		14e
85	2125		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur	radstempels		kan		14e
74	2113		AW	10		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
74	2113		AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan		14e
74	2113		AW	6		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
74	2113		AW	3	2	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape en teil		14e
79	2113		AW	4	2	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			pan en teil		14e
79	2113		AW	1	1	oor	SG	gedraaid	import	vliegaskglazuur			kan		14e
77	2121		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kogelpot		14e
77	2121		AW	1		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
77	2121		AW	2	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			kookkan/grape		14e
70	2115		AW	4	2	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kannen	standvinnen	14e
70	2115		AW	4	2	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				teilen		14e
81	2120		AW	9		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
81	2120		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kogelpot		14e
81	2120		AW	2	2	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvinnen	14e
81	2120		AW	1	1	oor	SG	gedraaid	import	ijzerengobe			kan		14e
87	2099		AW	13		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
87	2099		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				teil		14e
87	2099		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		14e

Aardewerk															
vondstnummer	spoornummer	details	materiaal	aantal	MAE	fragment	Baksel	maakwijze	herkomst	afwerking/glazuur	versiering	versiering details	vorm	type	begin datering
87	2099		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e
87	2099		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	vliegaskglazuur					14e
82	2099		AW	8		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
82	2099		AW	5	2	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				teil en kan		14e
82	2099		AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan		14e
82	2099		AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan	standvinnen	14e
82	2099		AW	2	1	rand	SG	gedraaid	import	ijzerengobe			kan		14e
82	2099		AW	6		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblijnen				14e
82	2099		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			teil		14e
88	2098	3	AW	4		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
88	2098	3	AW	1	1	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
88	2098	3	AW	1	1	pootje	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				poging tot klauwpootje	14e?
88	2098	3	AW	2	2	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape en teil		15e
88	2098	3	AW	7		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e?
88	2098	3	AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				teil		14e
88	2098	3	AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					14e
72	2098	1	AW	6		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
72	2098	1	AW	6	3	rand en wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			teil, bord en grape		14e
72	2098	1	AW	8		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
72	2098	1	AW	3	3	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvinnen	15e
92	onder 2058		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kan?		15e
76	Profiel C	14	AW	2		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e
73	2098	2	AW	2		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
73	2098	2	AW	4		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
73	2098	2	AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			teil		15e
83	2099	Stort	AW	7		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
83	2099	Stort	AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kruik	bandvormig oor	14e
83	2099	Stort	AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standing	14e
83	2099	Stort	AW	3	3	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				pan, kan en teil		14e
83	2099	Stort	AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e
83	2099	Stort	AW	2	2	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			pan en bord		14e
83	2099	Stort	AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kan		14e
83	2099	Stort	AW	1	1	rand	SG	gedraaid	import	ijzerengobe			kan		14e
71	2126	2	AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e
71	2126	2	AW	1	1	pootje	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape	klauwpootje	14e
71	2126	2	AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kamerpot		14e
71	2126	2	AW	1		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
91	2124	2	AW	4		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
91	2124	2	AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal					91	14e
91	2124	2	AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				grape		14e
91	2124	2	AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					lensbodem	14e
91	2124	2	AW	1	1	bodem	HVS	gedraaid	regionaal	loodglazuur	sliblaag		kan	standing	14e
78	2118		AW	5		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
78	2118		AW	7	3	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape, 2x teil		15e
78	2118		AW	3		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
78	2118		AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
78	2118		AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kookkan?	standvinnen	15e
78	2118		AW	3	2	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				teil, voorraadpot		15e
78	2118		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					15e
93	1015	2	AW	19		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					18e
93	1015	2	AW	2		wand	ENG	gedraaid	import	loodglazuur					18e
93	1015	2	AW	1	1	pootje	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					18e
93	1015	2	AW	14	10	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			2x lolleppot, 4x kom, 3x		18e
93	1015	2	AW	1	1	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			voorraadpot, 1x pot		18e
93	1015	2	AW	2	2	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			voorraadpot	standing	18e
93	1015	2	AW	1	1	b	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	mangaan				18e
93	1015	2	AW	3		wand	WIT	gedraaid	import	loodglazuur					18e
93	1015	2	AW	4	2	rand	WIT	gedraaid	import	loodglazuur			pot en deksel		18e
93	1015	2	AW	1	1	ketel	PUP	gedraaid	import						18e
93	1015	2	AW	2	1	bodem	PORS	gedraaid	import	tinglazuur	blauwe beschildering		bordje		18e
93	1015	2	AW	1	1	rand	PORS	gedraaid	import	tinglazuur	blauwe beschildering		tas		18e
93	1015	2	AW	8		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur	kobaltblauw		kan		18e
93	1015	2	AW	20	5	rand, wand en bod	FAIENCE	gedraaid	import	tinglazuur	blauwe beschildering		borden		18e
84	2116		AW	34		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
84	2116		AW	6	5	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan, kamerpot?	standvlakken en standvin	15e
84	2116		AW	8	5	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				vergiet, voorraadpot, kom, 2x		15e
84	2116		AW	5		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		15e
84	2116		AW	1	1	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		15e

Aardewerk															
vondstnummer	spoornummer	details	materiaal	aantal	MAE	fragment	Baksel	maakwijze	herkomst	afwerking/glazuur	versiering	versiering details	vorm	type	begin datering
84	2116		AW	5	1	wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblijnen		grape?		15e
84	2116		AW	4	2	rand en wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag	sgraffito	bord en kaarsenmakersbak		15e
84	2116		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			kommetje?		15e
84	2116		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	ijzerengobe	radstempels		kan		15e
84	2116		AW	1	1	rand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			beker		15e
17	2050		AW	13		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
17	2050		AW	2	2	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvin en lensbodern	15e
17	2050		AW	2	2	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				teil en vuurklok		15e
17	2050		AW	1	1	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			voorraadpot?	standvin	15e
17	2050		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag	sgraffito	bord		15e
17	2050		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	ijzerengobe					14e
2	thv 2042 en 2041		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblijnen		bord		17e
7	2014		AW	3	1	bodem	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kan?	standvlak	17e
7	2014		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			schaal		17e
7	2014		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					17e
6	2024		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					17e
26	2022		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					17e
26	2022		AW	1		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e
4	2016	in dempingspakket boven haard	AW	5		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur	kobaltblauw				17e
4	2016	in dempingspakket boven haard	AW	2	1	bodem	FAIENCE	gedraaid	import	tinglazuur	blauwe beschildering		bordje		17e
5	2016	uit opmaaklaag haard	AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		17e?
9	ten Z van 2035		AW	1	1	rand	WIT	gedraaid	import	loodglazuur			voorraadpot		17e
8	2021		AW	3		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e
37	insteek 2094		AW	2		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
37	insteek 2094		AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvin	14e
37	insteek 2094		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e
37	insteek 2094		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			voorraadpot		14e
3	2013		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				teil		14e
3	2013		AW	4	3	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			voorraadpot, papkom, bord		17e
3	2013		AW	1	1	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			lollepot		17e
3	2013		AW	1	1	bodem	FAIENCE	gedraaid	import	tinglazuur	blauwe beschildering		bordje		17e
3	2013		AW	3		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					17e
1	pakket boven 2030		AW	10		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
1	pakket boven 2030		AW	2	2	bode	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvinnen	14e
1	pakket boven 2030		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kom		14e
1	pakket boven 2030		AW	4		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e
1	pakket boven 2030		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag	kopervijzel			14e
1	pakket boven 2030		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					14e
27	2060		AW	2	2	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				tellen		14e
23	2036	vulling bak	AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kom		14e
23	2036	vulling bak	AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			kom		14e
21	2049		AW	4		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e
21	2049		AW	5		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
21	2049		AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvin	14e
21	2049		AW	1	1	AC	GRUJS	gedraaid	Lokaal		vingerindrukken op rand		bakje		14e
10	2044		AW	4	1	AC	IW	gedraaid	import	tinglazuur			tas		19e
10	2044		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					19e
29	2059	Profiel A	AW	4		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
29	2059	Profiel A	AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				grape		15e
29	2059	Profiel A	AW	1	1	poetje	GRUJS	gedraaid	Lokaal				grape		15e
29	2059	Profiel A	AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			vergiet		15e
29	2059	Profiel A	AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		14e
29	2059	Profiel A	AW	1	1	bodem	SG	gedraaid	import	ijzerengobe			kan	standing	14e
29	2059	Profiel A	AW	4	1	bodem	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kan	standing	15e
29	2059	Profiel A	AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					15e
24	2030	onder fundering haard	AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
24	2030	onder fundering haard	AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			pan		15e
25	2016		AW	4		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
25	2016		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
16	2062	Profiel B	AW	6	5	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			bord, papkom, pan, 2x teil		15e
16	2062	Profiel B	AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
16	2062	Profiel B	AW	1	1	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		15e
16	2062	Profiel B	AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				teil		15e
16	2062	Profiel B	AW	2		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e

Aardewerk															
vondstnummer	spoornummer	details	materiaal	aantal	MAE	fragment	Baksel	maakwijze	herkomst	afwerking/glazuur	versiering	versiering details	vorm	type	begin datering
16	2062	Profiel B	AW	1	1	rand	FAIENCE	gedraaid	import	tinglazuur	polychrome beschildering		tas		18e
14	2021		AW	2	2	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grapen		19e
14	2021		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal						18e
39	2088		AW	5		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						16e
39	2088		AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvin	14e
39	2088		AW	3	3	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				2x teil, grape		15e
39	2088		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			pan		14e
39	2088		AW	11		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
36	2087		AW	3		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
36	2087		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
36	2087		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			teil		14e
13	2058	tussen haardstenen	AW	5		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
13	2058	tussen haardstenen	AW	1	1	rand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kan		16e
35	2100		AW	2		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
35	2100		AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvinnen	15e
28	2027		AW	3	2	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			schaal en voorraadpot		18e
28	2027		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					19e
28	2027		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					18e
12	2060		AW	14		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						19e
															15e
12	2060		AW	6	3	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal				grape, kan en ?	standvinnen en pootjes	14e
12	2060		AW	1	1	oor	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kan		15e
12	2060		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	ijzerengobe			kan		Raeren
34	2062		AW	4		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					Langerwehe
34	2062		AW	2	2	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
34	2062		AW	1	1	steel	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			steelgrape		16e
34	2062		AW	4		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					15e
34	2062		AW	1	1	pootje	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					Raeren
34	2062		AW	2	2	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			steelkom en voorraadpot		16e
34	2062		AW	2		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
34	2062		AW	2	2	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				tellen		16e
34	2062		AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan		15e
34	2062		AW	2		wand	GRUJS	handgevormd	Lokaal				rioolbuis		16e
34	2062		AW	1	1	rand	GRUJS	handgevormd	Lokaal				rioolbuis		15e
127	2116		AW	15		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					16e
127	2116		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	slibversiering				15e
127	2116		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag	kopervijzel			15e
127	2116		AW	5	1	rand en wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		15e
127	2116		AW	2	2	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			bord en teil		15e
127	2116		AW	4	3	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			pan, teil en papkom		15e
127	2116		AW	2		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					Raeren
127	2116		AW	1	1	bodem	SG	gedraaid	import				beker	standing	15e
127	2116		AW	74		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						Siegburg
127	2116		AW	4	4	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
127	2116		AW	9	9	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				3x kom, 4x teil, 2x grape		15e
															15e
127	2116		AW	11	11	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvinnen, lensbodems, pootje	15e
127	2116		AW	1	1	rand	SG	gedraaid	import	vliegaskglazuur			drinknap		Siegburg
127	2116		AW	7		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
127	2116		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	slibversiering				15e
127	2116		AW	3	3	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			kom, teil, papkom		15e
127	2116		AW	3	2	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				standvinnen	15e
127	2116		AW	60		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
															15e
127	2116		AW	13		bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvinnen en pootjes	15e
															15e
127	2116		AW	13	9	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				2x grape, 2x voorraadpot, 4x kan, 1x buis		15e
127	2116		AW	9	1	rand en wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag	sgrafitto	lavabo?		letters in sgraffito
127	2116		AW	12		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
127	2116		AW	4	2	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag	kopervijzel	bord en grape		15e
127	2116		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			teil		15e
127	2116		AW	1	1	compleet	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			zalfpootje?		15e
127	2116		AW	3		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kan		Raeren
127	2116		AW	90		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
127	2116		AW	12		bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
127	2116		AW	2	2	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
															15e
127	2116		AW	15		rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				5x grape, 1x voorraadpot, teil, kom, kan		15e
127	2116		AW	1		wand	SG	gedraaid	import				kan		Siegburg
127	2116		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					Raeren
127	2116		AW	7	1	rand en wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		15e

Aardewerk															
vondstnummer	spoornummer	details	materiaal	aantal	MAE	fragment	Baksel	maakwijze	herkomst	afwerking/glazuur	versiering	versiering details	vorm	type	begin datering
127	2116		AW	7	1	rand en wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblijnen		voorraadpot		15e
127	2116		AW	3		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblijnen				15e
127	2116		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblijnen		grape?		15e
127	2116		AW	20		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
127	2116		AW	3	2	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape en teil		15e
127	2116		AW	3	3	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				standvinnen en pootje	15e
127	2116		AW	9	1	AC	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag		tas?		15e
127	2116		AW	2	1	wand en bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			tas?		15e
127	2116		AW	4	1	bodem en wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag		lavabo?/kamerpot?		15e
127	2116		AW	76		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
127	2116		AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan		15e
127	2116		AW	7	6	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				4x kom, 1x teil, grape, bloempot		15e
127	2116		AW	15		bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
127	2116		AW	6	1	rand en wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag	kopervijzel	teil		15e
127	2116		AW	11		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
127	2116		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblijnen				15e
127	2116		AW	10	1	rand en wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag	kopervijzel	grape		15e
127	2116		AW	1	1	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	vingerindrukken op oor		hengselpot		15e
127	2116		AW	1	1	wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag		bord?		15e
127	2116		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					15e
127	2116		AW	168		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
127	2116		AW	10	1	rand en wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				grape		15e
127	2116		AW	22		bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					lensbodem, standviak, standvin, pootje	15e
127	2116		AW	2	2	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal				2x kom, kan, grape, 1x teil, voorraadpot		15e
127	2116		AW	14	7	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
125	2124		AW	66		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
125	2124		AW	2	2	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
125	2124		AW	12	11	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				2x kan, 4x kom, 2x grape, 1x teil, 1x bak		14e
125	2124		AW	14		bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvinnen, standvlakken en pootje	14e
125	2124		AW	6		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e
125	2124		AW	1	1	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e
125	2124		AW	1	1	pootje	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape	klauwpootje	14e
125	2124		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			pan		14e
125	2124		AW	4		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					14e
125	2124		AW	1	1	rand	SG	gedraaid	import	ijzerengobe			beker		14e
125	2124		AW	1	1	bodem	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kan?	standing	14e
114	1085		AW	2		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
114	1085		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e
120	Profiel D	5	AW	6		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
120	Profiel D	5	AW	2	2	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					lensbodem, standvin	14e
120	Profiel D	5	AW	2	2	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				voorraadpot, grape		14e
120	Profiel D	5	AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e
121	1087		AW	4		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
116	1054		AW	2	1	steel	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			pan		16e
122	Profiel D	3	AW	3		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
119	Profiel D	2	AW	1	1	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			bord	standvin	14e
111	1089		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
111	1089		AW	2	2	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			teilen		15e
111	1089		AW	2	2	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				voorraadpotten		15e
111	1089		AW	2		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
111	1089		AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
117	1083		AW	12		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					18e
117	1083		AW	6	6	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			4x voorraadpot, 1x schaal, 1x steelgrape		18e
117	1083		AW	1	1	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					18e
117	1083		AW	1	1	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				standing	18e
117	1083		AW	2		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					18e
117	1083		AW	7	2	wand en bodem	FAIENCE	gedraaid	import	tinglazuur	polychrome beschildering			bordjes	18e
129	1069	2	AW	1		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
129	1069	2	AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kom		15e
129	1069	2	AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			kan	bandvormig oor	15e
129	1069	2	AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e

Aardewerk																	
vondstnummer	spoornummer	details	materiaal	aantal	MAE	fragment	Baksel	maakwijze	herkomst	afwerking/glazuur	versiering	versiering details	vorm	type	begin datering	eind datering	opmerking
129	1069	2	AW	2	2	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				pootje en standvin	15e	16e	
129	1069	2	AW	1		wand	WIT	gedraaid	import	loodglazuur					16e	18e	
128	1069		AW	5		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e	16e	
128	1069		AW	2	2	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvinnen	15e	16e	
128	1069		AW	2	2	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				teil en grape		14e	15e	
128	1069		AW	1	1	rand	SG	gedraaid	import	ijzerengobe	radstempels		kan		14e		Langerwehe
128	1069		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e	16e	
128	1069		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			teil		15e	16e	
128	1069		AW	1	1	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag	sgraffito	tazzo		15e		
128	1069		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag	sgraffito	teil?		15e		
115	1081		AW	2		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e	16e	
115	1081		AW	2	2	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				teil en grape		15e	16e	
115	1081		AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan	standvlak	15e	16e	
115	1081		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e	16e	
115	1081		AW	2	2	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e	16e	
115	1081		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			vetvanger		15e	16e	
115	1081		AW	4	3	wand en bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag	sgraffito	kom, tas en ?		15e	16e	bodem van kom/tazzo met zelfde versiering wapenschild als in 2116!
118	1069		AW	3		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e		
118	1069		AW	2	2	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kommen		15e		
118	1069		AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e		
118	1069		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e		
118	1069		AW	5	4	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				lensbodem, standing, standvlak en pootje	15e		
118	1069		AW	4	4	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			steelgrape, teil, 2x grape		15e		
124	1059		AW	54		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e		
124	1059		AW	4	3	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standrin en standvinnen	14e		
124	1059		AW	7	7	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal		vingerindrukken op rand		4x kogelpot, 1x kom, teil, kan		14e		
124	1059		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					14e		Raeren
124	1059		AW	1		wand	SG	gedraaid	import						14e		Siegburg
124	1059		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	ijzerengobe	radstempels				14e		Langerwehe
124	1059		AW	34		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e		
124	1059		AW	5	4	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			3x grape, 1x teil		14e		
124	1059		AW	1	1	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				standvin	14e		
124	1059		AW	2	2	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e		
124	1059		AW	1		wand	HVS	gedraaid	regionaal	loodglazuur	slibversiering		kan		14e		
123	1083		AW	4		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					18e	19e	
123	1083		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		18e	19e	
123	1083		AW	12	1	AC	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			stooftpot		19e		
123	1083		AW	1	1	rand	WIT	gedraaid	import	loodglazuur			pot		19e		
123	1083		AW	2		wand	FAIENCE	gedraaid	import	tinglazuur	blauwe beschildering		borden		19e		
126	1015	beerlaag	AW	10		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					18e		
126	1015	beerlaag	AW	2	2	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					18e		
126	1015	beerlaag	AW	1	1	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				standvlak	18e		
126	1015	beerlaag	AW	6	4	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			lollepot, deksel, schaal, kommetje		18e		
126	1015	beerlaag	AW	1		wand	WIT	gedraaid	import	loodglazuur					18e		
126	1015	beerlaag	AW	4	1	wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	tinglazuur	mangaan		tas		18e		
126	1015	beerlaag	AW	13	1	wand en bodem	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur	kobaltblauw		kan		18e		Westerwald
126	1015	beerlaag	AW	3	1	bodem	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur	kobaltblauw		kamerpot		18e		
126	1015	beerlaag	AW	31	6	rand, wand en bodem	FAIENCE	gedraaid	import	tinglazuur	blauwe beschildering		borden		18e		
126	1015	beerlaag	AW	10	1	rand en wand	ENG	gedraaid	import	loodglazuur			koffiepot		18e		
126	1015	beerlaag	AW	8	3	AC	PORS	gedraaid	import	tinglazuur	blauwe beschildering		2x tas, 1x schoteltje		18e		
46	onder 2070		AW	1		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e	15e	
40	2087		AW	2		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e	14e	
40	2087		AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvin	13e	14e	
45	2069		AW	1		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e	14e	
45	2069		AW	2	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvin	13e	14e	
45	2069		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					13e	14e	
44	tussen 2035 en 2081		AW	5		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e	16e	secundair verbrand
44	tussen 2035 en 2081		AW	1	1	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				standvinnen	15e	16e	secundair verbrand
44	tussen 2035 en 2081		AW	6	3	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			2x papkom, 1x teil		15e	16e	secundair verbrand
44	tussen 2035 en 2081		AW	3	2	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		15e	16e	
50	2060		AW	20		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e		
50	2060		AW	1		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e		secundair verbrand
50	2060		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				grape		15e		secundair verbrand
50	2060		AW	2	2	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvinnen	16e		
50	2060		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					17e		Raeren, secundair verbrand

Aardewerk																	
vondstnummer	spoornummer	details	materiaal	aantal	MAE	fragment	Baksel	maakwijze	herkomst	afwerking/glazuur	versiering	versiering details	vorm	type	begin datering	eind datering	opmerking
43	2082		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					18e		
43	2082		AW	1	1	rand	GRUS	gedraaid	Lokaal				rioolbuis		19e		
43	2082		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			teil		20e		
43	2082		AW	2	1	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag	kopervijzel	papkom	standvinnen	15e		
43	2082		AW	37	1	AC	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblijnen		voorraadpot		15e		
31	2099		AW	2	2	bodem	SG	gedraaid	import	vliegaskglazuur			beker en drinknap		15e	15e	Siegburg
31	2099		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	vliegaskglazuur					15e		Siegburg
31	2099		AW	1	1	bodem	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur				standing	15e		Raeren
31	2099		AW	4	3	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			2x teil, 1x voorraadpot		15e	15e	
31	2099		AW	3		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e		
31	2099		AW	2	2	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				standvin en pootje	15e		
31	2099		AW	2	1	steel	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			steelgrape		15e		
31	2099		AW	2	2	rand	GRUS	gedraaid	Lokaal				pan en voorraadpot		14e		
31	2099		AW	15	1	compleet	GRUS	gedraaid	Lokaal				kom		15e		
31	2099		AW	10		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						15e		
31	2099		AW	1	1	bodem	GRUS	gedraaid	Lokaal					standvin	15e		
32	2089		AW	24	10	rand	GRUS	gedraaid	Lokaal				3x teil, 1x deksel, 4x grape, 1x kom, pan		14e	15e	
32	2089		AW	166		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						14e	15e	
32	2089		AW	3	2	oor	GRUS	gedraaid	Lokaal						14e	15e	
32	2089		AW	21		bodem	GRUS	gedraaid	Lokaal					standvinnen, pootjes, lensbodems	14e	15e	
32	2089		AW	115		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e	15e	
32	2089		AW	14		bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				pootjes, standvinnen, lensbodem	14e	15e	
32	2089		AW	20	10	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			3x grape, 2x bord, 3x pan, 2x teil		14e	15e	
51	2064		AW	1	1	bodem	IW	gedraaid	import	tinglazuur			bord		19e	20e	Maastricht
49	2076		AW	9		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						15e		
49	2076		AW	1	1	rand	GRUS	gedraaid	Lokaal				voorraadpot		15e		
47	tussen 2035 en 2081		AW	38		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					16e	17e	
47	tussen 2035 en 2081		AW	1	1	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					16e	17e	
47	tussen 2035 en 2081		AW	2	2	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				pootje en standvlak	16e	17e	
47	tussen 2035 en 2081		AW	13	7	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			3x grape, 2x teil, 1x schaal, 1x papkom		16e	17e	
47	tussen 2035 en 2081		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					16e	17e	Raeren
47	tussen 2035 en 2081		AW	3	1	bodem	GRUS	gedraaid	Lokaal				kan	standvinnen	16e	17e	residueel
47	tussen 2035 en 2081		AW	2		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						13e	14e	residueel
48	tussen 2034 en 2035		AW	4		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					16e		
48	tussen 2034 en 2035		AW	2	2	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				pootje en standvin	16e		
48	tussen 2034 en 2035		AW	4	4	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			2x teil, 1x kan, 1x voorraadpot		16e		3x secundair verbrand
48	tussen 2034 en 2035		AW	1	1	bodem	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kan	standing	16e		secundair verbrand
48	tussen 2034 en 2035		AW	3		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						13e	14e	residueel
48	tussen 2034 en 2035		AW	1	1	rand	GRUS	gedraaid	Lokaal				teil		15e		residueel
52	2059		AW	23		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						15e		
52	2059		AW	1	1	bodem	GRUS	gedraaid	Lokaal				kan	standvinnen	15e		
52	2059		AW	14		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						15e		secundair verbrand
52	2059		AW	4	4	bodem	GRUS	gedraaid	Lokaal					standvinnen en pootje	15e		secundair verbrand
52	2059		AW	1	1	rand	GRUS	gedraaid	Lokaal				kom		15e		secundair verbrand
52	2059		AW	1	1	rand	GRUS	gedraaid	Lokaal				voorraadpot		14e	15e	
52	2059		AW	2		wand	SG	gedraaid	import	vliegaskglazuur					14e	15e	secundair verbrand
52	2059		AW	2		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur	radstempels		kan		14e	15e	Langerwehe, secundair verbrand
52	2059		AW	3		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e		
52	2059		AW	3	3	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			2x kom, 1x vergiet		15e		secundair verbrand
52	2059		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e		secundair verbrand
42	2089		AW	18		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e		
42	2089		AW	2	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		15e		
42	2089		AW	33		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						15e		
42	2089		AW	3	3	bodem	GRUS	gedraaid	Lokaal					standvinnen	15e		
42	2089		AW	9	4	rand	GRUS	gedraaid	Lokaal				2x grape, 1x kom, teil		15e		
56	2089		AW	93		wan	GRUS	gedraaid	Lokaal						15e		
56	2089		AW	8	7	oor	GRUS	gedraaid	Lokaal						15e		
56	2089		AW	6	5	bodem	GRUS	gedraaid	Lokaal					pootjes en standvinnen	15e		
56	2089		AW	22	10	rand	GRUS	gedraaid	Lokaal				3x grape, 2x deksel, 2x kom, 1x kan, 2x teil		15e		
56	2089		AW	72		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e		
56	2089		AW	5		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	slibversiering				15e		
56	2089		AW	1		wand	HVS	gedraaid	import	loodglazuur	sliblaag	kopervijzel			15e	14e	residueel?

Aardewerk																	
vondstnummer	spoornummer	details	materiaal	aantal	MAE	fragment	Baksel	maakwijze	herkomst	afwerking/glazuur	versiering	versiering details	vorm	type	begin datering	eind datering	opmerking
56	2089		AW	10		bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			6x grape, 1x steelgrape, 2x pan, 2x steelkom?	standvinnen en pootjes	15e		
56	2089		AW	23		rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e		
56	2089		AW	3	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	kopervijzel		kacheltegel?		15e		
56	2089		AW	3	3	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e		
155	1124		AW	2		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e	14e	
166	2124		AW	4		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e		
166	2124		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e		
161	1042		AW	2	1	bodem	SG	gedraaid	import	vliegaskglazuur			beker	standing	14e	15e	Siegburg
161	1042		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					15e	16e	Raeren
159	1105		AW	5		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e	14e	
159	1105		AW	4		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e	14e	secundair verbrand
159	1105		AW	1		wand	HVS	gedraaid	import	loodglazuur	sliblaag	kopervijzel	kan		13e	14e	
159	1105		AW	3	2	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan en kom		14e		
158	1119		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan		14e		
158	1119		AW	3	1	rand	SG	gedraaid	import	vliegaskglazuur			kan		14e		Siegburg
157	1014		AW	13	6	rand, wand en bodem	IW	gedraaid	regionaal	tinglazuur			2x tas, 4x bord		20e		
157	1014		AW	1	1	bodem	IW	gedraaid	regionaal	tinglazuur			zalfpotje		20e		
157	1014		AW	4	1	beentjes en lichaam	IW	gedraaid	regionaal				popje		20e		
157	1014		AW	1	1	AC	IW	gedraaid	regionaal	tinglazuur			mariabeeldje		20e		
160	1021		AW	5		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					16e	17e	
160	1021		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblijnen		papkom		16e	17e	
160	1021		AW	1		oor	WIT	gedraaid	import	loodglazuur					16e	17e	
160	1021		AW	1	1	bodem	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur	kobaltblauw	appliquées	kan		16e	17e	Westerwald
156	1069	5	AW	4		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e	16e	
156	1069	5	AW	2	2	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				standvinnen	15e	16e	
156	1069	5	AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e	16e	
156	1069	5	AW	1	1	rand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kan		15e	16e	
156	1069	5	AW	2	2	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			teil en papkom		15e	16e	
156	1069	5	AW	7	2	rand, wand en bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag	sgraffito	teil en bord		15e	16e	
156	1069	5	AW	5	1	AC	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			tas		15e	16e	
164	1034		AW	31		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					16e	17e	
164	1034		AW	1	1	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					16e	17e	
164	1034		AW	6	6	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				standvin, standringen en pootjes	16e	17e	
164	1034		AW	11	4	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			3x grape, 1x teil		16e	17e	
164	1034		AW	1	1	bodem	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kan	standvlak	17e		Raeren
164	1034		AW	2	2	oor	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					16e	17e	Raeren
162	1059		AW	27		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e	15e	
162	1059		AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e	15e	
162	1059		AW	4	4	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kom, teil, 2x grape		14e	15e	
162	1059		AW	3		wand	SG	gedraaid	import	vliegaskglazuur					14e	15e	Siegburg
162	1059		AW	2		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			drinknap en kan		14e	15e	Raeren
162	1059		AW	23		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e	15e	
162	1059		AW	7	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		14e	15e	
162	1059		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			kan		14e	15e	
162	1059		AW	2	2	pootje	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		14e	15e	
167	1034		AW	4	1	bodem	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kan	standing	16e	17e	Raeren
167	1034		AW	2	1	rand en oor	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kan		16e	17e	Raeren
167	1034		AW	2	2	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				lensbodem en standvin	16e	17e	
167	1034		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			vergiet		16e	17e	
163	1109		AW	32	1	wand en bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan	standvinnen	14e	15e	
163	1109		AW	1		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e	15e	
165	1092	vulling	AW	16		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e	16e	
165	1092	vulling	AW	1	1	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e	16e	
165	1092	vulling	AW	4	4	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				standvinnen, standing	15e	16e	
165	1092	vulling	AW	3	3	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			papkom, teil, voorraadpot		15e	16e	
165	1092	vulling	AW	3		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					15e	16e	Raeren
165	1092	vulling	AW	1		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e		
165	1092	vulling	AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvin	14e	15e	residueel
154	1120		AW	11		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e		
154	1120		AW	4	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kruik	standvinnen	14e		
154	1120		AW	2	2	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan en buis		14e		
154	1120		AW	1	1	rand	SG	gedraaid	import	ijzerengobe			kan		14e		Langerwehe
154	1120		AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan		14e		secundair verbrand
169	1069	6	AW	51	1	compleet	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan		15e		

Aardewerk															
vondstnummer	spoornummer	details	materiaal	aantal	MAE	fragment	Baksel	maakwijze	herkomst	afwerking/glazuur	versiering	versiering details	vorm	type	begin datering
169	1069	6	AW	3		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			2x grape, 1x voorraadpot, teil, papkom		15e
169	1069	6	AW	6	5	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
168	1109		AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
168	1109		AW	50		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
168	1109		AW	7	5	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				2x grape, 1x kom, kan en bak		15e
168	1109		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				grape		15e
168	1109		AW	1		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
168	1109		AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
168	1109		AW	3	3	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvinnen en standvlak	15e
168	1109		AW	1		wans	SG	gedraaid	import	ijzerengobe			kan		15e
168	1109		AW	22		wand en bodem	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kan		15e
168	1109		AW	7	3	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			pan, 2x bord?		15e
168	1109		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
168	1109		AW	3	3	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			bord, teil, grape		14e
69	2028		AW	8	4	rand, wand en bodem	IW	gedraaid	import	tinglazuur	blauwe beschildering		bord, 2x tas, kokkiekan		20e
60	2124	3	AW	3		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
60	2124	3	AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvlak	14e
60	2124	3	AW	1		wand	SG	gedraaid	import	ijzerengobe					14e
60	2124	3	AW	1		wand	SG	gedraaid	import	vliegagglazuur					14e
60	2124	3	AW	3	2	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				teil en grape		14e
64	2112		AW	13		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
64	2112		AW	2	2	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvinnen	14e
64	2112		AW	3	3	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				teil, kan, grape		14e
64	2112		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					14e
67	Profiel C	12	AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				grape		13e
66	Profiel C	30	AW	9		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
66	Profiel C	30	AW	3	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan		14e
62	2098	onderste lagen	AW	11		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
62	2098	onderste lagen	AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kom		15e
62	2098	onderste lagen	AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					15e
62	2098	onderste lagen	AW	3		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
62	2098	onderste lagen	AW	1	1	pootje	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
62	2098	onderste lagen	AW	3	3	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			2x grape, 1x voorraadpot		15e
63	2115		AW	5		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
63	2115		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan		15e
63	2115		AW	3		wand	SG	gedraaid	import	vliegagglazuur					15e
63	2115		AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvin	15e
63	2115		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
58	2116		AW	11		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
58	2116		AW	2	2	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan en teil		15e
58	2116		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		15e
58	2116		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
68	2098		AW	13		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
68	2098		AW	5	5	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				2x kan, 2x teil, 1x kom		15e
68	2098		AW	10		rand en wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				rioolbuizen		15e
68	2098		AW	10		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
68	2098		AW	3	2	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				standvin en pootje	15e
68	2098		AW	5	2	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			teil en bord		15e
68	2098		AW	1	1	rand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kan		15e
68	2098		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					15e
59	2116		AW	25		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
59	2116		AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
59	2116		AW	3	2	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kan en grape	standvin en pootjes	15e
59	2116		AW	7	5	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				pan, voorraadpot, teil, 2x grape		15e
59	2116		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
59	2116		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag	kopervijzel	kan		15e
59	2116		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	sliblaag	sgraffito	bord		15e
59	2116		AW	2	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		15e
59	2116		AW	2		wand	SG	gedraaid	import	vliegagglazuur					15e
59	2116		AW	1	1	AC	SG	gedraaid	import	vliegagglazuur			drinknap		15e
57	2107		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		14e
57	2107		AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal				grape		14e
57	2107		AW	90		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						14e
57	2107		AW	11	2	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kannen	standvinnen	14e
57	2107		AW	31	1	compleet	GRUJS	gedraaid	Lokaal				kannen		14e
144	1116		AW	1		wand	ML	gedraaid	import	loodglazuur	radstempels				12e

Aardewerk																	
vondstnummer	spoornummer	details	materiaal	aantal	MAE	fragment	Baksel	maakwijze	herkomst	afwerking/glazuur	versiering	versiering details	vorm	type	begin datering	eind datering	opmerking
144	1116		AW	1		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						13e	14e	
206	Profiel F	9	AW	1		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						13e	14e	
151	1118		AW	1	1	rand	GRUS	gedraaid	Lokaal				teil		14e		
151	1118		AW	1	1	oor	GRUS	gedraaid	Lokaal						14e		
147	1131		AW	1		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						14e		
147	1131		AW	1	1	rand	GRUS	gedraaid	Lokaal				zalfpot?		14e		
147	1131		AW	1	1	oor	GRUS	gedraaid	Lokaal						14e		
147	1131		AW	1		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						14e		Langerwehe
142	Profiel D	overgang 9 naar 8	AW	4		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e		
150	1088		AW	2	2	rand	GRUS	gedraaid	Lokaal				kommen		15e		
150	1088		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape		15e		
150	1088		AW	1	1	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e		
150	1088		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e		
146	Profiel D	1	AW	7		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						14e		
146	Profiel D	1	AW	2	2	bodem	GRUS	gedraaid	Lokaal					standvinnen	14e		
146	Profiel D	1	AW	1	1	rand	GRUS	gedraaid	Lokaal				kan		14e		
146	Profiel D	1	AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					14e		
146	Profiel D	1	AW	1	1	bodem	SG	gedraaid	import	ijzerengobe			kan	standing	14e		Langerweh
224	1135	3	AW	2		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						13e		
209	1158		AW	1		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						14e		
209	1158		AW	1	1	bodem	GRUS	gedraaid	Lokaal				kan	standvinnen	14e?		
209	1158		AW	1	1	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			pan	lensbodem	14e		
201	1168		AW	15		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						14e		
201	1168		AW	4	2	rand	GRUS	gedraaid	Lokaal				kan en vuurklok		14e		kan gebruikt als kookkan?
201	1168		AW	3	2	bodem	GRUS	gedraaid	Lokaal					standvinnen	14e		
139	1125		AW	6		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						13e	14e	
139	1125		AW	1	1	bodem	GRUS	gedraaid	Lokaal					lensbodem	13e	14e	
139	1125		AW	1	1	rand	GRUS	gedraaid	Lokaal				kogelpot		13e	14e	
139	1125		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			kom		13e	14e	
139	1125		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					13e	14e	
205	1149	1	AW	35		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						13e	14e	
205	1149	1	AW	2	2	oor	GRUS	gedraaid	Lokaal						13e	14e	
205	1149	1	AW	8	5	rand	GRUS	gedraaid	Lokaal				2x kookkan, 1x kogelpot, 1x vuurklok		13e	14e	
205	1149	1	AW	1	1	bodem	GRUS	gedraaid	Lokaal					standvinnen	13e	14e	
205	1149	1	AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					13e	14e	
138	1069	1	AW	3		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e		
138	1069	1	AW	1	1	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e		
138	1069	1	AW	3	3	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			papkom, pan, grape		15e		
138	1069	1	AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					15e		Raeren
138	1069	1	AW	5	5	rand	GRUS	gedraaid	Lokaal				3x teil, 1x kan, kom		15e	16e	
138	1069	1	AW	1	1	bodem	GRUS	gedraaid	Lokaal					standvin	15e		
215	1140	B	AW	10		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						13e		1 wand secundair verbrand
215	1140	B	AW	1		wand	VR	gedraaid	Lokaal						13e	13e	
143	1058		AW	11		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						13e	14e	
143	1058		AW	1	1	oor	GRUS	gedraaid	Lokaal						13e	14e	
143	1058		AW	1		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					13e	14e	
143	1058		AW	1		wand	ML	gedraaid	import						13e	14e	sterk verweerd, residueel?
148	1004		AW	6		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					16e	17e	
148	1004		AW	1	1	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			voorraadpot		16e	17e	
148	1004		AW	3	3	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			bord, 2x grape		16e	17e	
148	1004		AW	1		wand	MAJ	gedraaid	import	tinglazuur	polychrome beschildering		zalfpot		16e	17e	
148	1004		AW	1	1	oor	GRUS	gedraaid	Lokaal						13e	14e	residueel
148	1004		AW	1		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						13e	14e	residueel
203	1092		AW	27		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						15e		
203	1092		AW	10	8	bodem	GRUS	gedraaid	Lokaal					standvinnen, pootjes	15e		
203	1092		AW	1	1	oor	GRUS	gedraaid	Lokaal						15e		
203	1092		AW	8	6	rand	GRUS	gedraaid	Lokaal				voorraadpot, grape, teil, 3x kan		15e		
203	1092		AW	1	1	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grape	pootje	15e		
203	1092		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			voorraadpot		15e		
203	1092		AW	16		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e		
149	1012		AW	2		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e		
149	1012		AW	3	3	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				standvinnen en pootje	15e		
149	1012		AW	1	1	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e		
149	1012		AW	6	5	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			steelkom, voorraadpot, olielamp, 2x grape		15e		
149	1012		AW	4	4	oor	GRUS	gedraaid	Lokaal						15e		
149	1012		AW	14		wand	GRUS	gedraaid	Lokaal						15e		
149	1012		AW	5	5	rand	GRUS	gedraaid	Lokaal				2x kan, 3x grape		15e		

Aardewerk															
vondstnummer	spoornummer	details	materiaal	aantal	MAE	fragment	Baksel	maakwijze	herkomst	afwerking/glazuur	versiering	versiering details	vorm	type	opmerking
149	1012		AW	3	3	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					standvinnen	15e
149	1012		AW	2		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur					15e
149	1012		AW	2	2	rand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kannen		15e
141	1092		AW	9		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
141	1092		AW	1	1	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal				teil		15e
141	1092		AW	1	1	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						15e
141	1092		AW	1	1	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					lensbodem	15e
141	1092		AW	7		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					15e
141	1092		AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			teil		15e
141	1092		AW	4	4	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				standvinnen, standvlak, pootjes	15e
153	WP1	bij verdiepen naar vlak 3	AW	1	1	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	slibversiering		pot		18e
153	WP1	bij verdiepen naar vlak 3	AW	3	2	bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur				standing en lensbodem	18e
153	WP1	bij verdiepen naar vlak 3	AW	6	2	rand en wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			grapen		18e
153	WP1	bij verdiepen naar vlak 3	AW	1	1	AC	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			teil		18e
153	WP1	bij verdiepen naar vlak 3	AW	1	1	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					18e
153	WP1	bij verdiepen naar vlak 3	AW	1	1	oor	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur			kamerpot?		16e
225	1135		AW	51		wand	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e
225	1135		AW	2	2	oor	GRUJS	gedraaid	Lokaal						13e
225	1135		AW	1	1	koepel	GRUJS	gedraaid	Lokaal		vingerindrukken op koepel		vuurklok		13e
225	1135		AW	2	2	bodem	GRUJS	gedraaid	Lokaal					lensbodems	13e
225	1135		AW	9	7	rand	GRUJS	gedraaid	Lokaal		vingerindrukken op koepel		3x kogelpot, 3x vuurklok, 1x kan		13e
225	1135		AW	1	1	rand	VR	gedraaid	Lokaal	loodglazuur			drinknap		13e
152	1018		AW	6		wand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					18e
152	1018		AW	9		bodem	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	mangaan			standvlakken	18e
152	1018		AW	10	7	rand	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur	mangaan		koffiekkan, 4x schaal, 2x voorraadpot		18e
152	1018		AW	1	1	oor	ROOD	gedraaid	Lokaal	loodglazuur					18e
152	1018		AW	1	1	rand	PORS	gedraaid	import	tinglazuur	blauwe beschildering		tas		18e
152	1018		AW	1	1	bodem	WIT	gedraaid	import	loodglazuur	kopervijzel				18e
152	1018		AW	3	2	bodem	FAIENCE	gedraaid	import	tinglazuur			borden		18e
152	1018		AW	5	1	wand	SG	gedraaid	import	vliegassglazuur	stempel		mineraalwaterfles		19e
152	1018		AW	3	3	bodem	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur	kobaltblauw		kamerpotten		18e
152	1018		AW	1		wand	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur	kobaltblauw		kamerpot		18e
152	1018		AW	14	1	compleet	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur	kobaltblauw		kamerpot		18e
75	2029		AW	1	1	compleet	SG	gedraaid	import	Zoutglazuur	kobaltblauw		mosterdpot?		19e
75	2029		AW	7	1	compleet	IW	gedraaid	import	tinglazuur	florale versiering		tas		20e
75	2029		AW	4	3	rand	IW	gedraaid	import	tinglazuur	polychrome beschildering		2x bord, 1x tas		20e

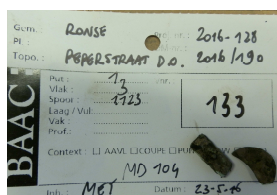
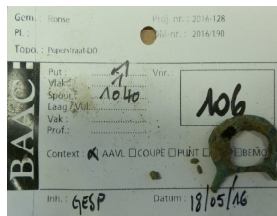
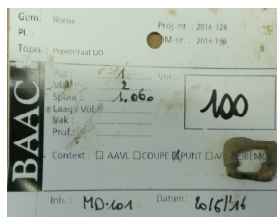
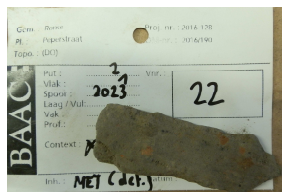
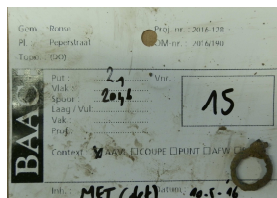
5358

Glas													
vondstnummer	spoornummer	details	materiaal	aantal	MAE	fragment	Kleur glas	versiering	vorm	type	begin datering	eind datering	opmerking
127	2116		GLAS	1	1	bodem	doorzichtig? Nu patina		drinkglas		15e		
51	2064		GLAS	1		wand	doorzichtig						
152	1018		GLAS	2		wand	Groen		fles?		17e	18e	
126	1015	beerlaag	GLAS	2	1	bodem	doorzichtig		pot	standvoet	18e		
126	1015	beerlaag	GLAS	2	1	rand	doorzichtig	ingekerfde versiering	drinkglas		18e		
126	1015	beerlaag	GLAS	2		wand	doorzichtig				18e		
126	1015	beerlaag	GLAS	3		wand	Groen						
69	2028		GLAS	1	1	bodem	doorzichtig		drinkglas		19e		
69	2028		GLAS	1	1	rand	doorzichtig		drinkglas		19e		
69	2028		GLAS	2		wand	doorzichtig		vensterglas		19e		
178	1015	vulling bak	GLAS	5	5	bodem	doorzichtig		1x drinkglas, 3x kelkglas, 1x vaasje?		19e		
178	1015	vulling bak	GLAS	7		wand	doorzichtig						
178	1015	vulling bak	GLAS	1	1	tuit	doorzichtig		koffiekan?		19e		
178	1015	vulling bak	GLAS	6	6	rand	doorzichtig		1x kap olielamp, 2x drinkglas, 3x kelkglas				
177	1013		GLAS	1	1	steel	doorzichtig		kelkglas		19e		
168	1109		GLAS	1	1	bodem	doorzichtig		roemer?		15e	16e	
20	tussen stenen 2004		GLAS	1		wand	Groen				17e	18e	
110	1015	2	GLAS	28		wand	Groen				18e		woudglas
110	1015	2	GLAS	4	1	rand en wand	doorzichtig	ingekerfde versiering	drinkglas		18e		
110	1015	2	GLAS	3	1	rand en wand	doorzichtig		drinkglas		18e		
110	1015	2	GLAS	1	1	oor	doorzichtig		kan		18e		
16	2062	Profiel B	GLAS	3	1	AC	doorzichtig		kelkglas		18e	19e	
93	1015	2	GLAS	1	1	rand	Groen		fles		18e		
93	1015	2	GLAS	1		wand	Groen				18e		
93	1015	2	GLAS	2	2	bodem	doorzichtig		drinkglas en kelkglas				
93	1015	2	GLAS	2	2	rand	doorzichtig	gegraveerde versiering	drinkglazen		18e		
157	1014		GLAS	6	6	bodem	door		2x drinkglas, 2x kelkglas, 1x flesje, 1x flacon				
157	1014		GLAS	1	1	bodem	oranje		flesje		20e		
157	1014		GLAS	1		wand	doorzichtig				20e		
157	1014		GLAS	9	6	rand	doorzichtig		4x bokaal, 1x flesje, 1xpoederflesje		20e		
157	1014		GLAS	3	2	compleet	doorzichtig		2x ampulle				
157	1014		GLAS	1	1	compleet	oranje		1x ampulle		20e		
157	1014		GLAS	2	2	rand	Groen		fles		20e		
157	1014		GLAS	4		compleet	doorzichtig		ronde brilleglazen				
157	1014		GLAS	1		compleet	Groen		rond brilleglas zonnenbril				
157	1014		GLAS	1		compleet	doorzichtig		achthoekig brilleglas				
157	1014		GLAS	9		compleet	doorzichtig		ovale brillenglazen				
157	1014		GLAS	9	9	compleet	diverse kleuren		3x cameo, 3x inlegwerk2x knoop, 1x kraal				
96	1015	1	GLAS	1		wand	Groen						
96	1015	1	GLAS	1	1	bodem	Groen		fles?				
96	1015	1	GLAS	11	7	bodem	doorzichtig		4x drinkglas, 1x bokaal				
96	1015	1	GLAS	160		wand	doorzichtig						
96	1015	1	GLAS	41	19	rand en wand	doorzichtig		1x drinkglas, 7x kelkglas, 1x stopper, x flacon, 4x bokaal; 3x fles		19e		
96	1015	1	GLAS	1	1	rand	doorzichtig	schelpvormig	suikerlepeltje		19e		
96	1015	1	GLAS	13		wand	doorzichtig groen				19e		
96	1015	1	GLAS	4	3	bodem	doorzichtig groen		flacons		19e		
96	1015	1	GLAS	3	2	rand	doorzichtig groen		flacons		19e		
96	1015	1	GLAS	7	7	compleet	zwart		kralen		19e		
96	1015	1	GLAS	7	7	compleet	zwart	bladvorm	inlegwerk/kralen?			enkele verguld	

Glas													
vondstnummer	spoornummer	details	materiaal	aantal	MAE	fragment	Kleur glas	versiering	vorm	type	begin datering	eind datering	opmerking
96	1015	1	GLAS	3	3	compleet	zwart		halfholle kralen				
Vooronderzoek				383									
1	2.9		GLAS	72	4	rand, wand en bodem						flessen en drinkglazen	
15	AAVL 1 WP 1		glas	1		bodem						drinkglas	
21	2.1		GLAS	5		glas							

Vondst	omschrijving	materiaal
22-55-100-106-112-133-136-145	Kledinggoeg, riemtong, gesp 3 stuks, bovendee van bel, beslag 2 stuks en gespbeslagplaat. Mechanisch en handmatig de actieve corrosie en aangekoekt bodemmateriaal verwijderd. Behandeld met bta. Afdgedekt met een laagje paraloid.	Cu

Gem. **DONSE** Proj. nr. **2016-128**
 Pl. **PEPERSTRAAT D.O.** Met. nr. **2016/190**
 Topo. **13** Vnr. **136**
 Put: **1.123**
 Spoor: **1.123**
 Laag/Vul: **1.123**
 Vak: **1.123**
 Prof.: **1.123**
 Context: ☐ AAVL ☐ COUPE ☐ PUNT ☐ AFW ☐ BEMO
(140) METRO
 Inh.: **1185** Datum: **23-5-16**

TOPONIEM:
 PUT: **1**
 VLAK: **3** VNR. **145**
 SPOOR: **1.131**
 LG/VUL: **1.131**
 VAK: **1.131**
 PROF: **1.131**
 Context: ☐ AAVL ☒ COUPE ☐ PUNT ☐ AFW ☐ BEMO
 Inh.: **MET** Datum: **23-5-2016**
 GEMEENTE: **Ronse**
 PLAATS: **Peperstraat**

Vondst	omschrijving	materiaal
33-55-107	Munt 2 stuks en rekenpenning. Mechanisch en handmatig de actieve corrosie en aangekoekt bodemmateriaal verwijderd. Behandeld met bta. Afgedekt met een laagje paraloid.	Cu
55	Munt. Weken in verdund citroenzuur en daarna geneutraliseerd. Corrosie handmatig verwijderd. Behandeld met bta. Afgedekt met een laagje paraloid.	Ag

Gem. **DONSE** Proj. nr. **2016-128**
 Pl. **PEPERSTRAAT 30** Met. nr. **2016/190**
 Topo. **2** Vnr. **33**
 Put: **2.062**
 Spoor: **2.062**
 Laag/Vul: **2.062**
 Vak: **2.062**
 Prof.: **2.062**
 Context: ☒ AAVL ☐ COUPE ☐ PUNT ☐ AFW ☐ BEMO
34 verdiepen nr. 4
 Inh.: **HUNT** Datum: **11/05/16**

Gem. **Ronse** Proj. nr. **2016-128**
 Pl. **Peperstraat** Met. nr. **2016/190**
 Topo. **(400)** Vnr. **54**
 Put: **2.053**
 Spoor: **2.053**
 Laag/Vul: **2.053**
 Vak: **2.053**
 Prof.: **2.053**
 Context: ☒ AAVL ☐ COUPE ☐ PUNT ☐ AFW ☐ BEMO
 Inh.: **MET** Datum: **11-5-16**

Gem. **Ronse** Proj. nr. **2016-128**
 Pl. **Peperstraat 100** Met. nr. **2016/190**
 Topo. **(401)** Vnr. **107**
 Put: **1.034**
 Spoor: **1.034**
 Laag/Vul: **1.034**
 Vak: **1.034**
 Prof.: **1.034**
 Context: ☒ AAVL ☐ COUPE ☐ PUNT ☐ AFW ☐ BEMO
NAAST 51043
 Inh.: **HUNT** Datum: **18/05/16**

Gem. **Ronse** Proj. nr. **2016-128**
 Pl. **Peperstraat** Met. nr. **2016/190**
 Topo. **(401)** Vnr. **55**
 Put: **2.062**
 Spoor: **2.062**
 Laag/Vul: **2.062**
 Vak: **2.062**
 Prof.: **2.062**
 Context: ☒ AAVL ☐ COUPE ☐ PUNT ☐ AFW ☐ BEMO
55n vlak 1 en vlak 2
 Inh.: **MET (DET)** Datum: **11-5-16**

Behandeling verricht door M. Hendriksen (BAAC) tussen 25-8-2016 en 29-9-2016.

**Waardering resten voor palynologische en macrobotanische analyse van de site Ronse
Peperstraat, België**

Yvonne F. van Amerongen

Rapport EARTH rapport 2016-64

Opdrachtgever BAAC Vlaanderen bvba, projectnummer 2016-128

© 2016 www.earth-arch.eu

Inleiding & materiaal

Er zijn door BAAC Vlaanderen bvba 2 bulkmonsters aangeleverd bij EARTH Integrated Archaeology ten behoeve van een waardering van geschikt materiaal voor macrobotanische analyse en 1 pollenbak ten behoeve van een waardering voor palynologische analyse. De macromonsters zijn afkomstig uit twee mestkuilen (S2.098, S2.116) daterend tot de 14^e tot 16^e eeuw, het pollenmonster uit oude ophogingslagen daterend tot de 13^e-14^e eeuw. Aangezien de pollen boven grondwatertafel zitten, is een waardering hier zeker meer dan nodig om zeker te zijn of de pollen al dan niet goed bewaard zijn¹.

Bij de inventarisatie voor macrobotanische analyse is gelet op de potentiële informatiewaarde van de resten voor het voedingsmiddelspectrum, akkerbouwpraktijken, activiteiten en de kwaliteit van de levensomstandigheden van de mens (zie Tabel 1). Bij de pollenwaardering is in het bijzonder gelet op de criteria kwantiteit en kwaliteit als gevolg van conservering, de diversiteit aan taxa en de aanwezigheid van natuurlijke en economische planten (zie Tabel 1).

Tabel 1: Monsterlijst macrobotanische en palynologische waardering met resultaten en aanbeveling ter analyse. Met J = ja en N = nee.

Monster	Spoor	Context	Concentratie	Conservering	Diversiteit	Cultuurplanten	Analyse
<u>Macrobotanie</u>							
M11	2.095	mestkuil	hoog	goed	middel-hoog	J	J
M13	2.116	mestkuil	middel	goed	middel-hoog	J	J
<u>Palynologie</u>							
M15	vulling 18	profiel	zeer laag	middel-goed	zeer laag	J	N

Resultaten waardering en aanbeveling

Macrobotanie

De twee mestkuilen hebben een verscheidenheid aan planten opgeleverd van een middel tot hoge concentratie, goede conservering en middel tot hoge diversiteit. Een groot deel van de zaden is te plaatsen in de categorie voedselgewas. Zo zijn er zaden en vruchten van cultuurgewassen aangetroffen die na analyse een mooi beeld van het geconsumeerde dieet moeten kunnen opleveren. Ook zijn er cultuurbegeleidende planten waargenomen, die kunnen informeren over de omstandigheden op de akker en over de praktijken die hebben plaatsgevonden rond het verbouwen van gewassen (zoals zaai, braakperiodes en oogst).

In beide monsters is daarnaast een aantal onbekende zaden aangetroffen, die, als na analyse blijkt dat het om exotische gewassen gaat, mogelijk kunnen duiden op handel.

Samenvattend kan een analyse van beide monsters inzicht geven in de geconsumeerde gewassen te Ronse Peperstraat, maar ook de productie van gewassen en eventueel de relatieve welvaart en levenswijze van mensen in de 14^e tot 16^e eeuw. Door beide mestkuilen te vergelijken kan wellicht ook inzicht worden verkregen in verschillen in deze aspecten tussen huishoudens. Er wordt daarom aangeraden beide monsters verder uit te werken.

¹ Informatie uit: Van Remoorter & Vanoverbeke 2016

Palynologie

In het pollenmonster is zeer weinig pollen aangetroffen. Tussen de gevonden resten bevindt zich pollen van bomen en graslandplanten en graan. De concentratie is echter zo laag, dat een pollensom na analyse niet zal kunnen worden bereikt en er daarmee helaas geen representatief beeld van de omgeving van Ronse kan worden verkregen. Er wordt dus afgeraden om het pollenmonster verder te analyseren.

Literatuur

Van Remoorter, O. & Vanoverbeke, R. 2016. Evaluatieverslag Archeologische opgraving Ronse-Peperstraat 21-31. BAAC Vlaanderen bvba.

CONCEPT

**Analyse macrobotanische resten van de archeologische opgraving Ronse Peperstraat 21-31,
België**

Yvonne F. van Amerongen

Rapport EARTH 2016-72
Opdrachtgever BAAC Vlaanderen bvba, project 2016-128
© 2016 www.earth-arch.eu

Introductie¹

EARTH Integrated Archaeology is door BAAC Vlaanderen bvba ingeschakeld om de botanische macroresten van een archeologische opgraving te Ronse Peperstraat te analyseren. BAAC Vlaanderen bvba heeft tussen 9 en 26 mei 2016 het archeologische onderzoek uitgevoerd, welke plaatsvond omdat het bodemarchief bedreigd werd door de bouw van een appartementencomplex met bijbehorende diepgaande bodemkundige verstoringen. In totaal werd er een oppervlak van ca. 800 m² onderzocht. Tijdens het gravend onderzoek zijn sporen aangetroffen daterend tot de 13^e-19^e eeuw. De contexten die in het botanisch onderzoek verder zijn onderzocht zijn twee mestkuilen daterend (op basis van aardewerk) tot de 15^e eeuw.

Onderzoeksvragen¹

- Wat zeggen de aangetroffen vondsten (ook bouw materiaal) over de welstand, levenswijze, sociale, economische en culturele achtergrond van de gebruikers/bewoners?
- Indien oude beerputten/mestkuilen aangetroffen worden: wat kan er gezegd worden over de voedselvoorziening/ voedselkeuze? Kunnen er uitspraken gedaan worden over de rijkdom van de bewoners?

Materiaal

Ten behoeve van het macrobotanisch onderzoek zijn twee monsters (M11 en M13) geanalyseerd (Tabel 1). Beide monsters zijn afkomstig uit mestkuilen (M11, S2.098; M13, S2.116). Tezamen zouden de resten uit deze contexten meer inzicht moeten kunnen geven in het dieet, de akkerbouwpraktijken, de levensstandaard en de activiteiten van mensen te Ronse in de 14^e-16^e eeuw.

Tabel 1. Overzicht monsters met spoor, omschrijving van het spoor, datering, type analyse (categorie) en bemonsterd volume.

Monster	Spoor	Omschrijving	Datering	Categorie	Volume
M11	2.098	mestkuil	15 ^e eeuw	macrobotanisch	1L
M13	2.116	mestkuil	15 ^e eeuw	macrobotanisch	1L

Methode

De twee monsters voor macrobotanisch onderzoek zijn aangeleverd in emmers van 10L. Sub-samples van 1 liter materiaal zijn afgenomen uit de emmers voor de analyse. De subsamples zijn met kraanwater gespoeld op een serie zeven met maaswijdten van respectievelijk 2,0, 1,0, 0,5 en 0,25 mm. De zeefresiduen zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van botanische macroresten, alsmede zoölogische resten die te relateren zijn aan consumptie. Alle botanische macroresten zijn zo specifiek mogelijk op naam gebracht² met naamgeving volgens de drieëntwintigste druk van Heukels' flora van Nederland³. Hierbij is gebruik gemaakt van de vergelijkingscollectie van het archeobotanisch laboratorium van de Universiteit Leiden.

¹ Van Remoorter & Vanoverbeke 2016

² Volgens Cappers et al. 2006

³ Van der Meijden et al. 2003

Data analyse

Voor zowel het bepalen van een beeld van vegetatie en landschap, als de eventuele productie en consumptie van planten, werd een scheiding gemaakt op basis van gebruiksplanten (cultuurgewassen), cultuurbegeleiders (akkeronkruiden, tredplanten en ruderalen) en wilde planten (bijv. grasland en water- en moerasplanten). Onder de gebruiksplanten vallen onder andere granen, vruchten, groenten en kruiden; onder de wilde planten zijn de categorieën cultuurbegeleiders (akkeronkruiden, tredplanten en ruderalen) en overige wilde planten (bomen van natte standplaatsen, graslandplanten, planten van vochtige locaties, waterkantplanten en planten van diverse standplaatsen) te onderscheiden. De wilde planten zijn ingedeeld op grond van de vegetatiestructuur en abiotische standplaatsfactoren. Voor de beschrijving van de standplaatsen is gebruik gemaakt van de indeling op basis van ecogroepen⁴ en de Nederlandse Oecologische Flora⁵. Ten slotte is informatie ingewonnen over de voorkeur van planten voor lokale abiotische factoren welke belangrijk zijn voor de groei (bijv. licht, warmte, stikstof)⁶.

Resultaten en discussie

De resultaten van de botanische analyse (Tabel A.I Appendix) zullen hier eerst worden beschreven per context, gevolgd door de beantwoording van de onderzoeksvragen.

MI I: mestkuil

MI I heeft voornamelijk onverkoolde zaden en vruchten opgeleverd, al is er ook een aantal verkoolde resten gevonden. De verkoolde resten bestaan uit een verkoolde haverkorrel (*Avena sativa*) en rachisfragmenten van graan (*Cerealia spec.*). Het is normaal gesproken moeilijk om zaden van wilde en gecultiveerde haver van elkaar te onderscheiden, tenzij de bloembasis nog aanwezig is. Dit was in het geval van MI I wel mogelijk.

Granen zijn daarnaast onverkoold aangetroffen in de vorm van zemelen (graanvliesjes).

Naast granen zijn ook vruchten, groenten en kruiden onderdeel van de resten in MI I. De vruchten bestaan uit gele kornoelje (*Cornus mas*), vijg (*Ficus carica*), appel (*Malus sylvestris*), mispel (*Mespilus germanica*), zoete kers (*Prunus avium*), braam (*Rubus fruticosus*), vlier (*Sambucus nigra/racemosa*) en druif (*Vitis vinifera*). Er zijn ook twee groentensoorten in MI I gevonden, te weten look (*Allium spec.*; Figuur 1) en biet (*Beta vulgaris*). Onder de lookfamilie vallen onder andere ui, prei, bieslook en knoflook. Helaas was niet vast te stellen om welke soort het hier gaat. Het enige kruid in MI I is mogelijk dille (cf. *Anethum graveolens*).

De wilde planten die gekarakteriseerd kunnen worden als cultuurbegeleider zijn de akkeronkruiden bolderik (*Agrostemma githago*) en knopherik (*Raphanus raphanistrum*) en de ruderale plant gevlekte scheerling (*Conium maculatum*). Overige wilde planten zijn onder andere aard-/moesdistel (*Cirsium acaule/oleraceum*) en rus (*Juncus spec.*), die respectievelijk indiceren voor grasland en vochtige standplaatsen. Ten slotte zijn in MI I dierlijke resten aangetroffen zoals bot, insecten en verbrand bot, die alle de functie van de context als mestkuil bevestigen.

⁴ Tamis et al. 2004

⁵ Weeda et al. 2003

⁶ Ellenberg et al. 1991

1 mm

Figuur 1. Onverkoold zaad van look (*Allium spec.*) gevonden in M11 van Ronse Peperstraat.

M13: mestkuil

M13 bestond uitsluitend uit onverkoolde resten. In dit monster zijn geen resten van granen aangetroffen, maar wel van vruchten. De vruchten in M13 zijn deels dezelfde zoals in M11, namelijk vijg, appel/peer (*Malus/Pyrus spec.*), braam en druif. Ook in dit monster zijn zaden van groente aangetroffen, in dit geval van kool (*Brassica spec.*). De koolsoorten die onder dit genus vallen zijn bijvoorbeeld koolzaad, raapzaad, wilde kool en zwarte mosterd. De soorten akkeronkruiden in dit monster zijn meer divers dan in M11 met mogelijk valse kamille (cf. *Anthemis arvensis*), akkerboterbloem (*Ranunculus arvensis*), knopherik en vierzadige wikke (*Vicia cf. tetrasperma*). Ook ruderaal planten zijn in dit monster meer algemeen met soorten als melganzenvoet (*Chenopodium album*), grote brandnetel (*Urtica dioica*) en mogelijk kaardebol (cf. *Dipsacus spec.*) die goed vertegenwoordigd zijn. Andere wilde planten in dit monster zijn bomen van natte standplaatsen zoals els (*Alnus spec.*) en wilg (*Salix spec.*) en andere planten van vochtige standplaatsen en waterkanten. Naast de resten van vruchten en akkeronkruiden zijn er in dit monster geen andere (zoölogische) resten aangetroffen die een interpretatie als mestkuil zouden ondersteunen. Het zou dus ook om een ander soort kuil kunnen gaan die niet direct aan het afval van (een) huishouden(s) gerelateerd kan worden.

Beantwoording van de onderzoeksvragen per thema

Productie van gewassen

Alle aangetroffen gebruiksplanten zijn mogelijk lokaal verbouwd, met uitzondering van druif, vijg en gele kornoelje (zie *Welstand, handel en levenswijze* onder). De overige verschillende vruchten, groenten en kruiden zouden wel lokaal in een moestuin kunnen zijn geteeld.

De aangetroffen akkeronkruiden kunnen indirect informeren over de verbouw van graan omdat zij samen met het gewas op de akker of in de moestuin staan. De voorkeur voor of zomer- of wintergroei van de onkruiden (Tabel 2, kolom 3) duidt erop dat er zowel zomer- als wintergewassen zijn verbouwd. Daarnaast kan de maximale hoogte van de akkeronkruiden iets zeggen over de oogsthoogte. Het lijkt erop dat er bij de

wintergranen geoogst werd op maximaal 60 cm van de grond, terwijl de maximale onkruidhoogte van de zomergewassen ligt bij maximaal 70 cm (Tabel 2, kolom 5). Er zijn dus verschillende oogstpraktijken tussen het wintergraan en de zomergewassen (mogelijk in de moestuin) geweest te Ronse. Het is echter wel zo dat er maar weinig specifieke onkruiden van zomer- en wintergewassen zijn aangetroffen, dus harde conclusies kunnen niet worden getrokken. De eenjarige levenscycli van de onkruiden geeft aan dat er in geen van de gevallen sprake is van een lange braakperiode, omdat alleen eenjarige onkruiden de kans hebben gekregen om tot ontwikkeling te komen (Tabel 2, kolom 4).

Tabel 2. Overzicht van de onderzochte aspecten gerelateerd aan de (productie van) gewassen te Ronse Peperstraat op basis van de aangetroffen akkeronkruiden.

Taxa	Nederlandse naam	Zomer/ wintergraan onkruid	Levens- cyclus	Max. hoogte (cm)	L	T	V	P	N	Z
<i>Agrostemma githago</i>	Bolderik	winter	eenjarig	100	7	-	-	-	-	0
cf. <i>Anthemis arvensis</i>	Valse kamille		eenjarig	45	7	6	4	6	6	0
<i>Ranunculus arvensis</i>	Akkerboterbloem		eenjarig	60	6	6	4	8	-	0
<i>Raphanus raphanistrum</i>	Knopherik	winter	eenjarig	60	6	5	5	4	6	0
<i>Vicia cf. tetrasperma</i>	Vierzadige wikke	zomer	eenjarig	70	6	6	5	5	5	0

L=licht; T=temperatuur; V=vocht; P=pH; N=stikstof; Z=zout. Deze waarden zijn ontleend aan Ellenberg *et al.* 1991 en representeren een voorkeur voor lokale abiotische omstandigheden: deze waarden variëren van 0 tot maximaal 9.

Door hun voorkeuren voor abiotische groeifactoren kunnen akkeronkruiden ten slotte ook informatie geven over hoe de akkergronden waren samengesteld. De voorkeuren van de onkruiden voor lage stikstofgehaltes geven aan dat er waarschijnlijk bij de wintergewassen niet bemest is. Over de zomergewassen kan door de beperkte data geen uitspraak over eventuele bemesting worden gedaan.

Welstand, handel en levenswijze

Het dieet te Ronse zal hebben bestaan uit een scala aan granen, vruchten, groenten en kruiden. Een aantal van de aangetroffen voedselplanten betreft soorten die niet lokaal te Ronse zullen hebben gegroeid. Zo zullen vijg, druif (of krent/rozijn) en gele kornoelje zijn aangevoerd van elders. Vijgen en druiven/rozijnen/krenten zijn daardoor producten waar niet iedereen zomaar aan kon komen, aangezien deze uit het Mediterrane gebied afkomstig zijn. Gele kornoelje is zelfs een plant die kan worden beschouwd als een soort die alleen aan de elite voorbehouden was, daar die alleen soms in hoven wordt gevonden⁷ (Figuur 2). Andere vondsten van gele kornoelje in Vlaanderen wijzen er ook op dat dit een luxeproduct is, aangezien deze zijn aangetroffen in o.a. een klooster en een kasteel daterend tot de 14^e-17^e eeuw^{8,9}. Het kan dus verondersteld worden dat de gebruikers van de mestkuil (S2.098) waaruit M11 afkomstig is, een hoge levensstandaard hebben gehad. Mogelijk kan dit verder ondersteund worden door de overige vondstcategorieën uit dit spoor. Dergelijke luxeproducten zijn echter niet aangetroffen in M13.

⁷ Dodoens 1554, 780-I

⁸ Erynck *et al.* 1996

⁹ De Clercq *et al.* 2007

Figuur 2. Bladzijde uit het Cruijdeboek van Dodoens (1554) waarin de gele kornoelje (*Cornus mas*) wordt beschreven.

Conclusie

Te Ronse Peperstraat bestond het dieet in ieder geval uit granen, fruit en groenten. Het voedsel zal op smaak zijn gebracht met kruiden. Het is aannemelijk dat het merendeel van de geconsumeerde producten lokaal werd verbouwd, waarbij er geen sprake van bemesting lijkt te zijn geweest. Naast lokale producten zullen vijgen en druiven, al dan niet in gedroogde vorm, uit het Mediterrane gebied zijn geïmporteerd. Gele kornoelje zal ook van elders verkregen zijn en vormt de voornaamste aanwijzing voor de hoge levensstandaard te Ronse Peperstraat: dit product was alleen voorbehouden aan de elite.

Literatuur

- Cappers, R.T.J., Bekker, R.M. & Jans, J.E.A. (2006). *Digital seed atlas of The Netherlands* (1e ed.). Groningen Archaeological Studies 4, Barkhuis Publishing, Eelde.
- De Clercq W., Caluwé D., Cooremans B., De Buysere F., De Groote K., Deforce K., Ervynck A. (2007). Living in times of war: Waste of c. 1600 from two garderobe chutes in the castle of Middelburg-in-Flanders (Belgium). *Post-Medieval Archaeology* 41(1), 1-63.
- Dodoens, R. (1554). *Cruijdeboeck, deel 6*. Van der boomen, haghén, ende alle houtachtighe gewassen, en van huerder vruchten, gummen ende sapen ondersceet, fatsoen, naem, natuere, cracht ende werkinghe. Antwerpen: vander Loe.
- Ellenberg, H., Weber, H.E., Düll, R., Wirth, V., Werner W. & Paulissen, D. (1991). Zeigerwerte von Pflanzen in Mitteleuropa. *Scripta geobotanica* 18. Göttingen: Goltze.
- Ervynck, A., Cooremans, B., Van Neer, W. (1996). De voedselvoorziening in de Sint-Salvatorsabdij te Ename (Oudenaarde, prov. Oost-Vlaanderen). 4. Een beer- en afvalput uit het gastenkwartier (1350-1450 AD). *Archeologie in Vlaanderen* 5, 303-315.
- Meijden, R. van der (2005). *Heukels' flora van Nederland*. 23e editie. Wolters-Noordhoff, Groningen.
- Tamis, W.L.M., van der Meijden, R., Runhaar, J., Bekker, R.M., Ozinga, W.A., Odé, B. & Hoste, I. (2004). Standaardlijst van de Nederlandse flora 2003. *Gorteria* 30, 101.
- Van Remoorter, O. & Vanoverbeke, R. (2016). Evaluatierapport Archeologische opgraving Ronse Peperstraat 21-31 (2016-128). BAAC Vlaanderen bvba.
- Weeda, E.J., Westra, R., Westra, Ch. & Westra T. (2003). *Nederlandse oecologische Flora. Wilde planten en hun relaties 1-5*. KNNV Uitgeverij / IVN.

Appendix

Tabel A.1. Overzicht van de aangetroffen macroresten.

Ronse 2016-070		M11	M13
spoor		2.098	2.116
context		mestkuil	mestkuil
datering		15 ^e eeuw	15 ^e eeuw
bekeken volume		1L	1L
bewaarttoestand		onverkoold	onverkoold
Taxa	Nederlandse naam		
<u>GEBRUIKSPANTEN</u>			
GRANEN			
<i>Avena sativa</i>	Haver	+	(v)
<i>Cerealia spec.</i> (rachis fragment)	Graan	+	(v)
<i>Cerealia spec.</i> (zemelen)	Graan	+++	
VRUCHTEN			
<i>Cornus mas</i>	Gele kornoelje	+	
<i>Ficus carica</i>	Vijg	++	++
<i>Malus/Pyrus spec.</i>	Appel/Peer	++	++
<i>Malus sylvestris</i> (klokhuisfragmenten)	Appel	++	
<i>Mespilus germanica</i>	Mispel	+	
<i>Prunus avium</i>	Zoete kers	+	
<i>Rubus fruticosus</i>	Braam	+	+++
<i>Rubus fruticosus/idaeus</i>	Braam/Framboos	+	
<i>Rubus spec.</i>			++
<i>Sambucus nigra/racemosa</i>	Gewone/Trosulier	+	
<i>Vitis vinifera</i>	Druif	+	++
GROENTEN			
<i>Allium spec.</i>	Look	+	
<i>Beta vulgaris</i>	Biet	+	
<i>Brassica sp.</i>	Kool		++
KRUIDEN			
cf. <i>Anethum graveolens</i>	Dille	+	
<u>WILDE PLANTEN: cultuurbegeleiders</u>			
AKKERONKRUIDEN			
<i>Agrostemma githago</i>	Bolderik	+++ fr.	
cf. <i>Anthemis arvensis</i>	Valse kamille		++
<i>Ranunculus arvensis</i>	Akkerboterbloem		+
<i>Raphanus raphanistrum</i> (hauw)	Knopherik	+	++

<i>Vicia cf. tetrasperma</i>	Vierzadige wikke		++
RUDERALEN			
<i>Chenopodium album</i>	Melganzenvoet		+++
<i>Conium maculatum</i>	Gevlekte scheerling	+	
cf. <i>Dipsacus</i> spec.	Kaardebol		+
<i>Urtica dioica</i>	Grote brandnetel		++
WILDE PLANTEN: overig			
BOMEN VAN NATTE STANDPLAATSEN			
<i>Alnus</i> spec. (knopschub)	Els		++
<i>Salix</i> spec. (knop)	Wilg		+
GRASLANDPLANTEN			
<i>Cirsium acaule/oleraceum</i>	Aard-/Moesdistel	+	
PLANTEN VAN VOCHTIGE STANDPLAATSEN			
<i>Juncus</i> spec.	Rus	++	++
<i>Ranunculus sardous</i>	Behaarde boterbloem		++
PLANTEN VAN OEVERS EN WATERKANTEN			
<i>Eleocharis</i> spec.	Waterbies		++
cf. <i>Glyceria</i> spec.			++
PLANTEN VAN DIVERSE STANDPLAATSEN			
<i>Amaranthaceae/Chenopodiaceae</i> spec.	Amaranten-/Ganzenvoetfamilie		++
<i>Anagallis/Lysimachia</i> spec.	Guichelheil/Wederik		++
<i>Apiaceae</i> spec.	Schermbloemenfamilie	+	
<i>Carex</i> spec.	Zegge		++
<i>Poaceae</i> spec.	Grassenfamilie	+	
<i>Ranunculus</i> spec.	Boterbloem		++
OVERIGE RESTEN			
	blad	x	
	knop	x	x
	mos		x
DIERLIJKE RESTEN			
bot		x	
insecten		x	
verbrand bot		x	

fr.=fragmenten; v=verkoold; x=aanwezig; +=tientallen; ++=honderden; +++=duizenden

BAAC

ARCHEOLOGIE EN
BOUWHISTORIE

Ronse Peperstraat

Allesporenkaart vlak 1

Projectnummer BAAC: 2016-128
Vergunningsnummer: 2016/190

Legende

Proefputten vooronderzoek vlak 1

Sporen

brandlaag

gewelf

goot

kuil

muur baksteen

ophoging

uitbraakspoor

verstoring

vulling

goot baksteen

muur natuursteen

muur NS/BS

riool

vloer baksteen

vloer leem

vloer natuursteen

07/06/2017

N

This archaeological site plan, titled 'Allesporenkaart vlak 1' (All traces map level 1), depicts the layout of the Ronse Peperstraat site. The plan is bounded by a coordinate grid with Easting values (95721, 95728, 95735, 95742, 95749, 95756, 95763) and Northing values (159904, 159911, 159918, 159925, 159932, 159939). A scale bar at the bottom left indicates a distance of 10 meters, and a north arrow is positioned below it. The plan shows a complex arrangement of archaeological features, including walls, foundations, and floor surfaces, each labeled with a unique identifier. A legend on the left side of the plan defines the symbols used for various features: brandlaag (burn layer), gewelf (vault), goot (gutter), kuil (pit), muur baksteen (brick wall), ophoging (elevation), uitbraakspoor (breakout track), verstoring (disturbance), vulling (fill), goot baksteen (brick gutter), muur natuursteen (natural stone wall), muur NS/BS (brick wall), riool (sewer), vloer baksteen (brick floor), vloer leem (clay floor), and vloer natuursteen (natural stone floor). The plan also shows a blue outline representing the 'Proefputten vooronderzoek vlak 1' (Test pits for research level 1). The site plan is a detailed representation of the archaeological findings, showing the layout of the site and the locations of various features. The plan is a technical drawing, and the labels are in Dutch. The plan is a technical drawing, and the labels are in Dutch. The plan is a technical drawing, and the labels are in Dutch.

BAAC

ARCHEOLOGIE EN
BOUWHISTORIE

Ronse Peperstraat

Allesporenkaart vlak 2

Projectnummer BAAC: 2016-128
Vergunningsnummer: 2016/190

Legende

----- Hoogteverschil

Sporen

brandlaag

goot

hout

kuil

ophoging

steen

uitbraakspoor

verstoring

vulling

muur baksteen

muur natuursteen

muur NS/BS

vloer baksteen

vloer natuursteen

vloer NS/BS

07/06/2017

N

The archaeological site plan shows a complex arrangement of structures and features. Key elements include:

- Structures:** Labeled with S1000-S1100 and S2000-S2100. Notable structures include S1004, S1006, S1007, S1008, S1010, S1011, S1012, S1061, S1063, S1064, S1065, S1066, S1067, S1068, S1070, S1072, S1073, S1074, S1076, S1077, S1079, S1082, S1083, S1084, S1085, S1086, S1089, S1090, S1091, S1092, S1093, S1094, S1095, S1096, S1097, S1099, S1100, S1101, S1102, S2072, S2074, S2075, S2076, S2077, S2078, S2079, S2081, S2083, S2084, S2087, S2088, S2089, S2090, S2091, S2092, S2100, S2101, S2104, S2105, S2034, S2035, S2060, S2064, S2065, S2067, S2068, S2069, S2070, S2073, S2076, S2086, S2087, S2088, S2092, S2099, S2100, S2101, S2104, S2105, S2034, S2035, S2060, S2064, S2065, S2067, S2068, S2069, S2070, S2073, S2076, S2086, S2087, S2088, S2092, S2099, S2100, S2101, S2104, S2105.
- Features:** Indicated by various symbols and colors. Notable features include a large orange area (brandlaag) near S1077, a blue area (steen) near S1084, and a grey area (vulling) near S1077.
- Scale and Orientation:** A scale bar at the bottom left indicates distances from 0 to 10 meters. A north arrow is located at the bottom right.

BAAC

ARCHEOLOGIE EN
BOUWHISTORIE

Ronse Peperstraat

Allesporenkaart vlak 3

Projectnummer BAAC: 2016-128
Vergunningsnummer: 2016/190

Legende

Proefputten vooronderzoek vlak 1

Hoogteverschil

Sporen

brandlaag

kuil

ophoging

steen

uitbraakspoor

verstoring

vulling

muur baksteen

muur natuursteen

vloer baksteen

07/06/2017

N

Ronse Peperstraat

Allesporenkaart vlak 4

Projectnummer BAAC: 2016-128
Vergunningsnummer: 2016/190

Legende

Sporen

	brandlaag
	greppel
	hout
	kuil
	moederbodem
	natuurlijk
	ophoging
	verstoring
	vulling
	muur baksteen

07/06/2017

